Programmaverantwoording en programmarekening deel I

2021

Inhoud

I. JAARVERSLAG

1 Inleiding 3

2 Terug- en vooruitblik 7

3 Rekeningsaldo 2021 23

4 Auditing en control 33

5 Financiële positie 41

6 Aanwending post onvoorzien 55

7 Programma's 59
- **7.1** Bevolking en bestuur 61
- **7.2** Openbare orde en veiligheid 69
- **7.3** Beheer openbare ruimte 75
- **7.4** Onderwijs 101
- **7.5** Cultuur en sport 109
- **7.6** Sociaal domein 123
- **7.7** Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 141
- **7.8** Omgevingsrecht 149
- **7.9** Economische zaken en grondexploitaties 155
- **7.10** Algemene dekkingsmiddelen 169

8 Recapitulatie programma's 181

9 Paragrafen 185
- **9.1** Inleiding paragrafen 187
- **9.2** Lokale heffingen 191
- **9.3** Weerstandsvermogen en risicobeheersing 197
- **9.4** Onderhoud kapitaalgoederen 211
- **9.5** Financiering 215
- **9.6** Bedrijfsvoering 221
- **9.7** Verbonden partijen 227
- **9.8** Grondbeleid 259

1. Inleiding

Programmaverantwoording

2021

1. Inleiding

Jaarverslag

Het verslag bestaat uit het jaarverslag en de jaarrekening. In het verslag wordt teruggekeken op de belangrijkste gebeurtenissen en ontwikkelingen in 2021. De jaarrekening gaat in op de financiële aspecten van de uitvoering van het beleid in 2021. In het verslag wordt per programma verantwoording afgelegd aan de hand van teksten uit de begroting. Daarna volgen de paragrafen met onder andere informatie over het weerstandsvermogen, de bedrijfsvoering en het grondbeleid.

Rekeningsaldo

Het jaar 2021 sluit af met een positief rekeningsaldo van circa € 1.400.000. Na de 2e bestuursrapportage 2021 was er een voorlopig positief rekeningsaldo van afgerond € 43.000 geraamd. Voor een toelichting op het saldo en de bestemming wordt verwezen naar hoofdstuk 3 van deze jaarrekening.

Peildatum

De jaarrekening 2021 is samengesteld in de eerste maanden 2022, tussen januari en maart. Omdat de besluitvorming in de raad pas begin juli 2022 plaatsvindt, kan het vreemd overkomen dat bijvoorbeeld wordt gesproken over ‘in het tweede kwartaal van 2022 wordt….’ terwijl dit kwartaal bij de besluitvorming al is afgelopen.
1 april 2022 wordt als peildatum van de tekstbijdragen aangehouden.

Toelichting belangrijkste verschillen

Bij de programma’s zijn op hoofdlijnen de voornaamste verschillen toegelicht tussen de bedragen uit de kolom ‘bijgestelde begroting 2021’ en de kolom ‘rekening 2021’.

Voor een toelichting op de verschillen tussen ‘primitieve begroting 2021‘ en ‘bijgestelde begroting 2021’ wordt verwezen naar met name de 1e en 2e bestuursrapportages 2021 en de overige begrotingswijzigingen die in de vergaderingen van de gemeenteraad in 2021 zijn vastgesteld.

Vergelijkende indicatoren/kengetallen rekening 2020 en begroting 2021

Per product van deze rekening 2021 wordt in tabelvorm een overzicht gepresenteerd van indicatoren en kengetallen. In deze tabel worden ook vergelijkende cijfers opgenomen uit de rekening 2020 (kolom realisatie 2020) en de begroting 2021. In een aantal gevallen wijken deze vergelijkende cijfers af van de oorspronkelijke rekening 2020 en begroting 2021. Dit komt omdat nieuwe informatie heeft geleid tot een aanpassing van het betreffende cijfer.

Echt, 31 mei 2022
College van burgemeester en wethouders van Echt-Susteren

2. Terug- en vooruitblik

Programmaverantwoording

2021

Terug- en vooruitblik

Algemeen

Crisis door coronavirus
Waar van toepassing wordt bij de diverse programma's in de hoofdstuk kort ingegaan op de gevolgen van de coronacrises en –maatregelen op de verschillende beleidsterreinen.

Programma 1: Bevolking en bestuur

eDiensten burgerzaken
In 2021 is de eerste eDienst burgerzaken live gegaan. Burgers kunnen hun verhuizing via een eDienst doorgeven. De eDiensten hebben functioneel gezien een groot aantal voordelen ten opzichte van de huidige oplossing (e-formulieren). Een van deze voordelen is het geautomatiseerd uitvoeren van een groot aantal processtappen waardoor primaire processen sneller en efficiënter afgehandeld kunnen worden. Dit betekent een vooruitgang op het gebied van online dienstverlening voor de burgers. Het vaststellen van identiteit (ID) en het voorkomen van ID- en adresfraude, worden kerntaken voor de medewerkers.
In 2022 worden de volgende eDiensten geïmplementeerd, te weten; uittreksel BRP, wijzigen geheimhouding persoonsgegevens, afschrift burgerlijke stand, doorgeven vermissing reisdocument, wijzigen aanschrijfnaam, aangifte overlijden en aangifte geboorte.

Programma 2: Openbare orde en veiligheid

Integraal Veiligheidsplan 2019-2022
In 2018 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2019-2022 vastgesteld. De komende periode, concreet eind 2022, moet een nieuw IVP 2023-2026 door de raad worden vastgesteld. In de voorbereiding wordt de raad in 2022 meegenomen bij het bepalen van de prioriteiten.

Hoogwater Maas 2021
In juli 2021 heeft er door de extreem hoge waterstanden in de Maas een Hoogwaterramp plaatsgevonden waarbij het Maasgebied in de gemeente Echt-Susteren ook betrokken is geweest. Snel na deze ramp hebben evaluaties plaatsgevonden met onder andere betrokken bestuurders, bewoners en alle betrokken ambtenaren. Uit de evaluaties zijn actiepunten gekomen. Deze actiepunten zijn in de tweede helft van 2021 verwerkt in onder andere een geactualiseerd gemeentelijk actieplan Hoogwater Maas.

Programma 3: Beheer openbare ruimte

Openbaar groen
Eind 2019 is, na afloop van het groencontract per 1 april 2020, een Europese openbare aanbesteding gestart voor het onderhoud van openbaar groen in onze gemeente. Na de start op 1 april 2020 is de uitvoering van het contract het eerste half jaar niet goed verlopen. Met name door Corona ontstond een capaciteitsprobleem bij de opdrachtnemer zowel in menskracht als in materieel. Dat heeft geleid tot een veelheid aan klachten over de kwaliteit van het groenonderhoud. Betreffende aannemer heeft na ambtelijke aanzegging gezorgd voor een betere organisatiestructuur en opschaling waarna het onderhoud na september 2020 aan het vereiste niveau voldeed. In 2021 is deze situatie met enige pieken en dalen enigszins verbeterd maar heeft dit nochtans nog steeds onze nadrukkelijke aandacht. Het contract heeft een looptijd van vier jaren (tot 2024) met de mogelijkheid om twee keer twee jaar te verlengen. De doelstelling is dat de aannemer voor de resterende jaren binnen het contract voldoet aan de prestatieafspraken die zijn vastgelegd.

Hondenbeleid

Eind 2021 heeft het college de nota “aanpak hondenpoepoverlast 2021 – 2025” vastgesteld.
Deze aanpak richt zich op uitbreiding van voorzieningen zoals losloopgebieden, uitlaatplaatsen en uitlaatzones. Deze voorzieningen zijn in 2021 aangelegd. Daarnaast zijn in facilitaire zin dispensers aangebracht en extra afvalbakken ge- of herplaatst. Additioneel vindt 2022 beheerbudget wordt gevraagd. Eind 2022 vindt een evaluatiemoment plaats hoe de voorzieningen worden ervaren en/of nog bijstellingen in facilitaire zin of beheer nodig zijn vanaf 2022 de inzet plaats van machinale reinigingsmiddelen waarvoor aan uw raad binnen de begrotingscyclus.

Duurzaamheid

In 2021 is weer een groot aantal stappen gezet om de doelstelling te bereiken om Echt-Susteren in 2040 energieneutraal te krijgen. Daarvoor is uitvoering gegeven aan de energievisie Echt-Susteren en het uitvoeringsprogramma 2018-2022.

Energievisie

Deze energievisie wordt in 2022 herijkt en in 2022 wordt een nieuw uitvoeringsprogramma 2022-2026 opgesteld.

Regionale energiestrategie (RES)

De gemeente Echt-Susteren heeft op 15 juni 2021 ingestemd met de ambities uit de RES. Belangrijke ambitie zijn het realiseren van 1,2 Terra wattuur aan duurzame energieopwekking voor 2030, 25% CO_2 besparen door energiebesparing en kleinschalige opwek, 100% duurzame warmte in 2050 en minimaal 50% lokaal eigendom. In de komende jaren wordt gewerkt aan de uitvoering van de RES 1.0 en de voorbereiding van de RES 2.0.

Transitievisie Warmte

In 2021 is de Transitievisie Warmte opgesteld (potentie studie naar aardgasvrij) en op 15 december 2021 behandeld in de raad. In de visie is de ambitie opgenomen om 20% CO_2 te reduceren in 2030 (ten opzichte van 2021) door eerst de warmtevraag te reduceren, dan te verduurzamen en vervolgens te elektrificeren. In 2022 zal de Transitievisie worden uitgewerkt tot een concreet uitvoeringsprogramma. Tevens zal invulling gegeven worden aan de klantreis. Denk aan invulling energieloket, energiecoaches, ontzorgingsproject enzovoorts.

Zonneparken

In 2021 is de pilot voor 5 zonneparken vanuit de markt verder opgepakt. Met alle partijen zijn anterieure exploitatieovereenkomsten ondertekend, zijn de bestemmingsplannen vastgesteld en zijn de omgevingsvergunningen verleend. 3 omgevingsvergunningen zijn onherroepelijk, tegen 2 omgevingsvergunningen lopen beroepszaken.
In 2022 zal verder uitvoering gegeven worden aan (financiële) participatie en beoogde start realisatie van 1 of meer zonneparken.

Windpark

In 2021 zijn voorbereidende onderzoeken opgestart en wordt gemeentebreed bekeken welke mogelijkheden er zijn voor de ontwikkeling van een windpark door de gemeente in de rol van investeerder en ontwikkelaar. Het ontwikkelproces zal de komende jaren worden vervolgd. Begin 2022 wordt gestart met een plan MER om mogelijke locaties te onderzoeken.

Elektriciteitsneutraal Leisurepark In de Bandert

Voor dit gebied zijn plannen uitgewerkt om het energieverbruik te beperken en energie duurzaam op te wekken. Realisatie van deze plannen vindt grotendeels in 2022 plaats.

Bedrijventerreinen

De komende jaren wil de gemeente het verduurzamen van bedrijventerreinen een extra impuls geven.

Communicatie en bewustwording van de energietransitie voor inwoners, bedrijven, stakeholders loopt als een rode draad door alle processen en projecten. De komende jaren wordt dit voortgezet, waarbij met name wordt ingezet op het begeleiden van de 'klantreis': de stappen die onze inwoners en bedrijven moeten zetten om hun woning en ondernemingen te verduurzamen.

Programma 4: Onderwijs

Onderwijshuisvesting

In 2020 is samen met de schoolbesturen een Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld die inzicht geeft in de toekomstige ontwikkelingen op het terrein van de onderwijshuisvesting. Daarbij is onder meer gekeken naar de demografische- en onderwijskundige ontwikkelingen, de huidige bouwkundige staat van de schoolgebouwen en de ontwikkelingen op dit gebied (denk aan de verduurzaming).

Connect College

Naar aanleiding van het IHP is voor de renovatie van de locatie van het Connect College aan de Populierlaan door de gemeenteraad op 16 december 2020 een subsidieregeling vastgesteld en een krediet gevoteerd van € 2.264.500. Met de renovatie zou in de loop van 2021 gestart worden. Bij de uitwerking van het renovatieplan constateerde het schoolbestuur echter dat het gebouw niet zo goed was geïsoleerd dan aanvankelijk was aangenomen. Het onverkort uitvoeren van de renovatieplannen zou kunnen leiden tot een desinvestering, wanneer nadien verduurzamingsmaatregelen getroffen zouden moeten worden. Het schoolbestuur heeft voor de verduurzaming van het gebouw een aangepast plan ingediend waarover in 2022 een besluit genomen kan worden.

Taalschool De Driepas

Omdat de bestuursovereenkomst met COA (Centraal Orgaan Opvang Asielzoekers), aangaande het Asiel zoekers centrum (AZC), met ingang van 1 januari 2021 met 10 jaar is verlengd, is samen met het schoolbestuur, basisschool De Driepas en Buurthuis St. Joost een onderzoek gestart naar de mogelijkheden om de leerlingen van het asielzoekerscentrum c.q. de Taalschool onder te brengen in het schoolgebouw aan de Mispelstraat, daar waar mogelijk in samenwerking met het buurthuis. Dit houdt verband met de slechte bouwkundige staat van het huidige houten gebouw van de Taalschool dat gelegen is op het terrein van het AZC. In 2022 moet duidelijk worden of dit haalbaar is en zo ja welke bouwkundige maatregelen nodig zijn. Voor de huisvesting van de leerlingen van het AZC heeft de gemeente een zogenaamde OHBA-vergoeding (Regeling onderwijshuisvestingsbudgetten asielzoekers), ontvangen van ruim € 549.000.

Andere huisvestingsplannen

Voor de andere in het IHP genoemde plannen is jaarlijks € 1 miljoen op het meerjareninvesteringsplan (MIP) beschikbaar. Het opstellen van een IHP is niet verplicht en heeft geen juridische status. De in het IHP opgenomen (toekomst)plannen kunnen niet door het schoolbestuur worden afgedwongen. Er is echter een wijziging van de onderwijswetten in voorbereiding waarbij het IHP wel een juridische status gaat krijgen. Dit houdt in dat er voldoende financiële middelen in de meerjarenbegroting (4 jaar) worden opgenomen om te voorzien in de in het IHP voor deze periode opgenomen plannen. Daarnaast zal er ook duidelijkheid komen over de bekostiging van renovatie van schoolgebouwen, als een volwaardig alternatief voor nieuwbouw. De wetswijziging is voorzien voor 2023.
Er ligt een voorgenomen besluit van het schoolbestuur van de basisscholen Patricius en Op de Slek om beide scholen per 1 augustus 2022 te fuseren. Het schoolbestuur heeft aangegeven met de gemeente in overleg te willen gaan over de toekomstige huisvesting van deze fusieschool (zie verder bij 'Voorgenomen fusie basisscholen Patricius/Op de Slek').

Compensatie eigen bijdrage ouders Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE-peuteropvang), i.v.m. corona

Op meerdere locaties van kinderopvang, verspreid over de gemeente, hebben peuters (2/3-jarigen) 2 dagdelen per week (tenminste 6 uur) deelgenomen aan het door gemeente gesubsidieerde VVE-peuterprogramma. Peuters met een door de GGD/JGZ geïndiceerde taal- en ontwikkelingsachterstand

kregen een aanbod van 16 uur per week. Voor de perioden dat peuteropvang vanwege corona niet mogelijk was is aan de ouders de betaalde eigen bijdrage vergoed. Deze kosten zijn door het rijk gecompenseerd middels een decentralisatie uitkering in het gemeentefonds.

Voorgenomen fusie basisscholen Patricius/Op de Slek

Stichting Wijzers in onderwijs, het schoolbestuur van de basisscholen Patricius (Pey) en Op de Slek (Slek), heeft het voornemen beide scholen per 1 augustus 2022 te fuseren. De voorgenomen fusie houdt verband met het lage leerlingenaantal van basisschool Op de Slek, die per 1 oktober 2021 onder de zogenaamde opheffingsnorm van 61 leerlingen terecht is gekomen. Het schoolbestuur dient ingevolge de wet- en regelgeving een zogenaamde Fusie Effectrapportage (FER) op te stellen. Onderdeel van deze FER is een advies van de gemeente over de voorgenomen fusie. Dit advies betreft slechts een marginale toets. De gemeente heeft een bescheiden rol bij de fusie van scholen. Het primaat bij het nemen van een fusiebesluit ligt bij het schoolbestuur, met instemming van de ouder- en personeelsgeleding van de medezeggenschapsraad van beide scholen. Het schoolbestuur heeft aangegeven op termijn de leerlingen onder te willen brengen in één schoolgebouw en hierover in overleg te willen treden met het gemeentebestuur. Vooralsnog zullen bij een fusie beide schoolgebouwen nog nodig zijn om de leerlingen te huisvesten. Het schoolgebouw van basisschool Patricius is niet groot genoeg om al de leerlingen van de gefuseerde school onder te brengen.

Programma 5: Cultuur en sport

Corona

Om duidelijkheid te krijgen over de impact van corona, zijn door de verenigingsondersteuner van Stichting Menswel in samenwerking met de gemeente in januari van 2021 een vijftal bijeenkomsten georganiseerd voor de aanbieders van sport en cultuur. Tijdens deze bijeenkomst is met de deelnemers ge-sproken over de navolgende vragen:

- Waar worden de aanbieders van sport en cultuur mee geconfronteerd?
- Wat wordt er gedaan voor de leden?
- Waar hebben de verenigingen en aanbieders behoefte aan?

De uitkomsten van deze sessies zijn mede reden geweest om bij besluit van 13 april 2021 lokale steunmaatregelen door middel van een tijdelijke subsidieregeling (Subsidieregeling Lokale Steunmaatregelen Corona 2020 en 2021 voor het Maatschappelijk Domein) in te voeren. Vooral met als doel om de verenigingen en organisaties financieel te laten overleven en daardoor de lokale infrastructuur voor het sociaal domein in Echt-Susteren in stand te houden. De van het Rijk ontvangen compensatiemiddelen zijn hiervoor volledig ingezet. Tevens is géén gebruik gemaakt van de bevoegdheid op grond van de Algemene wet bestuursrecht om de subsidie 2020 voor vrijwilligersorganisaties lager vast te stellen.

Het is inmiddels duidelijk dat de impact van corona op ons verenigingsleven groot is. Met name culturele en binnensportorganisaties zijn/worden geconfronteerd met ledenverlies, inkomstenverlies, afhaken vrijwilligers etc. Bij het Sportplatform staan de gevolgen van corona prominent op de agenda.
Vanuit het Huis voor de Kunsten zijn digitale bijeenkomsten georganiseerd om de situatie van culturele organisaties in de regio's in beeld te brengen.

Cultuur

- Met ingang van september 2021 neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan de Cultuurregio Limburg-Noord. De regio heeft zich met succes sterk gemaakt voor een herverdeling van de provinciale subsidiegelden voor cultuur. Majeure Initiatieven en projecten uit de regio Noord- en Midden-Limburg zijn door de provincie alsnog gehonoreerd. Via de regio zijn daarnaast kleinschaligere projecten (bv popmuziek) in aanmerking gebracht voor bijdragen van de provincie.
- Door corona hebben grote evenementen en festiviteiten geen doorgang kunnen vinden. Een aantal evenementen (w.o. Heiligdomsvaart Susteren en Passieverhoal Nieuwstadt) zijn verplaatst naar 2022.
- Kunst in de openbare ruimte is door de Klankbordgroep Cultuur Echt-Susteren in samenwerking met de plaatselijke heemkundeverenigingen en de gemeente geïnventariseerd. Bedoeling is om

deze inventarisatie onder de aandacht te brengen van het publiek door publicatie hiervan op de website van het Smalste Stukje en kunstwerken te voorzien van een informatiebordje.

- Er zijn plannen ontwikkeld om de Beeldentuin meer en beter onder de aandacht te brengen van het publiek. Zo is een informatiebordje geplaatst bij de kunstwerken en een centraal informatiepaneel geplaatst. Voor de groenvoorziening in en rond het park wordt een groenstructuurplan ontwikkeld. Tevens is een subsidie aan de Stichting Beeldentuin Suëstra verleend voor het ontwerpen, maken en plaatsen van een kunstwerk, gerelateerd aan de Heiligdomsvaart Susteren.
- Eind 2021 is een eerste aanzet geleverd om samen met plaatselijke cultuurhistorische organisatie te komen tot een betere positionering van cultuurhistorie binnen de gemeentelijke organisatie en het gemeentelijk (planologisch) beleid. Afgesproken is om komende jaren over actuele vraagstukken periodiek afstemming te houden. De gemeente neemt regelmatig deel aan het beleidsoverleg cultuurhistorie van de regio Midden-Limburg.

Sport

- Vanwege corona kon de Sportvisie 2020 gemeente Echt-Susteren geen herijking krijgen. Een actualisatie van de beleidsspeerpunten sport voor de komende jaren zal uiteraard mede afhankelijk zijn van onder meer duidelijkheid over de gevolgen van de pandemie voor de sportbeoefening in Echt-Susteren.
- Het kunnen beschikken over betrouwbare, representatieve indicatoren is en blijft een belangrijk gegeven voor het meetbaar en inzichtelijk maken van doelstellingen en effecten van het gemeentelijk sportbeleid. Door monitoring kan het beleid waar nodig worden bijgesteld. Het Huis voor de Sport Limburg is gevraagd om de gemeenten regiobreed van hanteerbare cijfers te voorzien.
- In 2021 is uitvoering gegeven aan het Lokaal Sportakkoord 2020-2022. De regie op deze uitwerking lag bij het Sportplatform Echt-Susteren, waaraan de gemeente actief heeft deelgenomen. De focus lag hierbij op twee actiepunten, te weten het voorbereiden en lanceren van een interactieve website sport en de oprichting van een (bouw en onderhoud van sportaccommodaties) bosa-coöperatie. Deze coöperatie krijgt tot doel om met name kleinere sportverenigingen in Echt-Susteren behulpzaam te zijn bij het aanvragen van subsidies in het kader van de Rijkssubsidieregeling “Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties”.
- In september 2021 is gestart met het project Healthy LIFE. Dit project is een gecombineerde leefstijlinterventie voor volwassenen vanaf 18 jaar. Doel is het bevorderen van een actieve leefstijl en gezond voedingspatroon. Het programma richt zich op zowel eten als op bewegen. De beweegcomponent wordt verzorgd door Stichting Menswel Sport.
- Een tweetal tennisclubs heeft de gemeente benaderd met de vraag om medewerking te verlenen aan de aanleg van padelbanen. Cijfers tonen aan dat padel een explosief groeiende sport is. Op verzoek van de gemeenteraad wordt een onderzoek ingesteld naar de behoefte aan padelbanen en de ruimtelijke/financiële mogelijkheden voor eventuele aanleg van deze banen.

Programma 6: Sociaal domein

Jeugd

Sinds de decentralisatie van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdhulp (Jeugdwet). Met deze taken zijn ook Rijksmiddelen aan de gemeenten toebedeeld. Omdat het idee achter de decentralisatie was dat de zorg dichter bij de jeugdige georganiseerd zou worden en dus efficiënter en effectiever opgezet kon worden heeft er een korting plaatsgevonden op de middelen die aan de gemeenten zijn toebedeeld. In de eerste jaren daarna is de jeugdhulp binnen onze gemeente bekostigd binnen het door het Rijk beschikbaar gestelde budgettaire middelen voor jeugdhulp. In 2018 is er binnen onze gemeente voor het eerst een tekort op de jeugdhulpmiddelen vanuit het Rijk (met andere woorden: meer kosten voor jeugdhulp dan beschikbare middelen). In 2019 en 2020 is dit tekort, ondanks alle inspanningen, helaas opgelopen. Dit is echter landelijk voor bijna alle gemeenten een groot probleem. Hiernaar is uitgebreid onderzoek gedaan. Uit onderzoek door Andersson Elffers Felix (AEF-rapport) blijkt dat er landelijk structureel een tekort tussen de € 1,6 en € 1,8 miljard is. Om gemeenten te compenseren voor de tekorten zijn er in 2019, 2020 en 2021 extra middelen toegevoegd aan de algemene uitkering.

Ook in 2021 is een groot aantal acties uitgezet of gecontinueerd om de tekorten in de jeugdhulp aan te pakken en om jeugdhulp efficiënter in te zetten. Kwaliteit en goede zorg is daarbij ook uitgangspunt. In 2020 is een wereldwijde pandemie gekomen (Corona/COVID-19). Dit heeft op sommige trajecten tot vertraging geleid.

Er is ingezet op:
- Het uitbreiden van de pilot Praktijkondersteuner Huisarts (POH)-jeugd bij diverse huisartsen.
- Met alle verwijzers (Gecertificeerde Instellingen (GI's), Centrum Jeugd en Gezin (CJG), GGD, huisartsen) is en wordt gesproken over de kostenstijging, de achtergrond daarvan om bewustwording te creëren en hun verwijsgedrag en de gevolgen daarvan inzichtelijk te maken.
- Voorzetting van het verbetertraject m.b.t. het CJG uitgevoerd om te komen tot kostenbesparing en kwaliteitsverbetering.
- Starten van de pilot 18-/18+
- Pilot intensieve individuele begeleidingstrajecten (Group XL) is wegens succes voortgezet.
- Pilot Nu Niet Zwanger
- Ontwikkelen Regiovisie Jeugd & Gezin (voorsorteren op wijziging Jeugdwet en Norm voor Opdrachtgeverschap)
- Traject Doorontwikkeling Sociaal Domein.
- Wijziging Woonplaatsbeginsel
- Doorontwikkelingen Wonen en Behandeling met Verblijf
- Traject kostenreductie met aanbieders
- Opzetten van Integrale Crisishulp Jeugd
- Aanpassing Nadere regels Jeugdhulp

Wederom stond geheel 2021 in het teken van grip krijgen op de jeugdhulpkosten en stond waar mogelijk besparen van kosten boven aan de agenda. Daarnaast zijn er verplichtingen aan de gemeente opgelegd in het kader van (boven) regionale samenwerking.

In 2022 zal ingezet worden op:
- Verder ontwikkelen Regiovisie Jeugd & Gezin
- Traject Norm voor opdrachtgeverschap
- De aankomende wijziging van de Jeugdwet
- Doorontwikkeling Expertteam
- Doorontwikkelingen Wonen en Behandeling met Verblijf
- Uitbreiding POH-jeugd naar alle huisartspraktijken
- Ontwikkeling JongerenInformatiePunt
- Traject Doorontwikkeling Sociaal Domein.
- Traject Doorontwikkeling Toegang Jeugd
- Blijven inzetten op verbinding met verwijzers
- Voorzetting van het verbetertraject m.b.t. het CJG uitgevoerd om te komen tot kostenbesparing en kwaliteitsverbetering.
- Ontwikkeling Knooppuntoverleg 0-4 jaar
- Aanpak Preventieve Dyslexie en spraak/taalproblematiek ontwikkelen
- Inzet Jongerenwerk i.s.m. Group XL en CJG in basisscholen
- Stimuleringsprogramma Kansrijke Start
- Inzet project Steunouders
- Humanitas; begeleide omgangsregeling bij (v)echtscheiding
- Onderzoek toezicht kwaliteit en rechtmatigheid
- Voortzetten van de pilot 18-/18+

Wet Maatschappelijke Opvang (Wmo)

In 2021 heeft er een regionale aanbesteding wmo-hulp bij het huishouden plaatsgevonden. Daarnaast heeft er ook een regionale aanbesteding wmo-hulpmiddelen plaatsgevonden. December 2021 heeft de raad de wijzigingsverordening maatschappelijke ondersteuning vastgesteld. Hierin zijn technische wijzigingen doorgevoerd rondom onder andere de nieuwe taken met betrekking tot maatschappelijke opvang en beschermd wonen.
In 2022 gaat er een bovenregionale aanbesteding trapliften plaatsvinden samen met 20 andere gemeenten.
Mogelijk dat er in 2022 rondom het landelijke abonnementstarief wijzigingen doorgevoerd gaan worden waardoor er wellicht weer een inkomensafhankelijke eigen bijdrage gaat komen. Dit draagt bij aan het terugdringen van tekorten in het sociaal domein.

Doordecentralisatie maatschappelijke opvang en beschermd wonen / regionale samenwerking inwoners met complexe problematiek

De regio Noord- en Midden-Limburg hebben een regionale samenwerking vorm gegeven voor de taken maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Het budget wat voorheen de centrumgemeente kreeg ten behoeve van de uitvoering van maatschappelijke opvang en beschermd wonen is per 1 januari 2022 verdeeld over alle 14 regiomeenten. De toegang maatschappelijke opvang en beschermd wonen is belegd bij alle lokale gemeenten. De regionale samenwerking is geborgd middels een samenwerkingsovereenkomst en de samenwerking wordt uitgevoerd binnen de modulaire gemeenschappelijke regeling Noord-Limburg (MGR NL). De inkoop van zorg wordt regionaal gedaan door de MGR alsmede de monitoring op volume, middelen en het opstellen van de jaarbegroting. Alle gemeenten hebben zitting in de MGR en hebben stemrecht.

De gemeente Echt-Susteren heeft met ingang van 1 januari 2022 de taak om de toegang beschermd wonen (BW) en maatschappelijke opvang (MO) uit te voeren. De MER gemeenten hebben een samenwerking op het vlak van toegang Wmo. De toegang voor MO en BW is daarom belegd bij het servicecentrum MER.
De toegang beschermd wonen is sinds 1 oktober 2021 operationeel, alle gemeenten in de regio Noord- en Midden-Limburg hebben de toegang lokaal belegd. De toegang maatschappelijke opvang zal per 1 april 2022 operationeel zijn binnen de gemeenten. De gemeenten in Noord- en Midden-Limburg hebben allen een budget gekregen om de toegang MO en BW te faciliteren en de uitvoering vorm te geven. Dit budget is gebaseerd op aantal cliënten 2021 MO en BW per gemeente. Daarnaast worden ook de zorgkosten intensieve begeleiding vergoed vanuit een bijdrage aan elke gemeente. Dit om een beschermd wonen opname te voorkomen.

Visie in de doordecentralisatie en de regionale samenwerking is dat lokale gemeenten maximale inspanningen doen om het basisvoorzieningen niveau zodanig op peil te hebben dat er voorkomen wordt dat er maatschappelijke opvang en beschermd wonen nodig is. De gemeente Echt-Susteren heeft samen met Maasgouw en Roerdalen een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheden voor versterking van de basisvoorzieningen. In 2022 zal een uitvoeringsplan worden vormgegeven om te komen tot verdere doorwikkeling van de basisvoorzieningen, dit in samenhang met de algehele doorontwikkeling sociaal domein Echt-Susteren. Elke gemeente heeft vanuit de regionale samenwerking een jaarlijks budget gekregen om de basisvoorzieningen te versterken.

Participatie

Arbeidsmarktbeleid: Uitvoering en monitoring Post corona aanpak/Perspectief op Werk

In 2022 loopt de uitvoering door van Post Corona Aanpak/Perspectief op Werk. Er wordt uitvoering gegeven aan het project `Perspectief op Werk' met als doel de personeelsvraag van werkgevers om te buigen naar een vraag die we met de doelgroep van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen invullen. Ook blijven we het plan voor de veranderde Arbeidsmarkt 'Post Corona aanpak Arbeidsmarkt Midden Limburg 'uitvoeren. Dit plan borduurt deels voort op het bestaande actieplan Perspectief op Werk en nieuwe onderdelen die zijn toegevoegd vanwege de veranderingen op de

arbeidsmarkt. Daarbij ontwikkelen we nieuwe activiteiten die zich richten op de krapte op de arbeidsmarkt, hetgeen waar de POW-gelden in eerste instantie voor waren bedoeld.

Taskforce Economie, onderwijs en arbeidsmarkt

In het kader van de integrale aanpak op het vlak van economie, onderwijs en arbeidsmarkt is de Taskforce Corona Midden-Limburg ingesteld. In de taskforce participeren naast de gemeenten, de werkgevers- en werknemersorganisaties, het UWV en onderwijsinstellingen. De taskforce heeft zich ten doel gesteld:

- Regie voeren op de verschillende structuren rondom arbeidsmarkt, economie en onderwijs om te komen tot een afgestemd en gezamenlijk pakket aan maatregelen en 1 aanpak voor de Arbeidsmarktregio;
- Impact analyse en monitoring vormgeven vanuit een integrale blik en bundeling van informatie. Informatie, analyse en scenario's vormen input voor de aanpak en aanvullende maatregelen;
- Aanvullende maatregelen en initiatieven op gang brengen en coördineren rondom economische structuurversterking en versterken van een krachtige arbeidsmarkt.

Armoede/minimabeleid

Het Armoedebeleid wordt steeds verder uitgerold. Belangrijk speerpunt blijft de doorontwikkeling van vroegsignalering van schulden. Er loopt een evaluatie waaruit verbeterpunten voortvloeien, waar vervolgens mee aan de slag wordt gegaan. Sinds november 2020 loopt dit project. Daarnaast worden de aangeboden voorzieningen ('het kindpakket') voor kinderen welke opgroeien in armoede, doorontwikkeld. Hierin blijkt het bereiken van de doelgroep (mensen welke leven in (verborgen) armoede) een cruciaal aspect. Ondersteunend aan het Armoedebeleidsplan zijn het inmiddels vastgestelde Uitvoeringsplan Volwasseneducatie/Laaggeletterdheid (VE/LGH) en het Uitvoeringsplan Schuldhulpverlening (SHV).

Belangrijkste speerpunten zijn bij VE/LGH:
1. Gemeenten geven zelf het goede voorbeeld
2. Versterken van het Taalnetwerk
3. Bestrijden van laaggeletterdheid
4. Voorkomen van laaggeletterdheid

Belangrijkste speerpunten bij SHV:
1. We voorkomen schulden
2. We communiceren duidelijk over onze aanpak
3. We kijken verder dan schulden alleen
4. We werken samen
5. We werken aan een duurzame oplossing voor schulden

Allochtonenwerk

Ook in 2021 werd het begeleiden, ondersteunen en huisvesten van statushouders ernstig bemoeilijkt door het Corona virus. Al naar gelang de regelgeving vanuit de RIVM is ook dit jaar getracht de ondersteuning steeds opnieuw op te nemen. Op afstand, digitaal en in kleine groepen. De voortgang is daardoor opnieuw minder geweest. Inburgering is uitgesteld, de taakstelling is niet helemaal gerealiseerd
en de bemiddeling naar werk is minder dan verwacht.
Ondanks alle moeilijkheden is een groot deel van de eerder opgelopen achterstanden bij het huisvesten, zowel als bij het inburgeren en bij het bemiddelen naar werk wel ingelopen.

De invoering van de inburgeringswet per 1 juli 2021 is opnieuw uitgesteld en wel naar 1 januari 2022. De voorbereiding op de invoering van de nieuwe Wet is verder opgepakt. Het pilot project statushouders is in dat kader geëvalueerd. De bevindingen zijn verwerkt en hebben geleid tot een voorstel voor de invulling van de aanpak vanaf 2022. Daarbij is voor de uitvoering aansluiting gezocht bij de MER afdeling Sociaal Domein. Afspraken hierover zijn verwerkt in het Uitvoeringsplan (UP) 2022.

De noodzakelijke aanbesteding van de leerroutes is uitgevoerd in 2021 maar heeft niet tot resultaat geleid. Een inhaaloperatie is gestart en moet ervoor zorgen dat per 1 maart 2022 op de B1 route en de Z-route een aanbod kan worden gedaan. De onderwijsroute heeft als gevolg van problemen met de landelijke regelgeving verdere vertraging opgelopen, als gevolg waarvan we niet in staat zullen zijn op 1 maart een aanbod te realiseren. Er wordt gewerkt aan een overbruggingsregeling in samenwerking met de regio Midden-Limburg.

Programma 7: Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Ruimtelijke ordening

In 2021 is een groot aantal projecten (onder andere 16 bestemmingsplannen en 332 principebesluiten) geïnitieerd, die beleidsmatig en procedureel gefaciliteerd zijn. Naar verwachting zal deze trend ook in 2022 doorzetten, mede aangejaagd door de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023.
Met de naderende inwerkingtreding van de Omgevingswet zal ook de voorbereiding hierop in 2022 steeds concretere vormen aannemen, bijvoorbeeld door opleidingen, het aanpassen van verordeningen, het opstellen van handboeken en de aanschaf en inrichting van en het oefenen met benodigde software. Daarbij wordt zoveel mogelijk de samenwerking in MER-verband en in de regio gezocht.

Volkshuisvesting

In het derde kwartaal van 2021 is door de zeven samenwerkende gemeenten gestart met de actualisatie van de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 tot en met 2021. In deze Structuurvisie is bepaald dat gemeenten medewerking kunnen verlenen aan nieuwe plannen waarvoor in kwalitatieve zin een tekort bestaat. Uiteraard heeft dit gevolgen voor de totale planvoorraad en de gewenste reductie daarvan. Om die reden is vastgelegd dat het aantal nieuwe plannen dat binnen de planperiode wordt toegevoegd, ook extra (binnen de planperiode) moet worden geschrapt.

Gedurende de looptijd van de Structuurvisie Wonen 2018 zijn de omstandigheden op de woningmarkt veranderd, met als gevolg dat gemeenten de aandacht hebben gelegd op het versnellen van (nieuwe) planontwikkelingen en bouwrealisaties van kwalitatief passende woningen. In het kader van de Limburgse Agenda Wonen 2020-2023 is provinciaal de focus gelegd op het toevoegen van de juiste kwalitatieve woningbouwplannen. Met de regio's is afgesproken minder nadruk te leggen op de harde resultaten van het schrappen van plannen op korte termijn en meer in te zetten op een blijvende inspanning over een langere periode om minder gewenste plannen te saneren of om te buigen. De in de Structuurvisie Wonen 2018 opgenomen termijn waarbinnen plannen moeten worden geschrapt, wordt daarom niet meer als harde afspraak gehanteerd. Er blijft uiteraard aandacht voor dynamisch voorraadbeheer en voor het schrappen van plannen die niet aansluiten bij de behoefte. Met de geactualiseerde Woonvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 wordt ruimte gemaakt om de juiste woning, op de juiste plek, op het juiste moment te bouwen. Daarnaast is er aandacht voor transformatie c.q. herstructurering. Zo houden we de leefbaarheid op peil en bieden we een thuis voor (toekomstige) inwoners.

De geactualiseerde Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 wordt in het voorjaar van 2022 aan de gemeenteraad ter vaststelling voorgelegd.

Woningbouw

Kern	Plan	Aantal woningen	Geplande start bouw / gereed
Echt			
	Bocage	215	93 kavels in aanbouw of gereed
	Apollo-/Stoba-locatie (incl. Hofakker)	60	Planvorming gestart
	Centrum Echt, transformatie detailhandel	40/50	Planvorming gestart
	Dakpannenfabriek Cuypers (Bloemenhof)	64	Bestemmingsplan vastgesteld
	Julianastraat - Emmastraat	24	Bouw is gestart
	Emmastraat – Mussenstraat, zorgappartementen	90	Bouw is gestart
	Weijenpasweg (RvR)	5	Planvorming gestart
	Peyerstraat 166-170 c	8	Bouw deels gestart, deels afgerond
Koningsbosch			
	Klooster en tuin	45	Bestemmingsplan en exploitatieplan vastgesteld
	Koningsplein / verl. Karel V –straat / Prinsebaan	20	Eigenaar Nester is in overleg met nieuwe ontwikkelaar
Mariahoop			
	Vlaskuilseweg - Kerkweg, Wolters	n.t.b.	Nieuw initiatief
Nieuwstadt			
	Oude schoollocatie / fitnesslocatie	26	Bouw is gestart
	Op de Kasselemeier	6	Bouw is gereed
	Susterderweg (voormalig KNVB-gebouw)	1+ 23 zorg	Planvorming is gestart
Pey			
	't Thaal	1	Plan is nagenoeg afgerond.
	Chatelainplein	8	Doorstart in 2022
	Heerweg, jongerenwoningen	18	Planvorming gestart
	Houtstraat / Martinusstraat	ntb	Planvorming in 2022
Sint Joost			
	Op de Baant	14	Bouw is afgerond
Slek			
	Sterrendael (Star Potato)	20	Bouw is gestart
Susteren			
	In de Mehre	6	Bouw is gereed
	Willibrordusplein	25	Planvorming is gestart
	Louerstraat (RvR)	6	Plan wordt onderzocht
	Baakhoven (RvR)	6	Plan wordt onderzocht
	Middelveld III	100-140	Planvorming gestart
	Tiendschuur, garage Dijcks	12	Bouw is gestart
	Reinoudhof	8	Planologische procedure is gestart
Dieteren			
	Meester Ramakersstraat	3	Bouw is gestart
Roosteren			
	Hoekstraat	7 + 26 zorg	Bouw is gereed
	Locatie Herberg De Tramhalte	16	Planvorming is gestart
Particulieren	**Diverse locaties**		2021: 19 woningen gereed gemeld

Programma 8: Omgevingsrecht

Omgevingsdienst

2021 was een uitdagend jaar voor de Omgevingsdienst, gelet op de enorme hoeveelheid taken (aanvragen, meldingen, toezicht, coronataken) en de krapte op de arbeidsmarkt. Toch zijn deze taken uitgevoerd met een beperkte aanvullende bijdrage. De grote werkvoorraad heeft zich ook vertaald in een forse overschrijding van de geraamd legesinkomsten.
Naar verwachting zal deze trend ook in 2022 doorzetten, mede aangejaagd door de verwachte inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023.

Programma 9: Economische zaken en grondexploitaties

Het Smalste Stukje Nederland

Het plan recreatie en toerisme 2019-2021 in Het Smalste Stukje Nederland was ook in 2021 de basis voor de activiteiten. Het toeristisch profiel Het Smalste Stukje Nederland (HSSNL) blijft het fundament van waaruit het aanbod op het gebied van verblijfs- en bezinningstoerisme (ontspanning, onthaasting, gastronomie en spiritualiteit) gepromoot wordt. Ook in 2021 had in de uitvoering Covid-19, en de daaraan verbonden beperkingen, een grote impact op de toeristische sector. En ook op de voorgenomen activiteiten vanuit de gemeente. Beurzen en evenementen (zoals onze eigen beleeffietsdag) gingen wederom niet door en ondernemers konden hun reguliere bedrijfsvoering gedurende een groot deel van het jaar niet uitvoeren zoals gewend.
Er is daardoor wel extra aandacht geweest voor routes en de beleving daarvan. Zoals de lancering van twee nieuwe bezinningsfietsroutes door onze gemeente. Een project overigens dat als blauwdruk diende voor een regionale uitrol in 2021, samen met de gemeenten Sittard-Geleen, Stein en Beek en met Visit Zuid-Limburg. En dat project kon rekenen op een subsidie van de Provincie Limburg. Daardoor is het mogelijk om nog eens vijf bezinnende plekken digitaal te ontsluiten. Daaraan worden nog eens 5 audiotours toegevoegd, die verdiepende informatie geven over bijzondere gebeurtenissen, heiligen, gebouwen en relikwieën op bezinnende plekken.
Afgelopen jaar is ook de samenwerking gezocht met het Huis voor de pelgrim. Er is een programma samengesteld “Religieuze parels in het Smalste Stukje Nederland”. Diverse groepen bezochten De Amelbergabasiliek, Het Karmelietessenklooster, Cultuurhuis Edith Stein en Abdij Lilbosch onder leiding van gidsen uit onze gemeente.
Ook is de basis gelegd voor vernieuwing van 8 bestaande ommetjes, die begin 2022 verschijnen. Verder zijn de voorbereidingen getroffen voor een aangepaste drielanden wandelroute, die eveneens in het eerste kwartaal van 2022 gelanceerd wordt. De aankoop van een klei-kieplorry vormde de aanzet voor een te ontwikkelen kleiwarenroute. Deze authentieke wagen is gerestaureerd en wordt onderdeel van een nieuwe themaroute in de buurt van het oude tramspoor en waarvan de voormalige dakpannenfabriek de Valk ook onderdeel gaat uitmaken.
In de buurt van Roosteren werd, met provinciale subsidie een zgn. archeopunt gerealiseerd, samen met buurgemeente Maasgouw. Een landmark in de vorm van een metalen plaat met een speer erop markeert een plek met digitale informatie over het voormalige fort Cantelmo, een verdedigingswerk uit de 17e eeuw.
Een eerste haalbaarheidsonderzoek is gedaan naar de mogelijkheid van een uitkijktoren van waaruit zowel België als Duitsland zichtbaar zijn. Gedacht wordt aan een bestaand gebouw. In 2022 wordt de meest kansrijke mogelijkheid uitgewerkt.
Ook in 2022 wordt het bezinningstoerisme verder doorontwikkeld. Met accenten op gerichte promotie en verdere uitbreiding van plekken inclusief het Belgische en Duitse grensgebied.
Verder is eind 2021 de basis gelegd voor een onderzoek naar de ervaringen en wensen bij het toeristisch bedrijfsleven met Het Smalste Stukje Nederland en de onderliggende Cittaslow waarden. De uitkomsten daarvan worden meegenomen bij de verdere profilering van HSSNL. Daarbij wordt expliciet ook gekeken naar verbreding buiten het toeristische werkveld om. Naast sport en cultuur is ook te denken aan wonen en werken binnen de gemeente Echt-Susteren.

Programma 10: Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering als gevolg van het regeerakkoord Rutte IV

Doorrekening van het regeerakkoord geeft aan dat voor het jaar 2026 een sterke daling van rijksinkomsten is voorzien. Dit wordt veroorzaakt door het terugvallen van het accres naar een structureel niveau en het vervallen van het tijdelijk schrappen van de opschalingskorting. Dat is vervelend omdat het laatste jaar van de meerjarenraming een formeel toetsjaar is voor de provinciaal toezichthouder. De daling van rijksinkomsten in 2026 ten opzichte van 2025 wordt geraamd op ± € 100 per inwoner. Mogelijk dat een eventuele uitbreiding van het lokaal belastinggebied uitkomst kan bieden (zonder evenredige verlaging van het gemeentefonds). In de startnota naar aanleiding van het regeerakkoord wordt immers over die uitbreiding gesproken met ingang van 2026, helaas zonder een causaal verband te leggen tussen dalende rijksinkomsten en stijgende gemeentelijke belastingen. Daarmee biedt dit op korte termijn geen soulaas. De minister van Binnenlandse Zaken heeft namelijk laatst januari 2022 aan de Tweede Kamer meegedeeld dat ‘om een stabielere financiering voor de medeoverheden te realiseren en hun autonomie te vergroten, wordt in de komende jaren een nieuwe financieringssystematiek voor de periode na 2025 uitgewerkt, waarbij de mogelijkheid voor een groter eigen belastinggebied wordt betrokken. Daarbij worden ook alternatieven voor de onroerendezaakbelasting (OZB) en de motorrijtuigenbelasting (MRB) in de beschouwing betrokken. Nadere uitwerking, in gesprek met medeoverheden, moet nog plaatsvinden.’ Dit is dus wat het is, meer is nog niet bekend.

In het meest ongunstige geval kan dit betekenen dat de algemene uitkering in 2026 ten opzichte van 2025 met € 3.222.000 afneemt.

Rechtmatigheidsverklaring

Met ingang van 2022 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid. Met deze wijziging vervalt de rechtmatigheidsverklaring door de accountant. In sommige gemeenten wordt naast dit rechtmatigheidsoordeel door de accountant ook een in control statement (ics) door het college afgegeven.
Het ics en de verantwoording over rechtmatigheid worden beiden door het college afgegeven, maar zijn niet onderling uitwisselbaar. In de verantwoording over rechtmatigheid legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten en lasten op een drietal criteria: Begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Met een ics verklaart het college dat de interne beheersings- en controlesystemen van een gemeente adequaat en effectief zijn. Het gaat om borging van een diversiteit aan processen, beheersing van risico's én om de competenties van de medewerkers. In tegenstelling tot de verantwoording over de rechtmatigheid kent de ics geen wettelijke verankering in het BBV.

Tot en met jaarrekening 2021 verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. De externe accountants geven vanaf 2022 een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening, inclusief dan de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening wordt opgenomen.

Forensenbelasting

Vanaf 2022 geldt voor het eerst een verordening forensenbelasting. Gemeenten kunnen belastingen heffen van niet-inwoners die voor kortere of langere tijd in de gemeente verblijven en daarbij gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen via de toeristenbelasting en de forensenbelasting. De heffing van toeristenbelasting is gericht op kortstondig verblijf; de forensenbelasting op degenen die als tweede woning, voor langere tijd kunnen beschikken over een nachtverblijf of een gemeubileerde woning in de gemeente.
In de verordening is gekozen voor een vast bedrag per een 5-tal categorieën van WOZ-waardes van de woningen.

Overhead

Betrokkenheid vergroten

Betrokken en bevlogen medewerkers zijn cruciaal voor het succes van de organisatie. Om medewerkers nog meer te betrekken bij de organisatie wordt onder andere ingezet op het organiseren van ontmoetingen en sociale activiteiten. Waardering voor elkaar en voor elkaars werkzaamheden staat hierbij centraal.

Een aantal zaken die bijdragen aan organisatieontwikkeling en al lopen, zijn:

- Procesgericht werken;
- Leanmanagement;
- Zaakgericht Werken;
- Strategische agenda.

Procesgericht werken

Onder procesgericht werken wordt verstaan structureel resultaatgericht sturen, bewaken, uitvoeren en verbeteren van werkprocessen. Dit gebeurt over team- en organisatiegrenzen heen. Procesmatig werken is meer dan enkel processen identificeren en beschrijven; het houdt ook in dat processen de basis vormen van de sturing van de organisatie. Het doel is om efficiency en effectiviteit te verhogen. Onze organisatie gaat de komende periode aan de slag met procesgericht werken. Naast het beschrijven en vastleggen van de werkprocessen is de doelstelling om parallel hieraan in te zetten op het procesdigitalisering en procesverbetering. De introductie van Leanmanagement in onze organisatie draagt hier aan bij net als de MER-brede doorontwikkeling van zaakgericht werken.

Leanmanagement

Om onze klanten goed te bedienen is het noodzakelijk om continu te verbeteren. Om dit een impuls te geven is in 2021 Lean-management geïntroduceerd.

Werken volgens de Lean-filosofie houdt in dat iedereen continu aandacht besteedt aan het verbeteren van processen. Overbodige handelingen en processtappen worden weggehaald en alleen waardevolle activiteiten blijven over. Deze worden vervolgens op zo'n manier geordend dat processen op een soepele manier verlopen. Met als eindresultaat: meer waarde, minder verspillingen, tevredenere klanten, gelukkigere medewerkers en een gezondere en duurzamere organisatie.

Dit continu verbeteren betekent ook iets voor de manier waarop de organisatie ingericht wordt en voor de houding en het gedrag van medewerkers en leidinggevenden. Het ontwikkelen van mensen is dan ook van groot belang om de Lean aanpak te laten slagen. De gekozen, gefaseerde aanpak richt zich daarom eerst op het creëren van draagvlak, bewustwording en enthousiasme bij het management. Vervolgens worden de eerste processen aangepakt. Daarna wordt de aanpak steeds verder uitgerold in de organisatie waardoor de Lean-filosofie steeds meer vanzelfsprekend wordt voor de manier van werken in onze organisatie.

Zaakgericht werken

In de zomer van 2021 is gestart met een gezamenlijke MER-brede doorontwikkeling van 'zaakgericht werken'. Zaakgericht werken is een manier van werken die zich richt op het goed en transparant afhandelen van 'zaken.' Een zaak is in dit verband een samenhangende hoeveelheid werk, met een duidelijke aanleiding en een duidelijk resultaat. Bij dienstverlening is een (aan-)vraag de aanleiding om een zaak te starten en te behandelen. De zaak eindigt met het leveren van de gevraagde dienst, in de vorm van het resultaat van de zaak.

Het programma 'Zaakgericht werken MER breed' gaat de komende jaren in deze doorontwikkeling voorzien. De doelstelling van het programma is om ervoor te zorgen dat alle medewerkers zaakgericht kunnen en zaakgericht gáán werken, om daarmee een verbeterde dienstverlening aan inwoners, bedrijven en organisaties te kunnen bieden.

De doorontwikkeling vindt gefaseerd plaats. Het streven is om het programma vanaf 1 januari 2024 over te dragen naar de lijnorganisatie.

Strategische agenda

Gemeenten hebben voortdurend te maken met allerlei interne en externe ontwikkelingen die voortkomen uit bestuurlijke en ambtelijke ambities, verplichtingen op basis van (veranderende) wet- en regelgeving, technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, landelijke programma's, etc. Om al deze ontwikkelingen in goede banen te kunnen leiden is er behoeften aan een lange termijn agenda. In deze agenda worden alle ontwikkelingen in onderlinge samenhang beschreven, waardoor er beter geprioriteerd en gepland kan worden. Dit is vooral van belang voor een gestructureerde uitvoering in het Servicecentrum MER, waarin we samenwerken en dus rekening moeten houden met de inbreng van alle betrokken organisaties.

3. Rekeningsaldo 2021

Programmaverantwoording

2021

3. Rekeningsaldo 2021

Resultaat rekening 2021

Het totaal saldo van baten en lasten van de jaarrekening 2021 bedraagt € 1.431.340 positief. Het resultaat van alle mutaties met de reserves is € 18.629. (meer stortingen dan onttrekkingen). Hierdoor is het gerealiseerde resultaat € 1.412.711 positief.

Rekening van baten en lasten en overzicht van afwijkingen ten opzichte van de begroting

Het saldo van de jaarrekening wordt grofweg als volgt gespecificeerd. Het betreft de grootste verschillen. Deze posten worden onder de tabel toegelicht.

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
Bevolking en bestuur	Baten en lasten secretarieleges	€ 16.000	
	Begraafplaatsen en kosten van de doodschouw	€ 27.000	
	Overige kosten burgerzaken	€ 15.000	
	Bestuursapparaat	€ 20.000	
	Raad	€ 40.000	
Openbare orde en veiligheid	Rampenbestrijding	€ 12.000	
	Bijdrage dierenbescherming	€ 13.000	
	Opsporing en ruiming explosieven	€ 18.000	
Beheer Openbare Ruimte	Wegen	€ 23.000	
	Openbaar groen/ landschapsbescherming		€ 16.000
	Gladheidsbestrijding		€ 33.000
Onderwijs	Subsidie peuteropvang	€ 17.000	
	Kinderopvang kwaliteitscontrole	€ 28.000	
	Leerlingenvervoer		€ 28.000
Cultuur en sport	Huur binnensportaccommodaties		€ 25.000
	Onderhoud tennisbanen	€ 14.000	
	Onderhoud/aanschaffingen sportterreinen	€ 30.000	
	Afrekening SPUK uitkering BTW sport		€ 197.000
	Kermis		€ 26.000
	Onderhoud div accommodaties cultuur en sport	€ 31.000	
Sociaal domein	Uitvoeringskosten samenwerkingsverband WMO en Jeugd	€ 47.000	
	Budget sociaal domein algemeen	€ 98.000	
	Onderhoud div accommodaties sociaal domein	€ 43.000	
Omgevingsrecht	-		
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Woonwagens	€ 20.000	
	Leges ruimtelijke plannen	€ 32.000	
Economische zaken en grondexploitaties	Zend- en reclamemasten	€ 14.000	
Algemene dekkingsmiddelen	Algemene uitkering, inclusief coronabijdragen	€ 274.000	
	Algemene uitk baten voorgaande jaren	€ 48.000	
	Stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering	€ 423.000	
	OZB en lasten heffingen		€ 13.000
	Toeristenbelasting	€ 143.000	
	Hondenbelasting	€ 7.000	

Programma	Omschrijving	Positief	Negatief
	Onvoorziene lasten en reserveringen	€ 81.000	
	Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en oninbare belastingdebiteuren	€ 174.000	
	Positief rekeningsaldo 2021 (reeds geraamd)	€ 43.000	
Overhead	Beheer buiten	€ 25.000	
	Citaslow/marketing en communicatie	€ 16.000	
	Voorlichting en communicatie en bestuursondersteuning		€ 24.000
Diversen	Rente	€ 62.000	
	Afschrijvingen kapitaallasten	€ 428.000	
	Onderuitputting afschrijvingen		€ 120.000
	Lagere afschrijvingslasten riool zijn gestort in voorziening toekomstige vervangingsinvesteringen		€ 32.000
	Geen onttrekking uit reserve gebiedsvisie en vermindering kapitaallasten in verband met niet doorgaan sloop HBS de Ster		€ 151.000
	Personeelskosten		€ 147.000
	Dividend BNG		€ 18.000
	Diversen		€ 39.289
		€ 2.282.000	**€ 869.289**
Saldo		**€ 1.412.711**	

Toelichting

Programma bevolking en bestuur

Lasten en Baten secretarieleges (voordeel € 16.000)

Voor wat betreft de ontvangen leges is er een voordeel van € 11.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de hogere bijdrage balieuitgifte Digid. Sinds eind 2020 kunnen personen zonder de Nederlandse nationaliteit die in het buitenland wonen ook een DigiD aanvragen. Dit zijn voornamelijk grensarbeiders. Daarnaast zijn er vanwege het gebruik van de CoronaCheck-app meer baliecodes uitgegeven. Voor het gebruik van deze app is een DigiD vereist. Voor wat betreft de lasten van de secretarieleges is er een voordeel van € 5.000. Dit wordt veroorzaakt doordat het begrote bedrag voor uitgaven reisdocumenten niet-ingezetenen te hoog opgenomen was. In totaal heeft dit een positief effect van € 16.000 op het saldo.

Begraafplaatsen en kosten van de dodenschouw (voordeel € 27.000)

Meer leges op begraafplaatse vanwege meer sterfgevallen en lagere kosten van de dodenschouw zorgen voor een positief effect op het saldo van € 27.000.

Overige kosten burgerzaken (voordeel € 15.000)

In 2021 zijn geen kosten gemaakt voor schriftelijke vertalingen en tolken, waardoor een voordeel van € 15.000 is ontstaan.

Bestuursapparaat (voordeel € 20.000)

In 2021 zijn minder hoorzittingen bij de Sociale Kamer geweest dus ook minder presentievergoedingen aan commissieleden uitbetaald. Tevens is de afspraak gemaakt dat bij schriftelijke behandeling van de

bezwaarschriften (door minder fysieke hoorzittingen) de vergoeding voor de helft wordt gereduceerd. Dit zorgt voor een positief effect van € 8.000.
Bovendien zijn minder adviezen ingewonnen, welke aantal vooraf moeilijk is in te schatten. Positief effect € 12.000.

Raad (voordeel € 40.000)
Vanwege corona hebben minder activiteiten plaatsgevonden zodat er minder representatiekosten zijn geweest en minder opleidingen en geen heisessie. Ook de commissievergaderingen zijn gedurende een deel van het jaar afgelast waardoor er minder presentiegelden werden uitbetaald. Een en ander heeft geleid tot een voordeel van € 40.000.

Programma openbare orde en veiligheid
Rampenbestrijding (voordeel € 12.000)
De gemeente wordt de laatste jaren structureel geconfronteerd met dumpingen van drugsafval. Het is een verantwoordelijkheid van de gemeente om dit drugsafval op te laten ruimen door een gecertificeerd bedrijf. Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft samen met de provincie Limburg, medio 2020, een vergoedingsregeling opgesteld, waarmee 75% van de werkelijke opruimingskosten (met een maximum van € 25.000 per geval) achteraf aan gemeenten vergoed zal worden. In 2021 hebben er minder drugsdumpingen plaatsgevonden dan voorgaande jaren, waardoor er een voordeel is ontstaan van € 12.000.

Bijdrage dierenbescherming (voordeel € 13.000)
Uit dit budget wordt de reguliere bijdrage aan de dierenambulance betaald en kosten voor extra inzet van de dierenambulance niet zijnde reguliere taken. In 2021 is de reguliere bijdrage aan de dierenambulance iets lager geworden en is er geen extra inzet geweest van de dierenambulance niet zijnde reguliere taken. Hierdoor is er € 13.000 minder uitgegeven hetgeen een positief effect op het saldo heeft.

Opsporing en ruiming explosieven (voordeel € 18.000)
De opbrengsten worden ontvangen middels de algemene uitkering voor gemaakte kosten voor onderzoek naar explosieven. Deze € 18.000 zijn niet gebudgetteerd.

Programma Beheer Openbare Ruimte
Wegen (voordeel € 26.100)
In het laatste kwartaal van 2021 stond een zeer grote update gepland voor het beheerssysteem wegen-riool, deze is vertraagd en gaat plaatsvinden in 2022.
De gemeente heeft de verplichting jaarlijks een luchtfoto vergelijking door te voeren en een WOZ-mutatie bestand aan BSGW te leveren. Als gevolg van een nieuwe werkwijze heeft dit vertraging opgelopen en daardoor niet plaatsgevonden in 2021.

Openbaar Groen/landschapsbescherming (nadeel € 16.000)
De negatieve post op groen wordt veroorzaakt door de hogere kosten op het “leavesbos”. Dit is een gevolg van materialen crisis (stijgende prijzen) en extra wensen met extra kosten.

Gladheidsbestrijding (nadeel € 33.000)
In het jaar 2021 is sprake geweest van een hoog aantal dagen met temperaturen rond of onder het vriespunt. De posten zoutgebruik en werken derden zijn afhankelijk van de weersomstandigheden vandaar een negatief effect op het resultaat van € 10.000.
De post onderhoud/vervoermiddelen heeft een overschrijding van € 23.000. Dit is te verklaren doordat een groot gedeelte van het gladheidsmaterieel sterk verouderd is en vanaf 2018 vervangen had moeten worden. De vervanging van het materieel heeft niet plaats gevonden in verband met een nieuwe toekomstige samenwerking met een derde.

Programma Onderwijs

Subsidie peuteropvang (voordeel € 17.000)

Een groot aantal kindercentra in onze gemeenten bieden - ter voorbereiding van het basisonderwijs - voor 2 dagdelen per week een VVE-peuterprogramma aan, voor peuters in de leeftijd van 2 en 3 jaar. Ouders die geen aanspraak kunnen maken op kinderopvang kunnen met subsidie van de gemeente hun peuter laten deelnemen aan het peuterprogramma. De subsidie wordt betaald aan het kindcentrum en wordt berekend over het aantal peuters dat daadwerkelijk aan het peuterprogramma heeft deelgenomen. De deelname was in 2021 lager dan verwacht. De kosten waren begroot op € 62.000. Er is € 45.000 uitgegeven, zodat nog € 17.000 resteert.

Kinderopvang kwaliteitscontrole (voordeel € 28.000)

Net als in 2020 hebben in verband met de coronacrisis niet alle geplande inspecties plaats kunnen vinden. Dit resulteert in lagere kosten dan begroot. Voor 2021 was € 53.000 begroot. Het restantbudget bedraagt € 28.000. De inspecties die geen doorgang hebben kunnen vinden zullen naar verwachting ook niet ingehaald worden.

Leerlingenvervoer (nadeel € 28.000)

In 2021 is er een nadelig saldo van € 28.000 op kosten leerlingenvervoer.
De kosten in 2021 zijn hoger als gevolg van indexering van de tarieven conform de NEA-index (index voor taxivervoer).. Een ander aspect zijn de ingezette ritten en/of de afstand van het vervoer per leerling. De gemeente heeft zelf geen voorzieningen voor speciaal onderwijs waardoor de afstand per leerling groter is (en dus meer kost).

Programma cultuur en sport

Huur binnensportaccommodaties (nadeel € 25.000)

In verband met de sluiting van de binnensportaccommodaties als gevolg van coronamaatregelen is besloten om de huur over de periode januari t/m mei 2021 kwijt te schelden. Abusievelijk is deze verlaging van de huuropbrengst met € 25.000 niet meegenomen in de 2^{e} bestuursrapportage 2021.

Onderhoud tennisbanen (voordeel € 14.000)

Op het budget van onderhoud sportterreinen is een voordeel van € 14.000 te melden. De onderhoudskosten van de tennisbanen zijn lager uitgevallen door beduidend minder reparatiekosten van hekwerken en beregeningsinstallaties.

Onderhoud aanschaffingen sportterreinen (voordeel € 30.000)

Op het budget van onderhoud sportterreinen is er een voordeel van € 25.000 en op het budget aanschaffingen sportterreinen van € 5.000. Een aantal geplande bewerkingen (waaronder rollen en diepbeluchten) op de sportvelden konden wegens omstandigheden (klimaat, beperkt gebruik als gevolg van corona) niet of deels worden uitgevoerd. Ook is er afgelopen jaar minder gemaaid. Per saldo heeft dit voor een verschil gezorgd tussen de deelopdrachten en de daadwerkelijk uitgevoerde werkzaamheden.
In 2021 zijn er beduidend minder aanschaffingen en reparaties geweest als gevolg van schade aan hekwerken en beregeningsinstallaties.

SPUK uitkering BTW sport (nadeel € 197.000)

Om sport en beweging te stimuleren konden gemeenten, sportverenigingen en sportstichtingen de btw die aan hen in rekening wordt gebracht in aftrek brengen. Dit recht op aftrek is met ingang van 1 januari 2019 vervallen. Gemeenten worden gecompenseerd via een subsidieregeling, de Specifieke uitkering stimulering sport (SPUK). In de begroting 2021 is de SPUK sport neutraal geraamd op basis van de geraamde btw bedragen op de diverse uitgavenposten. In 2021 is de SPUK bijdrage voor 2020 ad € 30.345 afgerekend. In de jaarrekening 2021 is de verwachte afrekening ad € 166.320 opgenomen van SPUK 2021 inclusief de afrekening met Menswel sport. Totaal resulteert dit in een nadeel van € 197.000. De afrekening heeft betrekking op het krediet van de turnhal (€ 1.195.000). In 2021 zijn slechts beperkt kosten gemaakt, het restant krediet wordt overgeboekt naar 2022. Omdat slechts beperkt kosten zijn gemaakt in 2021 moet een deel van de vooruit ontvangen SPUK-bijdrage worden

terugbetaald. Voor 2021 leidt dit ten opzichte van de begroting tot een nadeel van € 197.000. In 2022 wordt opnieuw de SPUK-bijdrage aangevraagd. Naar verwachting wordt in 2022 de bouw van de turnhal gerealiseerd en kan de gemeente de SPUK-bijdrage weer tegemoet zien.

Kermis (nadeel € 26.000)

In 2021 is (ondanks de corona-crisis) besloten de kermissen door te laten gaan, maar tevens om de staangelden voor de kermisexploitanten te halveren en extra maatregelen te nemen. De gemiste inkomsten en de extra kosten worden verwerkt in het jaarrekeningresultaat. De extra kosten waren berekend op een bedrag van € 12.500. De gemiste inkomsten op een bedrag van € 26.000. De werkelijke kosten voor de extra maatregelen zijn echter lager uitgevallen en volledig binnen de begroting opgevangen. De totale overschrijding op het kermisbudget in 2021 bedraagt € 26.000 en kan worden verklaard door het halveren van de staangelden en de daarmee gepaard gaande gemiste inkomsten voor de gemeente. Deze afwijking is niet meegenomen in de 2e bestuursrapportage 2021.

Onderhoud diverse accommodaties cultuur en sport (voordeel € 31.000)

Vanaf 2019 is volgens de nieuwe regels van het BBV klein onderhoud afgesplitst van de voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen op basis van het meerjarenonderhoudsplan 2020-2030. Daarom is de jaarlijkse dotatie in de voorziening structureel verlaagd en zijn er op de exploitatie budgetten opgenomen voor klein onderhoud. De uitgaven voor het klein onderhoud van de diverse binnensportaccommodaties zijn € 31.000 lager geweest dan begroot doordat er minder klein onderhoud heeft plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland, mede ten gevolge van corona. Dit levert een voordeel op van € 31.000.

Programma Sociaal Domein

Uitvoeringskosten samenwerkingsverbanden WMO en Jeugd (voordeel € 47.000)

Zowel de bijdrage aan het samenwerkingsverband voor Jeugd als WMO is in 2021 lager uitgevallen dan geraamd. Op WMO heeft de gemeente een voordeel van € 14.000 en op jeugd een voordeel van € 33.000. De onder uitputting is als volgt te verklaren:

- Per 1 oktober j.l. is de functie van projectleider Wmo vacant gekomen. Deze functie is in het 4e kwartaal niet ingevuld waardoor de betreffende salariskosten zijn vrijgevallen.
- Er is een creditnota ontvangen van Inkoopcentrum Zuid vanwege uitkering resultaat Inkoop Wmo/Jeugd 2019.
- De begrote (externe) advieskosten voor de aanbesteding van het segment verblijf met behandeling Jeugd zijn uiteindelijk ten laste gebracht van het jeugdbudget en zijn daarmee vrijgevallen binnen de regionale samenwerkingsbegroting MLO.

Budget sociaal domein algemeen (voordeel € 98.000)

Binnen het budget voor sociaal domein is een bedrag geraamd voor onvoorziene algemene kosten binnen het sociaal domein. Vooraf is moeilijk in te schatten in hoeverre dit budget gebruikt gaat worden. Dit budget is in het kader van de 1e bestuursrapportage 2021 voor € 250.000 ingezet voor de dekking van tekorten binnen de WMO en voor € 19.000 voor de dekking van kosten preventie jeugd. Daarnaast zijn hieruit voor € 85.000 kosten gedekt ten behoeve van Jeu de Boules voorzieningen in Koningsbosch, Maria Hoop en De Bandert alsmede voor € 23.000 ten behoeve van het MER SD-project afloop contracten huishoudelijke hulp.

Onderhoud diverse accommodaties sociaal domein (voordeel € 43.000)

Vanaf 2020 is volgens de nieuwe regels van het BBV klein onderhoud afgesplitst van de voorziening onderhoud gemeenschapshuizen op basis van de meerjarenonderhoudsplannen. Daarom zijn er op de exploitatie budgetten opgenomen voor klein onderhoud. De uitgaven voor het klein onderhoud van de diverse binnensportaccommodaties zijn € 43.000 lager geweest dan begroot doordat er minder klein onderhoud heeft plaatsgevonden dan oorspronkelijk gepland, mede ten gevolge van corona. Dit levert een voordeel op van € 43.000.

Programma Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Woonwagens (voordeel € 20.000)

In de 2e Berap 2021 is voor boekjaar 2021 € 20.000 beschikbaar gesteld voor de inhuur van Nijbod ten behoeve van ondersteuning bij het opstellen van een plan van aanpak voor de woonwagenlocatie Groensebos te Sint Joost. Gelet op interne prioriteitstelling heeft opdrachtverlening begin 2022 plaatsgevonden en is het in 2021 beschikbaar gestelde budget niet besteed.

Leges ruimtelijke plannen (voordeel € 32.000)

Ook in 2021 was er sprake van een bovengemiddeld aantal kleinere en grotere (bouw)initiatieven. In lijn met de overschrijding van de leges omgevingsrecht (afhandeling vergunningaanvragen) heeft er ook een overschrijding plaatsgevonden op de leges ruimtelijke plannen (principeverzoeken en bestemmingsplanprocedures). Op deze post is € 32.000 meer ontvangen dan geraamd.

Programma economische zaken en grondexploitaties

Zend- en reclamemasten (voordeel € 14.000)

De opbrengsten zijn geïndexeerd en er is een nieuwe opstalovereenkomst aangegaan die extra opbrengsten tot gevolg heeft. Hierdoor is er een voordeel ten opzichte van de begroting ontstaan van € 14.000.

Programma Algemene dekkingsmiddelen

Algemene uitkering inclusief deelfonds participatie, exclusief jeugd (voordeel € 274.000)

In de begroting 2021 zijn zowel de mei- als ook de septembercirculaire 2021 begrotingstechnisch verwerkt. Hierna hebben nog een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden waardoor de algemene uitkering, inclusief deelfonds participatie, ten opzichte van het in de begroting geraamde bedrag een nadelig verschil laat zien van € 149.000. Dit bedrag bestaat uit € 73.000 voordeel voor algemene uitkering deelfonds participatie en € 222.000 nadeel voor algemene uitkering. De oorzaak hiervan is het bijstellen van diverse maatstaven en aantallen. Daarnaast is in de begroting 2021 een stelpost opgenomen van € 300.000 als stelpost voor de ontwikkeling van het accres en het btw compensatiefonds. Deze post is in 2021 niet tot aanwending gekomen, zodat deze post een voordelig resultaat oplevert van € 300.000. In 2020 is middels de decembercirculaire een bedrag van € 123.000 ontvangen met betrekking tot corona. Dit bedrag kon niet meer in de begroting 2020 opgenomen worden en is doorgeschoven naar 2021. Op deze post zijn geen uitgaven verantwoord omdat de coronamaatregelen binnen de bestaande budgetten opgenomen zijn. Per saldo kan voor de algemene uitkering een voordelig resultaat gemeld worden van € 274.000.

Algemene uitkering baten en lasten voorgaande jaren (voordeel € 48.000)

In 2021 is een verrekening van € 48.000 als last verantwoord en € 96.000 als baat verantwoord over het jaar 2019 en 2020 van de algemene uitkering. Per saldo is er een voordeel te melden van € 48.000. De baten en lasten voorgaande jaren zijn hoger dan geraamd vanwege verrekeningen die achteraf door het rijk worden toegepast.

Stelpost toekomstige verplichtingen algemene uitkering (voordeel € 423.000)

In de begroting 2021 is een stelpost opgenomen voor toekomstige verplichtingen algemene uitkering. Deze post wordt aangewend om middelen die ontvangen worden van het rijk voor de algemene uitkering en die nog niet direct bestempeld worden voor uitgaven te parkeren. In 2021 is aanwending van deze stelpost niet nodig geweest waardoor deze kan vrijvallen in het saldo van de jaarrekening 2021. In 2021 resteert nog een bedrag van € 423.000 voor deze post

OZB en lasten heffingen (nadeel € 13.000)

In totaliteit is de opbrengst onroerendezaakbelastingen van woningen en niet-woningen € 65.000 lager dan begroot onder andere door de coronamaatregelen. In verband met de coronamaatregelen was een stelpost opgenomen van € 87.000 als tegemoetkoming in de gemeentelijke belastingen. De aanwending van deze coronamaatregelen is verantwoord binnen de opbrengstbudgetten van de gemeentelijke belastingen. Voor dit budget betekent het derhalve een voordeel van € 87.000. De uitvoeringskosten van het waarderen van objecten, het heffen en invorderen van belastingen door BsGW is circa € 9.000 hoger dan begroot. Dit wordt voor een bedrag van € 20.000 veroorzaakt doordat

in 2021 de forensenbelasting is geïmplementeerd. Daarnaast hebben er verrekeningen plaatsgevonden van kosten gemaakt in voorgaande jaren, waardoor een voordeel is ontstaan van € 11.000. De bijdrage aan de waarderingskamer was € 2.000 hoger dan geraamd. In 2021 is geen beroep gedaan op het diversen-budget (€ 15.000). Tenslotte heeft er nog een afrekening over 2021 plaatsgevonden van € 39.000 (nadeel). In totaliteit is het negatieve effect op het saldo € 13.000.

Toeristenbelasting (voordeel € 143.000)

De verwachting was dat door de coronacrisis de opbrengst toeristenbelasting zou achterblijven bij de raming. De bezetting van de vakantieparken in de zomermaanden 2020, toen het aantal besmettingen relatief beperkt was, is echter alleszins meegevallen. De hogere opbrengst ad € 143.000 wordt dan ook met name veroorzaakt door de afwikkeling in 2021 van opgelegde aanslagen over het jaar 2020.

Hondenbelasting (voordeel € 7.000)

De opbrengst van de hondenbelasting schommelt elk jaar en is afhankelijk van het aantal aangemelde honden. Voor 2021 laat de hondenbelasting een voordeel zien van € 7.000.

Onvoorziene uitgaven (voordeel € 81.000)

In de begroting 2021 is een post opgenomen voor onvoorziene uitgaven van € 103.500. In 2021 is een begrotingswijziging gemaakt ten laste van deze post. Verantwoording heeft plaatsgevonden in de 1e bestuursrapportage 2021. Bij het opmaken van de jaarrekening 2021 resteert nog een bedrag van € 81.000 voor de post onvoorziene uitgaven. Dit bedrag beïnvloedt het jaarrekeningsaldo positief.

Mutatie voorziening dubieuze debiteuren en oninbare debiteuren (voordeel 174.000)

Op basis van de op dit moment voorzienbare oninbare vorderingen heeft er een toevoeging plaatsgevonden op de voorziening dubieuze debiteuren van € 21.000, terwijl er € 58.000 begroot was. Met betrekking tot de voorziening oninbare debiteuren is er een vrijval van € 115.000, terwijl er € 22.000 aan toevoeging begroot was. Ten opzichte van de begrote bedragen betekent dit een voordeel van € 174.000.

Positief rekeningsaldo 2021 (reeds geraamd) (voordeel € 43.000)

Zowel de 1e als ook de 2e bestuursrapportage van dienstjaar 2021 hadden een positief saldo. Deze positieve saldi, in totaliteit € 43.000 zijn middels genoemde rapportages in de begroting 2021 opgenomen als raming.

Overhead

Beheer buiten (voordeel € 25.000)

Diverse kosten voor het onderkomen van het reinigingsteam zijn € 5.000 lager uitgevallen aangezien de facturatie vanaf 1 April 2021 gestart is en niet per 1 Januari 2021.
Doordat 5 mensen minder zijn overgekomen naar het Reinigingsteam zijn voor € 5.000 minder aanschaffingen geweest.
Tevens is door uitval bij BOR buiten (met name door corona) in 2021 een groot gedeelte van het jaar een zeer lage bezetting geweest. Hierdoor zijn voertuigen minder gebruikt en zelfs tijdelijk stilgezet, waardoor minder onderhoud aan de voertuigen heeft plaatsgevonden € 15.000.

Citaslow/marketing en communicatie (voordeel € 16.000)

Door de coronabeperkingen is er weinig invulling gegeven aan de internationale samenwerking en die binnen Cittaslow-verband. Bezoeken en bijeenkomsten konden niet worden georganiseerd, hetgeen heeft geleid tot lagere uitgaven. Op een bezoek van raad en college na (in oktober) is er uitsluitend op digitale en telefonische wijze gedurende het hele jaar intensief contact geweest met de internationale samenwerkings- en Cittaslow-partners, op bestuurlijk en ambtelijk vlak. Een en ander levert een positief resultaat op van € 16.000.

Voorlichting en communicatie (nadeel € 24.000)
Bij de 2e berap 2021 is € 30.000 af geraamd daar er minder activiteiten zijn geweest vanwege de coronacrisis. Echter er is geen rekening gehouden met het doorbelasten van inhuur tijdelijk personeel op het eind van het jaar, waardoor er per saldo € 24.000 teveel is uitgegeven, hetgeen een nadelig effect heeft op het saldo.

Diversen
Rente (voordeel € 62.000)
Binnen het taakveld treasury is per saldo een voordeel behaald van € 62.000 op rente. Dit voordeel bestaat uit de ontvangen rente op de hybride converteerbare lening aan Enexis van € 51.000, de ontvangen rente op verstrekte leningen voor € 18.000 en het voordeel op de betaalde rente ivm naheffingsaanslagen door de belastingdienst van € 5.000. Bij de te betalen rente vaste geldleningen is er sprake van een nadeel van € 12.000.

Kapitaallasten – afschrijvingen (voordeel € 428.000 en nadelen € 120.000, € 32.000 en € 151.000)
De werkelijke afschrijvingslasten 2021 zijn € 428.000 lager dan begroot, hetgeen resulteert in een positief resultaat. Dit is met name te wijten aan latentie in de uitvoering van een aantal projecten, waarbij sloop van aangekocht vastgoed en daarmee verband houdende afschrijvingen (in 1 keer) in 2021 was voorzien. Het betreft hier het gebouw HBS de Ster (€ 151.000). De eenmalige afschrijvingslasten zouden worden afgedekt door reserves. Aangezien de afschrijvingen niet hebben plaatsgevonden, is dekking vanuit de reserves ook niet gebeurd, hetgeen weer een nadeel voor het jaarrekeningsaldo betekent. Tegenover het voordeel op de afschrijvingslasten voor riolering staat een storting in de voorziening voor riolering (€ 32.000). Met betrekking tot de onderuitputting in kapitaallasten was in de begroting 2021 verder rekening gehouden met € 120.000, hetgeen resulteert in een negatief resultaat.

Personeelskosten (nadeel € 147.000)
Jaarlijks worden door een extern bureau berekeningen gemaakt inzake toekomstige pensioenverplichtingen voor (gewezen) wethouders. Dit heeft in de jaarrekening 2021 geleid tot een toevoeging van € 313.000 aan de voorziening pensioenverplichting bestuurders, welke niet begroot was. De toename is een gevolg van de gehanteerde rekenrente. Doordat de rente laag is, moet er worden bijgestort. Dit betekent echter ook dat zodra de rente gaat stijgen, ook de rekenrente hoger wordt. De verwachting is dat de komende jaren weer een deel van de voorziening kan vrijvallen ten gunste van het saldo. Dit nadeel wordt gedeeltelijk gecompenseerd door een overschot op de overige personeelskosten, zoals opleidingen, reis- en verblijfkosten, loopbaan en mobiliteit en functiewaardering etc. Een en ander resulteert in een negatief resultaat van € 147.000.

Dividend BNG (nadeel € 18.000)
Wat betreft het dividend BNG over 2019 is het beleid van de ECB gevolgd om haar aanbeveling over het uitstellen of schrappen van dividenduitkeringen over 2019 te verlengen tot eind 2020. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Eind juli 2021 heeft de ECB aangekondigd de dividendrestricties te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. De BNG Bank keerde daarom in oktober 2021 het gereserveerde dividend uit over jaren 2019 en 2020 ter grootte van € 148 miljoen. Voor onze gemeente een bedrag van € 17.985 over 2019 en € 38.754 over 2020, in totaal is derhalve 2021 € 56.739 uitgekeerd. Abusievelijk is het bedrag van 2019 verantwoord in 2021. Hiermee was echter al rekening gehouden in de jaarrekening 2020, waardoor voor 2021 een nadeel ontstaat van € 18.000 ten opzichte van de raming in 2021.

Diversen (nadeel € 39.289)
De kleinere onder- en overschrijdingen over de diverse programma's leiden tot een negatief resultaat van € 39.289.

4. Auditing en control

Programmaverantwoording

2021

4. Auditing en control

4.1 Termen

Doeltreffendheid	Wordt het beoogde doel/resultaat gerealiseerd?
Doelmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat met zo min mogelijk geld gerealiseerd?
Rechtmatigheid	Wordt het beoogde doel/resultaat binnen de geldende wet- en regelgeving gerealiseerd?
Getrouwheid	Geeft de verantwoording een tijdig, juist en volledig beeld?

4.2 Audithuis

In de gemeente vindt auditing plaats door diverse organen, die gezamenlijk aangeduid worden als het audithuis. De organen van het audithuis voeren onderzoeken uit naar de doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid van het gevoerde bestuur, beleid en beheer. Ook naar de getrouwheid van de verantwoording die daarover wordt afgelegd.
Elk orgaan vindt zijn oorsprong in een specifiek juridisch kader, dat aangeeft namens welk orgaan er wat onderzocht moet worden. Dat betekent dat ieder orgaan een eigenstandige rol, bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft en aan een specifieke opdrachtgever rapporteert.
In onderstaande tabel wordt de opbouw van het audithuis samengevat:

Orgaan	Juridisch kader	Onderzoeksrichting	Opdrachtgever
Rekenkamercommissie	• Artikel 182 Gemeentewet • Verordening op de Rekenkamer-commissie Gemeente Echt-Susteren d.d. 22 december 2004.	Doelmatigheid Doeltreffendheid Rechtmatigheid	Raad
Externe accountant	• Artikel 213 Gemeentewet • Controleverordening ex art 213 Gemeentewet d.d. 25 september 2003	Getrouwheid Rechtmatigheid	Raad
Cluster Control (team IOC)	• Artikel 213a Gemeentewet • Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003	Doelmatigheid Doeltreffendheid	College
Cluster Interne Controle (team Financiën) [1])	• Financiële Verordening ex art 212 Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 2 oktober 2014 en 22 februari 2017	Getrouwheid Rechtmatigheid	Management

[1]) vanaf 1 juli 2017 is interne controle ondergebracht in de Gemeenschappelijke Regeling Servicecentrum MER

De organen van het audithuis rapporteren in de eerste plaats aan hun respectievelijke opdrachtgever, maar uiteindelijk staan zij allen ten dienste van de gemeente Echt-Susteren als geheel, van de continue verbetering van de gemeente in de brede zin.

In de volgende subparagrafen wordt ingegaan op de onderzoeken die door, namens of in samenwerking met organen van het audithuis zijn uitgevoerd in 2021.

4.2.1 Rekenkamercommissie

Volgens artikel 182 van de Gemeentewet onderzoekt de rekenkamer de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur. Door dit onderzoek probeert de rekenkamercommissie zichtbaar te maken waar de gemeente haar geld aan besteedt, wat er van die bestedingen terechtkomt en hoe zich dit verhoudt tot het door de gemeenteraad vastgestelde beleid. De rekenkamercommissie onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het bestuur. Door dit onderzoek probeert de commissie

zichtbaar te maken waar de gemeente haar geld aan besteedt, wat er van die bestedingen terechtkomt en hoe zich dit verhoudt tot het door de gemeenteraad geformuleerde beleid.

De rekenkamercommissie heeft eind 2020 besloten nader onderzoek te doen naar de jeugdhulpverlening in Echt-Susteren en de daarbij behorende regierol van de gemeente. Dit onderzoek heeft in 2021 plaatsgehad, waarbij het resultaat van het onderzoek begin 2022 met de raad zal worden gedeeld.
In 2021 is de commissie 1 x bijeen geweest, te weten op 18 februari. Deze vergadering heeft, vanwege de Coronamaatregelen, digitaal plaats gevonden.

Samenstelling rekenkamercommissie 2021:
Raadsleden:
- Ben Bisshops, fractie PNES
- Julien Penders, fractie CDA
- Thijs Wetermans, fractie Groen Links

Externe leden:
- Dien Mueters, lid
- Herman van Santen, voorzitter

4.2.2 Externe accountant
Volgens artikel 213 van de Gemeentewet wijst de raad een of meer accountants aan belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een rapport van bevindingen. De accountant controleert dus, in opdracht van de raad, de jaarrekening en verstrekt een verklaring waarin hij een oordeel geeft over het getrouwe beeld en de rechtmatigheid.

Controleprotocol 2021
De raad geeft in een controleprotocol aan binnen welke kaders de controle door de accountant moet plaatsvinden. Vanwege de crisis door het coronavirus zijn er door het college in 2021 een aantal besluiten genomen die er aan bijdragen dat de continuïteit van onder meer zorgaanbieders, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke partners voortgezet kan worden. Deze besluiten zijn in afwijking van bestaande regelgeving. Het controleprotocol 2021is vastgesteld in de raadsvergadering van woensdag, 23 februari 2022.

Aanwijzing accountant 2019–2022
Op 13 december 2018 heeft de gemeenteraad vanwege een 6-tal redenen besloten af te wijken van de voorgeschreven procedure en de aanbesteding enkelvoudig en onderhands te doen plaatsvinden, waarbij de opdracht voor de wettelijke controle van de jaarrekening voor de jaren 2019 tot en met 2022 is gegund aan BDO Audit & Assurance B.V. en deze aan te wijzen als accountant belast met de controle van de jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een accountantsverslag.

Interimcontrole: Managementletter 2021
In de Managementletter 2021 geeft de accountant de uitkomsten van zijn interimcontrole weer. De interimcontrole is in de eerste plaats gericht op de beheersorganisatie. Daarom is de managementletter ook gericht aan het college van burgemeester en wethouders en aan het management. Om hen in de gelegenheid te stellen waar nodig bij te sturen op de beheersorganisatie zodat de kans op fouten in de jaarrekening zo klein mogelijk is.
Naast de managementletter heeft de accountant ook een boardletter uitgebracht. Dit is een samenvatting van de managementletter, op hoofdlijnen. Deze is bedoeld voor de gemeenteraad.

Naar aanleiding van de managementletter is een plan van aanpak opgesteld.

Gesignaleerde aandachtspunten uit de managementletter voor de jaarrekeningcontrole zijn:
- aanlevering van volledig afgeronde verbijzonderde interne controle met specifieke aandacht voor juiste bepaling van aantal uit te voeren waarnemingen ter voorkoming van nog aanvullende werkzaamheden laat in het controleproces;
- aanlevering van spendanalyse over gehele vierjaarsperiode 2018-2021 met toetsing op naleving van Europese aanbestedingsregels met specifieke aandacht voor aandachtspunten uit SDO-notitie 'Uitvoering van controle op aanbestedingsrechtmatigheid bij jaarrekeningcontrole van decentrale overheden';
- tijdig beschikbaar zijn van verantwoordingsinformatie van derde partijen, met name centrumgemeente Roermond.

De accountant komt tot de conclusie dat de administratieve organisatie en interne beheersing, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening, ten aanzien van:
- de controletechnische functiescheiding in opzet voldoende en in bestaan deels niet voldoende scoort;
- de interne beheersmaatregelen in opzet voldoende en in bestaan deels niet voldoende scoort;
- de algemene IT-beheersmaatregelen in opzet en bestaan deels voldoende scoren;
- de verbijzonderde interne controle in opzet en bestaan deels niet voldoende scoort.

De accountant kan voor wat betreft de insteek van hun controle niet op de processen steunen en derhalve hun controle overwegend gegevensgericht uitvoeren. Deze situatie is ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande controlejaar.

Eindejaarscontrole: Rapport van bevindingen en controleverklaringen
In het Rapport van bevindingen geeft de accountant de uitkomsten van zijn eindejaarscontrole weer. Hij vermeldt dat de in de programmarekening opgenomen balans en rekening van baten en lasten een getrouwe weergave laten zien van de financiële positie en het resultaat van de gemeente Echt-Susteren. Ook dat het jaarverslag en de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording zijn ingericht.

4.2.3 Uitgevoerde onderzoeken
Door artikel 213a Gemeentewet en de daaruit voortvloeiende Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003 moet het college periodiek onderzoek doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het door hem gevoerde bestuur. Deze onderzoeken zijn in 2021 intern uitgevoerd en door derden in samenwerking met of gecoördineerd door cluster Control of door derden.
Het cluster control was in 2021 gepositioneerd als staf onder de gemeentesecretaris/algemeen directeur. Het cluster control mag zich in zijn rol echter volledig onafhankelijk opstellen, waardoor voldoende objectiviteit is gewaarborgd.

In 2021 zijn meerdere onderzoeken uitgevoerd die naar hun aard en/of inhoud gelabeld kunnen worden als onderzoeken vanwege artikel 213a Gemeentewet en de Verordening ex art 213a Gemeentewet Echt-Susteren d.d. 25 september 2003, en dus (direct of indirect) gericht waren op de doelmatigheid en/of doeltreffendheid. De belangrijkste daarvan worden hierna kort toegelicht.

Onderzoeksresultaten BTW–labelling en mengpercentage
In 2021 is een fiscaal onderzoek opgestart. Het gaat om onderzoek naar de BTW-labelling en het mengpercentage BTW 2020. De onderzoeken zijn afgerond en de rapporten zijn ingediend bij de belastingdienst. De belastingdienst heeft de rapporten zonder opmerkingen vastgesteld.

Vennootschapsbelasting
In 2021 heeft de voorlopige aangifte plaatsgevonden van de vennootschapsbelasting over 2019. De aangifte over 2020 wordt naar verwachting medio 2022 afgerond. De aangiftes worden verzorgd door een externe fiscalist. Definitieve vaststelling van de aangiftes kan nog een paar jaar duren.

IT-audit
Naar aanleiding van de bevindingen uit de management letter 2020 d.d. 11 december 2020 ten aanzien van de algemene IT-beheersmaatregelen inzake de applicatie Key2Financiën zijn een aantal wijzigingen doorgevoerd. In oktober 2021 heeft de accountant een IT-audit uitgevoerd op de aangebrachte wijzigingen in 2021. Geconcludeerd is dat de algemene IT-beheersmaatregelen verder verbeterd zijn en de accountant geeft aan dat de algemene IT-beheersmaatregelen in opzet en bestaan voldoende scoren. De accountant kan hierop steunen bij de uitvoering van hun controle 2021.

Onderzoek gesloten Beurzen
In 2021 is het onderzoek gestart naar het zogenaamde “gesloten Beurzen” principe. Het onderzoek richt zich op:

- Inzicht geven in de echte apparaatskosten van SC MER en in de verdeling daarvan over de deelnemende gemeenten;
- Inzicht geven in mogelijke marktwerking als gevolg van leveringen door de deelnemende gemeenten aan SC MER, en de juridische, financieel-administratieve en fiscale consequenties daarvan.

Het onderzoek is in het eerste kwartaal 2022 afgerond.

Onderzoek IOC
In 2021 is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak personele knelpunten. Als onderdeel hiervan is een verdiepend onderzoek uitgevoerd naar de taken en formatie van team Innovatie, Ontwikkeling en Control (IOC). Dit onderzoek heeft geresulteerd in het opheffen van dit team, het reduceren van formatie en het overhevelen van de resterende taken, functies en formatie naar andere organisatieonderdelen. De gerealiseerde besparingen zijn ingezet om de gewenste uitbreiding van formatie bij de teams Ruimtelijk Domein en Maatschappelijk Domein te kunnen realiseren.

MER-brede aanpak inefficiënties bij bedrijfsvoering
In het kader van de verdere doorontwikkeling van de samenwerking van het Servicecentrum MER en de drie deelnemende gemeenten, is in maart 2021 een onderzoek afgerond. Op basis van dit onderzoek hebben de directeuren van de vier MER-organisaties 21 verbeteropgaven geformuleerd ten behoeve van een efficiëntere bedrijfsvoering van de vier MER-organisaties. Het realiseren van deze verbeteropgaven vergt een meerjarige aanpak.

Onderzoek PSA
In mei 2021 is een verdiepend onderzoek afgerond naar de psychosociale arbeidsbelasting (PSA) van de medewerkers binnen de gemeente. De resultaten van dit onderzoek zijn binnen het management, met de ondernemingsraad en met de teams besproken en waar nodig zijn er vervolgacties uitgezet.

Lean-aanpak
Om als veerkrachtige, netwerkende organisatie onze inwoners en bedrijven goed te bedienen is het noodzakelijk om continue te verbeteren. Om dit een impuls te geven is in 2021 Lean management geïntroduceerd in de organisatie.
Werken volgens de Lean filosofie houdt in dat iedereen continue aandacht besteedt aan het verbeteren van processen. Overbodige handelingen en processtappen worden weggehaald en alleen waardevolle activiteiten blijven over. Deze worden vervolgens op zo’n manier geordend dat processen op een soepele manier verlopen. Met als eindresultaat: meer waarde, minder verspillingen, tevredenere klanten, gelukkigere medewerkers en een gezondere en duurzamere organisatie.

Serviceteam Echt-Susteren (STES)
De gemeente Echt-Susteren heeft een buitendienst voor specifieke (specialistische en service-) taken. Aanvullend maakt de gemeente Echt-Susteren vooral gebruik van marktpartijen (voor hoofdzakelijk groen en reiniging). In diezelfde openbare ruimte heeft de gemeente Echt-Susteren ook afspraken gemaakt met Westrom over het Serviceteam Echt-Susteren. Het Serviceteam Echt-Susteren van Westrom (STES) heeft re-integratie en arbeidsontwikkeling tot doel. Het STES

verricht diverse werkzaamheden in de openbare ruimte en biedt daarmee de mogelijkheid voor Participatiewet-cliënten om kennis en vaardigheden aan te leren, waarna een deel hiervan kan uitstromen naar (meer) regulier werk. Westrom heeft besloten tot het beëindigen van dit team. Daarop heeft de gemeente Echt-Susteren een onderzoek gestart om dit team te continueren door positionering binnen de gemeentelijke organisatie (onder het team BOR). Alternatief was dat de medewerkers van het STES weer terug komen in de uitkering. Het onderzoek moet inzicht bieden in de mogelijkheden en consequenties. Naar aanleiding van de resultaten van dit onderzoek is per 1 april 2021 STES onderdeel van de buitendienst geworden.

ENSIA

ENSIA staat voor Eenduidige Normatiek Single Information Audit. Dit is een verplichte audit- en verantwoordingssystematiek die moet worden gevolgd voor het horizontaal toezicht (van de raad op het college) en het verticaal toezicht (van het Rijk en/of de provincie op de gemeente). Via deze verplichte verantwoordingssystematiek moet de gemeente jaarlijks voor een aantal onderwerpen/processen aantonen dat ze in control is en dat wordt voldaan aan voor die onderwerpen/processen opgelegde normen. Dat gebeurt door zelfevaluaties en/of (externe) audits. Over het jaar 2021 hadden de ENSIA-zelfevaluaties en –audits vooral betrekking op de mate waarin wordt voldaan aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De volgende onderwerpen zijn via ENSIA geëvalueerd/geaudit:

- Basisregistratie Personen (BRP);
- Paspoortuitvoeringsregeling Nederland(PUN);
- Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG);
- Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT);
- Basisregistratie Ondergrond (BRO)
- Gezamenlijke Elektronische Voorzieningen Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (GeVS/Suwinet).

Op al deze onderwerpen werd voldaan aan de gestelde normen. Dit is ook gerapporteerd aan de betreffende toezichthoudende ministeries (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voor BRP, PUN, DiGiD, BAG en BGT; Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor Suwinet).

4.4 In control statement en rechtmatigheidsoordeel

Algemeen

De term ‘control’ heeft betrekking op de beheersing van de bedrijfsprocessen. Een control, ook wel beheersingsmaatregel genoemd, is een instrument om ervoor te zorgen dat de activiteiten leiden tot het verwachte en/of gewenste resultaat. Met *‘in control zijn’* wordt dan bedoeld dat de bedrijfsprocessen zodanig worden beheerst, dat er geen onverwachte en/of ongewenste resultaten optreden.

Met ingang van 2022 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid. Met deze wijziging vervalt de rechtmatigheidsverklaring door de accountant. In sommige gemeenten wordt naast dit rechtmatigheidsoordeel door de accountant ook een in control statement (ics) door het college afgegeven.
Het ics en de verantwoording over rechtmatigheid worden beiden door het college afgegeven, maar zijn niet onderling uitwisselbaar. In de verantwoording over rechtmatigheid legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten en lasten op een drietal criteria: Begrotingscriterium, Voorwaardencriterium en Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium. Met een ics verklaart het college dat de interne beheersings- en controlesystemen van een gemeente adequaat en effectief zijn. Het gaat om borging van een diversiteit aan processen, beheersing van risico's én om de competenties van de medewerkers. In tegenstelling tot de verantwoording over de rechtmatigheid kent de ics geen wettelijke verankering in het BBV.

Tot en met jaarrekening 2021 verstrekken externe accountants een controleverklaring met een oordeel over getrouwheid en rechtmatigheid bij de jaarrekeningen van gemeenten. De externe accountants geven vanaf 2022 een controleverklaring af met alleen een oordeel over de getrouwheid van de

jaarrekening, inclusief dan de rechtmatigheidsverantwoording door het college die in de jaarrekening wordt opgenomen.

De commissie BBV heeft in januari 2020 de modeltekst voor de rechtmatigheidsverklaring gepubliceerd. In samenwerking met het Servicecentrum MER en de buurgemeenten Maasgouw en Roerdalen is in het najaar van 2019 een werkgroep gestart met de voorbereidingen op de verklaring. Er is gestart met het in kaart brengen van de IST-situatie. In 2021 hebben een aantal gemeenten als pilot gefungeerd en zijn tools ontwikkeld om het proces om te komen tot de rechtmatigheidsverklaring te stroomlijnen. Onderstaand zijn een aantal stappen beschreven. Per ultimo 2021/begin 2022 zijn we stap 3 aan het doorlopen.

- Stap 1 Beschrijving IST: waar staat de gemeente. Is de gemeente in staat om in de huidige situatie zelf een rechtmatigheidsverantwoording op te leveren?
- Stap 2 Beschrijving Soll: welke ambities zijn er en wat is de gewenste situatie?
- Stap 3 Stappenplan: Bepalen van de route om te komen tot een rechtmatigheidsverantwoording. Welke stappen moeten worden gezet?
- Stap 4 Uitvoeren van de stappen: Het in kaart brengen van de rechtmatigheidsrisico's en het testen van de beheersmaatregelen.
- Stap 5 Rechtmatigheidsverantwoording opleveren.

De rechtmatigheid kan met een aantal elementen onderbouwd worden. Naast 5 elementen uit de handreiking ‘Invoering Rechtmatigheidsverantwoording’ van VNG en IPO van oktober 2020 en het “Addendum Kadernota Rechtmatigheid 2021” van de commissie BBV hebben de MER-gemeenten er voor gekozen om ook de opmerkingen uit de managementletter 2020 en 2021 die de rechtmatigheid raken hierin mee te nemen.

De elementen uit de notitie ‘Invoering Rechtmatigheidsverantwoording’ van VNG en IPO gaan over:
- uitkomsten van verbijzonderde interne controles (VIC) inclusief controle op de drie rechtmatigheids-criteria;
- bevindingen naar aanleiding van gesprekken met het management;
- bewuste keuzes om af te wijken van wet- en regelgeving;
- fraudesignalen;
- data-analyses.

5. Financiële positie

Programmaverantwoording

2021

5. Financiële positie

Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een overzicht van de ontwikkeling van de reservepositie op basis van de jaarrekeningen van de laatste jaren. De reservepositie geeft inzicht in de vermogenspositie van de gemeente. Hoe meer eigen vermogen (vrije reserves) de gemeente heeft hoe beter de gemeente in staat is financiële tegenvallers op te vangen.

Daarnaast wordt de belastingdruk met andere gemeenten vergeleken en wordt een berekening gemaakt van de aanwezige weerstandscapaciteit.

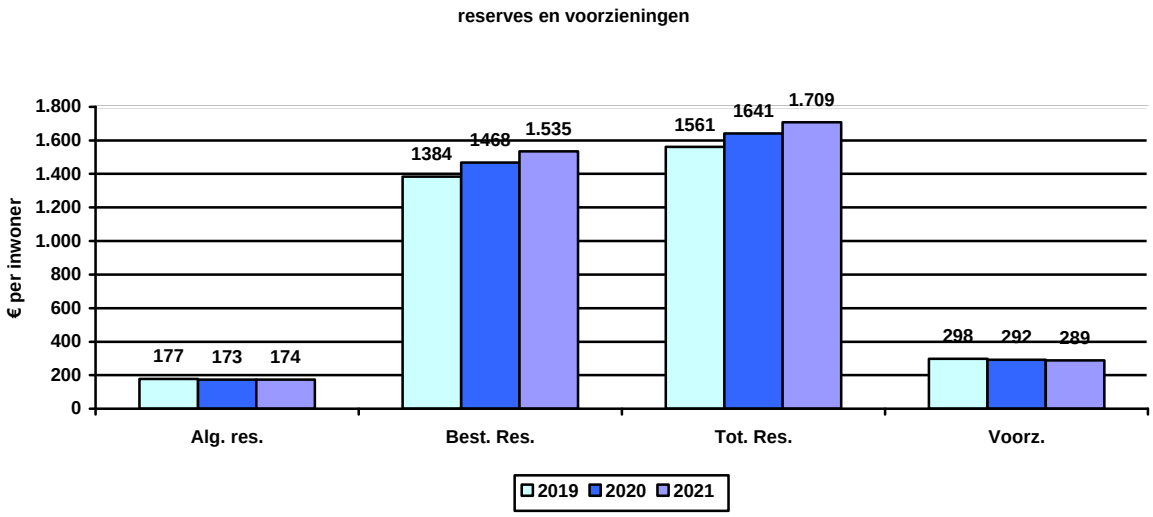
De gemeente stond in 2021 net als voorgaande jaren onder het repressieve toezicht van de provincie, onder andere omdat er in de begroting 2021 en de daarop volgende jaren geen incidentele dekkingsmiddelen zijn gebruikt om de begroting sluitend te maken. Repressief toezicht is de lichtste vorm van toezicht.

Reserves en voorzieningen

Gemeente	Algemene reserve	Bestemmings-reserve	Totale reserves	Voorzie-ningen
Rekening 2019	€ 177	€ 1.384	€ 1.561	€ 298
Rekening 2020	€ 173	€ 1.468	€ 1.641	€ 292
Rekening 2021	€ 174	€ 1.535	€ 1.709	€ 289

Tabel 1: bedragen gemiddeld per inwoner (per einde van het jaar)

Het aantal inwoners per 1 januari 2021 bedroeg 31.744. Per 31 december 2021 was dit 31.730.

De beschikbare weerstandscapaciteit is het totaal van al het geld waarover de gemeente kan beschikken om niet begrote kosten die onverwacht en voor een belangrijk deel zijn te dekken. Binnen de gemeente worden daarvoor de volgende elementen gerekend:

1. Reserves (algemene en bestemmingsreserves)
2. Onbenutte begrotingsruimte (stelposten en nieuw beleid)
3. Onbenutte investeringsruimte
4. Onbenutte belastingcapaciteit
5. Stille reserves

Elk element wordt hieronder nader toegelicht en onderbouwd.

Reserves
Volgens het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) worden de reserves ingedeeld in algemene reserves en bestemmingsreserves.

Algemene reserves
De rente van de algemene reserve wordt in zijn geheel toegevoegd aan de exploitatie. Dit betekent dat inzet van de algemene reserve altijd structurele gevolgen heeft. De rente die normaal gesproken wordt ingezet in de begroting valt immers weg.

Bestemmingsreserves
Als het nodig is kan de raad de bestemming van een bestemmingsreserve wijzigen en komt door die mogelijkheid de betreffende reserve beschikbaar voor de weerstandscapaciteit. Echter een bestemmingsreserve is niet zonder reden afgezonderd van de algemene reserves en heeft bij aanwending als weerstandscapaciteit negatieve consequenties voor bestaande voorzieningen of dienstverlening (bijv. financieel technische bestemmingsreserves). Daarom worden de bestemmingsreserves binnen de gemeente niet gerekend tot de weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel wordt beknopt de samenstelling van de totale omvang aan reserves van de gemeente weergegeven.

Omschrijving reserve	Rekening 2020	Rekening 2021
1. Algemene reserve	€ 5.496.000	€ 5.518.000
2. Bestemmingsreserves	€ 31.995.000	€ 34.455.000
3. Geblokkeerde reserve revolverende investeringen	€ 14.627.000	€ 14.244.000
Totaal	**€ 52.118.000**	**€ 54.217.000**

Tabel 2. Samenstelling reserves gemeente Echt-Susteren per einde van het jaar

Dat de bestemmingsreserves niet worden meegerekend als onderdeel van de beschikbare weerstandscapaciteit wil nog niet zeggen dat deze ook niet ingezet kunnen worden. Dit is bij ernstige calamiteiten wel degelijk mogelijk, want onder druk wordt alles vloeibaar.

Voorzieningen
Bij de bepaling van de weerstandscapaciteit worden voorzieningen niet meegenomen. Voorzieningen zijn gevormd om onder meer de verrekening van toekomstige verplichtingen, waarvan de omvang en tijdstip redelijkerwijs is in te schatten, te waarborgen. Ze worden verplicht gevormd en hebben een verplichte bestedingsrichting. Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen.
Een voorziening heeft de omvang van de verplichting. Uiteraard moet het financiële effect van het risico vervolgens worden uitgesloten van bepaling van de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit. Het gaat bij de weerstandscapaciteit uiteindelijk om het afdekken van risico's waarvoor *geen* voorziening is getroffen. Een vraag die gesteld kan worden, is wanneer voor een risico een voorziening moet worden gevormd. Een voorziening moet worden getroffen bij een zekere gebeurtenis met een nog onduidelijk gevolg. Bijvoorbeeld: dat groot onderhoud moet worden gepleegd is zeker, alleen wanneer en hoeveel het exact gaat kosten is nog onduidelijk. Bij risico's is de kans dat een gebeurtenis zich voordoet *en* de mate waarin het gevolg zich voordoet onzeker. Naarmate een risico tendeert naar een 100% zekerheid van optreden met een naar 100% zekerheid tenderende mate van gevolg moet een voorziening worden gevormd.

Validiteit reserves gemeente

De reserves zijn één van de belangrijkste elementen van de beschikbare weerstandscapaciteit. Ieder jaar wordt er aandacht gegeven aan de validiteit van de reserves. Zowel het college als de raad wil vanuit haar/zijn rol periodiek beoordelen welke reserve wordt aangehouden, of het doel en het motief voor instelling nog relevant zijn en hoe de verwachting van het verloop (voeding en onttrekking) in de komende perioden eruit ziet. Om de validiteit van de betreffende reserve te beoordelen wordt de begroting als instrument gehanteerd. In de 2-jaarlijkse nota reserves en voorzieningen wordt uitgebreid vermeld, wat het doel van de reserve is. De nota is in het najaar 2021 opnieuw aan de raad aangeboden (raad 4 november 2021).

Per reserve wordt aangegeven:

- Doel/motief reserve (incl. raadsbesluit);
- Benodigde omvang/volume;
- Voeding/dotatie;
- Onderbouwing;
- Aangegane verplichtingen/claims;
- Tijdspad besteding.

Onbenutte begrotingsruimte (stelposten en nieuw beleid)

Er wordt gesproken over begrotingsruimte als de begroting een overschot vertoont (meer baten dan lasten). Begrotingsruimte kan ook aanwezig zijn bij een sluitende begroting. Er zijn altijd onderdelen aan te wijzen die beïnvloedbaar zijn. Als beïnvloeding van deze onderdelen leidt tot extra vrijval van geld, zonder dat dit een substantiële wijziging in het beleid tot gevolg heeft, kan dit deel worden beschouwd als onderdeel van de weerstandscapaciteit (de zogenaamde flexibiliteit van de begroting).

Het past in een verantwoord financieel beleid om met beschikbaar geld eerst de bestaande problemen op te lossen voordat het geld aan nieuw beleid wordt besteed. Of *“eerst verdienen en dan pas uitgeven”* en *“geen plannen zonder geld”*.

Als vervolgens de ruimte wordt ingezet voor een specifiek risico (bijvoorbeeld door het instellen van een reserve of voorziening) dan is het risico afgedekt en telt de onbenutte begrotingsruimte niet meer mee voor de beschikbare weerstandscapaciteit (ter voorkoming van een dubbeltelling). In de begroting 2021 was een onbenutte begrotingsruimte aanwezig van € 43.211.

Onbenutte investeringscapaciteit

Het investeringsprogramma is heel concreet. Er zijn gemeenten die werken met een zogenaamd voorportaal investeringen. De kapitaallasten van deze investeringen zijn dan wel financieel gedekt, maar er kan eventueel geschoven worden met dit soort investeringen. Dit wordt de onbenutte investeringsruimte genoemd. In het investeringsprogramma is deze ruimte niet aanwezig.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is het extra structurele geld dat gegenereerd kan worden door de gemeentelijke belastingen (OZB, hondenbelasting, etc.) en rechten (rioolrechten, afvalstoffenheffing en de leges) te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit kan worden berekend door de tarieven van de gemeente te vergelijken met de maximaal toegestane tarieven (wettelijke beperkingen voor verhogingen). Deze potentiële extra opbrengsten kunnen worden gerekend tot de beschikbare belastingcapaciteit. Voor bepaalde tarieven gelden wettelijke kaders en daarnaast moet worden vastgesteld of het politiek wenselijk is de tarieven te verhogen.

Hoofdlijnen van de wettelijke kaders zijn:

- Belastingen: de toegestane gemeentelijke belastingen zijn opgenomen in de gemeentewet; gemeenten zijn vrij om het tarief te bepalen.
- Rechten: zijn gemaximeerd op het niveau kostendekkendheid.

Belastingen

Echt-Susteren kent op dit moment vijf belastingen, waarvan de jaarlijkse opbrengst in de begroting wordt verantwoord:

Belastingen	Rekening 2020	Rekening 2021
Onroerende zaakbelasting	€ 6.574.000	€ 6.715.000
Hondenbelasting	€ 178.000	€ 183.000
Toeristenbelasting	€ 478.000	€ 355.000
Toeristenbelasting voorgaande jaren		€ 155.000
Totaal	**€ 7.230.000**	**€ 7.408.000**

Tabel 3. Belastingen gemeente Echt-Susteren

In het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is opgenomen dat de gemeente er door een jarenlang conservatieve begrotingspolitiek financieel goed voor staat. Dit beleid wordt gecontinueerd waarbij jaarlijks sluitende meerjarenramingen uitgangspunt zijn in combinatie met een aanvaardbare financiële lastendruk voor de huishoudens die op of rond het provinciale gemiddelde ligt.

Bij een onverhoopte financiële calamiteit kan op wat in het coalitieprogramma is afgesproken worden teruggekomen en kan een zeker bedrag worden meegerekend bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. De onbenutte belastingcapaciteit OZB is structureel. Dat wil zeggen dat, wanneer de tarieven worden verhoogd, het betreffende bedrag van de verhoging structureel beschikbaar is. Ook de overige belastingen (honden-, toeristen-, precario- en baatbelasting) kunnen bijdragen aan de onbenutte belastingcapaciteit. Dit hangt af van het beleid dat wordt gevoerd. In het kader van de beschikbare weerstandscapaciteit kan met een bepaalde jaarlijkse opbrengststijging rekening worden gehouden. Als deze stijging om bepaalde redenen (meestal politieke) niet volledig wordt benut, is het verschil te beschouwen als onbenutte belastingcapaciteit.

Er bestaat een relatie tussen de OZB en de algemene uitkering uit het gemeentefonds. De financiële verhoudingswet regelt onder meer de verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds over gemeenten. De algemene uitkering wordt over de gemeenten verdeeld met behulp van verdeelmaatstaven die verschillen in kosten weerspiegelen en ook verschillen in belastingcapaciteit. De belastingcapaciteit is een afgeleide van de waarde van onroerende zaken. Gemeenten met veel waardevol onroerend goed ontvangen een lagere uitkering dan soortgelijke gemeenten met minder waardevol onroerend goed. Van de waarde van woningen wordt 80% meegerekend en van de waarde van niet-woningen 70%. Hierop wordt het zogenaamde rekentarief toegepast. Dit rekentarief is globaal afgeleid van het gemiddelde landelijke OZB-tarief. Het resulterende bedrag wordt gekort op de Algemene Uitkering van de betreffende gemeente. Het OZB-tarief dat de gemeente hanteert, heeft geen enkel effect op deze aftrekpost. Het rekentarief voor 2021 is aangepast vanwege het begin van een nieuw WOZ-tijdvak per 1 januari 2021 met waarde peildatum 1 januari 2020. Bij aanpassing van de rekentarieven vanwege herwaarderingsoperaties wordt in principe altijd dezelfde werkwijze toegepast.

De rekentarieven voor 2021 zijn door het rijk aangepast aan de landelijke waardeontwikkeling. De rekentarieven voor 2021 zijn: 0,0894% voor OZB woningen eigenaren, 0,1590% voor OZB niet-woningen eigenaren en 0,1281% voor OZB niet-woningen gebruikers.

Naast de rekentarieven is er nog de zogenaamde artikel 12 norm. Jaarlijks wordt in een van de gemeentefondscirculaires het redelijk peil voor het eerstvolgende jaar gepubliceerd. Voor 2021 is

het percentage van de waarde van de onroerende zaken vastgesteld op 0,1809%. Hieruit kan de onbenutte belastingcapaciteit 2021 worden berekend:

Soort tarief	Percentage 2021	Normtarief artikel 12	Verschil	Waarde (in mln.)	Onbenut
Eigenaren woningen	0,12401%	0,1809%	0,05689%	€ 2.906	€ 1.653.000
Eigenaren niet-woningen	0,23873%	0,1809%	- 0,05783%	€ 377	€ -
Gebruikers niet-woningen	0,19083%	0,1809%	-0,00993%	€ 405	€ -
					€ 1.653.000

Rechten

Echt-Susteren kent op dit moment vier soorten rechten:

Rechten	Rekening 2021
Afvalstoffenheffing	€ 2.825.000
Rioolrecht	€ 4.257.000
Leges	€ 2.907.000
Begrafenisrechten	€ 48.000
Totaal	**€ 10.037.000**

Tabel 4. Rechten gemeente Echt-Susteren

In het tarief van de begrafenisrechten zit nog enige ruimte die nog niet benut is. Het bedrag van € 48.000, in 2021 verantwoord, is niet kostendekkend. Ze zijn voor 69,9% kostendekkend. De ruimte die er nog in zit, bedraagt ca. € 33.000.

Samenvattend geeft de onbenutte belastingcapaciteit een aanwijzing van de mogelijkheden, die de gemeente heeft om de tarieven te verhogen. Let wel, er kunnen politieke en wettelijke belemmeringen zijn om op korte termijn deze capaciteit te benutten.

Stille reserves

Stille reserves zijn de meerwaarden van activa die tegen een lagere waarde op de balans worden gewaardeerd dan de opbrengstwaarde (economische waarde) en direct (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn zonder dat het bedrijfsproces hierdoor negatief wordt beïnvloed. Bijvoorbeeld aandelen waarvan de marktwaarde hoger is dan de verkrijgingwaarde of een pand waarvan de marktwaarde hoger is dan de boekwaarde en zonder enig invloed op het bedrijfsproces kan worden afgestoten.

Er zijn verschillende soorten activa waarbij stille reserves kunnen voorkomen:

1. Financiële vaste activa
2. Materiële vaste activa

Ad 1) Financiële vaste activa bestaan uit leningen, deelnemingen en bijdragen aan activa in eigendom van derden. Uitstaande leningen bevatten geen stille reserve omdat de boekwaarde gelijk is aan de werkelijke waarde. Deelnemingen kunnen een stille reserve bevatten, maar deze zijn niet inzetbaar voor de weerstandscapaciteit. Deelnemingen zijn

namelijk beperkt of niet verhandelbaar en de opbrengst is moeilijk te realiseren. Daarnaast leveren sommige deelnemingen rendement op (bijv. dividend). Bij verkoop van deze deelnemingen vervallen de opbrengsten en ontstaat er een gat in de begroting. Het bedrijfsproces wordt hierdoor negatief beïnvloed en heeft geen toegevoegde waarde voor de weerstandscapaciteit.

Ad 2) Materiële vaste activa bestaan uit activa met maatschappelijk nut en activa met economisch nut. Activa met maatschappelijk nut zijn niet verhandelbaar en leveren daarom geen geld op voor de weerstandscapaciteit. Activa met economisch nut maken deel uit van de aanwendbare stille reserves als ze op korte termijn (binnen 1 jaar) verkoopbaar zijn en de bedrijfsvoering door de verkoop niet wordt aangetast. Met name de waardegroei op de vastgoedmarkt van de afgelopen jaren is een belangrijke factor bij de huidige meerwaarde van vastgoed objecten op de balans. Daarnaast zijn in het verleden investeringen met economisch nut gepleegd, die direct ten laste van de exploitatie zijn geboekt (wel of niet met een eenmalige putting uit een reserve of voorziening) en niet hebben geleid tot registratie van een financiële bezitting op de balans (zijnde niet uit de balans blijkende bezittingen). Deze twee factoren kunnen een bedrag aan stille reserves opleveren bij de bepaling van de weerstandscapaciteit. Bij de jaarlijkse bepaling van *niet uit de balans blijkende bezittingen* moet van dit bedrag een aanname gemaakt worden. Op dit moment is deze waardebepaling niet vastgesteld.

Bij stille reserves wordt gedacht aan grote verschillen tussen de actuele waarde en de boekwaarde van niet-bedrijfsgebonden bezittingen, zoals in pacht uitgegeven landbouwgronden. Aangezien in het verleden nogal eens bestemmingsreserves zijn afgeboekt op activa, zijn er veel verschillen tussen de actuele waarde en de boekwaarde van diverse activa.

Een aantal van de verspreide percelen heeft geen boekwaarde. De totale werkelijke waarde is onbekend, maar we veronderstellen dat deze (aanzienlijk) hoger is dan de boekwaarde. De overwaarde vertegenwoordigt een stille reserve, voor zover binnen een jaar verkoopbaar. Voor de overige stille reserves wordt verwezen naar de paragrafen “weerstandsvermogen” en “verbonden partijen”.

Landbouwgronden

Per het einde van 2020 heeft de gemeente circa 875 ha. landbouwgrond in bezit. Het overgrote deel van deze gronden zijn regulier verpacht en hierover kan de gemeente daarom niet vrij beschikken. De boerenbedrijven hebben gezien de voortgaande schaalvergroting belang bij uitbreiding van hun bedrijfsoppervlakte. Voor zover gronden pachtvrij komen, hopen daarom meerdere bedrijven om voor deze gronden in aanmerking te komen. Helaas kunnen gronden maar een keer toebedeeld worden en dit leidt tot teleurstellingen onder de agrariërs. Gezien de hoeveelheid landbouwgronden die de gemeente heeft en het belang bij transparantie van de uitgifte van landbouwgronden worden over dit onderwerp relatief veel beleidsregels gesteld. Naast deze landbouwgronden heeft de gemeente ca. 285 ha, natuurgebied in bezit, waarvan 268 ha, bos.
Er kan uitgegaan worden van een gemiddelde opbrengst van € 3,00 per m² landbouwgrond. De totale opbrengst kan zijn: 875 ha. x € 3,00 [1]) per m² = € 26,3 miljoen. De gehanteerde € 3,00 per m² is de waarde van de grond in verpachte staat. De waarde in onverpachte staat ligt ongeveer tussen de € 5,00 en € 7,00 per m². De waarde van het natuurgebied wordt op p.m. geraamd.

Het BBV schrijft voor dat activa gewaardeerd moet worden tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Waardering is moeilijk, omdat de historische verkrijgingsprijs in veel gevallen niet meer te achterhalen is. De landbouwgronden zijn alle tientallen jaren in gemeentelijk bezit.

Op basis van het bovenstaande kan worden geconcludeerd, dat de omvang van de stille reserve op dit moment niet bekend is.

---

[1]) *Op basis van Kwartaalbericht Agrarische grondmarkt van Kadaster (3e kwartaal 2020)*

Nader onderzoek moet uitwijzen hoe groot de stille reserves daadwerkelijk zijn. Er kunnen opbrengsten gegenereerd worden met verkoop van gemeentelijke eigendommen, echter over de opbrengsten zijn al besluiten genomen deze toe te voegen aan een reserve of voorziening of de opbrengst is al geraamd in de meerjarenbegroting. Het leidt dus niet tot extra exploitatieruimte.

Alternatief is om het verkoopbeleid over alle pachtgronden te herzien. Het is een feit dat grond waardevaster is dan geld. Bovendien, als de pachtgronden verkocht worden, betekent dit een lagere pachtopbrengst.

Element	Onderdeel	Waarde	
		Incidenteel	Structureel
Algemene reserve	Algemene reserve	€ 5.517.000	
Algemene (exploitatie) reserves	Geen	-	
Bestemmingsreserves	Geen	-	
Onbenutte begrotingsruimte	Geen	-	
Onbenutte investeringscapaciteit	Geen	-	
Onbenutte belastingcapaciteit	Onroerende zaak belasting		€ 1.653.000
	Begrafenisrechten		€ 33.000
Stille reserves	Nader te bepalen	p.m.	p.m.
	Weerstandscapaciteit	**€ 5.517.000**	**€ 1.686.000**

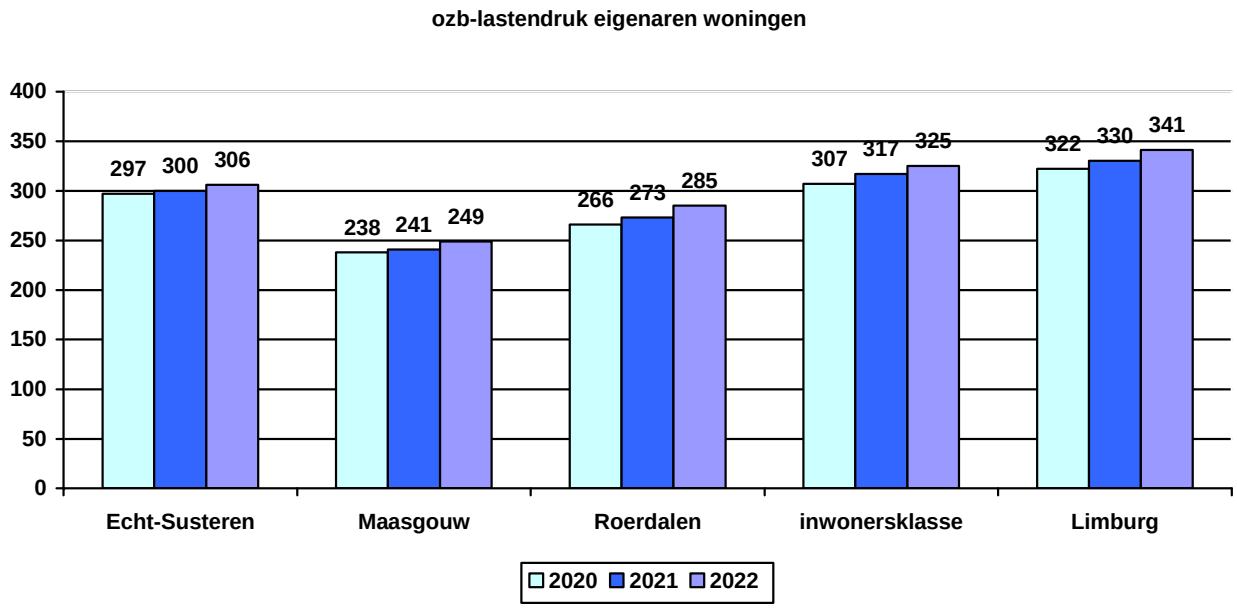
Tabel 5. Beschikbare weerstandscapaciteit per einde 2019

Benodigde weerstandscapaciteit
Zie hiervoor de paragraaf weerstandsvermogen.

Belastingdruk
Alhoewel dit jaarverslag uiteraard over het jaar 2021 gaat, worden voor de informatiewaarde ook de al bekende cijfers 2022 toegevoegd. De gepresenteerde cijfers op de komende bladzijden zijn afkomstig van de Provincie Limburg *Bron: Belastingoverzicht 2022: tarieven en lastendruk van OZB, rioolrecht, afvalstoffenheffing van de Limburgse Gemeenten en de waterschapsheffingen in Limburg (samensteller: Provincie Limburg Afdeling Bedrijfsvoering, cluster Financiën, maart 2022)*.

Gemiddelde economische waarde
Het betreft de gemiddelde economische waardes van de woningen waarmee in 2020, 2021 en 2022 gerekend is. De peildatum is telkens 1 januari van het jaar daarvoor (1 januari 2020 is peildatum voor de waarde van 2021).

	Economische waarde		
	2020	2021	2022
Echt-Susteren	€ 224.418	€ 241.650	€ 253.400
Maasgouw	€ 230.862	€ 245.727	€ 263.655
Roerdalen	€ 227.155	€ 240.784	€ 256.438
Inwonersklasse 20.001-50.000	€ 219.369	€ 233.633	€ 249.668
Gemiddeld Limburg	€ 214.573	€ 228.085	€ 243.771
Peildatum	**1-1-2019**	**1-1-2020**	**1-1-2021**

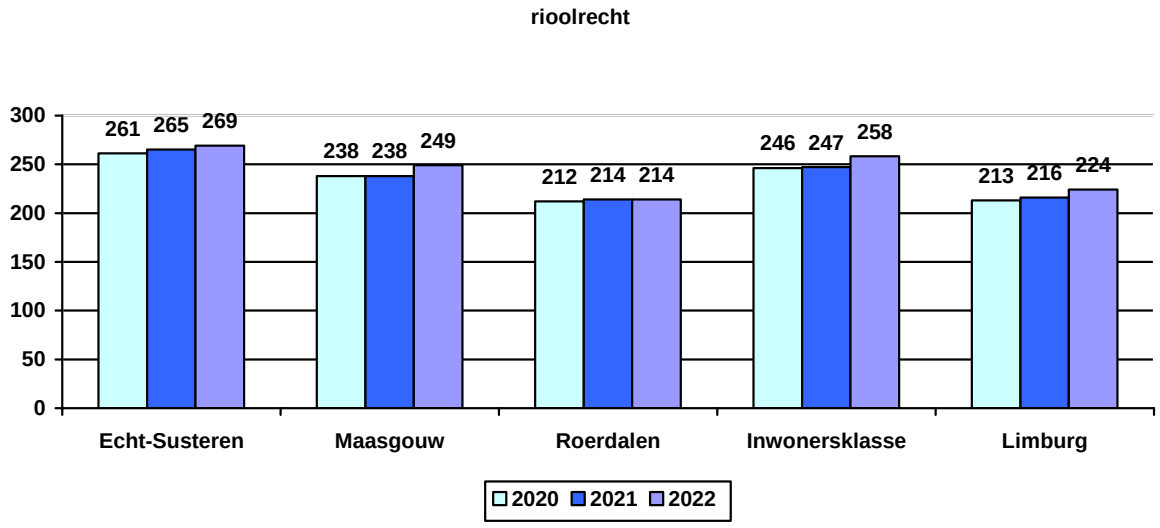
OZB

De OZB-lastendruk voor eigenaren van woningen was in Echt-Susteren onder het provinciale gemiddelde. Gemiddeld betaalde een inwoner in 2021 € 300 ten opzichte van € 330 voor de gemiddelde Limburger. De lastendruk 2022 is € 306 in Echt-Susteren en € 341 provinciaal. De gemiddelde ozb in de gemeente is in 2022 dus nog verder verwijderd (lager) van het provinciale gemiddelde.

Rioolrecht

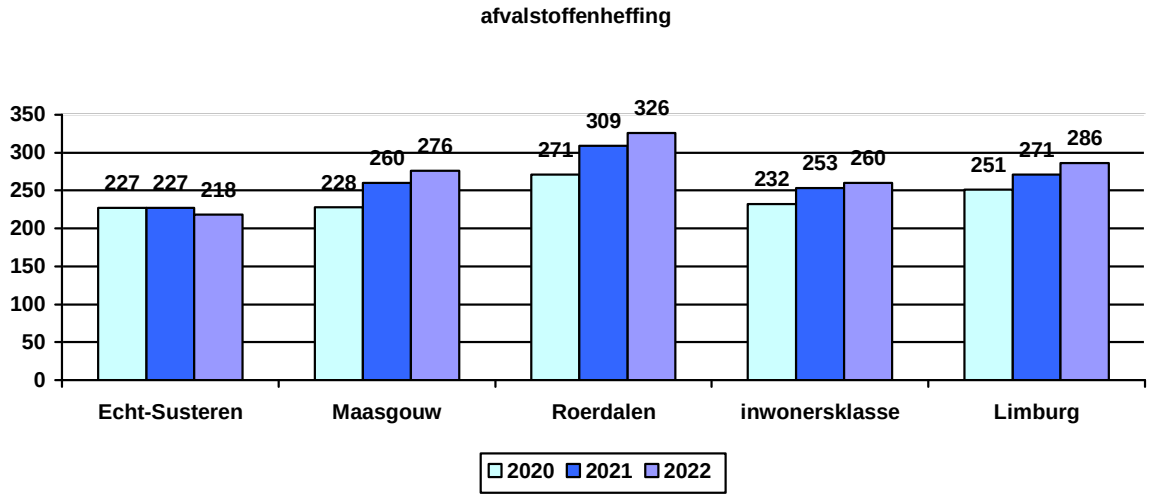
Er zijn gemeenten in Limburg waarin het rioolrecht wordt geheven van de eigenaar (14 gemeenten, zoals Echt-Susteren) of van de gebruiker (7 gemeenten) van een woning. Er zijn gemeenten waarin de eigenaar én de gebruiker elk een deel betaalt (9 gemeenten). Het totaal aantal gemeenten 2021 was 31.

Het tarief in Echt-Susteren lag in 2021 boven het provinciale gemiddelde (€ 265 ten opzichte van € 216). In 2022 is dit ook het geval.

Afvalstoffenheffing

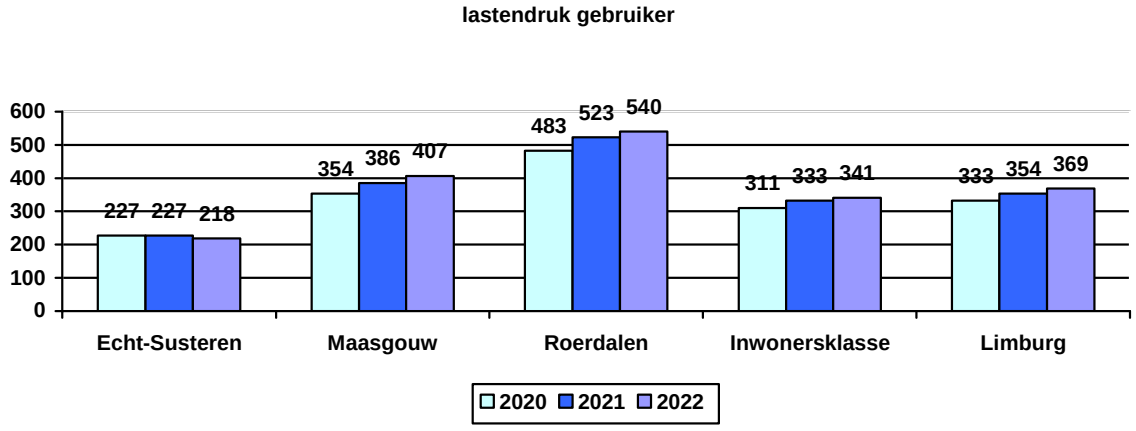
De heffing per meerpersoons huishouden in 2021 is € 227 ten opzichte van het provinciale gemiddelde van € 271. Het bedrag van € 227 bestaat uit een vast tarief van € 155 en een variabel deel waarbij er wordt uitgegaan van 8 ledigingen per jaar à € 9. De heffing voor een meerpersoons huishouden 2022 wordt geraamd op eveneens € 218 en is daarmee lager dan het provinciale gemiddelde van € 286.

Lastendruk gebruiker

In de volgende tabel wordt gekeken naar de lastenontwikkeling voor de gebruiker (dat wil zeggen de bewoner van een huurhuis). De huurder in Limburg betaalde in 2021 gemiddeld € 354 per huishouden. In Echt-Susteren betaalde de huurder gemiddeld € 227.

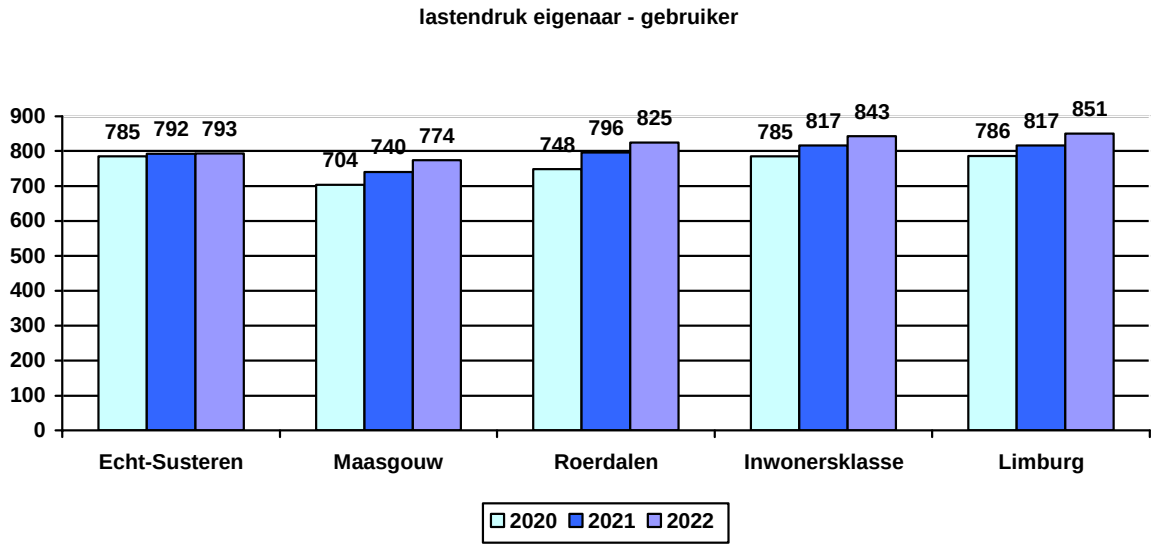
Dit is alleen de afvalstoffenheffing. Omdat er gemeenten zijn waarbij de huurder ook het rioolrecht of een gedeelte daarvan bij de huurder in rekening brengt, is het gemiddelde in Limburg fors hoger dan de huurderslast in Echt-Susteren. Ook in 2021 is de lastendruk van de gebruiker fors lager dan het provinciale gemiddelde. Dit benadrukt het sociale beleid van de gemeente.

Lastendruk eigenaar/gebruiker

Als gekeken wordt naar de totale lastendruk per gemeente (eigenaar en ook bewoner van een huis betaalt) is de volgende ontwikkeling te zien:

De gemiddelde lastendruk in Limburg was in 2021 € 817. Echt-Susteren had een gemiddelde lastendruk van € 792. In 2021 is dit € 25 onder het provinciale gemiddelde. In 2022 is dit verder gegroeid; in Echt-Susteren € 793 ten opzichte van € 851 gemiddeld in Limburg.

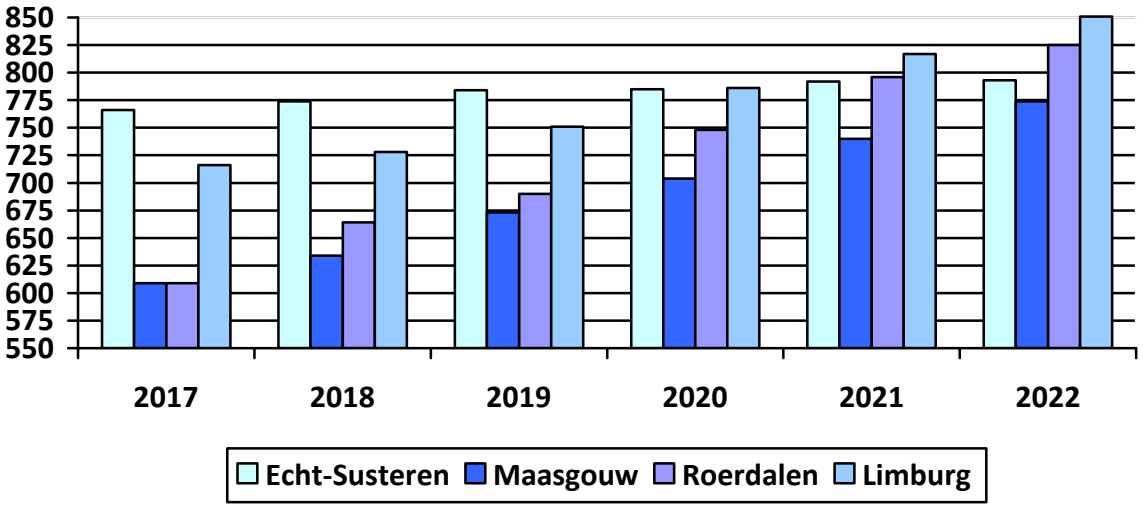
Conclusie financiële positie

Wat betreft het belastingniveau heeft de gemeente tot in 2013 onder of gelijk aan het provinciale gemiddelde gepresteerd. Vanaf 2014 was dit niet meer het geval en in 2018 is de lastendruk € 52 hoger geweest dan het gemiddelde. Vanaf 2019 is een duidelijke kentering merkbaar, het verschil was toen nog € 33 en in 2020 is dit geheel weggewerkt. In 2022 is het gemiddelde zelfs € 58 lager dan het provinciale gemiddelde. Uit de grafieken blijkt dat met name de afvalstoffenheffing in de andere Limburgse gemeenten stijgt terwijl Echt-Susteren er in slaagt dit te laten dalen. Samenvatting van de lastendruk 2022:

Belasting	Echt-Susteren	Limburg	Verschil
Ozb	€ 306	€ 341	- € 35
Riool	€ 269	€ 224	€ 45
Afval	€ 218	€ 286	- € 68
Totaal	**€ 793**	**€ 851**	**- € 58**

Over reserves en voorzieningen zijn op dit moment geen benchmarkgegevens beschikbaar. In voorgaande jaren was de reservepositie onder het provinciale en landelijke gemiddelde.

Gemiddelde lastendruk

6. Aanwending post onvoorzien

Programmaverantwoording

2021

6. Aanwending post onvoorzien

Overzicht post onvoorziene uitgaven 2021		
Primitieve begroting	**€**	**103.500**
1e bestuursrapportage 2021: Oplossen gebreken Reinoudhal	- €	22.100
Saldo 31 december 2021	**€**	**81.400**

7. Programma’s

Programmaverantwoording

2021

7.1 Bevolking en bestuur

<table>
<tr><th>Doelstelling</th><th>Paragrafen</th><th>Reikwijdte</th></tr>
<tr>
<td>

een optimale dienstverlening aan de inwoner waarbij uitvoering wordt gegeven aan de wettelijke taken die de gemeente uitvoert
het betrekken van de inwoner bij het gemeentelijk beleid en beleidsvoornemens
het aanbieden van betrouwbare vraag-, gebieds- en zaakgerichte transparante dienstverlening tegen zo laag mogelijke kosten voor de klant
een eigentijdse, open en transparante vorm van besturen om de majeure taken en uitdagingen die in het verschiet liggen, uit te voeren
als bestuur een betrouwbare samenwerkingspartner vormen, die afspraken nakomt en helder communiceert, zowel richting inwoners als gemeenteraad
hoogste aandacht voor integriteit, zowel in de contacten met inwoners, verenigingen en bedrijven, als richting de eigen organisatie
samen met onze maatschappelijke partners werken aan de gemeente die Echt-Susteren wil zijn, namelijk het ‘Smalste stukje Nederland’, waar het goed wonen, werken en recreëren is

</td>
<td>

Lokale heffingen
Weerstandsvermogen en risicobeheersing
Bedrijfsvoering

Verbonden partijen

Servicecentrum MER
Inkoopcentrum Zuid

Reserves en voorzieningen

Reserve verkiezingen
Voorziening pensioenverplichting bestuurders

</td>
<td>
Het programma bevolking en bestuur omvat de volgende producten:
1. Deelbegroting bestuur (gemeenteraad)
2. Bestuur (college)
3. Verkiezingen
4. Burgerlijke stand (inclusief begraafplaatsen)
5. Basisregistratie personen (incl. reisdocumenten niet-ingezetenen)
6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening
</td>
</tr>
<tr><th colspan="3">Gemeentelijke wet- en regelgeving</th></tr>
<tr>
<td>

Beheerregeling Basisregistratie Personen (BRP)
Beheerregeling waardedocumenten
Beheerverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014
Informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten
Inspraakverordening 2004
Nadere regels begraafplaats 2017
Privacyreglement BRP

</td>
<td>

Reglement burgerlijke stand
Reglement van orde raad Echt-Susteren 2020
Verordening algemene begraafplaatsen Echt-Susteren 2018
Tarieventabel leges 2021
Uitvoeringshandboek bij het informatiebeveiligingsplan BRP en waardedocumenten
Verordening accountantscommissie gemeente Echt-Susteren 2014

</td>
<td>

Verordening raadscommissies Echt-Susteren 2018
Verordening op de rekenkamercommissie 2015
Verordening op het onderzoeksrecht van de raad
Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden
Verordening tot toekenning gemeentelijke onderscheidingen
Verordening voor de controle op het financieel

</td>
</tr>
</table>

7.1 Bevolking en bestuur

• Privacyreglement curatele administratie • Privacyreglement gezag-administratie	• Verordening BRP • Verordening commissie bezwaarschriften 2014 • Verordening elektronische kennisgeving	beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeente Echt-Susteren 2017
Gemeentelijke wet- en regelgeving		
• Privacyreglement registratie rijbewijzen • Privacyreglement uitsluiting kiesrecht • Privacyreglement verklaringen over gedrag • Rechtspositieregeling voor babs[1]) van de gemeente Echt-Susteren	• Verordening fractieondersteuning 2013 • Verordening functioneringsgesprekken burgemeester	• Verordening werkgeverscommissie griffie 2013

1. Deelrekening bestuur (gemeenteraad)

Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
De uitgaven voor het functioneren van de gemeenteraad worden in een afzonderlijke rekening ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.	660.105	715.396	705.527
Totaal			

2. Bestuur (college)

Portefeuillehouder
Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
• Transparante beleidsvoering • Toegankelijke informatiekanalen en -stromen voor de verschillende doelgroepen van de gemeente Echt-Susteren (inwoners,	• Door inzet van video's die onder meer op de eigen website geplaatst zijn, zijn onder andere de raadsvergaderingen en diverse informatieavonden van de gemeente toegankelijker voor de inwoners. Dit maakt het volgen van de beslissingen van de raad laagdrempelig en transparanter.	Continu

[1]) Buitengewoon ambtenaar burgerlijke stand (babs)

7.1 Bevolking en bestuur

2. Bestuur (college)	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
ondernemers, bezoekers en gemeenteraad) • Participatietechnieken om bottom-up processen te activeren in de belangrijkste overheidsprocessen • Interne & externe bewustwording over Cittaslow filosofie	• De gemeente maakt gebruik van het Waekblaad, social media en de website om nieuws en andere informatie over de gemeente te communiceren. Zo worden uiteenlopende doelgroepen bereikt. • Sinds enkele jaren wordt er uitgebreider gebruik gemaakt van visuele middelen met het gebruik van infographics om het beleid van de gemeente over bepaalde complexe dossiers duidelijker en eenvoudiger te communiceren. In 2021 is dit ook weer toegepast om bijvoorbeeld over coronamaatregelen te communiceren rondom de landelijke Tweede Kamerverkiezingen.	Wekelijks Incidenteel
Cittaslow		
• Burgerparticipatie volgens de wettelijke eisen • Betrokkenheid van inwoners bij de gemeentelijke besluitvorming	• De Cittaslow filosofie dient als leidraad bij het beleid van de gemeente en dus ook bij de communicatie ervan. Bepaalde *hoe en waarom vragen* kunnen verantwoord worden met de Cittaslow filosofie, vandaar dat dit ook terugkomt door het letterlijk te beschrijven in de artikelen van de gemeente of door het goede voorbeeld te laten zien (een foto van een wethouder die afval scheidt of de burgemeester die in een video met een elektrische auto de verkiezingslokalen bezoekt). • Het inzetten van advertenties via Facebook heeft bewezen effectief te zijn om te communiceren met inwoners. Dit middel wordt incidenteel ingezet om zo het beoogde effect te behouden. De gemeente gaat terughoudend om met betaalde advertenties. • De gemeente gaat steeds vaker live met video op social media bij gebeurtenissen om de inwoners (ook vanuit thuis) te betrekken bij de activiteiten in de gemeente. Zo wordt een bepaalde beleving op een laagdrempelige manier gecommuniceerd aan de inwoners.	Continu Incidenteel Incidenteel

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Inzet social media (binnen beschikbare communicatiemiddelen)	70 %	70%	70%
Verbreding naamsbekendheid Smalste Stukje	65 %	65%	65% / 95% *
Uitingen van het 'merk' HSSNL breder inzetten en cross mediaal insteken	65 %	65%	65%

7.1 Bevolking en bestuur

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Verhogen en verbreden integratie van toeristisch profiel binnen en buiten gemeente	75 %	75%	75%
Verhogen ondersteunende videocontent bij berichtgeving	10 %	10%	10%

*Bij 'stakeholders' binnen de gemeente, m.n. toeristische- en horecaondernemers, bedraagt het percentage naamsbekendheid zelfs 96% (bron: onderzoek Leisurebrains / Markteffect, feb. 2022)

3. Verkiezingen	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Goed georganiseerde verkiezingen.	• In 2021 hebben de verkiezingen voor de Tweede Kamer plaatsgevonden. Vanwege de corona pandemie zijn deze corona-proof georganiseerd. Op grond van de Tijdelijke Wet Verkiezingen Covid-19 zijn er twee vervroegde stembureau's geopend, om het aantal kiezers te spreiden en risicogroepen de gelegenheid te bieden op een rustiger moment hun stem uit te brengen. Daarnaast is voor 70 plussers het briefstemmen geïntroduceerd. • Gestart met de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen 2022.
Cittaslow	
Politieke participatie van onze inwoners	• Naast de inzet van eigen ambtenaren en collega's van het Servicecentrum MER, zijn eveneens burgerleden ingezet op de stembureaus. • Wegens corona zijn er in de verpleegtehuizen bijzondere stembureaus ingesteld, die uitsluitend toegankelijk waren voor de eigen bewoners.

Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
2021
Kwartaal 4 2021
Continu
Maart 2021

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Provinciale Staten en Waterschappen	-		-
• Opkomst (Provinciale Staten)	-		-
• Opkomst (Waterschappen)	-		-
Tweede Kamer	-		76,9%
Gemeenteraad	-		-
Europees Parlement	-		-

7.1 Bevolking en bestuur

4. Burgerlijke stand (Inclusief begraafplaatsen)	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een optimale dienstverlening van de burgerlijke stand.	• De verwachte dienstverlening van de burgerlijke stand is tijdig en kwalitatief goed geleverd.	Continu
Optimaal beheer gemeentelijke begraafplaatsadministratie.	• Beheer begrafenisadministratie is goed verlopen en efficiënt uitgevoerd.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal kosteloze huwelijken/partnerschappen	40	40	39
Aantal huwelijken/partnerschappen	44	90	104
Aantal geboorteakten	32	25	27
Aantal erkenningen	123	110	127
Aantal overlijdensakten	340	300	359
Geboorten, per 1.000 inwoners	7,2	6,6	7,9
Sterften, per 1.000 inwoners	12,2	11,2	13,4

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Optimaal beheer van de gegevens in de BRP (Basisregistratie personen).	• De inrichting, werking en beveiliging van de basisregistratie personen is volgens de daarvoor bepalende regelgeving op een juiste wijze ingericht. • De beveiligingsmaatregelen en de overige aspecten van het aanvraag- en uitgifteproces reisdocumenten zijn volgens de daarvoor bepalende regelgeving op een juiste wijze ingericht. • Adequate aanpak adresfraude door gedegen adresonderzoek en deelname aan het lokaal overleg, flexteam en de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA). • De zelfevaluatie volgens de Wet basisregistratie personen en de zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten zijn met een goed resultaat afgerond.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

5. Basisregistratie personen (inclusief reisdocumenten niet-ingezetenen)		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	• Door een verandering in landelijke wetgeving verloopt de eerste inschrijving van een asielzoeker inmiddels via één van de vijf BRP-straten in Nederland. Onze gemeente monitort de inschrijving van asielzoekers in de BRP. Als gemeente houden wij de persoonsgegevens van asielzoekers bij in de BRP. Waar nodig worden de persoonsgegevens geactualiseerd en/of gecorrigeerd.	
Een kwalitatieve- en kwantitatieve formatie.	• Door de coronapandemie zijn een groot aantal opleidingen en trainingen niet doorgegaan.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Rijbewijzen	3.552	3.400	3.270
Paspoorten [1) 2) 3)]	532	600	802
Nederlandse Identiteitskaart (NIK) [1) 2) 3)]	377	600	533
Nederlandse Identiteitskaart t/m 17 jaar [1) 2) 3)]	658	360	928
Paspoort niet-ingezetenen [1)]	905	520	1.100
NIK niet-ingezetenen [1)]	208	850	218
NIK niet-ingezetenen t/m 17 jaar [1)]	250	240	265
Uittreksel BRP	751	650	735
Afschrift Burgerlijke Stand	544	400	535
Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)	214	400	163
Vestiging inwoners, per 1.000 inwoners	53,2	50	53,9
Vertrek inwoners, per 1.000 inwoners	44	50	48,7

1) Cijfers op basis van rekenmodel ministerie Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en ervaringsgegevens.
2) Op basis van ervaringsgegevens zijn de cijfers bij de begroting 2021 aangepast.
3) Vanaf 2024 nemen de reisdocumenten toe naar het niveau van 2014 (jaar dat geldigheidsduur van 5 naar 10 jaar is gegaan. Toekomstige (digitale) ontwikkelingen kunnen van invloed zijn op de aantallen.

6. Doorontwikkeling (e)dienstverlening	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels

7.1 Bevolking en bestuur

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Goede klanttevredenheid over: • de geleverde producten en diensten • de kanalen waarlangs de producten en diensten worden aangeboden (telefonie, digitaal, balie, post.) • de afhandeltermijnen • het contact met de gemeente • de communicatie vanuit de gemeente, zowel proactief als reactief • het informatieaanbod • de prijs/kwaliteit verhouding	• Ondanks alle COVID-maatregelen en op momenten aanwezige knelpunten in de formatie (quarantaineverplichting) waren alle kanalen voor de klanten beschikbaar. Alleen in december is door de lockdown tijdelijk de avondopenstelling stop gezet. De wachttijden voor een afspraak en de afhandeltijden zijn continu gemonitord en daar waar mogelijk zijn extra inspanningen verricht om de termijnen niet te overschrijden. Richting klant is hierover proactief gecommuniceerd via de diverse kanalen. • Vacature Regisseur Telefonie opgestart en afgerond.	2021
Verder verbeterde digitale of online dienstverlening	• In november was de livegang van de eerste e-dienst (doorgeven verhuizing).	2021
Geborgde kwaliteit en continuïteit van dienstverlening door uitvoeringsorganisaties, zoals o.a. Servicecentrum MER.	• Er is geïnvesteerd in de verdere onderlinge samenwerking met de uitvoeringsorganisatie Servicecentrum MER als met gemeente Maasgouw en Roerdalen. Voor dienstverlening is deze samenwerking geformaliseerd in een Klankbordgroep Dienstverlening.	Continu
Cittaslow		
Gebruik van ICT in de ontwikkeling van interactieve diensten voor de inwoners en de toeristen		
Digitale dienstverlening en –toegankelijkheid die voldoen aan de wettelijke eisen.	• De digitale toegankelijkheid van de gemeentelijke website is verder uitgebreid en verbeterd. De nieuwe functie van webmaster, die per 1 september 2021 is ingevuld, zal de digitale dienstverlening via de website verder optimaliseren.	Continu
Verder verbeterde digitale dienstverlening aan inwoners	• Het aanbod aan digitale producten en diensten is in 2021 op peil gebleven.	Continu

7.1 Bevolking en bestuur

Digitaal verzorgde informatievoorziening aan de toerist	• Via de gemeentelijke website is basisinformatie aangeboden over de mogelijkheden voor de toerist in de gemeente, onder gelijktijdige verwijzing naar de website www.hetsmalstestukjenederland.nl. • De website www.hetsmalstestukjenederland.nl is in nauwe samenwerking met de toeristische ondernemers in onze gemeente actueel gehouden.	2021

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
In 2020 en 2021 heeft geen onderzoek 'Waarstaatjegemeente' plaatsgevonden. Het onderzoek kan maar een beperkt aantal indicatoren meten en daarnaast heeft zowel de gemeente als de klant meer baat bij een manier om de klanttevredenheid real-time te meten zodat direct bijgestuurd kan worden in plaats van achteraf. Voor 2020 en 2021 zijn daarom nu geen indicatoren beschikbaar.			

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	7.423.891	9.036.260	9.228.967
Baten	616.380	616.380	995.582
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**6.807.511**	**8.419.880**	**8.233.385**
Storting reserves	16.000	56.366	53.226
Onttrekking reserves	14.000	14.000	14.000
Mutaties van de reserves	**2.000**	**42.366**	**39.226**
Totaal lasten	7.439.891	9.092.626	9.282.192
Totaal baten	630.380	630.380	1.009.582
Gerealiseerde resultaat	**6.809.511**	**8.462.246**	**8.272.611**

7.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling	Paragrafen	Reikwijdte
Een veilige leefomgeving voor de inwoner. Speerpunten 2019–2022 De gemeenteraad heeft in 2018 het Integrale Veiligheidsbeleid 2019-2022 vastgesteld. Met het vaststellen van dit nieuwe beleid zijn de speerpunten voor de nieuwe beleidsperiode vastgesteld. De speerpunten zijn: • aanpak ondermijnende/georganiseerde criminaliteit • Veilige en leefbare wijken en kernen • Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid	• Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering **Verbonden partijen** • Veiligheidsregio Limburg-Noord • Antidiscriminatievoorziening Limburg • Bureau Halt **Reserves en voorzieningen** Geen	Het programma Openbare orde en veiligheid omvat de volgende producten: • Bijzondere wetten • Integraal veiligheidsbeleid • Rampenbestrijding

Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
• Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) • Beleidsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord • Beleidsplan Politie eenheid Limburg • Beleidsregel aanpak overlast • BIBOB-beleid • Brandbeveiligingsverordening 2012 • Coffeeshopbeleid • Convenant geïntegreerde aanpak georganiseerde misdaad • Damoclesbeleid (bestuurlijke aanpak overtreding Opiumwet)	• Dekkingsplan Veiligheidsregio Limburg-Noord • Evenementenbeleid • Horecaconvenant • Integraal veiligheidsbeleid • Jaarplan Veiligheidshuis • Jaarplan buurtbemiddeling • Opleidings- en oefenactiviteitenplan • Procesbeschrijving Tijdelijk Huisverbod • Prostitutiebeleid	• Rampenbestrijdingsplan hoogwater Maas • Regionaal Crisisplan • Repressief brandweerorganisatieplan • Uitvoeringsplan Burgernet

1. Bijzondere wetten		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een veilige omgeving zonder overlast en gevaar voor de omgeving. Geen illegale praktijken en het beperken van risico's.	• De Wet bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaarbestuur (Bibob) is ingezet bij risicovergunningen (15 vergunningen).	Continu
Bestuurlijke aanpak van	• In 2016 is het Damoclesbeleid Echt-Susteren aangescherpt. Bij overtredingen	Continu

7.2 Openbare orde en veiligheid

1. Bijzondere wetten	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
overtredingen van de Opiumwet (naast de strafrechtelijke aanpak).	van de Opiumwet wordt niet gewaarschuwd maar wordt bij zowel woningen als lokalen direct gesloten. Deze bestuursrechtelijke maatregel is bij alle (14 sluitingen) overtredingen van de Opiumwet uitgevoerd.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Percentage Bibob-toetsen naar aanleiding van beleidsuitgangspunten. O.a. afhankelijk van aangevraagde (risico)vergunningen.	100%	100%	100% (15 toetsen)
Percentage bestuursrechtelijke maatregelen uitgevoerd n.a.v. overtredingen van de Opiumwet. O.a. afhankelijk van de door de politie geconstateerde overtredingen.	100%	100%	100% (14 maatregelen)

2. Integraal veiligheidsbeleid	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Geen ondermijnende en georganiseerde criminaliteit.	• In verband met de coronamaatregelen hebben geen integrale handhavingsacties door het Flexteam plaatsgevonden. • Bibob-screening van alle exploitatie- en drank- en horecavergunningen. • In verband met de coronamaatregelen zijn er minder signalen binnengekomen en zijn hierdoor minder (46) casussen besproken in het Lokaal Overleg over de bestuurlijke aanpak ondermijnende en georganiseerde criminaliteit. • Vergroten bewustwording ambtenaren/bestuurders, ondernemers en bewoners over mogelijke bedreigingen of het signaleren daarvan.	 Continu Continu Continu
Geen vermogenscriminaliteit/High Impact Crimes.	• Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. • In verband met de coronamaatregelen hebben er geen preventieactiviteiten via bewonersavonden om woninginbraken tegen te gaan plaatsgevonden. • Inzet buurtpreventieteams. • Inzet burgernet. • Verbeteren toezicht openbare ruimte (structurele borging informatie-uitwisseling BOA's en politie).	Continu Continu Continu Continu

7.2 Openbare orde en veiligheid

2. Integraal veiligheidsbeleid		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	• Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit.	Continu
Geen woonoverlast, bedreigingen en geweld in de kernen.	• Persoonsgerichte aanpak van (mogelijke) daders via het Veiligheidshuis. • Buurtbemiddeling. • Inzet buurtpreventieteams. • Uitvoeren Wet tijdelijk huisverbod. • Inzet flexibel cameratoezicht bij verplaatsende overlast en criminaliteit.	Continu Continu Continu Continu Continu
Aanvaardbare jeugdgroepen binnen Echt-Susteren en geen jeugdoverlast.	• JOES (Jongerenoverleg Echt-Susteren). Door dit zes-wekelijkse overleg werd de aanpak van jongerenoverlast tegengegaan.	Continu
Veiligheid bij bedrijventerreinen, winkelgebieden en evenementen.	• Voortzetting van het Keurmerk Veilig Ondernemen De Berk. • Toezicht op naleven van exploitatie-, Drank- en Horeca, en evenementenvergunningen.	Continu Continu
Fysieke veiligheid.	• Infrastructurele verkeersmaatregelen, voorlichting en educatie en handhaving om de verkeersveiligheid te verhogen. Door de coronamaatregelen hebben er minder educatieactiviteiten plaatsgevonden. • Toezicht en handhaving brandveilig gebruik. • Verbeteren kwaliteit repressie/incidentenbestrijding (o.a. het actualiseren van het rampbestrijdingsplan hoogwater Maas en uitvoeren van het repressief brandweerorganisatieplan). • Uitvoeren van het extern veiligheidsbeleid.	Continu Continu Continu Continu
Geen agressie tegen overheidsambtenaren.	• Versterken bewustzijn van urgentie door te handelen volgens de organisatienorm. • Melding, registratie en opvolging naar aanleiding van incidenten volgens vastgestelde nota integere en veilige dienstverlening.	Continu
Cittaslow		
Betrokkenheid inwoners bij een leefbare en veilige woonomgeving.	• Ondersteunen, stimuleren en (op maat) faciliteren van bestaande buurtpreventieteams. Helaas is er één buurtpreventieteam gestopt ('t Heuls, Susteren)	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Aantal verwijzingen Halt per 1.000 jongeren	8	<7	(nog geen gegevens

7.2 Openbare orde en veiligheid

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
			beschikbaar)
Aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	0,1	<0,5	0,6
Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners	3,8	<4	3,9
Aantal diefstallen uit woning per 1.000 inwoners	2,4	<3	1,1
Aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners.	5,4	<3,5	4,3
Overige			
Aantal geanalyseerde casussen Lokaal Overleg RIEC	54	60	46
Aantal hinderlijke-/overlastgevende-/criminele jeugdgroepen	0	0	0
Percentage bewoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen woonbuurt [1])	-	<18%	-
Aantal gerealiseerde buurtpreventieteams	25	25	24
Percentage bewoners dat deelneemt aan burgernet [2])	17,9%	19%	17,9%
Aantal casussen Veiligheidshuis (Top X aanpak)	5	3	3
Percentage succesvolle buurtbemiddelingen	75%	75%	58%

[1]) Bron Veiligheidsmonitor 2017-2018. Deze monitor wordt één keer in de vier jaar uitgevoerd.
[2]) Het aantal deelnemers burgernet blijft stijgen door gebruik te maken van de app. Deze deelnemers worden echter niet geregistreerd waardoor het het percentage deelnemers gelijk blijft.

3. Rampenbestrijding	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een volledig opgeleide en beoefende rampbestrijdingsorganisatie.	Uitvoeren van het opleiding- en oefenplan. Alle sleutelfiguren worden jaarlijks geoefend en volgen indien noodzakelijke een opleiding. In 2021 werd de noodzakelijkheid van opleiden en oefenen aangetoond tijdens de inzet hoogwater Maas.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal crisisbeheersingsoefeningen bevolkingszorg	1	1	1
Aantal crisisbeheersingsoefeningen sleutelfiguren	0	10	12
Aantal opleidingen bevolkingszorg	15	10	12

7.2 Openbare orde en veiligheid

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	2.712.338	2.890.090	2.805.672
Baten	104.147	141.647	155.294
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**2.608.191**	**2.748.443**	**2.650.378**
Totaal lasten	2.712.338	2.890.090	2.805.672
Totaal baten	104.147	141.647	155.294
Gerealiseerde resultaat	**2.608.191**	**2.748.443**	**2.650.378**

7.2 Openbare orde en veiligheid

7.3 Beheer openbare ruimte

Doelstelling

- Aanleggen en zo optimaal mogelijk beheren, onderhouden en reinigen van wegen, andere openbare verhardingen, straatmeubilair, groen- en landschapsvoorzieningen, rioleringen en waterlopen met bijbehorende kunstwerken.
- Beheer van gemeentelijke accommodaties.
- Optimaliseren van de inzameling en verwerking van de afvalstoffen.

Gebiedsgericht werken in de buitendienst
Door te werken volgens het principe 'dicht bij de inwoner', worden de dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied snel, klantgericht en efficiënt uitgevoerd. Om deze werkwijze te kunnen volgen, is het grondgebied verdeeld in drie gebieden: Echt, Susteren en het buitengebied. Per gebied is een gebiedsopzichter aangewezen, die overzicht heeft van alle werkzaamheden in zijn gebied. De gebiedsopzichters van de buitendienst nemen direct contact met de inwoners op bij klachten en meldingen. Voor de vakdisciplines wegen, groen, riolering en afval zijn toezichthouders aangewezen.
De dagelijkse onderhoudswerkzaamheden in het openbaar gebied worden verricht door een marktpartij, de eigen buitendienst en het Serviceteam Echt-Susteren. In 2019 en volgende jaren blijft de gemeente werken aan het

Paragrafen

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Bedrijfsvoering

Verbonden partijen

- Reinigingsdienst (RD) Maasland
- Openbaar lichaam Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette
- Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
- Waardevol Cultuur Landschap (WCL)

Reserves en voorzieningen

- Reserve wegen
- Reserve duurzaamheid
- Reserve fietspad Heerdstraat
- Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen
- Voorziening wegen
- Voorziening toekomstige vervangingsinvestering riolering
- Voorziening groot onderhoud riolering
- Voorziening afvalverwijdering en –verwerking
- Voorziening vervanging bruggen Vloedgraaf

Reikwijdte

Het programma beheer openbare ruimte omvat de volgende producten:

1. Wegen
2. Riolering en waterhuishouding
3. Verkeer
4. Openbaar groen
5. Natuur en landschap
6. Openbare verlichting
7. Civieltechnische kunstwerken
8. Gladheidsbestrijding
9. Rioolheffing
10. Afvalverwijdering en -verwerking
11. Afvalstoffenheffing en reinigingsrecht
12. Duurzaamheid

Duurzaamheid
Duurzaamheid is geen doel op zich, maar maakt integraal onderdeel uit van beleid en uitvoering. Er is sprake van een nuchtere en realistische aanpak, waarbij de kosten in verhouding moeten staan tot de baten (economisch-, maatschappelijk- en milieurendement voor de korte of lange termijn).

Algemeen
Er vindt afstemming plaats van de beheerprogramma's van groen, wegen, riolering en het meerjarig investeringsprogramma met het verkeers- en vervoersbeleid.

Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders

- Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)
- Beheersverordening gemeentelijke begraafplaatsen 2014
- Civieltechnische kunstwerken: Plan
- Nota Heffingen 2010
- Openbare verlichting: Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022
- Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 Ontwikkelen met kwaliteit
- Regeling kwijtschelding gemeentelijke belastingen

7.3 Beheer openbare ruimte

civieltechnische kunstwerken 2016-2020 (ook geldend voor 2021)		• Verordening op de heffing en invordering regelende tarieven wegens dienstverlening aan derden
Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders		
Huishoudelijk afval • *Van Afval Naar Grondstoffen 2020-2022* • Afvalstoffenverordening Echt-Susteren 2019 • Verordening afvalstoffenheffing en reinigingsrechten 2021 • Uitvoeringsbesluit Echt-Susteren 2021 • Verordening op de heffing en invordering afvalstoffenheffing	Groen: • Bomennota Echt-Susteren 2007 • APV • Nota groenstructuren 2008 • herziening kapbeleid 2008 • waardevolle bomenlijst 2008 • nota Regie op Groen 2016 • Groenbeheerplan 2019-2023 • IBOR (integraal beheer openbare ruimte) beleidsnotitie openbare ruimte • Nota 'aanpak hondenpoepoverlast' 2021-2025 Riolering en Water: • Verordening op de afvoer van hemelwater en grondwater • Waterketenplan 2017-2021; • Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021 • Verordening op de heffing en invordering rioolheffing • Verordening aansluitvoorwaarden riolering 2003	Verkeer: Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 (GVVP) Wegen: • Wegbeheerplan 2017-2021 • Meerjarig Investeringsplan 2021-2024 Gemeentelijke Gebouwen: • Beheerplan gebouwen 2020-2030 Duurzaamheid: • Energievisie en uitvoeringsprogramma 2018-2022 • Beleidskader zonneparken en windparken gemeente Echt-Susteren

1. Wegen		**Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten**
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Een acceptabel kwaliteitsniveau van de inrichting van de openbare ruimte		
• Goede kwaliteit van de openbare ruimte	• Uitvoeren van onderhoud aan de verhardingen volgens de vigerende Wegbeheernota 2017-2021 en de jaarlijks gehouden visuele inspectie. Na de inspectie heeft er waar	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

1. Wegen	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Een acceptabel kwaliteitsniveau van de inrichting van de openbare ruimte		
• Maximale oprekking levensduur van verharding tegen minimale kosten • Waarborg veilig gebruik van de weg	nodig onderhoud plaatsgevonden op basis van het vastgestelde kwaliteitsniveau 'basis' • Onderhoud heeft doelmatig en planmatig plaatsgevonden waarbij een verdeling is gemaakt in klein en groot onderhoud. Tijdens uitvoering van de onderhoudswerkzaamheden zijn eventuele verkeerstechnische aanpassingen meegenomen.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Lengte verharde wegen	337	337	337
Waarvan binnen bebouwde kom	169	169	169
Waarvan buiten bebouwde kom	168	168	168
Lengte onverharde wegen	135	135	135

2. Riolering en waterhuishouding	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Bescherming van de waterkwaliteit		
Waterkwaliteit volgens de wettelijke eisen	Doelstellingen uit het vastgestelde Gemeentelijk Riolerings Plan (GRP 2017-2021) invullen: • Waarborgen van de doelmatige inzameling en transport van afvalwater binnen	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

2. Riolering en waterhuishouding	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	de gemeentegrenzen, onder andere ter bescherming van de volksgezondheid. • Inzamelen en verwerken van afstromend hemelwater met een zo beperkt mogelijke overlast voor de inwoners. • Minimaliseren van vervuiling van grondwater en oppervlaktewater. • Structureel onderhoud uitvoeren. • Door preventieve en curatieve maatregelen het bestaande stelsel van vuil- en regenwaterriolen en randvoorzieningen onderhouden, zoals: - Reinigen van kolken (12.500 stuks) - Repareren van aansluitleidingen (132 stuks) - Reinigen en inspecteren van riolen (25 km) - Maaien van hemelwaterbuffers (209 stuks) - Onderhouden van rioolgemalen (250 stuks) Uitvoeren van de opgenomen investeringen in het Meerjarig Investeringsplan (zie overzicht Investeringswerken), aanleg hemelwatervoorzieningen en rioolvervangingen.	Kwartaal 1 en 3 Kwartaal 1,2,3 en 4 Kwartaal 2 Kwartaal 2 en 3 Kwartaal 1,2,3 en 4
Integrale rioleringszorg en minder overstorten volgens Kader Richtlijn Water (KRW)	Verhard oppervlak afkoppelen van de riolering en de rioolwaterberging vergroten (bijvoorbeeld bij integrale wegreconstructies) ter bevordering van helder en schoon oppervlaktewater.	Continu
Scheiding waterstromen naar schoon en vuil ter voorkoming van vervuiling en verdroging en ook voor een betere beheersing van afvalwater.	• Bij nieuwbouw en herinrichting van gebieden/wijken hemelwater waar mogelijk lokaal infiltreren. • Als dit niet mogelijk is wordt het hemelwater gescheiden van het afvalwater ingezameld en op een centrale plek in de bodem geïnfiltreerd via wadi's (bufferings- en infiltratievoorzieningen) of infiltratieriolen. • Alleen als lokaal of centraal infiltreren niet mogelijk is, wordt hemelwater lokaal, tijdelijk geborgen voordat het via een (verbeterd) gescheiden systeem geloosd wordt op het oppervlaktewater of de riolering.	Continu
Geen wateroverlast in de leefomgeving en geen verdroging van de ondergrond.	• Openstellen van een gemeentelijke stimuleringsregeling voor inwoners en bedrijven voor het afkoppelen van het verhard oppervlak van privé terreinen. • Bijkomende voordelen zijn een fraaiere en groenere leefomgeving en een verkoelend effect in de zomer.	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

2. Riolering en waterhuishouding	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	Inwoners en bedrijven kunnen volgens het principe op=op gebruik maken van de stimuleringsregeling.	
Goede afwatering, met name in het buitengebied, zonder wateroverlast en/of schade.	• Opschonen en maaien van zaksloten en (watervoerende) greppels.	Kwartaal 2 en 3

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Riool in gemeente (totaal vuil- en schoon water) in km	269,6	270,7	270,2
Riool te vervangen (vuil water) in km	1,5	1,5	0,3
Aanleg schoon water riool in km	1,5	1,5	0,34

3. Verkeer		Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Verkeers- en vervoersbeleid uitvoeren		
• Toename van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer.	• Gemeentelijk beleidskader voor laadinfrastructuur is vastgesteld. • Uitvoeren van de maatregelen uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2016- 2025 (GVVP) met het geactualiseerde uitvoeringsprogramma (2020-2025).	Kwartaal 2 Continu
• Duidelijke structuur en bijbehorende inrichting van de wegen	• Start aanleg wegenstructuur centrumgebied Echt (programma centrum Echt) met als onderdeel de turborotonde Zuiderpoort-Sint Janskamp-Aasterbergerweg. • Herinrichten en afwaarderen (30kmh) van de Limbrichterstraat Nieuwstadt.	Kwartaal 4 Kwartaal 4
• Verhoging van de leefbaarheid	• Saneren van overbodige verkeersborden. • Onderhouden en vernieuwen van belijning en markeringen in de kernen. • Monitoren en in kaart brengen van verkeerssituaties. • Samenwerken met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat om na een	Continu Continu Continu Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

3. Verkeer		Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	calamiteit op de A2/A73 de bereikbaarheid en doorstroming in onze gemeente zo veel mogelijk te waarborgen. • Naar aanleiding van eigen constateringen of na meldingen van inwoners zijn verkeersknelpunten onderzocht, gemonitord en waar mogelijk opgelost. • Overleg met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat over de doorstroming en bereikbaarheid tijdens calamiteiten, wegwerkzaamheden en evenementen	 Continu Continu
Langzame verkeersroutes optimaliseren		
Optimale verkeersveiligheid voor kwetsbare verkeersdeelnemers	• Samenwerken met het Connect College (voortgezet onderwijs) op het gebied van verkeersveiligheid. • Verbeteren van de positie van voetgangers en fietsers in de Gebroekerstraat in Echt. • Verbeteren van de fietsoversteek N276-Pissemerweg Susteren in samenwerking met de provincie Limburg. • Verbeteren zichtbaarheid van schoolomgevingen. • Overleggen met inwoners, ondernemers en politie/handhaving tijdens het verkeersspreekuur. • Voortzetten van het verkeersveiligheidsconvenant met alle basisscholen en het voortgezet onderwijs. • Voortzetten van de cursus ”regels in het verkeer” voor ouderen. • De 13 basisscholen hebben een verkeersveiligheidslabel behaald en de gemeente heeft twee keer per jaar structureel overleg met de verkeersouders van deze scholen.	Continu Kwartaal 4 Kwartaal 4 Continu Continu Continu Continu Kwartaal 3, Continu

Indicatoren/kengetallen	**Realisatie 2020**	**Begroting 2021**	**Realisatie 2021**
Wettelijk voorgeschreven			
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (aantal)	23	11	Niet voorhanden [1]
- waarvan op gemeentelijke wegen	10	7	“
Verkeersongevallen met een gewonde fietser (aantal)	6	2	“
- waarvan op gemeentelijke wegen	4	2	“
Overige			
Dodelijke ongevallen (aantal)	3	1	“

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
- waarvan op gemeentelijke wegen	1	1	“

[1]) Op dit moment hebben de gemeenten in Midden-Limburg geen toegang tot het abonnement ‘Statistiek Ongevallen’ en de afgesloten/historische ongevallen. Momenteel lopen nog gesprekken met de regio Midden-Limburg en VIAstat, voor het al dan niet afsluiten van een regionaal abonnement op de actuele ongevallen in Signaal Ongevallen en op Snelheden.

3. Verkeer		Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Verkeers- en vervoersbeleid uitvoeren		
• Toename van de verkeersveiligheid, bereikbaarheid en doorstroming van het verkeer.	• Gemeentelijk beleidskader voor laadinfrastructuur is vastgesteld. • Uitvoeren van de maatregelen uit het Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan 2016- 2025 (GVVP) met het geactualiseerde uitvoeringsprogramma (2020-2025).	Kwartaal 2 Continu
• Duidelijke structuur en bijbehorende inrichting van de wegen	• Start aanleg wegenstructuur centrumgebied Echt (programma centrum Echt) met als onderdeel de turborotonde Zuiderpoort-Sint Janskamp-Aasterbergerweg. • Herinrichten en afwaarderen (30kmh) van de Limbrichterstraat Nieuwstadt.	Kwartaal 4 Kwartaal 4
• Verhoging van de leefbaarheid	• Saneren van overbodige verkeersborden. • Onderhouden en vernieuwen van belijning en markeringen in de kernen. • Monitoren en in kaart brengen van verkeerssituaties. • Samenwerken met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat om na een calamiteit op de A2/A73 de bereikbaarheid en doorstroming in onze gemeente zo veel mogelijk te waarborgen. • Naar aanleiding van eigen constateringen of na meldingen van inwoners zijn verkeersknelpunten onderzocht, gemonitord en waar mogelijk opgelost. • Overleg met (regio)gemeenten, Provincie en Rijkswaterstaat over de doorstroming en bereikbaarheid tijdens calamiteiten, wegwerkzaamheden en evenementen	Continu Continu Continu Continu Continu Continu
Langzame verkeersroutes optimaliseren		
Optimale verkeersveiligheid voor	• Samenwerken met het Connect College (voortgezet onderwijs) op het gebied van	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

3. Verkeer		Portefeuillehouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
kwetsbare verkeersdeelnemers	verkeersveiligheid. • Verbeteren van de positie van voetgangers en fietsers in de Gebroekerstraat in Echt. • Verbeteren van de fietsoversteek N276-Pissemerweg Susteren in samenwerking met de provincie Limburg. • Verbeteren zichtbaarheid van schoolomgevingen. • Overleggen met inwoners, ondernemers en politie/handhaving tijdens het verkeersspreekuur. • Voortzetten van het verkeersveiligheidsconvenant met alle basisscholen en het voortgezet onderwijs. • Voortzetten van de cursus ”regels in het verkeer” voor ouderen. • De 13 basisscholen hebben een verkeersveiligheidslabel behaald en de gemeente heeft twee keer per jaar structureel overleg met de verkeersouders van deze scholen.	Kwartaal 4 Kwartaal 4 Continu Continu Continu Continu Kwartaal 3, Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig (aantal)	23	11	Niet voorhanden [1]
- waarvan op gemeentelijke wegen	10	7	“
Verkeersongevallen met een gewonde fietser (aantal)	6	2	“
- waarvan op gemeentelijke wegen	4	2	“
Overige			
Dodelijke ongevallen (aantal)	3	1	“
- waarvan op gemeentelijke wegen	1	1	“

[1]) Op dit moment hebben de gemeenten in Midden-Limburg geen toegang tot het abonnement ‘Statistiek Ongevallen’ en de afgesloten/historische ongevallen. Momenteel lopen nog gesprekken met de regio Midden-Limburg en VIAstat, voor het al dan niet afsluiten van een regionaal abonnement op de actuele ongevallen in Signaal Ongevallen en op Snelheden.

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Herstel/verwezenlijking van een groene ruimte met kwaliteit		
Behalen onderhoudsniveau voor het openbaar groen, volgens vastgesteld beleid	• Planmatig onderhoud aan openbaar groen uitvoeren aan de hand van het groenonderhoudscontract op basis van beeldkwaliteit en frequentie. Het openbare groen wordt op onderdelen binnen de bebouwde kom op niveau B (basis) en buiten de bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden en volgens de kwaliteitsmeetlat (KOR) van het CROW beoordeeld; • Afhankelijk van het type onkruid en de locatie, is gekozen voor het bestrijden van onkruid door inzet van duurzame technieken zoals hete lucht, borstelen en branden; • Door een betere plantkeuze (soort dat sneller gesloten is, aanplant met een grotere plantdichtheid) is bij de (her) inrichting en inboet van plantsoenen rekening gehouden met het wettelijk verbod (sinds 2017) op chemische onkruidbestrijding; • Door groeiplaatsverbetering, betere plantkeuze en het omvormen van monoculturen naar een gemengde laanbeplanting wordt geanticipeerd op de veranderende klimatologische omstandigheden. • Uitvoering gegeven aan, of voorbereidingen getroffen om renovatie van wijk- en buurtgroen uit het groenbeheerplan 2019 -2023 vorm te geven. Concreet bijvoorbeeld het verbeteren van het openbare groen Kantstraat – Sint Joosterzijweg in het project Kloosterveld. • Uitvoering gegeven aan de nota ‘aanpak hondenpoepoverlast 2021 - 2025, waarbij voorzieningen eind 2021 zijn aangelegd en vervolgens worden beheerd.	Continu
Duurzame uitvoering onderhoud openbaar groen	• Vrijgekomen materialen zoals bladval inzetten als bodemverbeteraar. Binnen de pilot met Wageningen universiteit is bladafval omgezet naar bokashi en hergebruikt binnen gemeentelijke plantsoenen. • Inzet en aanschaf van machines op accu voor uitvoering van het groenonderhoud.	Continu
Een aangenaam leefklimaat voor de inwoners	• Maximaal rekening gehouden met de functievervulling en het gewenste gebruik bij de (her)inrichting van het openbaar groen. Hierbij wordt uitgegaan van de principes zoals zijn opgenomen in de kadernota groen. Bij herinrichting wordt met betrokken bewoners afgestemd hoe het betreffende (groen)gebied kan voorzien/bijdragen in de wensen en behoeften van de buurt of wijk. De groenfuncties die in de nota “Regie op groen (2016)” worden onderscheiden zijn: structurerend groen, maatschappelijk groen, functioneel	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	groen en natuurlijk groen.	
Geen of zo weinig mogelijk invasieve exoten	• Het beheer en de aanpak van invasieve exoten is geëvalueerd. De verspreidingskaart is bijgewerkt na meldingen van aanvullende locaties en wordt via de gemeentelijke website ontsloten. • Door corona en de (praktische) beperkingen die dit met zich meebrengt is de beoogde samenwerking met andere terreinbeheerders zoals Waterschap, buurgemeenten, Provincie Limburg etc. nog niet opgestart. Wel heeft de provincie Limburg een beleidsbrief invasieve exoten opgesteld met bijbehorend plan van aanpak. Het streven is om op basis van deze aanpak tot een vervolg te komen met andere terreinbeheerders. De aanpak van de Japanse Duizendknoop in het bijzonder blijft daarbij een lastige, kostbare en intensieve casus.	Continu
Soortenrijke wegbermen	• Ter bevordering van de biodiversiteit zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd in het beheer binnen de gebieden van het pilotproject. Gemeentelijk bermareaal is teruggevorderd en waar kansen liggen worden deze opgepakt. Tijdens het jaarlijkse overleg met de werkgroep zijn deze aanpassingen geëvalueerd. • In 2021 is een nieuw bermbeheerplan uitgewerkt, het onderhoudscontract is hierop aangepast.	Continu
Speelruimten in de openbare ruimte volgens uitgangspunten speelruimtebeleidsplan	• Planmatig beheer en onderhoud uitgevoerd aan speelvoorzieningen binnen groenbestemming. • De realisatie van een nieuw speelruimte initiatief in Roosteren heeft plaats gevonden. • Door corona heeft de samenwerking met speeltuin Hingen voor herinrichten/realiseren van een speelruimte die ook geschikt is voor kinderen met een handicap of beperking (inclusief speelruimte) nog niet plaats gevonden. Het is daarbij onbekend welke prioriteit dit nog bij betreffende speeltuinstichting heeft. Wel heeft betreffende stichting een nieuwe sanitaire voorziening / kantine gerealiseerd waarbij ook rekening is gehouden met het gebruik door minder valide kinderen.	Continu Kwartaal 3 2021
Geactualiseerde bomennota	• Eind 2021 is gestart met het proces om te komen tot een actualisatie van de gemeentelijke bomennota en bijbehorend beleid. Afronding hiervan is eind 2022 voorzien.	Continu
Veilig bomenareaal	• Het uitvoeren van een veiligheidsinspectie ofwel VTA (Visual Tree Assessment) is integraal opgenomen in het reguliere boomonderhoudscontract waarbij tijdens iedere	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

4. Openbaar groen	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	snoeironde deze doorlopend worden geïnspecteerd. • Het planmatig uitvoeren van het onderhoud aan het gemeentelijk bomenbestand is conform planning uitgevoerd.	
Bestendig beheer groenvoorzieningen in relatie tot de Wet Natuurbescherming.	• Conform de Wet Natuurbescherming (Wnb) is aan de hand van bestaande natuurwaardenkaarten en vastgestelde gedragscodes invulling gegeven aan deze wettelijke verantwoordelijkheid.	Continu
Een groene, openbare ruimte met kwaliteit	• Er zijn groenvoorzieningen planmatig gerenoveerd/heringericht op basis van de vastgestelde kaders zoals beschreven in de kadernota groen. Voorbeeld hierbij is de herinrichting van en verbetering van de groene structuur Maasbrachterweg te Berkelaar.	Kwartaal 1 2021
Een groene leefomgeving voor jongeren	• Door corona is de jaarlijkse boomfeestdag komen te vervallen. Met boomfeestdag worden kinderen op een educatieve en speelse wijze in aanraking gebracht met het belang van natuur. Hopelijk kan in 2022 wel weer een boomfeestdag worden georganiseerd.	16 maart
Aanpak roekenoverlast	• De gemeente heeft een initiërende rol op zich genomen richting bevoegd gezag provincie Limburg. De provincie is verzocht mee te denken in mogelijkheden voor een gerichte aanpak op locaties waar al langere tijd grote maatschappelijke overlast wordt ondervonden van groeiende roekenkolonies (Bijvoorbeeld Nassaulaan te Susteren en Graaf te Echt). De problematiek en de regelgeving hierover is echter zodanig complex dat binnen de kaders van de Wet Natuurbescherming (Wnb) en het provinciale faunabeheerplan nog geen aanknopingspunten zijn gevonden om iets tegen deze overlast te ondernemen. Als gemeente wordt actief in gesprek gegaan met gemeenten waar een vergelijkbare problematiek speelt. In het bijzonder wordt overleg gevoerd met de gemeente Heerlen over dit onderwerp.	Continu
Aanpak overlast eikenprocessierups	• Het bestrijden van de eikenprocessierups is in 2021 middels twee bestrijdingsrondes uitgevoerd. De ervaringen qua overlastmeldingen door inwoners was mede hierdoor zeer beperkt. Daarnaast is curatieve nazorg beperkt gebleven. • In 2021 zijn tevens op een aantal locaties bloembollen geplant, met als doel een positieve bijdrage te leveren aan verhoging van biodiversiteit en het aantrekken van natuurlijke vijanden tegen de eikenprocessierups.	Continu Kwartaal 4 2021

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Openbaar groen (exclusief wegbermen)	108 ha	108 ha	108 ha
Wegbermen	146 ha	146 ha	142 ha
Bomenareaal (aantallen)	25.600	25.700	25.300
Bos- en natuurterreinen (totaal gemeentelijk areaal) Uit een in 2021 uitgevoerde inventarisatie naar onze eigendommen bos- en natuurterreinen is gebleken dat de oppervlakte 295,7 ha is in plaats van de steeds gerapporteerde 285 ha	295 ha	295 ha	295 ha
Georganiseerde speeltuinen incl. Hertespoor (totaal aantal)	11	11	11
Volkstuincomplex/Voedselbos (totaal aantal)	2	2	2

5. Natuur en landschap — **Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten**

Cittaslow

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Duidelijk onderscheiden landschapstypen.	• Bij planvorming en -beoordeling voor landschappelijke inpassingen van diverse ontwikkelingen in het buitengebied, rekening gehouden met het landschapstype waarin de ontwikkeling plaatsvindt. • Bij aanplant / vervanging van boom- en groenstructuren in het buitengebied van onder andere Maria Hoop is rekening gehouden met de soortkeuze zodat de beplanting aansluit bij de landschapskenmerken.	Continu Kwartaal 2021
Rode ontwikkelingen (woningbouw, bedrijfsontwikkelingen) en grijze ontwikkelingen (infrastructurele projecten) die landschappelijk goed zijn ingepast of waarvoor groencompensatie elders heeft plaatsgevonden.	• De samenwerking Platteland in Ontwikkeling (PIO) is in 2021 door de Provincie Limburg beëindigd in verband met onvoldoende voortgang en resultaten. Door de gemeente is de wettelijke en bovenwettelijke natuurcompensatie voor de ontwikkeling van VDL Nedcar en de A2 verbreding verwerkt in een plankaart *Projectenkaart Swentibold*. Van die kaart zijn in 2021 drie prioritaire projecten rond Nieuwstadt door de gemeente in voorbereiding genomen, realisatie vindt plaats in 2022. • Voor diverse ontwikkelingen (bedrijven, agrarisch, wonen) in het buitengebied zijn op basis van het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu/de structuurvisie landschappelijke inpassingsplannen opgesteld die de instemming hebben gekregen van gemeente en omgevingscommissie.	Kwartaal 3 en 4 2021 Continu
Soortenbescherming (o.a. dassen,	• Voor de bescherming van dassen en amfibieën zijn de gemeentelijke	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Cittaslow		
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
amfibieën en vleermuizen).	faunavoorzieningen beheerd en in stand gehouden, hiervoor zijn de voorzieningen geïnspecteerd en heeft onderhoud of reparatie plaatsgevonden. • In het buitengebied van Maria Hoop, onder andere langs de Waldfeuchterbaan en de Annendaalderweg, zijn door ziekte aangetaste bomen vervangen. Hiermee worden de vliegroutes voor vleermuizen voor de lange termijn hersteld en in stand gehouden. Een en ander conform het Natura 2000 beheerplan van de Provincie Limburg.	Kwartaal 4 2021
Grensoverschrijdende projecten van natuur en landschap en recreatief medegebruik	• Aan grenspark Maas Swalm Nette is een Interreg subsidie beschikt voor het project grensoverschrijdend ruiteren. De voorbereiding voor het verbinden en verbeteren van de ruiterroutes over de grenzen is opgestart, uitvoering naar verwachting in 2023-2024. • Met de voorbereiding van het project Cantelmo wordt over de gemeentegrenzen gegaan. Samen met de gemeente Maasgouw wordt gewerkt aan het zichtbaar maken van de bastions van dit verdedigingswerk voor Stevensweert uit de Spaanse tijd. Verder worden de wandelmogelijkheden en de informatieverstrekking rond het aanwezige archeopunt verbeterd. Uitvoering van de maatregelen in 2022. Cantelmo, dat gelegen is in het Rivierenpark Maasvallei, zal verder verbonden worden met het routenetwerk van het grensoverschrijdende Rivierenpark Maasvallei.	Kwartaal 1 t/m 4 2021 Kwartaal 3 en 4 2021
Gevarieerd landschap met karakteristieke kleine landschapselementen.	• Door het faillissement van IKL, in 2021, is een abrupt einde gekomen aan een langdurige samenwerking.. Gezocht wordt naar een alternatieve aanpak om de gemeentelijke doelstellingen uit de samenwerkingsovereenkomst met IKL te kunnen realiseren. In 2021 is dit opgepakt door afspraken met meerdere (lokale) ondernemers. • In verband hiermee wordt de aansturing en begeleiding van een vrijwilligersgroep die actief is in het Haeselaarsbroek nu door de Bosgroep Zuid Nederland georganiseerd binnen het beheer van de gemeentelijke bossen, natuurterreinen en landschapselementen.	
Bescherming van de biodiversiteit		
Soortenrijke natuur en landschappen.	• Samen met de organisatie *Boeren met Natuur* zijn in 2021 ruim twintig stroken met een gezamenlijke oppervlakte van 5,5 ha langs akkers, weilanden en bosranden ingezaaid met bloem- en kruidenrijke zaadmengsels. Hiermee is een belangrijke	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

5. Natuur en landschap	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Cittaslow		
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	bijdrage geleverd aan landschapsbeleving en de bevordering van biodiversiteit. Vanwege de beoogde herinrichting van de Rode Beek is op verzoek van de gemeente een twintig meter brede strook, ter grootte van bijna 1 ha, aan de zuidkant van Susteren eveneens ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel. Hiermee is het totaal oppervlakte aan kruidenrijke randen in afgelopen jaar in de gemeente Echt-Susteren ongeveer 6,5 ha. De kruidenrijke randen sluiten aan op de actuele ontwikkelingen naar een natuur inclusieve landbouw. Bloemrijke stroken verfraaien het landschap en zorgen eveneens voor zogenaamde functionele agrobiodiversiteit (plaagonderdrukking van bijvoorbeeld luizen of eikenprocessierupsen in bomen).	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Bos- en natuurbeheer in ha (totaal gemeentelijk areaal). **Uit een in 2021 uitgevoerde inventarisatie naar onze eigendommen bos- en natuurterreinen is gebleken dat de oppervlakte 295,7 ha is in plaats van de steeds gerapporteerde 285 ha*	295	295	295

6. Openbare verlichting	Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Verminderen uitstraling verlichting in de openbare ruimte		
Veilig gevoel voor de inwoners in de openbare ruimte, bij het invallen van en tijdens de duisternis en een verkeersveilige omgeving.	• Uitvoering gegeven aan de doelstellingen vastgelegd in het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019 tot en met 2022, waardoor een adequaat verlichtingsniveau is ontstaan dat doelmatig en efficiënt beheerd wordt. • Het vervangen van armaturen ouder dan 20 jaar door nieuwe armaturen met LED lichtbronnen. De LED verlichting wordt waar mogelijk in de nachtelijke uren gedimd waardoor energie wordt bespaard en ook in de nachtelijke uren een gelijkmatig	2021

7.3 Beheer openbare ruimte

6. Openbare verlichting		Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	verlichtingsniveau in de straten is. • De opwaardering van openbare verlichting op plaatsen waar het verlichtingsniveau onvoldoende was.	
Geen overbodige verlichting in de openbare ruimte	• Uitvoering gegeven aan het beleid ten aanzien van de openbare ruimte, bij duisternis te beschermen, volgens het motto: Licht waar het moet, donker waar het kan. • Terughoudend geweest bij het verlichten van wegen in het buitengebied, in het belang van het dierlijke nachtleven. In het buitengebied zijn dit, vanwege de sociale veiligheid, in principe alleen de fietspaden die op een school-thuisroute liggen (alleen LED-verlichting). • Binnen de bebouwde kom plaatsen van openbare verlichting met LED lichtbronnen die in principe in de nachtelijke uren gedimd worden, vanwege energiebesparing.	2021
Verduurzamen van de lichtarmaturen en het verbruik van energie reduceren.	• De uitrol vanuit het verleden is verder doorgezet. Het vervangingsprogramma LED-verlichting 2020 t/m 2024 verder uitgerold. • 752 stuks conventionele led armaturen zijn vervangen door energiezuinige LED-armaturen. Dit alles passend binnen het huidige beheer- en energiebudget. • 10% van het areaal openbare verlichting verduurzaamd, hetgeen een energiebesparing van 89.000 kWh en 39.000 kg CO2 besparing oplevert.	2021

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Energieverbruik (Kwh)	1.277.480	1.039.000	1.070.295
• Lichtmasten	8.202	8.220	8.275
• Conventionele lichtbronnen	3.061	2.009	2.309
• LED lichtbronnen	5.304	6.374	6.056

7. Civieltechnische kunstwerken [1]		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een nieuw uitvoeringsplan Civiel-	• Voor 2021 is nog gebruik gemaakt van het vigerende Uitvoeringsplan Civieltechnische	Continu

7.3 Beheer openbare ruimte

7. Civieltechnische kunstwerken [1]	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
technische Kunstwerken 2021-2025.	Kunstwerken 2016-2020. • Inventarisatie en controle, ook in overleg met het Waterschap, van kunstwerken. • Voorbereidingen voor het nieuw op te stellen Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026. • Gegevens verzameld voor het nieuw op te stellen Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026.	

Optimale levensduur en onderhoudstoestand van Civieltechnische Kunstwerken tegen zo laag mogelijke kosten.	• Volgens uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 is op het juiste moment doel- en planmatig onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken.
	• In 2021 is onderhoud uitgevoerd aan de civieltechnische kunstwerken, te weten:
	  • Fontein op de Plats te Echt
	  • Holtummerweg (verkeersbrug) te Susteren
	  • Spoortunnel (vleugelwanden) te Susteren
	Een veilig gebruik van de kunstwerken is zo goed mogelijk gewaarborgd.
		Kwartaal 1 en 2

[1] *Civiele kunstwerken zijn bouwwerken die gemaakt zijn van metselwerk, beton, hout, staal of kunststof. Bijvoorbeeld bruggen.*		

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal civieltechnische kunstwerken	65	65	65

8. Gladheidsbestrijding	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Verkeersveilige wegen onder winterse omstandigheden	• Bestrijden van de gladheid volgens het gladheidsbestrijdingsplan op basis van afgesproken prioriteiten. • Jaarlijks in 3e kwartaal vaststellen van het uitvoeringsplan gladheidsbestrijding en	In de maanden waarin het glad was door vorst of sneeuw

7.3 Beheer openbare ruimte

8. Gladheidsbestrijding	Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
	informatieverstrekking aan de inwoners via de gemeentelijke website en 't Waekblaad. • Vanuit milieuoogpunt niet méér strooien dan noodzakelijk.

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Zoutverbruik in € [1]	€ 2.490	€ 18.000	€ 23.000
Meldingen gladheidsbestrijding	10	<19	36

[1] *Afhankelijk van de weersomstandigheden.*

9. Rioolheffing	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
• Volledige dekking van de kosten die voor de gemeente verbonden zijn aan de inzameling, het transport en het verwerken van afval- en hemelwater	• Het heffen van een directe belasting van de eigenaar van het object. • Verzenden van de aanslagen 2021 met als dagtekening 28 februari 2021. • Opleggen van het vastrecht. In september 2016 is door de raad een Gemeentelijk Riolering Plan (GRP) vastgesteld voor de jaren 2017-2021. Hierin is opgenomen hoe het tarief zich verder ontwikkelt. Uitgangspunt was een gelijkblijvend tarief tot en met 2018 en in principe een stijging van 1,6% per jaar vanaf 2019. De in het GRP genoemde stijging voor de volgende jaren wordt jaarlijks bekeken en via de begroting vastgesteld.
• Beperken van de verlaging van de grondwaterstand	• In standhouden en verbeteren van de inzameling en het transport van huishoudelijk afvalwater en bedrijfsafvalwater • Optimaliseren van de inzameling en verwerking van afvloeiend hemelwater • Treffen van maatregelen om structureel nadelige gevolgen van de verlaging van de grondwaterstand voor de aan de grond gegeven bestemming zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken

Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
28 februari 2021
Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal objecten	15.947	15.890	15.984

7.3 Beheer openbare ruimte

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal objecten € 3.000 < € 20.000	190	211	194
Tarief rioolrecht	€ 260,70	€ 264,85	€264,85
Tarief rioolrecht indirecte lozing	€ 130,35	€ 132,45	€132,45
Kostendekkendheid [3]	95,7%	100%	97,7%

.

10. Afvalverwijdering en verwerking		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Beleid huishoudelijk afval uitvoeren		
Voldoen aan wettelijke taken en gemeentelijk beleid.	• Inzamelen van grondstoffen zoals gft, papier, textiel, glas, metalen, kringloopgoederen en de kunststof verpakkingsmaterialen is wettelijk verplicht en wordt doorgezet in 2022. • Uitvoeren en doorzetten van het duurzaam gemeentelijk beleid *Van Afval Naar Grondstoffen (VANG)* 2020-2022.	Continu
***VANG* en flankerende maatregelen uitvoeren**		
Een duurzame en moderne afvalinzameling.	Informeren, monitoren en corrigeren op gebied van : • Juiste wijze van afvalscheiding promoten; • Samenwerken met verschillende vrijwilligers organisaties burgerinitiatieven; zoals met de doelgroep Zappers; • Enthousiasmeren en participeren van burgers bij de inzameling van textiel, papier en andere afvalstromen. In samenspraak met verenigingen, bedrijven en particulieren; • Samenwerken met andere gemeenten • Onderzoek naar samenwerking met RWM en voorbereiding tot die samenwerking • Samenwerking met RDM • Deelnemen in Afval Samenwerking Limburg, een platform voor 30 deelnemende gemeenten • Faciliteren educatielessen voor lagere en middelbare scholen om kinderen bewust te maken om afval te scheiden; • Voorlichten en communiceren veranderingen, waarbij er maandelijks wordt gecommuniceerd via het Weakblad;	Continu Kwartaal 4

7.3 Beheer openbare ruimte

10. Afvalverwijdering en verwerking		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	• Aanpassen van de afvalkalender/app.	
Monitoren gedrag en ontwikkelingen		
Een duurzaam scheidingsgedrag	• Monitoren ingezamelde grondstoffen en restafval. • Monitoren ontwikkeling zwerfvuil en dumpingen. • Communicatie over het juist scheiden van afval, wanneer onderzoeken dit uitwijzen.	Continu Continu Kwartaal 2 en 4

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Hoeveelheid restafval in kg per inwoner	105	95	n.n.b.*
Overige			
Hergebruik (%)	69	72	n.n.b.*

** n.n.b. = nog niet bekend*

11. Afvalstoffenheffing		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Volledige dekking van de kosten verbonden aan het inzamelen van huishoudelijke afvalstoffen.	• Heffen van een directe belasting van degene die in de gemeente feitelijk gebruik maakt van het perceel waarvoor volgens de Wet milieubeheer een verplichting tot het inzamelen van huishoudelijk afval bestaat. • Het up-to-date houden van het containerbestand van alle aansluitingen afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten en de daaraan gekoppelde gebruikers en een actuele geredigeerde belastingverordening voeren. • Verlenen van kwijtschelding voor het vaste tarief aan belastingplichtigen met een uiterst laag inkomen en buitengewoon hoge lasten. Automatische kwijtschelding wordt verleend aan belastingplichtigen (met een bijstandsuitkering of AOW uitkering) die de laatste drie jaar volledige kwijtschelding hebben ontvangen. Ook is er een	28 februari 2021 Continu Kwijtschelding wordt verleend in de periode na de aanslagoplegging

7.3 Beheer openbare ruimte

11. Afvalstoffenheffing		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	vereenvoudigde aanvraagprocedure voor klanten met een bijstandsuitkering (Participatiewet) die niet in aanmerking komen voor automatische kwijtschelding.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Variabel tarief 240 ltr restafval per aanbieding	€ 9	€ 9	€ 9
Vast tarief eenpersoonshuishouden	€ 101	€ 101	€ 101
Vast tarief meerpersoonshuishouden	€ 155	€ 155	€ 155
Aantal eenpersoonshuishoudens	4.523	4.000	4.492
Aantal meerpersoonshuishoudens	9.930	9.750	10.065
Aantal bedrijven [1])	135	115	138
Kostendekkendheid	92%	100%	97,5%

[1]) *Aantal bedrijven waarvan via de gemeente wordt gezorgd voor de inzameling van het bedrijfsafval, afkomstig van kleine bedrijven, kantoren en winkels en dat naar aard, omvang en samenstelling gelijk is te stellen aan huishoudelijk afval. Basis Uitvoeringsrapportage 4e kwartaal aantal objecten.*

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Echt-Susteren energieneutraal in 2040	In 2019 is de Energievisie Echt-Susteren met bijbehorend uitvoeringsprogramma (2018-2022) vastgesteld. In de Energievisie is een heldere ambitie en strategie beschreven voor een energieneutraal Echt-Susteren in 2040. In het bijbehorend uitvoeringsprogramma 2018-2022 is de prioritering van projecten en processen voor deze collegeperiode vastgesteld. Invulling geven aan het uitvoeringsprogramma is een continu proces. In 2022 zal de energievisie worden herijkt en een uitvoeringsprogramma worden opgesteld voor de periode 2022-2026.	continu
Gedragen bod aan het rijk in kader van Regionale Energiestrategie	Op 1 juli 2021 heeft de regio Noord- en Midden-Limburg de Regionale Energie Strategie (RES) ingediend bij het Rijk. De gemeente Echt-Susteren heeft op 15 juni 2021 ingestemd met de ambities uit de RES. Belangrijke ambitie zijn het realiseren	1 juli 2021

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	van 1,2 Terra wattuur aan duurzame energieopwekking voor 2030, 25% CO_2 besparen door energiebesparing en kleinschalige opwek, 100% duurzame warmte in 2050 en minimaal 50% lokaal eigendom. In de komende jaren wordt gewerkt aan de uitvoering van de RES 1.0 en de voorbereiding van de RES 2.0	continu
Aardgasloze wijken	In 2021 is de Transitievisie Warmte opgesteld (potentie studie naar aardgasvrij) en afgestemd met een aantal belangrijke stakeholders. De Transitievisie warmte is op 15 december 2021 behandeld in de raad. In de visie is de ambitie opgenomen om 20% CO_2 te reduceren in 2030 (ten opzichte van 2021) door eerst de warmtevraag te reduceren, dan te verduurzamen en vervolgens te elektrificeren. In 2022 zal de Transitievisie worden uitgewerkt tot een concreet uitvoeringsprogramma.	15 december 2021 en verder
Ontwikkeling zonneparken	Pilot voor 5 zonneparken vanuit de markt. In 2021 zijn de anterieure exploitatieovereenkomsten ondertekend, zijn de bestemmingsplannen vastgesteld en zijn de omgevingsvergunningen verleend. 3 omgevingsvergunningen zijn onherroepelijk, tegen 2 omgevingsvergunningen lopen beroepszaken. In 2022 zal verder uitvoering gegeven worden aan (financiële) participatie en beoogde start realisatie van 1 of meer zonneparken.	2021 en verder
Ontwikkeling windpark	De raad heeft op 8 oktober 2020 unaniem ingestemd om als gemeente de rol van ontwikkelaar en investeerder op te pakken voor de realisatie van een windpark Het ontwikkelproces is aansluitend hieraan van start gegaan. In 2021 zijn voorbereidende onderzoeken opgestart en wordt gemeentebreed bekeken welke mogelijkheden er zijn. Het ontwikkelproces zal de komende jaren worden vervolgd.	continu
Elektriciteitsneutraal Leisurepark In de Bandert	Het doel is het Leisurpark In de Bandert volledig van het gas af te halen en minimaal zo veel groene stroom op te wekken als verbruikt wordt. De opwekcapaciteit van de zonnepanelen op de diverse accommodaties binnen het park dragen allemaal bij aan het nagenoeg gasloos worden van het park. Begin 2021 is ook In de Bandert tot zogenaamd schaarstegebied aangewezen door Enexis. Dat betekent dat er slechts beperkte mogelijkheden zijn voor het terugleveren van groen opgewekte hernieuwbare energie. Het is zaak om het verbruik van energie aan te laten sluiten bij het moment dat de hernieuwbare energie wordt opgewekt. Zogenaamde matching. In 2021 is voor het zwembad onderzoek gedaan naar	continu

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	methoden waardoor het energieverbruik maximaal aansluit bij de energieopwekking. De gemeenteraad heeft eind 2021 ingestemd met het beschikbaar stellen van krediet voor de elektrificering van het zwembad, aanleg van zonnepanelen en het verduurzamen van de installaties in de sporthal en de te verbouwen accommodatie Cube. In 2022 is begonnen met de aanleg van deze verschillende verduurzamingsmaatregelen. Voor een aantal PV-installaties is in het kader van de toegekende SDE subsidie uitstel aangevraagd en verkregen. In september 2022 moeten alle PV-installaties functioneren.	
Duurzaam gemeentelijk vastgoed	Een pv installatie op de parkeerplaats achter het gemeentehuis op een staalconstructie is financieel niet haalbaar gebleken. Een gasloos gemeentehuis is op basis van de huidige technieken zowel technisch als financieel niet haalbaar gebleken.	1e kwartaal 2021
Duurzame bedrijven	1. Verduurzaming bedrijven en utiliteitsbouw De gemeente wil bedrijven op onze bedrijventerreinen helpen verduurzamen en zon op dak verder stimuleren. Voor de uitvoering van de verduurzaming van bedrijven is opdracht verleend aan Stichting Groene Economie Limburg (zogenaamde Charter MKB). Daarnaast is bedrijventerrein De Berk aangewezen als pilot om een extra impuls te geven aan verduurzaming van dit bedrijventerrein. 2. Toezicht, handhaving en vergunningverlening bij bedrijven door de MER Omgevingsdienst a. Energiecontroles: In 2021 zijn er in de gemeente Echt-Susteren 69 energiecontroles uitgevoerd bij bedrijven (incl. 62 administratieve controles. Door de coronamaatregelen waren fysieke controles niet altijd mogelijk). Het ministerie van EZK heeft budget ter beschikking gesteld (Versterkte Uitvoering Energiebesparing) om een extern bedrijf (REDO Groep uit Susteren) energiecontroles te laten uitvoeren. In 2021 zijn 17 controles uitgevoerd. b. Informatieplicht: Aan de per 1 juli 2019 wettelijk verplichte informatieplicht energiebesparing (bedrijven met meer dan 50.000 kWh of 25.000 m3 per jaar) hebben 104 van de 160 bedrijven in Echt-Susteren voldaan (65%). Het landelijk gemiddelde is 66%.	continu continu

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	c. Energiebesparingsonderzoeken Er is voor 2 bedrijfslocaties energiebesparingsonderzoek beoordeeld. d. Vergunningen: Er zijn voor 32 omgevingsvergunningen energieadviezen verleend. e. Voorlichting: Er is in het kader van de Nationale Klimaatweken bij 8 basisscholen les gegeven aan groep 8 over energie en duurzaamheid.	
Duurzame gemeentelijke organisatie	De pilot met de inzet van elektrische auto's en fietsen voor werkverkeer is door het vele thuiswerken nog niet geëvalueerd. De actie om fietsverkeer woon-werkverkeer te stimuleren is ook om deze reden stil komen te liggen. Wel worden elektrische voertuigen ingezet door de beheerders van de buitendienst.	continu
Duurzame woningen en gebouwen	Huurwoningen: Halfjaarlijks vindt er overleg plaats tussen de gemeente en de woningcorporaties om de verduurzamingsprojecten, in aansluiting op de prestatieafspraken, te bespreken en hierover concrete afspraken te maken. Koopwoningen: Particuliere koopwoningen worden gestimuleerd om te verduurzamen door middel van voorlichting en informatieverstrekking zoals informatiebijeenkomsten, energieloket (www.nieuweenergieinlimburg.nl), inzet energiecoöperatie (energiecoaches). Via de specifieke uitkering Regeling Reductie Energiegebruik heeft de energiecoöperatie Echt Susteren Energie ruim 850 huiseigenaren bereikt voor energiebesparende maatregelen en licht zij inwoners voor.	continu
Duurzame mobiliteit	Het aantal publieke laadpalen is uitgebreid met 9 publieke laadpunten met ieder twee aansluitingen. Dit brengt het totaal aantal laadpunten op 25 (met ieder twee aansluitingen). Tevens is het gemeentelijk beleidskader voor laadinfrastructuur vastgesteld.	continu 2021
Duurzame openbare verlichting	Het vervangingsprogramma LED-verlichting 2020 t/m 2024 is verder uitgerold. Er zijn 752 stuks conventionele armaturen vervangen door energiezuinige Led-armaturen. Dit alles passend binnen het huidige beheer- en energiebudget. 10% van het areaal openbare verlichting is daarmee in 2021 verduurzaamd	2021

7.3 Beheer openbare ruimte

12. Duurzaamheid		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	(=energiebesparing van 89.000 kWh en 39.000 kg CO2 besparing).	
Duurzame inkoop van energie voor gemeentelijke diensten.	In december 2018 zijn de huidige duurzame energiecontracten afgesloten. Er wordt elektriciteit afgenomen van 100% Europese wind. De CO_2-uitstoot van het ingekocht gas wordt gecompenseerd met certificaten 'Ver Gold standard'. In dit geval ook van Europese Wind, hiervoor wordt een toeslag in rekening gebracht. Er is in 2021 opnieuw een inkooptraject met Inkoopcentrum Zuid opgestart voor de inkoop van energie vanaf 2023. De betreffende aanbesteding moet nog gaan plaatsvinden.	continu april 2021
Bewustwording energietransitie	Er vindt periodiek overleg plaats tussen de gemeente en de energiecoöperatie om verduurzamingsactiviteiten af te stemmen. Inwoners worden geattendeerd op de mogelijkheden tot verduurzaming en financiële regelingen via onder meer publicaties en de gemeentelijke website.	continu
Duurzaam maatschappelijk vastgoed (geen gemeentelijk eigendom).	Ondersteuning van de mogelijkheden tot verduurzaming zoals de verduurzamingsvraag van het Connect College bij de renovatie van het gebouw aan de Populierlaan (zie verder bij Programma 4 Onderwijs, product 2 Onderwijshuisvesting).	continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk verplicht			
Hernieuwbare elektriciteit gemeentehuis kWh	41.500	39.500	34.033
Overige			
Tot. aantal zonnepanelen gem. gebouwen [1])	493	493	493
Aantal zonnepanelen gemeentehuis	170	170	170
Elektriciteitsverbruik in kWh gemeentehuis	427.425	430.000	427.997
Gasverbruik in m^3 gemeentehuis	56.251	53.000	79.916

[1]) Totaal aantal zonnepanelen op gemeentelijke gebouwen in eigendom. De energiekosten zijn des gebruikers/huurders.(met uitzondering van het gemeentehuis)

7.3 Beheer openbare ruimte

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	13.163.952	15.145.949	15.194.574
Baten	7.956.460	8.022.666	8.563.721
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**5.207.492**	**7.123.283**	**6.630.852**
Storting reserves	0	600.000	603.573
Onttrekking reserves	213.031	1.531.134	1.302.919
Mutaties van de reserves	**-213.031**	**-931.134**	**-699.347**
Totaal lasten	13.163.952	15.745.949	15.798.146
Totaal baten	8.169.491	9.553.800	9.866.640
Gerealiseerde resultaat	**4.994.461**	**6.192.149**	**5.931.506**

7.3 Beheer openbare ruimte

7.4 Onderwijs

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
• Gelijke kansen op onderwijs voor jongeren uit de gemeente Echt-Susteren en de regio • Een breed onderwijsaanbod passend bij de vraag en gehuisvest in bijdetijdse schoolgebouwen • Een goed leef- en vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven • Een goede positie op de arbeidsmarkt voor de inwoners van de gemeente	• Subsidieregeling peuterprogramma gemeente Echt-Susteren 2020 • Verordening materiële en financiële gelijkstelling gemeente Echt-Susteren 2012 • Verordening overleg lokaal onderwijsbeleid • Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Echt-Susteren 2015 **Paragrafen** • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering **Verbonden partijen** Geen **Reserves en voorzieningen** Geen	Het programma Onderwijs omvat de volgende producten: 1. Openbaar basisonderwijs 2. Onderwijshuisvesting 3. Onderwijszorg 4. Aanvullend lokaal beleid 5. Kinderopvang Het programma omvat het toezicht op het openbaar onderwijs, de zorg voor de onderwijshuisvesting, het ontwikkelen van lokaal onderwijsbeleid, het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling van diverse doelgroepen en het verbeteren van kansen op de arbeidsmarkt van bepaalde groepen (jong)volwassenen. Voor het speciaal basisonderwijs en het voortgezet onderwijs heeft de kern Echt een bovenlokale verzorgingsfunctie, die behouden en daar waar nodig versterkt moet worden.

1. Openbaar basisonderwijs		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een voldoende aantal scholen voor openbaar basisonderwijs, verspreid over de gemeente, welke kwalitatief voldoet aan de hedendaagse eisen.	Het bestuur van de openbare basisscholen De Driepas in Echt en De Springdonk in Susteren is overgedragen aan de Stichting Kindante. Er wordt toezicht gehouden op de uitvoering van het openbaar onderwijs door de stichting, middels het bespreken van de begroting, jaarrekening en het jaarverslag van de stichting met het College van bestuur en de door de gemeente benoemde vertegenwoordiger in de Raad van Toezicht. De jaarstukken zijn via het agendapunt 'Ingekomen stukken' ter kennis gebracht van de raad.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	569	525	524

Noot: Het begrote aantal leerlingen in het basisonderwijs voor 2021 was gebaseerd op de prognose 2014-2038 (peildatum 1 oktober 2018) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.

2. Onderwijshuisvesting		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Adequate huisvesting voor de in de gemeente gelegen scholen voor primair en voortgezet onderwijs, rekening houdende met onderwijskundige, maatschappelijke, demografische en bouwkundige ontwikkelingen.	• Beschikbaar stellen van gymnastiekruimten in de gemeentelijke binnensportaccommodaties aan de scholen voor het bewegingsonderwijs. • Medewerking verleend (december 2020) aan de renovatie van het gebouw van het Connect College. Tijdens de uitwerking van het renovatieplan heeft het schoolbestuur geconstateerd dat het gebouw niet zo goed is geïsoleerd als was aangenomen. Het schoolbestuur heeft voor de verduurzaming van het gebouw ter beoordeling een plan ingediend. Hierover vindt in 2022 besluitvorming plaats. • Overleg gevoerd met het schoolbestuur i.v.m. de slechte staat van het schoolgebouw dat gelegen is op het terrein van het AZC over de toekomstige huisvesting van de leerlingen van het asielzoekerscentrum in het hoofdgebouw aan de Mispelstraat; dit in samenhang en in samenspraak met Buurthuis St. Joris. • Subsidieaanvraag bij het Rijk op verzoek van de betreffende schoolbesturen voor 2 schoolgebouwen (Connect College locatie Populierlaan in Echt en basisschool Maria Goretti Sint Joost) voor het verbeteren van het binnenklimaat (aanbrengen mechanische ventilatie in combinatie met het uitvoeren van energiebesparende maatregelen).	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal scholen openbaar basisonderwijs	2	2	2
Aantal schoolgebouwen openbaar basisonderwijs	3	3	3
Aantal leerlingen openbaar basisonderwijs	569	525	524
Aantal scholen bijzonder basisonderwijs	9	9	9
Aantal schoolgebouwen bijzonder basisonderwijs	9	9	9

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal leerlingen bijzonder basisonderwijs	1.515	1.539	1.491
Aantal scholen speciaal basisonderwijs	1	1	1
Aantal schoolgebouwen speciaal basisonderwijs	1	1	1
Aantal leerlingen speciaal basisonderwijs	137	158	123
Aantal scholen voortgezet onderwijs	1	1	1
Aantal schoolgebouwen voortgezet onderwijs	2	2	2
Aantal leerlingen voortgezet onderwijs	1.338	1.326	1.318

Noot: Het begrote aantal leerlingen in het basisonderwijs voor 2021 was gebaseerd op de prognose 2013-2037 (peildatum 1 oktober 2017) van de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, zoals gepubliceerd op duo.nl.
Het begrote aantal leerlingen in het voortgezet onderwijs voor het jaar 2021 was gebaseerd op een in juli 2017 door Pronexus (in opdracht van het schoolbestuur SOML), opgestelde leerlingenprognose.

3. Onderwijszorg	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens / mw. A.M.C. Bruijsten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Onderwijsachterstanden Vroegtijdige signalering en bestrijding van onderwijsachterstanden bij leerlingen in het basisonderwijs en bij peuters.	In overleg met de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties is: • Inzet van een Flexteam NT2 op basisschool De Driepas die extra ondersteuning biedt aan kinderen van nieuwkomers (statushouders, nieuwkomers en kinderen van arbeidsmigranten) met een achterstand in de Nederlandse taal • voorschoolse educatie aangeboden in kindercentra aan peuters met een geïndiceerde achterstand in de Nederlandse taal (zie verder product 5. Kinderopvang); • met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties, JGZ en CJG de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) geëvalueerd en verder doorontwikkeld.	Continu

7.4 Onderwijs

3. Onderwijszorg	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens / mw. A.M.C. Bruijsten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Onderwijsbegeleiding basisscholen Een kwalitatieve verbetering bij scholen op thema's van onderwijs & zorg waar de gemeente een wettelijke zorgplicht, dan wel een gedeelde verantwoordelijkheid heeft.	Subsidie verleend ten behoeve van alle basisscholen voor een of meerdere activiteiten/projecten in het kader van: • Het voorkomen van schooluitval • Het voorkomen en verminderen van taalachterstand • Taalontwikkeling • Een doorlopende leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie • Kwaliteitsimpuls bewegingsonderwijs en cultuureducatie • Wetenschap & technologie in de klas • Gezonde voeding, gezonde leefstijl • Het inlopen van achterstanden als gevolg van de coronacrisis (Nationaal Programma Onderwijs, schooljaren 2021-2022 en 2022-2023) De beleidsthema's en activiteiten worden voorafgaande aan het schooljaar in overleg met de schoolbesturen bepaald.	Continu
Leerplicht- en kwalificatieplicht/RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). Alle (leerplichtige) kinderen gaan naar school en verlaten het onderwijs met een startkwalificatie (diploma HAVO, VWO, MBO niveau 2 of hoger.	De uitvoering van de Leerplichtwet en de RMC-taken zijn vanaf 2012 ondergebracht bij de afdeling Sociale Zaken van gemeente Roermond. Daarbij zijn: • leerlingengegevens geregistreerd • wordt er voorlichting gegeven aan jongeren, ouders en scholen en eventueel toe geleid naar zorg en hulp, daar waar nodig • leerplicht heeft gehandhaafd in situaties waar preventie en curatieve acties niet tot het gewenste resultaat hebben geleid. Invoering van de Methodische Aanpak Schoolverzuim (2021).	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk verplicht [2])			
Leerplicht: absoluut verzuim (aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar)	6	4	Nog niet gepubliceerd

[2]) *De wettelijk verplichte indicatoren worden gepubliceerd op www.waarstaatjegemeente.nl. De definities van de indicatoren 'Absoluut verzuim' en 'Relatief verzuim zijn echter aangepast en nog niet beschikbaar. Ook de wijze waarop de wettelijk verplichte indicator 'Voortijdig schoolverlaters' wordt opgevraagd is gewijzigd. Deze indicator is momenteel nog niet beschikbaar via waarstaatjegemeente.nl.*

7.4 Onderwijs

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Benchmark Limburg (2017: 1,5)			
Leerplicht: relatief verzuim (aantal per 1.000 inwoners 5-18 jaar)	33	20	Nog niet gepubliceerd
Benchmark Limburg (2018: 20)			
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie	1,6%	1,5%	Nog niet gepubliceerd
Benchmark Limburg (2017: 2,2%)			
Overige			
Aantal leerlingen met ondersteuning door het NT2 Flexteam	60	59	59*

**Peilmoment september 2021*
Toelichting 'Waarstaatjegemeente.nl': Volgens de Wet AVG mogen cijfers onder de 5 niet worden gedeeld omdat deze herleidbaar zijn. Hierdoor worden de cijfers voor kleinere gemeenten niet bekend gemaakt en niet gepubliceerd op 'Waar staat je gemeente'. Deze zijn dus vaak niet beschikbaar.

4. Aanvullend lokaal beleid	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. P.H.J. Pustjens

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Bevordering of verbetering op aanvullende terreinen van het onderwijs, dan wel het wegnemen van belemmeringen.	• Organiseren van het vervoer van de leerlingen van de basisscholen Angela, De Violier, De Driepas, en De Horst uit Echt, Maria Goretti uit St. Joost, Op De Slek uit Slek en De Bolleberg uit Maria Hoop naar de diverse sportaccommodaties in onze gemeente; • Ondersteuning van het project 'Hippisch College Limburg 2019-2022' van het Yuverta College (voorheen: Citaverde) door middel van subsidie. • Voor deelname aan basisschoolprojecten/initiatieven in het kader van en het versterken van buurtalen (Duits en Frans) en het opzetten van een schoolpartnerschap over de grens (Euregio) zijn geen subsidieaanvragen ontvangen.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal scholen waarvoor vervoer wordt georganiseerd (gedurende 40 weken per jaar)	7	7	7

7.4 Onderwijs

5. Kinderopvang		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Goede, veilige en toegankelijke kinderopvang	• Toezicht gehouden op de kwaliteit van de kinderopvang (kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en gastouderopvang) door de GGD (in opdracht van de gemeente) • Publicatie van de resultaten van de inspecties op www.landelijkregisterkinderopvang.nl	Continu
Cittaslow		
Dat peuters: • In contact komen met leeftijdsgenoten; • zich ontwikkelen op met name de taal- en sociale vaardigheden als voorbereiding op het basisonderwijs en dat • (Dreigende) taal- en ontwikkelingsachterstanden tijdig kunnen worden gesignaleerd en doelgericht kunnen worden aangepakt.	• Organiseren van kinderopvang en peuteropvang op meerdere locaties verspreid over de gemeente met subsidie van de gemeente, waar peuters vanaf 2 jaar, gedurende 2 dagdelen per week (3 tot 4 uur per dagdeel), een kwalitatief goed peuterprogramma hebben aangeboden gekregen, uitgevoerd door gekwalificeerd en geschoold personeel. • Aanbieden van extra aanbod aan peuters met een taal- en ontwikkelingsachterstand (VVE). Deze VVE-geïndiceerde peuters namen 16 uur per week (gedurende 3 of 4 dagdelen) deel aan het peuterprogramma. • Tijdens de periode dat de kindercentra gesloten waren hebben de ouders van peuters die door de gemeente gesubsidieerde VVE-peuteropvang ontvingen of opvang i.v.m. met een sociaal medische indicatie, de verschuldigde eigen bijdrage aan de kindercentra op verzoek van het rijk doorbetaald. Deze eigen bijdrage is vervolgens door de gemeente vergoed. Hiervoor heeft de gemeente via het gemeentefonds een vergoeding ontvangen middels de verhoging van de decentralisatie uitkering 'Voorschoolse voorziening peuters'.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal locaties kinderopvang met een VVE-aanbod	14	14	14/11*
Gemiddelde [3]) aantal peuters (2/3-jarigen)	468	475	459
Gemiddelde [2]) aantal peuters dat deelneemt aan het peuterprogramma (%)	310 (66,2%)	351 (74%)	318 (69,3%)
Gemiddelde [2]) aantal peuters met een VVE-indicatie vanwege taalachterstand	72 (15,4%)	81 (17%)	85 (18,5%)
Gemiddelde [2]) aantal peuters met een VVE-indicatie vanwege taalachterstand, dat deelneemt aan het peuterprogramma	56	60	62

[3]) *Jaarlijks wordt op 1 april en 1 oktober de deelname gemonitord.*

7.4 Onderwijs

Vanaf 1 augustus 2021 bieden nog 11 locaties VVE aan. De peuteropvang bij basisschool Angela en de Bolleberg is opgeheven vanwege onvoldoende aanmeldingen. De peuteropvang in basisschool De Violier is verhuisd naar de locatie aan de Graaf in Echt, omdat de school vanwege een groei van leerlingen de betreffende onderwijsruimte nodig had voor het onderwijs.

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	1.920.909	2.004.947	2.695.315
Baten	370.308	634.277	1.352.877
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**1.550.601**	**1.370.670**	**1.342.437**
Totaal lasten	1.920.909	2.004.947	2.695.315
Totaal baten	370.308	634.277	1.352.877
Gerealiseerde resultaat	**1.550.601**	**1.370.670**	**1.342.437**

7.4 Onderwijs

7.5 Cultuur en sport

Doelstelling

- Cultuur en sport: Samen op een podium.
- Cultuur en sport dragen bij aan een attractief en leefbaar Echt-Susteren. Cultuur en sport bieden mogelijkheden voor ontplooiing en ontmoeting en dragen bij aan actieve participatie van inwoners in de maatschappij.
- Cultuur geeft aan mensen de mogelijkheid om zich te uiten, creativiteit te ontwikkelen, zich te organiseren en actief te zijn. Dat kan op verschillende terreinen zoals muziek, dans en dramatische expressie. Alle inwoners moeten de mogelijkheid hebben om cultuur te beleven. Kinderen moeten ook in aanraking komen met cultuur, dit wordt gestimuleerd door cultuureducatie met kwaliteit (inclusief muziekonderwijs).
- Doorontwikkeling Cultuurhuis Edith Stein
- De focus van de inspanning op het gebied van sport ligt op verhoging van de sportdeelname van de inwoners waardoor de gezondheid, de sociale binding en de leefbaarheid verbetert. De nadruk wordt hierbij gelegd op een laagdrempelig, vraaggericht en lokaal beschikbaar sport- en beweegaanbod in de wijk/kern. Sport scoort, ook in Echt-Susteren!
- Daarnaast nemen inwoners deel aan recreatieve en culturele activiteiten. Dit draagt bij aan talentontwikkeling.
- Doorontwikkeling Leisurepark In de Bandert

Paragrafen

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Bedrijfsvoering

Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders

- Leefbaarheidsvisie
- Samenwerkingsconvenant Huis voor de Sport Limburg
- Notitie + onderzoeksrapport doorontwikkeling visie Leisurepark In de Bandert
- Convenant gebruikers leisurepark In de Bandert
- Huur- en uitvoeringsovereenkomst Menswel Sportbedrijf over binnensportaccommodaties
- Ingebruikgevingsovereenkomsten Albertzaal Roosteren en Gymnastiekzaal Diepstraat
- Huurovereenkomst buitensportaccommodaties
- Privatiseringsovereenkomsten buitensportaccommodaties
- Regeling zelfwerkzaamheid buitensportaccommodaties
- Standaardinrichting buitensportaccommodaties
- Conditiecatalogus onderhoud sportparken gemeente Echt-Susteren
- Notitie evaluatie Cultuureducatieplan gemeente Echt-Susteren ‘verbinden = versterken’
- Algemene subsidieverordening Gemeente Echt-Susteren
- Subsidieverordening investeringskosten sociale, culturele en sportaccommodaties
- Sportakkoord Echt-Susteren
- Preventieakkoord Echt-Susteren
- Werkplan Stichting Menswel 2021
- Regioplan Cultuur Limburg-Noord

Reikwijdte

Het programma Cultuur en Sport omvat de volgende producten:

1. Bibliotheek
2. Cultuureducatie
3. Muziekonderwijs
4. Museum
5. Verenigingen en activiteiten
6. Monumentenzorg
7. Kerkgenootschappen
8. Sportstimulering en –ondersteuning
9. Binnensportaccommodaties
10. Buitensportaccommodaties
11. Kermissen en markten

Verbonden partijen

Geen

Reserves en voorzieningen

- Reserve welzijn en cultuur
- Reserve investeringssubsidies welzijn
- Reserve cultureel centrum Plats 1
- Reserve uitbreiding gemeenschapshuis Oos Heem
- Reserve voetbalvelden kunstgras
- Reserve aankoop Bandertlaan 13
- Reserve verbouwing Bandertlaan 13
- Reserve turnhal In de Bandert
- Reserve jongeren voorziening Bandert
- Reserve aanpassing Pejjerhoaf

Doelgroepen

In algemene zin richten wij ons met ons beleid op de volgende prioritaire doelgroepen:

- Jeugd tot 23 jaar
- Senioren 55+
- Mensen met minimum inkomen
- Mensen met beperking

Hierbij hebben wij bijzondere aandacht voor de doelgroep 55+ gelet op de demografische ontwikkelingen en prognoses (in vijftien jaar tijd 23%

7.5 Cultuur en sport

1. Bibliotheek		Portefeuillehouder Wethouders drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een bibliotheekvoorziening waarbij: • Media kunnen worden ingezien en geleend • Objectieve en betrouwbare informatie en kennis kan worden verkregen, voor baan, beroep, studie, gezondheid, vrijetijdsbesteding, etc. • Inwoners kunnen leren om te gaan met internet & social media (b.v. cursussen Klik & Tik, Digisterker)	Mede met subsidie van de gemeente heeft Stichting De Domijnen georganiseerd en/of geëxploiteerd: • een leeswinkel aan de Bovenste straat 11 in Echt; • schoolbibliotheken in de diverse basisscholen in onze gemeente (13 locaties); • cursussen basiseducatie (Klik & Tik en Digisterker). Als gevolg van de coronacrisis zijn de bibliotheekvoorzieningen in 2021 beperkt open geweest voor het terugbrengen van boeken en ophalen van reserveringen. Ook de geplande cursussen hebben geen doorgang kunnen vinden of zijn voortijdig afgebroken. Een aantal scholen heeft de schoolbibliotheek periodes gesloten gehouden. Een aantal activiteiten, zoals het handwerkcafé heeft geen doorgang kunnen vinden. Wel is meegedaan aan de landelijke campagnes Nationale Voorleesdagen, Boekenweek, Zomerlezen, Nederland leest en is actief deelgenomen aan de Kinderboekenweek. Daarnaast heeft het project Zomerlezen junior (tijdens de zomervakantie) en het leesbevorderingsproject voor 7-10 jaar Adventure club De Domijnenverkenners (digitaal) doorgang gevonden.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020[4]	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal leeswinkels	1	1	1
Aantal schoolbibliotheken[5]	13	13	13
Aantal bezoekers	23.824	34.000	21.320
Aantal leden vanaf 18 jaar	1.022	1.200	815[6]
Aantal jeugdleden	2.651	2.900	2.508
Aantal uitleningen leeswinkel Echt	75.440	90.000	55.451

[4] De lage aantallen bezoekers, leden en deelnemers houden verband met de corona-crisis.
[5] Er zijn 12 basisscholen met 13 locaties. Basisschool De Driepas heeft een extra locatie op het terrein van het AZC.
[6] De verlaging van het aantal leden houden houdt voor een deel verband met een 'opschoonactie' van het ledenbestand onder de doelgroep 'Studenten'. Deze doelgroep zijn gratis lid. Bij de leden die geen student meer waren en niet hebben gekozen voor een betaald lidmaatschap is het lidmaatschap beëindigd.

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020[4]	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal uitleningen schoolbibliotheken	46.720	50.000	44.463
Aantal cursussen/cursisten basiseducatie	2/12	8/48	-

2. Cultuureducatie		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Toename van het aantal kinderen dat binnen schooltijd deelneemt aan cultuureducatie-activiteiten en verbetering van de kwaliteit van de activiteiten.	• Deelname aan overleggen cultuurregio Limburg Noord • Voortzetting gegeven (binnen de mogelijkheden) aan lokale cultuureducatie via bemiddeling cultuurcoach Stichting Menswel en de cultuurcoach. • Ontwikkeling van een cultuurprogramma voor het basisonderwijs met medewerking van cultuurcoach en projectorganisatie DOEN. • (Rekening houdend met coronabeperkingen) voortzetting gegeven aan het verzorgen van muziekonderwijs aan de basisscholen in Echt-Susteren, in samenwerking met Stichting Myouthic en plaatselijke muziekverenigingen. Door corona is vertraging opgetreden in uitvoering van het programma. Dit is terug te zien in de jaarlijkse cijfers. • Landelijke ontwikkelingen gevolgd waar het gaat om de inzet van rijksmiddelen voor cultuureducatie basisonderwijs. • Verbindingen gelegd door een cultuurcoach tussen behoefte scholen en lokale/regionale cultuuraanbieders.	Continu
Cittaslow		
Waardering en behoud culturele lokale evenementen		
Het behoud van lokale festiviteiten en culturele evenementen.	Door corona hebben grote evenementen als de Heiligdomsvaart Susteren en het Passie Verhoal Nieuwstadt in 2021 geen doorgang gevonden. Deze evenementen zijn verplaatst naar 2022. Ook andere, kleinschaligere activiteiten zijn geschrapt.	Continu
Gebruik en onderwijs in smaak en bevordering van streekproducten		
Meer aandacht voor het gebruik van streek- en biologische producten	De ambassadeurs cittaslow zijn belangrijke dragers hiervan. Vanwege corona is hier minder aandacht aan besteed dan andere jaren, bv. vanwege het niet doorgaan van beurzen en evenementen als de 50+beurs en de beleeffietsdag. Deze worden normaliter actief ingezet voor de promotie van streekproducten.	Continu

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal deelnemende scholen aan cultuureducatie	8	10	9
Aantal deelnemende leerlingen cultuureducatie	2.610	2.184	1.250

3. Muziekonderwijs	Portefeuillehouder Wethouder mw. A.M.C. Bruijsten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Behoud en mogelijke toename van het aantal cursisten Myouthic BASE (algemene muzikale vorming) en stabilisering van het aantal deelnemers aan de cursus Instrumentopleidingen.	• Voor 2021 een subsidie van € 126.450 verleend aan Stichting Myouthic voor het verzorgen van muziekonderwijs in de gemeente Echt-Susteren. Deze subsidie is gebaseerd op (het verwachte aantal van) 187 cursisten instrumentopleidingen en 25 cursisten BASE (instrumentvoorbereidend muziekonderwijs). • In 2021 gesprekken gevoerd met Stichting Myouthic, met bijzondere aandacht voor de voortgang van het muziekonderwijs tijdens corona en de dalende trend van cursistenaantallen als gevolg van corona. Het overleg met de muziekverenigingen heeft wegens corona geen doorgang gevonden. • Toepassing van een verhoging van de cursustarieven door Myouthic met instemming van de deelnemende gemeenten. • Afstemming gezocht met de gemeente Maasgouw over subsidiebeleid ten aanzien van Myouthic. • Voortzetting gegeven aan het verzorgen van muziekonderwijs voor de basisscholen door Stichting Myouthic in opdracht van de gemeente. *Corona gerelateerde aanpassing van het muziekonderwijs:* • Muziekonderwijs heeft vanwege de coronamaatregelen deels in digitale vorm plaatsgevonden	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal cursisten Instrumentopleidingen	170	200	142[1]
Aantal cursisten Myouthic BASE (algemene muzikale vorming)	48	50	17[2]

[1] De lage realisatiecijfers worden veroorzaakt door de corona-crisis en bijbehorende beperkende maatregelen gedurende een heel groot deel van 2021.
[2] De lage realisatiecijfers worden veroorzaakt door de corona-crisis en bijbehorende beperkende maatregelen gedurende een heel groot deel van 2021.

7.5 Cultuur en sport

4. Museum	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?** / **Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Instandhouding van het Museum.	• Verlening van een subsidie van € 125.000 aan Stichting Museum van de Vrouw voor de instandhouding van het Museum in het Cultuurhuis Edith Stein aan de Plats in Echt. *Corona gerelateerd:* • Sluiting van het museum in 2021 gedurende een groot deel van het jaar. • Afname van het aantal vrijwilligers als gevolg van de corona crisis. • Bespreken van de gevolgen van corona met het Stichtingsbestuur. • Halvering van de huur van het Cultuurhuis vanwege de impact van corona op de exploitatie van het Museum. — Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal exposities	6	1	1 (+2 lokale kunst)
Aantal symposia	1	1	0
Aantal bezoekers [1])	1.187	6.000	1.442
Aantal vrijwilligers	35	50	32

[1]) *Het Museum is wegens corona gedurende 2021 grotendeels gesloten geweest.*

5. Verenigingen en activiteiten	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?** / **Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow	
Een vitaal verenigingsleven en leefbaarheid in de kleine kernen.	Om duidelijkheid te krijgen over de impact van corona, zijn in januari van 2021 een vijftal bijeenkomsten georganiseerd voor de aanbieders van sport en cultuur. De uitkomsten van deze sessies zijn mede reden geweest om bij besluit van 13 april 2021 lokale steunmaatregelen in te voeren door middel van een tijdelijke subsidieregeling — April 2021

7.5 Cultuur en sport

5. Verenigingen en activiteiten	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
	(Subsidieregeling Lokale Steunmaatregelen Corona 2020 en 2021 voor het Maatschappelijk Domein). Vooral met als doel om de verenigingen en organisaties financieel te laten overleven en daardoor de lokale infrastructuur voor het sociaal domein in Echt-Susteren in stand te houden. De van het Rijk ontvangen compensatiemiddelen zijn hiervoor volledig ingezet.	
Een hoog aantal verenigingen per 1.000 inwoners.	Gemiddeld telt onze gemeente 9 verenigingen per 1.000 inwoners. De gemeente voert hiervoor een actief subsidiebeleid alsook een sportstimulerings- en verenigingsondersteuningsbeleid.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal gesubsidieerde sportverenigingen[1]	28	29	26
Aantal gesubsidieerde toneelverenigingen	2	2	2
Aantal gesubsidieerde muziekverenigingen	19	19	19
Aantal gesubsidieerde schutterijen	9	9	9
Aantal gesubsidieerde cultuurhistorische verenigingen[2]	5	5	6
Aantal verenigingen per 1.000 inwoners	9	10	9

[1]) Golfclub Echt-Susteren en Hengelsport Pey e.o. hebben voor 2021 een subsidie volgens de subsidieregeling Basiswaardering Echt-Susteren 2019 aangevraagd i.v.m. te weinig jeugdleden. Budovereniging Samurai heeft voor 2021 geen subsidie meer aangevraagd i.v.m. opheffen vereniging.
[2]) Heemkundevereniging Nieuwstadt heeft voor 2020 geen subsidie aangevraagd. .Voor 2021 wel subsidie aangevraagd.

6. Monumentenzorg	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**

7.5 Cultuur en sport

6. Monumentenzorg		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Behoud van historische panden.	• Bij gebiedsontwikkelingen is aandacht gegeven aan de leegstaande monumentale panden en zijn mogelijkheden besproken om deze te renoveren en te herbestemmen. • De instandhouding van monumentale kerkgebouwen is ondersteund met behulp van het verstrekken van een subsidie voor restauratie- en/of onderhoudskosten. • De gemeentelijke archeologische (verwachtings)waardenkaart is geactualiseerd	Continu
Instandhouding van het cultureel erfgoed en versterking van de cultuurhistorische waarden in de omgeving.	De Stichting Op Vleugels der Vrijheid heeft de gemeente gevraagd medewerking te verlenen aan de aanwijzing tot rijksmonument van de bunker te Lilbosch.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Rijksmonumenten	68	68	68

7. Kerkgenootschappen		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
De instandhouding van kerkgebouwen en de ondersteuning van geloofsgemeenschappen in de verschillende parochies in de gemeente met betrekking tot hun sociaal maatschappelijke functie.	• Toekennen van een bijdrage op basis van de Subsidieregeling parochiebesturen Echt-Susteren 2015 over 2021 aan parochiebesturen, bestaande uit een vast bedrag van € 1.000 en € 0,45 per inwoner per kern, verdeeld over het aantal in die kern aanwezige kerken. • Toekenning van een bedrag van € 250, als de parochie beschikt over een of meerdere kerkkoren. • Vergoeding verstrekt aan parochiebesturen voor aanstralen van kerken. • Toepassing van de vaste bestuurspraktijk voor de subsidiëring van instandhouding van	Continu

7.5 Cultuur en sport

7. Kerkgenootschappen	Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	zowel monumentale als niet-monumentale kerkgebouwen. Deze voorziet in een bijdrage van 15% van de maximum subsidiabele kosten. Bij de beoordeling van daartoe strekkende subsidieverzoeken is aansluiting gezocht bij subsidiebesluiten van het rijk en de provinciale overheid, met name waar het gaat om de vaststelling van de subsidiabele kosten. • Er zijn in 2021 vier aanvragen voor een subsidie in de instandhoudingskosten van een kerkgebouw ontvangen.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal gesubsidieerde parochies	10	10	10
Aantal aangestraalde kerken	4	4	4

8. Sportstimulering- en ondersteuning	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een ontwikkelingsgericht, toekomstbestending sportbeleid in goede samenspraak met betrokken partijen.	• Door corona geen interactieve evaluatie kunnen houden van de effecten van de Sportvisie 2020 'Echt-Susteren leefbaar en sportief'. De uitgangspunten en aanbevelingen van de Sportvisie alsook de Leefbaarheidsvisie blijven vooralsnog leidend voor de uitvoering van het gemeentelijk sportbeleid en de uitwerking van het lokaal Sportakkoord. • Deelname aan de overleggen van het Sportplatform Echt-Susteren met focus op uitwerking van het Sportakkoord Echt-Susteren door middel van het uitvoeringsprogramma voor 2020 en volgende jaren • Samen met het Sportplatform voorbereidingen getroffen voor het lanceren van een website voor alle sportaanbieders in Echt-Susteren en de oprichting van een BOSA-coöperatie Echt-Susteren. Deze Stichting stelt met name kleinere verenigingen in staat om een aanvraag in te dienen in het kader van de Rijkssubsidieregeling "Stimulering	Continu

7.5 Cultuur en sport

8. Sportstimulering- en ondersteuning	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	bouw en onderhoud van sportaccommodaties" (BOSA). • Voor het periodiek monitoren van het gemeentelijk sportbeleid ontbreken vooralsnog betrouwbare en hanteerbare referentiegegevens. • Inzet van combinatiefuncties voor de werkvelden sport en cultuur. Deze combinatiefunctionarissen (beweegcoaches en cultuurcoach) zijn in dienst van de stichting Menswel. • Via Menswel voortzetting gegeven aan de inzet van een verenigingsondersteuner voor de sport. • Actieve deelname aan het totstandkomingsproces Lokaal Preventieakkoord Echt-Susteren. • Geen huldiging van de nationale/internationale sportkampioenen wegens corona. • Organisatie van stimulerings- en kennismakingsactiviteiten op het gebied van sport en • cultuur(educatie) • Regelmatige informatieverstrekking aan lokale sportaanbieders over corona-maatregelen. • Deelname (zowel ambtelijk als bestuurlijk) aan regionaal sportoverleg Midden-Limburg.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk verplicht			
Beweegt voldoende [1])	n.b.	60%	45,7%
Overige			
Aantal fte combinatiefuncties sportstimulering	3,4	3,4	3,4
Aantal fte combinatiefuncties cultuur(educatie)	1,6	1,6	1,6
Aantal fte buurtsportcoaches	1,6	1,6	1,6

[1]) Percentage personen ouder dan 19 jaar dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen (bron: Waarstaatjegemeente.nl). Cijfers 2021 zijn gebaseerd op meting GGD uit 2016.

7.5 Cultuur en sport

9. Binnensportaccommodaties 10. Buitensportaccommodaties		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Goede sportvoorzieningen met accent op kwaliteit, multifunctionaliteit en duurzaamheid.	Binnensportaccommodaties • Overleg met de Stichting Menswel over de uitvoering een huur- en exploitatieovereenkomst gemeentelijke binnensportaccommodaties voor de periode 2017 t/m 2024. • Reductie van de huur van de gemeentelijke binnensportaccommodaties wegens tijdelijke sluiting van deze accommodaties door de coronamaatregelen. • Investeringssubsidie verleend aan Handboogvereniging 'de Ster' en Stichting Regionaal Trainingscentrum Judo Limburg voor het de aanschaf en het plaatsen van zonnepanelen op het clubgebouw in Leisurepark In de Bandert. Buitensportaccommodaties • Reductie van de huur van de gemeentelijke buitensportaccommodaties vanwege de coronamaatregelen. • Investeringssubsidie verleend aan Voetbalclubs EVV en RIOS voor het verbouwen en uitbreiden van de clubgebouwen in Leisurepark In de Bandert. • Vervanging van de dug outs van het hoofdveld van de voetbalverenigingen RIOS en Susterse Boys. • Subsidie ontvangen in het kader van de Rijkssubsidieregeling "Stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties" voor het project 'verledding verlichting buitensportaccommodaties'. • Vervangen van een natuurgrasveld door een kunstgrasveld met kurk infill in sportpark van Voetbalvereniging Slekker Boys.	Continu Continu Januari 2021 Mei/juni 2021 2e Halfjaar 2021

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Overdekt zwembad	1	1	1
Aantal sporthallen	2	2	2

7.5 Cultuur en sport

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal 2/3 Sporthal	1	1	1
Aantal sportzalen	2	2	2
Aantal gymnastieklokalen	2	2	2
Aantal groepsaccommodaties	1	-	1
Aantal voetbalvelden	24,5	24,5	24,5
Aantal tennisbanen	22	22	22

11. Kermissen en markten	Portefeuillehouder Wethouder P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Een kermistraditie in zoveel mogelijk kernen, een hoog amusementsgehalte van de kermissen en faciliteiten voor evenementen.	• Besloten om de verleende subsidies wegens niet doorgaan van activiteiten door de coronacrisis niet lager vast te stellen.
Weekmarkten in Echt en Susteren en losse standplaatsen in diverse kernen.	• Acquisitie gepleegd (o.a. via advertenties in het vakblad) om nieuwe standhouders aan te trekken; • Overleg gepleegd met de bestaande standhouders om een zo breed mogelijk aanbod op de markten te realiseren waardoor de aantrekkelijkheid voor publiek en klanten wordt vergroot; • Instandhouding van geschikte marktpleinen voorzien van de noodzakelijke nutsvoorzieningen.

Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
Continu
Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal kermissen	0	5	2[1]
Aantal markten	2	2	2

[1] Alleen de kermissen in Echt en in Susteren hebben doorgang gevonden in 2021.

7.5 Cultuur en sport

Subsidies

Professionele instellingen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Programma	Realisatie 2021
Stichting Menswel	1.182.114	1.210.685	5 en 7	1.208.650
Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg	400.656	453.900	7	444.994
Stichting Myouthic	121.917	165.350	5	126.450
De Domijnen	536.609	539.000	5	519.938
Slachtofferhulp Nederland	8.228	8.257	7	8.257
St. Pedagogisch Sociaal Werk Mi- en Nrd-Limburg	4.528	4.660	7	4.660
Museum van de Vrouw	138.500	137.000	5	125.000
Centrum voor jeugd en gezin	1.175.697	1.233.766	7	1.150.178
Bureau Jeugdzorg voor SEH	70.193	78.012	7	78.012
Totaal	**3.638.442**	**3.830.630**		**3.666.139**

Overige instellingen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Programma	Realisatie 2021
Stichting Bijzonder in Beweging	1.596	1.725	5	1.634
Stichting 4 mei herdenking	1.000	1.000	5	1.000
Stichting Dr. Edith Stein	0	1.250	5	0
Stichting De Kunstkring Echt	4.300	4.300	5	4.300
Stichting Op vleugels der vrijheid	1.000	1.000	5	1.000
Stichting Orgelkring Echt-Susteren	1.500	1.500	5	1.500
Stichting Sociaal Kultureel Centrum D'n Hook	12.445	12.445	5	12.130
Stichting Culturele Kring Echt	13.200	13.200	5	8.000
Stichting Kreaktiviteiten	7.700	8.723	5	7.295
Stichting LOES / SOL2	19.894	21.000	5	20.981
Toon Hermans Huis Sittard	5.000	5.000	7	5.000
Toon Hermans Huis Roermond	5.000	5.000	7	5.000
Muziekfederatie de Maasgouw	1.648	1.648	5	1.648
Stichting kruisen en kapellen land van Echt	2.300	2.300	5	2.300
Stichting Hart voor Echt-Susteren	5.000	7.500	7	7.500
Sportvereniging NOAV Zwemmen	10.558	10.558	5	10.558
De vereniging "De Smalste Tuin(en) van Limburg"	5.000	5.000	8	5.000
Koepel Seniorenvereniging	47.400	47.500	7	47.500
Stichting Limburgse Veteranendag	0	350	5	0
Stichting Voedselbank	2.500	2.500	6	2.500
Stichting Kledingbank	5.000	5.000	6	5.000
Stichting Leefbaar Echt-Susteren (Wensbus)	6.757	6.757	7	6.681

7.5 Cultuur en sport

Overige instellingen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Programma	Realisatie 2021
Stichting Platsspektakel Echt (Kultkefee)	1.000	1.000	5	1.000
Bond voor Ned Mil Oorlogs en dienstslachtoffers	400	400	7	400
Kunstgroep Swentibold Susteren		1.000	5	1.000
Stichting Kinderkookschool Echt-Susteren		32.000	6	29.650
Totaal	**160.198**	**199.656**		**188.577**

Grote evenementen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Programma	Realisatie 2021
Stichting Koppelpop	2.000	2.000	5	2.000
Stichting Kaizen Tournament	2.000	2.000	5	2.000
Wandelsportvereniging Echt (avondvierdaagse)	1.250	1.250	5	1..250
Rollers Smashing	2.500	2.500	5	2.500
Stichting Platsspektakel Echt	1.500	1.500	5	2.000
Totaal	**9.250**	**9.250**		**9.750**

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	4.086.323	6.781.655	5.732.062
Baten	608.907	813.674	626.541
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**3.477.416**	**5.967.981**	**5.105.522**
Storting reserves		1.660.000	1.706.620
Onttrekking reserves	153.678	4.253.204	4.253.204
Mutaties van de reserves	**-153.678**	**-2.593.204**	**-2.546.583**
Totaal lasten	4.086.323	8.441.655	7.438.683
Totaal baten	762.585	5.066.878	4.879.744
Gerealiseerde resultaat	**3.323.738**	**3.374.777**	**2.558.939**

7.5 Cultuur en sport

7.6 Sociaal domein

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
• Het bieden van inkomensondersteuning daar waar mensen niet zelfstandig in hun bestaan kunnen voorzien. • Het beroep op de sociale uitkeringen zo gering mogelijk laten zijn en uitkeringsgerechtigden zo snel mogelijk door werk in hun eigen levensonderhoud laten voorzien. • Inwoners met een inkomen tot 120% van de geldende bijstandsnorm in staat stellen in de maatschappij te participeren. 'Meedoen', dat is de kortst mogelijke samenvatting van het maatschappelijke doel van dit begrotingsprogramma. Het meedoen geldt voor iedereen, jong en oud, ongeacht zijn maatschappelijke of economische positie, ongeacht of iemand beperkingen ondervindt of niet. De gemeente wil dat mogelijk maken door ruimte te bieden aan het particuliere initiatief om elkaar te ondersteunen. Als mensen en hun omgeving dit niet zelf kunnen, neemt de gemeente de verantwoordelijkheid om deze ondersteuning te organiseren of te faciliteren. Beleidsontwikkeling en beleidsvoorbereiding voor de onder dit programma behorende producten gebeuren door de gemeentelijke organisatie. De uitvoering van diverse werkzaamheden is voor een groot deel uitbesteed aan de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein MER, het Centrum voor Jeugd en Gezin, de plaatselijke welzijnsinstelling (Stichting Menswel) en diverse regionaal opererende instellingen. In regionaal verband zijn afspraken gemaakt over de	• Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ 2015 • Beleidsplan schuldhulpverlening 2017-2021 • Debiteurenprotocol 2014 • Nota minimabeleid 2013-2017 • Re-integratieverordening Participatiewet 2017 • Verordening beschut werken 2015 • Verordening bestrijding misbruik en oneigenlijk gebruik Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Echt-Susteren 2015 • Verordening cliëntenparticipatie gemeente Echt-Susteren 2015 • Verordening gunning door toekenning uitsluitend recht • Verordening individuele inkomenstoeslag 2016 • Verordening individuele studietoeslag 2015 versie 2 • Verordening tegenprestatie 2015 • Verordening verrekening bestuurlijke boete bij recidive gemeente Echt-Susteren 2015 • Verordening Wet Kinderopvang gemeente Echt-Susteren 2006 • Verordening wijze vaststellen doelgroep loonkostensubs/ loonwaarde Participatiewet 2015 • Visiedocument re-integratie regio Midden-Limburg 2011 • Uitgangspuntennotitie Participatiewet regio Midden-Limburg 2014 • Algemene subsidieverordening • Beleidsregels individuele Wmo-voorzieningen • Besluit nadere regels Wmo	Het programma Sociaal domein omvat de volgende producten: 1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen 2. Minimabeleid 3. Maatschappelijk werk 4. Opbouwwerk/samenlevingsopbouw 5. Jeugd 6. Wet maatschappelijke ondersteuning 7. Maatwerkvoorzieningen 8. Allochtonenwerk 9. Ouderenbeleid 10. Volksgezondheid 11. Leerlingenvervoer **Paragrafen** • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Verbonden partijen • Bedrijfsvoering **Verbonden partijen** • Servicecentrum MER • Omnibuzz • Westrom • Menswel • Centrum voor Jeugd en Gezin • Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg

7.6 Sociaal domein

instandhouding van maatschappelijke voorzieningen. Speciale aandacht in ons beleid gaat uit naar: • Jeugd tot 23 jaar • Senioren 65+ • Mensen met minimum inkomen • Mensen met (een) beperking(en)	• Besluit nadere regels Jeugdhulp • Convenanten en afspraken met de regiogemeenten over AMW-ML • Dorpsomgevingsprogramma's • Gebiedsvisies • Gemeentelijke Nota Gezondheidsbeleid • Beleidskader Wmo/Jeugd 2020 en verder • Nadere regels jeugdhulp • Plan van aanpak kernenbeleid • Beleid gemeenschapshuizen • Speelruimtebeleid Echt-Susteren 2012-2020 'speelruimte voor de jeugd van Echt-Susteren' • Verordening jeugdhulp • Verordening maatschappelijke ondersteuning • Verordening ruimte- en inrichtingseisen peuterspeelzalen 2010 • Verordening leerlingenvervoer schoolbezoek gemeente Echt-Susteren 2015	**Reserves en voorzieningen** • Reserve inkomensvoorzieningen, re-integratie en sociale werkvoorziening • Reserve Wet Maatschappelijke Ondersteuning • Reserve algemeen jeugdbeleid • Reserve speelplaatsenplan • Reserve jeugdhulp • Reserve SC MER SD • Voorziening onderhoud gemeenschapshuizen

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen		**Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische**
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Begeleiding (waar mogelijk) naar regulier werk van iedereen met arbeidsvermogen.	• Uitvoering gegeven aan de Participatiewet en IOAW/IOAZ. • Verhoging/optimalisatie van de uitstroom door middel van een uitgebreide toets op het recht op uitkering. De eigen verantwoordelijkheid om (deels) in eigen inkomen te voorzien en om te participeren, heeft daarbij meer nadruk gekregen. • Analyse van het klantenbestand. • Instroom in zijn algemeenheid (en van jongeren specifiek) voorkomen door samenwerking met onderwijs. Aan de poort wordt veel instroom tegengehouden. • Een online aanvraagformulier voor de uitkering is geïmplementeerd • Klantmanager Werk en klantmanager Inkomen gaan gezamenlijk op huisbezoek om zowel de recht- als de doelmatigheid te bepalen. Er wordt direct ingezet op	Continu

7.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	uitstroom richting passend werk. • Succesvolle afronding en evaluatie van het Project Pilot statushouders. • Ondersteunen van uitkeringsgerechtigden om te komen tot een goede uitstroom naar werk d.m.v. alfabetiseringstrajecten, begeleidingsprojecten richting vrijwilligerswerk en dagbesteding, sociale activering en arbeidsontwikkeltrajecten en uitvoering geven aan Simpel Switchen in de keten; pilot project Waardevol Werk gestart. • Uitvoering gegeven aan het project `Perspectief op Werk' met als doel de personeelsvraag van werkgevers om te buigen naar een vraag die we met de doelgroep van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kunnen invullen. • Uitvoeren gegeven aan het plan voor de veranderde Arbeidsmarkt 'Post Corona aanpak Arbeidsmarkt Midden Limburg'. • Borging van de samenwerking Taskforce economie, onderwijs en arbeidsmarkt. Uitvoering gegeven van het plan van aanpak 'Met veerkracht uit de crisis'.	
Stappen op de participatieladder door uitkeringsgerechtigden en hun partners.	• Continu aandacht voor mensen met verwachting op doorstroom binnen een jaar (re-integratiepositie 4, 5 en 6) en naar werk bemiddeld. • Bemiddeling naar werk met ondersteuning of een ander passend traject van inwoners met de verwachting van een langere doorstroomtijd (re-integratiepositie3). • Gestimuleerd tot participatie (met name via vrijwilligerswerk) wanneer regulier werk niet mogelijk was vanwege bijvoorbeeld psychische problematiek of ernstige lichamelijke beperkingen (re-integratiepositie 1 en 2). • Aanbod en ontwikkeling van maatwerkvoorzieningen aan specifieke doelgroepen met beperkingen aangeboden: alleenstaande ouders met laagbetaald parttimewerk, cliënten met fysieke of mentale beperkingen en cliënten met een taalachterstand. • Uitvoering gegeven aan de Wet Taaleis: cliënten die niet het vereiste taalniveau hebben, krijgen de verplichting om dit niveau te halen. • Verlagen van de uitkering bij onvoldoende inspanning. • Meer werkplekken gegenereerd voor de doelgroep van de Participatiewet via aansluiting bij het regionale Werkgeversservicepunt ML en Leerwerkloket en de inzet van specifieke maatregelen ter bestrijding van jeugdwerkloosheid, waaronder de	Continu

7.6 Sociaal domein

1. Arbeidsparticipatie en inkomensvoorzieningen	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische

Wat hebben we bereikt?	Wat hebben we ervoor gedaan?	Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?
	inzet van een jobhunter voor jongeren; project Jongeren in Beeld gestart. • Inzet van jobhunter voor statushouders • Opstarten van het Regionaal Mobiliteits-Team ten behoeve van corona-werklozen.	
Banen Wet Sociale Werkvoorziening voor mensen met een beperking, binnen de door het rijk opgelegde taakstelling	Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt begeleid en ook hier begeleiding blijven bieden.	Continu
Duurzame arbeidsplaatsen Social Return	• Afsluiten van sectorspecifieke leer/werk arrangementen met de zorgsector WMO en Jeugd. • Afstemming van het niveau van de leer/werk trajecten op de doelgroep (onderkant arbeidsmarkt) MBO niveau 1 en 2	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk verplicht			
Netto arbeidsparticipatie	65,3%[7]	62%	nog niet gepubliceerd
Personen met een bijstandsuitkering (aantal per 10.000 inwoners 18 jaar en ouder)	247[8]	240	249[9]
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners, 15-64 jaar)	148	160	148[10]
Overige (bron: eigen managementrapportage)			
Aantal uitkeringsgerechtigden per 31 december	438	425	422
Wsw-arbeidsplaatsen: afbouw met 4% (natuurlijk verloop)	142	120	125
Aantal beëindigingen door uitstroom naar werk [11]	32	65	40

[7] Geüpdatet ten opzichte van jaarrekening 2021. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl
[8] Geüpdatet ten opzichte van jaarrekening 2021. Bron: www.waarstaatjegemeente.nl
[9] www.waarstaatjegemeente.nl – meest recente cijfers over 1e kwartaal 2021
[10] www.waarstaatjegemeente.nl – meest recente cijfer is 2020
[11] Uitkeringsgerechtigden die voor een periode van 3 maanden tot een jaar uitstromen naar regulier werk. Door de fors lagere instroom is ook een lagere uitstroom te verwachten.

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Terugverdienbedrag fraudebestrijding	€ 93.300	€ 75.000	€ 57.540
Tegenhoudingen aan de poort (%/aantal)	51%	50%	52%
Arbeidsplaatsen social return incidenteel	6	5	9+3 [12]
Arbeidsplaatsen social return duurzaam [13])	12	15	11

2. Minimabeleid	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Uitval, eenzaamheid of uitsluiting door de inkomenssituatie voorkomen.	• Verbetering van de samenwerking met stichting Leergeld. • Formalisering van de samenwerking met het Jeugdfonds Sport en Cultuur. • Uitbreiding van de dienstverlening van Stichting Leergeld met eenmalige verstrekking van laptops en fietsen bij overgang basis- naar voortgezet onderwijs voor de doelgroep. • Inventarisering en vernieuwing van de communicatie t.a.v. de mogelijkheden van gemeentelijke (minima)regelingen. • Vaststellen van het Uitvoeringsplan schuldhulpverlening. • Vaststellen van het Uitvoeringsplan Laaggelettterdheid.	Continu
Cittaslow		
Armoedebestrijding	• Doorontwikkeling van het armoedebeleid om zo een goed vangnet te realiseren voor de meest kwetsbare inwoners die niet in staat zijn om te werken. Waar noodzakelijk zal het beleid zich richten op specifieke doelgroepen (bijv. 50-plussers, kinderen en niet-uitkeringsgerechtigden). • Verbetering van de schuldhulpverlening door o.a. voorlichting te geven om zo een laagdrempelige toegang te organiseren. • Optimaliseren van de inzet van voedsel- en kledingbank door de dienstverlening van de voedselbank breder onder de aandacht te brengen bij maatschappelijk middenveld/partners en burgers. • Verdere vormgeving en doorontwikkeling van preventie en vroegsignalering van	Continu

[12] Drie plaatsingen gedurende het jaar, dus (nog) niet duurzaam
[13] Uitkeringsgerechtigden die langer dan 1 jaar bij regulier werk worden geplaatst

7.6 Sociaal domein

2. Minimabeleid	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
	schulden. • Aanbieden stress-sensitieve dienstverlening + omgekeerde toets-methodiek • Uitbreiding van het Kindpakket met meerdere aanbieders bij verjaardagsvouchers. • Realisatie van het aanbieden van 2e hands laptop- en fietsen. • Uitbreiding van studiebegeleidingsplekken. • Het aanbieden en organiseren van Kinderkledingdagen i.s.m. Kledingbank • Verbeteren en versterken van het netwerk; het maatschappelijk middenveld • Duidelijkere communicatie over lage inkomensregelingen. • Deelname Benchmark Armoede en Schulden

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Toekenningen minimaregelingen:			
• Individuele inkomenstoeslag	337	350	378
• Maatschappelijk actief bonus	23	25	27
• Aanvragen stichting Leergeld + Jeugdfonds Sport & Cultuur[14]	378	550	403[15]
Aantal intakes schuldhulpverlening	51[16]	90	66
Aantal gezinnen dat een voedselpakket ontvangen (Voedselbank)	44	45	70
Persoonlijk participatiebudget	45	60	54

[14] Jeugdfonds Sport en Cultuur is een nieuwe samenwerkingspartner per 1 januari 2021.
[15] 330 aanvragen Stichting Leergeld en 73 aanvragen Jeugdfonds Sport en Cultuur
[16] Vanuit Plangroep hebben we begrepen dat er geen eenduidige verklaring te geven is voor de daling in het aantal intakes. De dalende trend wordt echter landelijk herkend. Een verklaring voor de daling in intakes zou kunnen zijn dat de dienstverlening bij maatschappelijke partners (welke doorverwijzen naar schuldhulpverlening) tijdelijk heeft stil gelegen door corona. Hier is echter geen 100% duidelijkheid over te geven.

7.6 Sociaal domein

3. Maatschappelijk werk		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een samenleving waar inwoners naar vermogen zo lang mogelijk zelf de regie over hun leven voeren.	Het subsidiëren van de Stichting Algemeen Maatschappelijk Werk Midden-Limburg (AMW-ML). Het AMW-ML is als eerstelijns hulp- en dienstverlening onderdeel van het gemeentelijk basisaanbod en direct en zonder verwijzing toegankelijk voor de inwoners van Echt-Susteren. De basistaken van het AMW-ML zijn als volgt; • Het geven van informatie en advies • Het ondersteunen van kwetsbare inwoners bij zelfredzaamheid en participatie • Het bieden van hulpverleningstrajecten • Crisishulpverlening (24/7 bereikbaarheidsdienst voor Midden-Limburg.	Continu
Cittaslow		
Gediscrimineerde minderheden		
Vermindering van discriminatie	De gemeente is aangesloten bij ADV Limburg. Dit is een onafhankelijke stichting die voor 27 Limburgse gemeenten de Wet op de antidiscriminatie voorzieningen uitvoert. In deze wet is geregeld dat elke gemeente een onafhankelijk meldpunt moet hebben waar inwoners discriminatie kunnen melden. ADV Limburg is dit meldpunt voor de meeste Limburgse gemeenten.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
In begeleiding	427	-	514
Korte informatie en adviesvragen[17]	188	235	173
Afgesloten casussen	Niet bekend	325	245

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk		Portefeuillehouder Wethouders drs. G.H.C. Frische, drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen en drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**

[17] Nieuw opgenomen kengetal in verband met de wijziging in het registratiesysteem zoals genoemd in de begroting 2021.

7.6 Sociaal domein

4. Opbouwwerk/samenlevingswerk	Portefeuillehouder Wethouders drs. G.H.C. Frische, drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen en drs. P.H.J. Pustjens	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Leefbaarheid en voorzieningenniveau		
Leefbare dorpen	• Uitvoering van het project Aula Connect College, waarbij de bestaande Aula wordt aangepast zodat er voorstellingen met een publiek tot 500 personen kunnen plaatsvinden. Het is de bedoeling dat het lokale verenigingsleven van deze accommodatie gebruik gaat maken. • Nadere uitvoering geven aan de gebiedsvisie Pey, de gebiedsvisie Nieuwstadt en de gebiedsvisie Roosteren. • Het verder bevorderen van het multifunctioneel gebruik van gemeenschapshuizen en het verder verduurzamen van deze accommodaties	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal sociale wijkteams	4	4	4
Aantal gemeenschapshuizen (waarvan 7 in gemeentelijk eigendom)	10	10	10

5. Jeugd	Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Vermindering van jeugdproblematiek.	• Ondersteuning van jeugdigen en gezinnen in een vroeg stadium (o.a. Kansrijke Start, Nu Niet Zwanger, Voorzorg). • Financiering en inzet van preventieprojecten en pilots. • Continuering van het bestaande aanbod aan jeugd- en jongerenwerk (o.a. jongerencoaching) en inzet Group XL.	Continu
Inzicht in en grip op verwijzingen naar gespecialiseerde jeugdhulp.	• Continuering van het gezamenlijk overleg met verwijzers naar gespecialiseerde jeugdhulp (Centrum voor Jeugd en Gezin, BJZ, huisartsen en jeugdgezondheidszorg) om de verbinding te versterken. • Voeren van contractgesprekken door contractmanagement met diverse aanbieders.	Continu

7.6 Sociaal domein

5. Jeugd		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	• Facilitering van diverse huisartsen met een praktijkondersteuner jeugd, zodat jeugdproblematiek snel en dichtbij kan worden opgepakt, zonder dat daarvoor een verwijzing nodig is naar een gespecialiseerde aanbieder.	
Goede kwaliteit gespecialiseerde jeugdhulp die ook tijdig beschikbaar is en wordt afgeschaald zodra dat kan.	• Contractgesprekken (2 keer per jaar) gevoerd met de negen grootste aanbieders, waarin nadrukkelijk wordt besproken op welke wijze de aanbieder bij kan dragen aan verbetering van kwaliteit en transformatie van het aanbod. • Wachtlijsten gemonitord; dit besproken met de betreffende aanbieders. • Periodieke evaluatiegesprekken gehouden door het Centrum voor Jeugd en Gezin met jeugdige/gezin en aanbieder. • Doorontwikkeling van de percelen Wonen en Behandeling met Verblijf om zo te komen tot doorstroming en afschaling van zorg en zo thuis mogelijke hulp. • Inzet expertteam bij complexe casussen.	Continu
Cittaslow		
Ondersteunen gezinsleven en zwangerschap		
Een gezond en veilig leefklimaat voor onze jongeren, waarbij zij zich kunnen ontwikkelen tot zelfstandige inwoners.	• Organiseren van preventieve jeugd- en jongerenactiviteiten. • In stand houden van jongeren- en speelvoorzieningen. • Verstrekken van subsidies aan speeltuinorganisaties (stichtingen) voor het ontwikkelen en in stand houden van georganiseerde, openbare speeltuinen. • Inzet van passende en kwalitatief goede hulp aan en ondersteuning van jeugdigen waar nodig.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk verplicht			
% jongeren 12 tot 21 jaar met een delict voor de rechter	1%[18]	0,99%	1%
% kinderen tot 18 jaar in uitkeringsgezin (2015 was 3,65%)	5%[19]	5%	5%

[18] Geüpdatet ten opzichte van jaarrekening 2020
[19] Geüpdatet ten opzichte van jaarrekening 2020

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
% Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp	13,3%	12,7%	14,8%[20]
% jongeren tot 18 jaar met jeugdbescherming	1,2%	1,6%	1,1%[21]
% jongeren van 12 tot 23 jaar met jeugdreclassering	0,3%	0,3%	0,3%[22]
Overige			
Ambulante jeugdhulptrajecten CJG	599	601	598
% verwijzingen naar het CJG uit medisch domein	8%	15%	14,6%
Aantal gerealiseerde georganiseerde speeltuinen incl. Hertespoor (totaal)	11	11	11

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Een inclusieve samenleving	• De gemeente zorgt ervoor dat inwoners zelfredzaam zijn, iedereen mee doet, mensen elkaar helpen en inwoners gezond en veilig leven in hun omgeving. • Verstrekken van het jaarlijkse mantelzorgcompliment aan 584 mantelzorgers (een bedrag van € 175 per persoon). • Bieden van onafhankelijke gratis cliëntondersteuning (geleverd door Stichting Menswel en MEE). • Uitbreiding van het huiskamer-extra-project voor cliënten met dementie en hun mantelzorgers met 1 dag. • Subsidiering van Stichting Menswel voor de uitvoering van werkzaamheden die gericht zijn op ondersteuning, verbinding en zelfredzaamheid van inwoners in de wijken en kernen van onze gemeente, zoals: – het in stand houden van wijksteunpunten – het ondersteunen van burgerinitiatieven zoals Gebrook aan taofel; – het organiseren van de Zomertoer in diverse kernen;	Continu Maart 2021

[20] Cijfers 1e half jaar 2021 www.waarstaatjegemeente.nl
[21] Cijfers 1e half jaar 2021 www.waarstaatjegemeente.nl
[22] Cijfers 1e half jaar 2020 www.waarstaatjegemeente.nl

7.6 Sociaal domein

6. Wet maatschappelijke ondersteuning (niet zijnde maatwerkvoorzieningen)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	– het bieden van ouderenadvisering;; – het bieden van mantelzorgondersteuning; – het ondersteunen van vrijwilligers.	
Effectieve toegang tot medische diensten		
Toegang tot eerstelijnsgezondheidszorg.	• Initiatieven ondernomen om de samenwerking tussen eerstelijnsvoorzieningen in de kernen te bevorderen.	Continu
Transitie en transformatie sociaal domein		
Transformatie binnen het sociaal domein.	• Een visietraject gestart gericht op de doorontwikkeling van de lokale sociale basis.	Kwartaal 4 2022
Transformatie samen met andere partners.	• Uitvoeren van onderzoek naar het versterken van de basisvoorzieningen voor mensen met psychische kwetsbaarheid. • Voorbereiding op nieuwe taken rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang door de gemeente en het Servicecentrum MER.	Kwartaal 1 2022 2021 (BW) April 2022 (MO)

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Huiskamerprojecten	7	7	7
Huiskamer-Plus-Projecten	5	5	5
Huiskamer-Extra-Project	1	1	1

7. Maatwerkvoorzieningen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Continue uitvoering nieuwe taken Wmo.	• Analyseren van processen en financiële impact van de Wmo taken. Hieruit is gebleken dat een verschuiving van maatwerkvoorzieningen naar algemene voorzieningen noodzakelijk is.	Continu

7.6 Sociaal domein

7. Maatwerkvoorzieningen	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Efficiënt inzetten van hulpmiddelen.	• Zorgdragen voor een divers aanbod aan Wmo-hulpmiddelen.	Continu
Cittaslow		
Inwoners die meer bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid en eigen kracht.	• Vraag naar maatwerkvoorzieningen verminderd door zoveel mogelijk te verwijzen naar algemene voorzieningen. • Stimuleren van inwoners om eerst op eigen kracht of via hun sociale netwerk (bu-ren, familie en kennissen) hun problemen op te lossen. • Ondersteuning van inwoners met een beperking om hen te kunnen laten participeren en om ervoor te zorgen dat de uitgaven binnen het beschikbare budget blijven door inwoners gebruik te laten maken van voorliggende algemene voorzieningen zoals het huiskamerproject, klussendienst en vervoersvoorzieningen door vrijwilligers.	Continu
Integratie van mensen met een beperking.	• Verstrekken van hulpmiddelen voor het voeren van een huishouden of voor vervoer. • Indicering van maatwerkvoorzieningen waar nodig.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk verplicht			
Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo exclusief regiotaxi per 10.000 inwoners	810	800[23]	750[24]
Overige[25]			
Aantal uitstaande woonvoorzieningen	681	675	700
Aantal uitstaande vervoersvoorzieningen incl. regiotaxi	1.950	1.825	1.889
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (unieke cliënten in jaar)	1.097	-[26]	1.217
Aantal cliënten Hulp bij het huishouden (actief in december)	911[27]	900	991

[23] Gewijzigd ten opzichte van begroting 2021. Cijfers was niet juist door wijziging in aanlevering en telling van arrangementen door het CBS.
[24] Cijfers over 1e half jaar 2021 via waarstaatjegemeente.nl. Cijfers over het volledige jaar zijn nog niet gepubliceerd.
[25] Bij het Servicecentrum MER-SD heeft een grote opschoonactie van het actuele bestand plaatsgevonden. Om vanaf nu een juiste vergelijking te maken tussen de aantallen zijn de realisatiecijfers 2019 en cijfers begroting 2020 aangepast ten opzichte van de jaarrekening 2019 en de begroting 2020.
[26] Nieuwe indicator
[27] De forse stijging van het aantal cliënten hulp bij de huishouding wordt veroorzaakt door de invoering van het abonnementstarief

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal cliënten begeleiding individueel (unieke cliënten in jaar)	413[28]	-[29]	431
Aantal cliënten begeleiding individueel (actief in december)	311	290	345
Aantal cliënten begeleiding groep (unieke cliënten in jaar)	137	-[30]	144
Aantal cliënten begeleiding groep (actief in december)	103	100	102
Aantal cliënten huiskamer+, huiskamer extra	Niet opgenomen	180	140[31]

8. Allochtonenwerk	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Realisatie van de taakstelling voor het huisvesten van vreemdelingen (asielzoekers) met een verblijfsvergunning	• Overleg met corporaties • Afstemming met Provincie en regio over aanpak en mogelijkheden • Inzet van ondersteuning en begeleiding • Realisatie huisvesting	Continu
Inrichting van de organisatie voor de uitvoering van de nieuwe Inburgeringswet per 1 januari 2022	• Afstemmingsoverleg MER gemeenten en MER uitvoeringsorganisatie • Evaluatie pilot project statushouders • Volgen en verwerken regelgeving • Inkoop en inrichting van benodigde voorzieningen op MER niveau	31 december 2021
Cittaslow		
Integratie van etnische minderheden.	• Inzet van ondersteuning en begeleiding vanuit Menswel	Continu
Uitvoering van de pilot statushouders	• Intensieve trajectbegeleiding volgens het plan van aanpak pilot statushouders • Organisatie van aanvullende participatie activiteiten inclusief Nederlandse taalles	Continu
Uitvoering van de nieuwe Inburgeringswet voor inburgeraars die vanaf 1 juli 2021* instromen	• Voorbereiding van de wet in samenwerking met de arbeidsmarktregio ML • Regionaal afstemmingsoverleg • Inkoop en inrichting van benodigde voorzieningen op ML niveau • Volgen en verwerken regelgeving	Continu

[28] Gewijzigd. Cijfer van 358 was exclusief PGB cliënten.
[29] Nieuwe indicator
[30] Nieuwe indicator
[31] Corona heeft voor daling gezorgd. Stijgt nu weer

7.6 Sociaal domein

8. Allochtonenwerk	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
	• Participatie en inzet regio coördinatie vanuit Divosa

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal te huisvesten statushouders [32]	14	18	55[33]
Aantal te begeleiden instroom Nieuwe inburgeraars [34]	-	10	27
Aantal te begeleiden statushouders zittend bestand [35]	-	165	174

9. Ouderenbeleid	Portefeuillehouder Wethouders A.M.C. Bruijsten en drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**
Zelfstandig functionerende senioren in de eigen gemeenschap.	Organisaties voor ouderenzorg gefaciliteerd d.m.v. subsidiering en andere vormen van ondersteuning, waaronder passende huisvestingsmogelijkheden. Onder meer de volgende voorzieningen zijn gesubsidieerd: • Meer bewegen voor ouderen (MBVO)-activiteiten • Ouderenadvisering • Huiskamerprojecten • Klussendienst

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021

[32] *Eerste kwartaal 2021 is de taakstelling naar boven bijgesteld door de grotere instroom. Indicatie is steeds onder voorbehoud afgifte definitieve prognose door het rijk.*
[33] 13 vanuit 'oude' taakstelling.
[34] *Vanaf 1 juli 2021 was inzet volgens nieuwe inburgeringswet gepland maar deze is uitgesteld tot 1 januari 2022*
[35] *Nieuwe indicator vanwege nieuwe inburgeringswet. Rekening houdend met uitstroom van gemiddeld 20 per jaar.*

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Ouderenadviesgesprekken	358	450	415
Deelnemers Meer Bewegen voor Ouderen	710	800	603

10. Volksgezondheid		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Gezonde inwoners	• In stand houden van een gezondheidsdienst (GGD). • Onder de noemer Kerntakendiscussie is er in 2021 aandacht geweest voor de toekomstige ontwikkelingen van de GGD. Doel van de Kerntakendiscussie is het maken van keuzes over de uitvoering door de VRLN (GGD). Naar aanleiding hiervan zijn er in 2021 gesprekken geweest met alle portefeuillehouders en beleidsmedewerkers gezondheid uit de 15 gemeenten. • Publiceren van informatiemateriaal t.a.v. gezond leven. • Uitvoering geven aan de Nota Lokaal Gezondheidsbeleid. • Faciliteren van een lesprogramma Gezond leren Koken, budgetkoken, kookactiviteiten voor kwetsbare inwoners zoals allochtonen, laaggeletterden (KinderKOOKschool). • Activiteiten Jeugdgezondheidszorg (zie product Jeugd).	Continu
Cittaslow		
Een bewuste en gezonde levensstijl van de inwoners	• Sluiten van het Lokaal Preventieakkoord Echt-Susteren (LPA) met een aantal partners (GGD, Menswel). Met het LPA zetten we in op preventie door het bevorderen van positieve gezondheid van alle inwoners en het makkelijker maken van gezond leven. Tevens willen we de gezondheidsverschillen verkleinen. • Start van het leefstijl- en beweegtraject HealthyLIFE (onderdeel van het LPA). • Ingezet op preventie vanuit verschillende beleidsdisciplines, zoals Wmo, mantel-zorg en vrijwilligersondersteuning, subsidies en sportbeleid. • Geïnvesteerd in sportfaciliteiten, sporthallen en het zwembad om het voor inwoners mogelijk te maken dicht bij huis te sporten en recreëren.	Continu

7.6 Sociaal domein

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021[36]
Goed ervaren gezondheid onder 19-64 jarigen[37]	-	-	73%
Overgewicht onder 19-64 jarigen	52%	45%	57%
Roken onder 19-64 jarigen	23%	20%	16%
Overmatig alcoholgebruik onder 19-64 jarigen	13%	7%	5%

11. Leerlingenvervoer		Portefeuillehouder Wethouder A.M.C. Bruijsten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Passend vervoer voor leerlingen.	• Aanbod leerlingenvervoer	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Totaal aantal leerlingen in het leerlingen vervoer,	130	155	148
waarvan aantal leerlingen met aangepast vervoer	115 (88%)	135	135 (91%)

[36] Bron: Gezondheidsmonitor volwassenen en Ouderen GGD Limburg-Noord (2020)
[37] In de nieuwe monitor 2020 is het kengetal gewijzigd van ‘slecht ervaren gezondheid’ in ‘goed ervaren gezondheid’. De realisatie 2020 en begroting 2021 waren hier niet op ingericht. Deze cijfers zijn daarom niet weergegeven.

7.6 Sociaal domein

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	33.560.505	41.039.817	39.379.348
Baten	22.664.879	25.814.069	25.540.668
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**10.895.626**	**15.225.748**	**13.838.681**
Storting reserves	405.864	1.949.836	1.724.533
Onttrekking reserves	48.107	2.300.634	1.687.767
Mutaties van de reserves	**357.757**	**-350.798**	**36.766**
Totaal lasten	33.966.369	42.989.653	41.103.881
Totaal baten	22.712.986	28.114.703	27.228.435
Gerealiseerde resultaat	**11.253.383**	**14.874.950**	**13.875.446**

7.6 Sociaal domein

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
Bevorderen van een evenwichtige ruimtelijke ontwikkeling van het grondgebied van de gemeente Echt-Susteren voor het creëren en stimuleren van een aantrekkelijke landelijke gemeente waar het goed wonen, werken en recreëren is. Dit komt onder meer tot uitdrukking in het (samen) opstellen van beleid en plannen voor het stimuleren van de leefbaarheid in de diverse kernen, van het behoud en herstel van waarden in het landelijk gebied, van bedrijvigheid en van woningbouw (kwantitatief en kwalitatief).	• Structuurvisie Echt-Susteren 2012-2025 • Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021 • Diverse gebiedsvisies • Bestemmingsplannen voor buitengebied, stedelijk gebied, het grensmaasgebied en bedrijventerreinen • Facetbestemmingsplannen Cultuurhistorie, Sport- en recreatieve voorzieningen, Deregulering • Diverse beleidsnotities m.b.t. inwoning en mantelzorg, aan huis verbonden beroepen en bedrijven, bed&breakfast, Huisvesting 'shortstay'- arbeidsmigranten • Uitvoering structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021 - criteria contingentering • Gemeentelijk Verkeers- en vervoersplan • Gemeentelijk Waterketenplan • Planschadeverordening gemeente Echt-Susteren 2009 • Verordening starterslening gemeente Echt-Susteren 2020	Het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting omvat de volgende producten: **13.** Ruimtelijke plannen **14.** Volkshuisvesting
Paragrafen • Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering		
Verbonden partijen • Geen		**Regio** - Het oog van Midden-Limburg, Regiovisie 2008-2028 gebiedsontwikkeling Midden-Limburg - Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021
Reserves en voorzieningen • Reserve stedenbouwkundige adviezen • Reserve kwaliteitsfonds • Reserve regionale woonvisie		

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een fysieke leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is, met ruimte voor initiatief en oog voor ruimtelijke kwaliteit.	Algemene bestemmingsplannen en Nota's: • Bestemmingsplan Oud Roosteren Projectgerelateerde bestemmingsplannen: • Bestemmingsplan Molenweg 108 Koningsbosch • Bestemmingsplan Illikhoven 9C Roosteren • Bestemmingsplan inbreidingslocatie Reinoud van Gelderstraat Susteren • Bestemmingsplan Allee ong. Koningsbosch • Bestemmingsplan Hotel Poort van Echt • Bestemmingsplannen zonneparken Putbroekerbosweg Maria Hoop, Maasbrachterweg Berkelaar, Groensebos Sint Joost, Dominicusweg Maria Hoop en Bosserheide Koningsbosch • Bestemmingsplan Olmstraat/Haagbeukstraat Echt • Bestemmingsplan Diergaarderbosweg 4 Maria Hoop • Bestemmingsplan Uitbreiding Hoogspanningsnet Born-Graetheide • Bestemmingsplan Hoogveldsweg 40/40a Echt • Bestemmingsplan herontwikkeling dakpannenlocatie Cuijpers Beoordeling ruimtelijke initiatieven: Ook in 2021 was er sprake van een forse overschrijding van het geraamde aantal principeverzoeken (200). In totaal zijn in 2020 circa 332 formele verzoeken, principeverzoeken en adviesverzoeken (vooroverleg en vergunningaanvraag) behandeld.	• 8 april 2021 • 8 april 2021 • 8 april 2021 • 8 april 2021 • 8 april 2021 • 7 juli 2021 • 9 september 2021 • 30 september 2021 • 30 september 2021 • 30 september 2021 • 4 november 2021 • 15 december 2021 Continu
Tijdige en adequate uitvoering van de Omgevingswet.	Op basis van het "plan van aanpak implementatie Omgevingswet" en de "minimale actielijst" zijn stappen gezet om ervoor te zorgen dat de gemeente gereed is voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2023. Zo is er geparticipeerd in regionale werkgroepen, is er samen met Roerdalen en Maasgouw gewerkt aan een pilot voor een omgevingsplan, is gezamenlijk plansoftware en een vergunningensysteem aangeschaft en is een intern opleidingstraject opgestart. De gemeenteraad is via onder andere raadsinformatiebrieven op de hoogte gebracht van stand van zaken en aanpak.	Continu
Cittaslow		

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Plan gemeentelijke veerkracht		
Een toekomstvisie en ruimtelijke kaders die zijn ontwikkeld in samenspraak met onze inwoners.	Bij de totstandkoming en de uitvoering van onze ruimtelijke plannen (structuurvisie, bestemmingsplannen, projectplannen) worden verenigingen, bedrijfsleven en inwoners zo optimaal mogelijk betrokken. Via voorlichtings- en inspraakavonden worden bewoners geïnformeerd en betrokken bij gemeentelijke plannen en maatregelen. Een belangrijke functie is weggelegd voor de vele geïnstitutionaliseerde overleggremia die in onze gemeente functioneren. Voorbeelden hiervan zijn de dorpsraden, de ondernemersverenigingen, het participatieplatform en diverse belangengroeperingen. Een speciale rol komt toe aan de leden van de gemeenteraad. De raadsleden staan in nauw contact met de inwoners en zijn diep geworteld in de samenleving. Zij geven bij uitstek inhoud aan hun rol als volksvertegenwoordiger. Op deze wijze wordt optimaal inhoud gegeven aan het opstellen en uitvoeren van beleid voor en door de inwoners van onze gemeente.	Continu
Verbetering uiterlijk aanzien gemeente		
Bescherming van het uiterlijk aanzien en verbetering van de kwaliteit van de omgeving.	• Bij de beoordeling van ruimtelijke initiatieven/bouwplannen is rekening gehouden met algemene regels, bestemmingsplanregels, specifieke verordeningen en welstandscriteria; • Bij ruimtelijke initiatieven waarop het Gemeentelijk Kwaliteitsmenu van toepassing is zijn voorwaarden gesteld over landschappelijke inpassing en in voorkomende gevallen het leveren van een extra kwaliteitsbijdrage (in nature of een geldelijke bijdrage in het kwaliteitsfonds) als voorwaarde gesteld voor medewerking.	Continu
Leefbaarheid / achterstandswijken		
Leefbare kernen en burgerparticipatie.	• Door in beleid en planvorming aandacht te schenken aan een breed spectrum van leefbaarheidsthema's (veiligheid, maatschappelijke betrokkenheid, groenvoorzieningen etc) wordt zorg gedragen voor een goede leefbaarheid in met name de kleinere plattelandskernen. • In 2021 is invulling gegeven aan de gebiedsvisie Roosteren, met als doel om rotte plekken aan te pakken en de leefbaarheid te vergroten. • De afgelopen jaren zijn in bijna alle kernen gemeenschapshuizen gerenoveerd of nieuw gebouwd. Voor een tweetal gemeenschapshuizen binnen de kern Echt is een onderzoek gestart naar een mogelijke renovatie of (ver)nieuwbouw van het hoofdgebouw of de dependance. In de kern Susteren is het onderzoek gestart naar	Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

1. Ruimtelijke plannen	Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	de mogelijkheid van vestiging van een gemeentelijk gemeenschapshuis. Tot heden is deze rol vervult door commerciële uitbaters. Alle gemeenschapshuizen worden geëxploiteerd door besturen bestaande uit vrijwilligers waarmee nieuwe beheersovereenkomsten zijn afgesloten. Voor twee gemeenschapshuizen, waarbij de woningcorporatie Nester mede-eigenaar is, dient dit nog te gebeuren. Planning hiervoor is het voorjaar van 2022. De gemeenschapshuizen hebben veel last gehad van de noodzakelijk sluiting door corona, veel activiteiten zijn niet door mogen gaan. Zij blijven echter een belangrijke rol vervullen voor de leefbaarheid en de saamhorigheid van en binnen de diverse kernen.	
Nieuwe bestemmingen in geldende plannen voor bebouwing van voormalig agrarisch terrein		
Functioneel hergebruik van vrijkomende agrarische percelen/ opstallen.	Ruimtelijke initiatieven waarbij sprake is van herbestemming en/of functioneel hergebruik van agrarische bedrijfslocaties zijn vanuit een positieve grondhouding benaderd.	Continu
Handhaving van vrijkomende agrarische gronden zoveel mogelijk binnen hun oorspronkelijke bestemming en identiteit van het gebied.	Binnen de ruimtelijke kaders van Structuurvisie en bestemmingsplannen is het behoud van de agrarische gebruiksmogelijkheden en bescherming van aanwezige natuur- en landschapswaarden gewaarborgd.	Continu
Herkwalificatie en hergebruik achtergebleven gebieden		
Herbestemming van vervallen locaties.	Positieve grondhouding over ruimtelijke initiatieven tot herbestemming van vervallen locaties, die een bijdrage leveren aan de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal vast te stellen bestemmingsplannen (incl. postzegelplannen)	10	7	16
Aantal principeverzoeken	282	200	332

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Woningbouwbeleid		
Een evenwichtig woningbouwprogramma waarin vraag en aanbod op elkaar aansluiten.	• Actualisering van de Structuurvisie Wonen Midden Limburg 2018 tot en met 2021. De ontwerp Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025 heeft eind 2021 ter inzage gelegen en wordt in 2022 door de raad behandeld. • Facilitering van woningbouwprojecten gericht op de doelgroepen ouderen, starters en jongeren. • Regionale samenwerking en afstemming van woningbouwprojecten. • Starters op de woningmarkt de mogelijkheid bieden een aanvullende door gemeente en provincie gefinancierde starterslening aan te vragen. • Het huisvesten van statushouders op basis van de halfjaarlijkse taakstellingen van het ministerie. • Woningcorporaties en hulpverleningsinstanties zijn gefaciliteerd in het ontwikkelen van huisvesting voor kwetsbare doelgroepen. • Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen en hun huurderscorporaties zijn lokale prestatieafspraken opgesteld over beschikbaar en betaalbaarheid van huurwoningen, leefbaarheid van wijken en verduurzaming van hun woningvoorraad.	Kwartaal 3 en 4 2021 Continu
Het optimaal benutten van de aan de gemeente op basis van de structuurvisie Wonen 2018 toegekende bouwvolumes.	• In 2021 zijn 56 woningen gerealiseerd waarvan 43 gereed zijn gemeld in de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Er zijn 12 woningen gesloopt. Er is één woning onttrokken aan de voorraad door samenvoeging. Dat betekent een netto toevoeging van 43 (BAG 30) woningen aan de woningvoorraad. • In de actualisatie van de Structuurvisie Wonen is het nieuwe beleid van de provincie opgenomen, inhoudende dat wordt gestuurd op kwaliteit en minder op kwantiteit. Dat laat onverlet dat er een saneringsopgave van 'slechte' plannen ligt. Met de provincie worden afspraken gemaakt over deze saneringsopgave.	Continu
Het in balans brengen van de planvoorraad met de actuele woonbehoeften.	Binnen de gemeente Echt-Susteren is behoefte aan grondgebonden seniorenwoningen en woningen voor starters en jongeren. Bij het realiseren van nieuwbouw zijn deze woningtypes het uitgangspunt geweest. Dit geldt ook bij het aanpakken van "rotte plekken". Levensloopbestendige woningen of starterswoningen hebben prioriteit.	Continu
Doelgroepenbeleid		

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting	Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een adequaat woningaanbod voor verschillende doelgroepen van de lokale woningbouwmarkt .	Binnen de gemeente Echt-Susteren is vraag naar grondgebonden seniorenwoningen of appartementen met een lift in de prijsklassen laag tot midden. Uit de markt blijkt dat er ook vraag is naar woningen voor starters en jongeren. In 2021 is gewerkt aan plannen voor de voorbereiding en realisatie van dergelijke woningen.	Continu
Huisvesting specifieke doelgroepen		
Voldoende en passende shortstay woonmogelijkheden voor internationale werknemers.	• Huisvesting van internationale werknemers is belangrijk. De gemeente Echt-Susteren heeft beleid voor de huisvesting van deze werknemers, daar waar het kwantitatieve aspecten betreft (aantal bewoners, minimale oppervlakte, parkeervoorzieningen e.d.). • De gemeente heeft geparticipeerd in de (provinciale) Taskforce Internationale werknemers, die is opgezet om de behoefte aan woongelegenheid voor deze specifieke doelgroep te verdelen over de provincie en waar mogelijk het beleid te uniformeren. Lokaal maatwerk blijft noodzakelijk, voornamelijk op het gebied van shortstay. Daarom is gezocht naar plannen voor het huisvesten van deze werknemers in goed geëquipeerde voorzieningen. Dit heeft tot op heden geresulteerd in een aantal voorzieningen bij agrarische ondernemers en diverse decentrale huisvesting van internationale medewerkers in reguliere woningen.	Continu
Het huisvesten van de statushouders, op basis van de taakstelling, die het ministerie halfjaarlijks aan de gemeente toewijst.	• Met de woningcorporaties Nester en ZOwonen zijn afspraken gemaakt over de huisvesting van statushouders. De taakstelling wisselt per jaar. Voor 2021 was dit 45 personen. Deze taakstelling is begin 2022 gehaald. Daarnaast is ook de taakstelling voor 2020 alsnog ingevuld, waarmee in totaal 55 statushouders zijn gehuisvest. Hiervan zijn er 22 personen door ZOwonen en 33 personen door Nester in een woning geplaatst.	Continu
Passende huisvesting in een passend woonklimaat voor kwetsbare doelgroepen	• Een groeiend deel van de huurders van sociale huurwoningen behoort tot de kwetsbare doelgroepen. Dit zijn mensen die op meerdere vlakken worden ondersteund; woonbegeleiding, hulpverlening en begeleiding vanuit het sociaal maatschappelijk domein. Met het sluiten van een regionale convenant tussen gemeente, woningcorporaties en hulpverleningsinstanties en het matchingspunt voor de toewijzing van woningen is de benodigde hulpverlening geregeld. • In de jaarlijks op te stellen prestatieafspraken tussen gemeente, woningcorporaties en hun huurdersorganisaties zijn ook maatschappelijke afspraken opgenomen, zodat voor alle inwoners een optimaal resultaat wordt bereikt.	Continu

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

2. Volkshuisvesting		Portefeuillehouders Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Voldoende geschikte en betaalbare woningen voor mensen met een smalle beurs.	• In de prestatieafspraken met de corporaties staan afspraken over betaalbaarheid en beschikbaarheid zodat ook deze inwoners aan een woning worden geholpen.	Continu
Starters op de lokale woningmarkt door een aanvullende lening de mogelijkheid bieden tot het verwerven van hun eerste woning.	• De provincie heeft haar aandeel in de financiering van de startersleningen (75%) verlengd. De gemeente blijft het provinciaal beleid volgen. De Verordening startersleningen Gemeente Echt-Susteren is dusdanig aangepast dat provinciale wijzigingen in bedragen worden gevolgd. • In 2021 is een nieuwe deelnemersovereenkomst gesloten met de SVn. • Het aantal aanvragen is achtergebleven. Reden is onder meer de hoge prijzen die voor woningen worden gevraagd. Ook corona heeft vertraging in activiteiten meegebracht.	Continu
Voldoende standplaatsen en woonwagens voor de doelgroep woonwagenbewoners.	• Overdracht gemeentelijke woonwagenstandplaatsen uit het Echtse deel aan woningcorporatie Nester. • Binnen de gemeente Echt-Susteren zijn 45 standplaatsen die in beheer zijn bij de woningcorporaties. Gebleken is dat dit voldoende is om aan de vraag naar standplaatsen te kunnen voldoen.	Kwartaal 1 2021 Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Nieuw gebouwde woningen	79	80	56 [1)]
Overige			
Woningvoorraad Echt-Susteren [2)]	14.424	14.504	14.467
Huishoudensontwikkeling [3)]	14.195	14.153	14.358
Planvoorraad op basis van structuurvisie [4)]	279	132	112
Leegstand woningen [5)]	412	440	418
Plancapaciteit [6)]	788	585	640
Startersleningen	14	15-19	10
Huisvesting statushouders [7)]	15	20-25	55

[1)] op basis van gereedmeldingen Basisadministratie Adressen en Gebouwen (BAG) 43, de 56 woningen in 2021 zijn op basis van eigen gegevens;

7.7 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
[2])*Er zijn 3 woningen later gereed gemeld in de BAG dan de daadwerkelijke realisatie. Cijfers zijn hierop gecorrigeerd;*			
[3]) *Gegevens/prognoses Etil;*			
[4]) *Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018-2021;*			
[5]) *op basis van gemiddeld leegstandspercentage;*			
[6]) *Gegevens op basis van Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2021-2025, exclusief Middelveld III;*			
[7]) *Afhankelijk van taakstelling.*			

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	852.549	1.404.563	1.498.280
Baten	152.479	166.000	431.938
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**700.070**	**1.238.563**	**1.066.342**
Storting reserves		178.700	291.840
Onttrekking reserves		577.398	611.718
Mutaties van de reserves		**-398.698**	**-319.878**
Totaal lasten	852.549	1.583.263	1.790.120
Totaal baten	152.479	743.398	1.043.656
Gerealiseerde resultaat	**700.070**	**839.865**	**746.464**

7.8 Omgevingsrecht

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
Beperking van overlast en het waarborgen en waar mogelijk verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving en de veiligheid door: • Het verlenen van vergunningen en ontheffing; • het houden van toezicht op naleving van regels; • het afdwingen (waar nodig) van de naleving ervan. **Indicatoren/kengetallen** De indicatoren en kengetallen voor dit programma komen voor wat betreft de begrotingsgegevens voort uit het Uitvoeringsprogramma SC MER OD 2021. Aangezien het Uitvoeringsprogramma pas in de tweede helft van 2020 wordt opgesteld wordt in de primaire begroting uitgegaan van de cijfers van 2020. De Omgevingsdienst doet per kwartaal verslag van de voortgang van de uitvoering van haar taken.	• Algemene Plaatselijke Verordening (APV) • Bomennota Echt-Susteren • Bouwverordening Echt-Susteren • Beleidsnotitie Kermisbeleid • Geldende bestemmingsplannen en de daarop gebaseerde gemeentelijke beleidsregels • Beleidsplan Omgevingsrecht • Gemeentelijk verkeers- en vervoersplan Echt-Susteren • Kadernota handhavingsbeleid • Nota bodembeheer • Verordening kwaliteit VTH Echt-Susteren • Verordening marktgelden • Verordening naamgeving en nummering • Verordening op de heffing en invordering van leges • Verordening op de Omgevingscommissie MER • Verordening Wet geurhinder en veehouderij • Wegsleepverordening • Welstandsnota Echt-Susteren	Het programma Omgevingsrecht omvat de volgende producten: 1. Vergunningverlening 2. Toezicht 3. Handhaving 4. Milieu **Paragrafen** • Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering **Verbonden partijen** • Servicecentrum MER • Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord **Reserves en voorzieningen** • Reserve SC MER OD • Algemene milieureserve

1. Vergunningverlening		Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een adequate uitvoering van de wettelijke uitvoeringstaken van ruimtelijke ordening, bouw en milieu en bijzondere wetten.	Ook in 2021 was er sprake van een forse overschrijding van de geraamde aantallen vergunningaanvragen en meldingen. Het betrof zowel grotere, projectmatige ontwikkelingen als kleinere, particuliere initiatieven. In het Uitvoeringsprogramma 2021 was hier voor een deel al rekening mee gehouden. Via een begrotingswijziging zijn tussentijds nog extra middelen ad € 92.000 beschikbaar gesteld voor aanvullende dienstverlening. De legesinkomsten waren in 2021 buitengewoon hoog, ook in verhouding tot het aantal verleende vergunningen. Dit was het gevolg van het relatief forse aantal grote projecten.	Continu

7.8 Omgevingsrecht

1. Vergunningverlening	Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	Daarnaast heeft de Omgevingsdienst een aanzienlijke inzet gepleegd in het toezicht op de naleving van de coronaregels en informatievoorziening richting de klant. Daarvoor zijn vanuit het Rijk middelen beschikbaar gesteld.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Opbrengst leges	1.531.923	1.967.500*	2.313.034
Aantal verleende Wabo-vergunningen	567	550	621
Aantal verleende APV-vergunningen	266	484	227

* Primair begroot: €731.500. 1e Berap: €300.000 bijgeraamd. 2e Berap: €936.000 bijgeraamd.

2. Toezicht	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Adequaat gemeentelijk toezicht met weloverwogen inzet van verdere sanctiemiddelen.	• Via gerichte bouwcontroles is getoetst of bouwwerken volgens de verleende vergunning zijn gerealiseerd, waarbij de nadruk ligt op het waarborgen van de constructieve veiligheid. Het bouwtoezicht lag iets boven raming, in lijn met de aanhoudende opleving in de bouwsector. • Er zijn op basis van een opgestelde planning, volgens het uitvoeringsprogramma, integrale bedrijfscontroles uitgevoerd. Ondanks de coronamaatregelen is het toch mogelijk gebleken de (meeste) geplande bedrijfscontroles uit te voeren. • Er zijn controles uitgevoerd op het gebied van brandveiligheid bij gevoelige objecten (zorginstellingen, scholen, horeca, kantoren, bedrijfshallen). Het evenemententoezicht is door de coronacrisis nagenoeg geheel weggevallen. Deze uren zijn op andere taakvelden ingezet. • Ingediende klachten/meldingen zijn tijdig afgehandeld. In 2021 was er sprake van een forse toename van het aantal klachten. Deels is dit een maatschappelijke trend, die al enkele jaren doorzet. Daarnaast is het ook steeds gemakkelijker om een klacht in te dienen (nieuwe kanalen/app), en deels is dit ook te wijten aan de coronacrisis.	Continu

7.8 Omgevingsrecht

2. Toezicht	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels en wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	• Er heeft gebiedsgericht toezicht in de openbare ruimte plaatsgevonden door boa's. Daarnaast hebben de boa's inzet gepleegd in het toezicht op de naleving van de coronaregels. Dit heeft geleid tot een overschrijding van de geraamde integraal gebiedstoezicht.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021[2])	Realisatie 2021
Aantal bedrijven controles[1])	277	132	132
Aantal uren integraal gebiedstoezicht	2.290 [3])	1.750	2285 [3])
Aantal ontvangen meldingen/klachten	1.001	786	922

[1]) *Tijdens al deze bedrijven controles (op 5 thema's) wordt gelet op aspecten zoals bouwen, ruimtelijke ordening en milieu. Daarnaast wordt er per type controle gelet op voor deze controle specifieke wet- en regelgeving.*

[2]) *Deze cijfers wijken af van de cijfers uit de primaire gemeentebegroting en zijn bijgesteld naar aanleiding van de ramingen uit het Uitvoeringsprogramma 2020 van de MER Omgevingsdienst.*

[3]) *Inclusief uren in het kader van corona. Primair begroot 1.700 uur*

3. Handhaving	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Adequate handhaving het omgevingsrecht.	• Inzet van het handhavingsinstrumentarium bij geconstateerde overtredingen van wet- en regelgeving. Daarbij is een stijging waarneembaar van het aantal handhavingsbesluiten. • Vanuit de Omgevingsdienst is geparticipeerd in projecten en acties in het kader van de aanpak Ondermijning (woningsluitingen door hennepteelt, flexteaminzet). • Vanuit het project Keurmerk Veilig Ondernemen zijn controles en daaruit voortvloeiende handhavingsacties opgepakt op industrieterrein De Berk.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021

7.8 Omgevingsrecht

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal handhavingsbesluiten (bestuursdwang en dwangsom)	13	17	17

4. Milieu	Portefeuillehouder Wethouder drs. ing. H.E.J.M. Meuwissen
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een verantwoorde milieu hygiënische omgeving gebaseerd op landelijk vastgestelde normen en waarden.	Beoordeling van onderzoeken en advisering over bodem, geluid, externe veiligheid, archeologie, groen/ecologie in het kader van ruimtelijke plannen en projecten, vergunningverlening, toezicht en handhaving.	Continu
Cittaslow		
Bescherming luchtkwaliteit		
Een luchtkwaliteit die minimaal voldoet aan de wettelijke eisen.	Het aspect luchtkwaliteit maakt expliciet onderdeel uit van de afweging bij nieuwe initiatieven/bedrijfsvestigingen en ook het milieutoezicht op bestaande bedrijven.	Continu
Vermindering geluidsoverlast		
Naleving van wettelijke eisen, sanering van verkeerslawaai en vermindering van geluidsoverlast	• Door toetsing van ruimtelijke plannen/ontwikkelingen aan de normstelling uit de Wet geluidhinder is zorggedragen voor naleving van de regelgeving over geluid. • Waar nodig en mogelijk wordt uitvoering gegeven aan saneringsprogramma's met gebruikmaking van landelijke subsidies. • Waar mogelijk en nodig zijn geluidreducerende maatregelen (bijvoorbeeld geluidreducerend asfalt) toegepast bij gemeentelijke werken en initiatieven.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
-			

De indicatoren voor milieu maken integraal onderdeel uit van de onder paragraaf 1 (vergunningverlening) en 2 (toezicht/bedrijven controles) van dit programma opgenomen indicatoren.

7.8 Omgevingsrecht

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	2.612.631	2.681.681	2.663.485
Baten	872.500	2.128.508	2.474.168
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**1.740.131**	**553.173**	**189.317**
Storting reserves		544.000	900.453
Onttrekking reserves	-0	160.000	160.000
Mutaties van de reserves	**0**	**384.000**	**740.453**
Totaal lasten	2.612.631	3.225.681	3.563.938
Totaal baten	872.500	2.288.508	2.634.168
Gerealiseerde resultaat	**1.740.131**	**937.173**	**929.770**

7.8 Omgevingsrecht

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
• Het bedrijfsleven op economisch, recreatief en toeristisch gebied te stimuleren en faciliteren om te investeren in werkgelegenheid, met oog voor een goede balans met mens en omgeving. • Het stimuleren van maatschappelijk verantwoord en duurzaam ondernemen. • Bevorderen van een goed ondernemersklimaat voor bestaande en nieuwe bedrijven. • Bevorderen van een goede economische structuur en werkgelegenheid op het gebied van recreatie en toerisme in de gemeente.	• Grondnota Echt-Susteren 2019 • Nota Kostenverhaal 2011 • Plan recreatie en toerisme 2019-2021 • Structuurvisie Gemeente Echt-Susteren 2012-2025 (en actualisatiebesluiten) • Structuurvisie Wonen, Zorg en Woonomgeving. • Telecommunicatieverordening gemeente Echt-Susteren 2010 • Verordening precariobelasting 2021 • Verordening Regiofonds Midden-Limburg • Verordening op de heffing van toeristenbelasting 2021 en 1e wijziging op de heffing van toeristenbelasting 2021 • Winkeltijdenverordening Echt-Susteren 2013 • Erfgoedverordening Echt-Susteren 2018	Het programma Economische zaken en grondexploitaties omvat de volgende producten: **15.** Beheer en exploitatie van eigendommen **16.** Plattelandsvernieuwing **17.** Recreatie en toerisme **18.** Werkgelegenheid en economie **19.** Grondexploitaties **Verbonden partijen** • Visit Zuid-Limburg • NV Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg • Bocage commanditaire vennootschap • Euregio Rijn-Maas-Noord • Euromosa
Paragrafen	**Reserves en voorzieningen**	
• Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering • Grondbeleid	• Algemene Reserve Grondbedrijf • Reserve Regiofonds • Reserve uitvoering recreatief toeristisch beleid • Reserve deelneming GEM Bocage C.V. • Reserve deelneming GEM Bocage beheer B.V.	• Reserve deelneming OML BV • Reserve kwaliteitsverbeterende projecten buitengebied • Reserve samenwerkingsovereenkomst Industriepark Swentibold • Reserve winst Grondexploitaties • Reserve gebiedsvisies • Reserve majeure projecten • Voorziening verliezen grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Strategische inzet van gemeentelijke eigendommen voor realisatie van	Er zijn geen landbouwgronden verkocht in het dienstjaar 2021	n.v.t.

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

1. Beheer en exploitatie van eigendommen		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
ruimtelijke doelen/grondexploitaties.		
Verbetering van de landbouwstructuur.	De gemeente participeert in de kavelruil: Schil van Montfort, waardoor de landbouwstructuur in de noord-oost zijde van onze gemeente kon worden versterkt.	Continu
Verkoop van overhoeken.	De verzoeken zoals ingediend in 2021 tot aankoop van overhoeken zijn Afgewikkeld.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Aantal ha verpachte landbouwgrond	875	874	875

2. Plattelandsvernieuwing		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een duurzaam en gevarieerd platteland.	• De samenwerking Platteland in Ontwikkeling (PIO) is in 2021 door de Provincie Limburg beëindigd. Door de gemeente is de wettelijke en bovenwettelijke natuurcompensatie voor de ontwikkeling van VDL Nedcar en de A2 verbreding verwerkt in een plankaart Projectenkaart Swentibold. Van die kaart zijn drie prioritaire projecten rond Nieuwstadt door de gemeente in voorbereiding genomen, realisatie vindt plaats in 2022.	Continu
	• In de gemeentelijke structuurvisie Ontwikkelen met kwaliteit is een lijst met kwaliteitsverbeterende projecten voor het buitengebied opgenomen. Middels inzet van het LKM/GKM (Limburgs- en Gemeentelijk Kwaliteits Menu) welke in de structuurvisie is geborgd voor ontwikkelingen in het buitengebied, wordt financiering gegenereerd voor de realisatie van die projecten. Inmiddels is het grootste gedeelte van de projecten op de lijst gerealiseerd. De nog niet uitgevoerde projecten zijn niet of moeilijk uitvoerbaar gebleken.	4e kwartaal
	• Samen met de werkgroep Bermen en Biodiversiteit is een verbeterplan opgesteld en doorgevoerd voor de gemeentelijke bermen en ruw grasterreinen. De maatregelen omvatten: minder intensief maaien, een grotere maaihoogte hanteren -zodat bladrozetten worden gespaard en planten weer sneller kunnen teruggroeien en waar	1e en 4e kwartaal

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

2. Plattelandsvernieuwing		Portefeuillehouder Wethouder drs. P.H.J. Pustjens
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	mogelijk ook de gazons minder frequent maaien zodat ze een bijdrage kunnen leveren voor flora en fauna. • Samen met de organisatie Boeren met Natuur zijn in 2021 ruim twintig stroken met een gezamenlijke oppervlakte van 5,5 ha langs akkers, weilanden en bosranden ingezaaid met bloem- en kruidenrijke zaadmengsels. Hiermee is een belangrijke bijdrage geleverd aan landschapsbeleving en de bevordering van biodiversiteit. Vanwege de beoogde herinrichting van de Rode Beek is op verzoek van de gemeente een twintig meter brede reserveringsstrook, ter grootte van bijna 1 ha, aan de zuidkant van Susteren eveneens ingezaaid met een bloemrijk grasmengsel. Hiermee is het totaal oppervlakte aan kruidenrijke randen in afgelopen jaar in de gemeente Echt-Susteren ongeveer 6,5 ha. De kruidenrijke randen sluiten aan op de actuele ontwikkelingen naar een natuur inclusieve landbouw. Bloemrijke stroken verfraaien het landschap en zorgen eveneens voor zogenaamde functionele agrobiodiversiteit (plaagonderdrukking van bijvoorbeeld luizen of eikenprocessierupsen in bomen). • Naar aanleiding van onze subsidieaanvraag hebben we begin september een subsidiebeschikking (€ 62.400) ontvangen van de Provincie Limburg in het kader van het (1 miljoen) bomenplan. Onderdeel van de aanvraag is het aanplanten van 25 speciaal gekozen boomsoorten in het voedselbos Haverland, uitvoering begin 2022.	2e kwartaal 3e kwartaal

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Van regulier bos naar voedselbos omgezet areaal, totaal areaal	2 ha	2 ha	2 ha

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		
Gastvrijheid		
Een duidelijke gemeentelijke visie en	De jaarlijkse beleeffietsdag is vanwege de beperkende coronamaatregelen niet doorgegaan.	

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
identiteit van gastvrijheid en toerisme.	Ook beurzen zijn in 2021 om dezelfde reden niet bezocht. De reguliere promotie van Het Smalste Stukje Nederland is wel doorgegaan, zoals een advertentie in de Wegwijzer van Visit Zuid-Limburg, berichten in 't Waekblaad en regelmatige aandacht op onze website en via social media. Folders en kaarten zijn wederom verspreid, waaronder de nieuwe bezinningsfietskaart. Ook zijn acht ommetjes vernieuwd en in een uniform jasje gestoken.	2021 Augustus 2021 December 2021
Een bij de gemeente passend pakket aan toeristisch-recreatieve voorzieningen met name op het gebied van ontspanning, cultureel erfgoed, gastronomie en bezinning.	De themaroute bezinningstoerisme is gelanceerd in 2021 en er zijn ruim tweeduizend routekaarten verspreid o.a. via toeristische ondernemers. Onder leiding van stadsgidsen en in samenwerking met het Huis voor de Pelgrim zijn een viertal rondleidingen door de gemeente georganiseerd onder de noemer Religieuze parels in het Smalste Stukje Nederland. Dankzij een Provinciale subsidie begin 2021 samen met drie zuidelijke buurgemeenten zijn wederom 5 religieuze locaties binnen de gemeente digitaal ontsloten en zijn evenzoveel nieuwe audiotours ontwikkeld met verdiepende informatie die interessante verhalen vertellen over bijzondere locaties. Er is een eerste haalbaarheidsstudie verricht naar een uitkijktoren binnen de gemeente van waaruit zowel de Belgische als de Duitse grens zichtbaar is.	Augustus 2021 Zomer 2021 Tweede helft 2021 December 2021
Toeristisch beleid		
Een uitnodigend toeristisch beleid en kwaliteit betreffende overnachtingsmogelijkheden.	De overnachtingsaccommodaties zijn voorzien van beachflags, gadgets, flyers, folders, routes en kaarten waarmee zij hun gasten informeren over de toeristisch-recreatieve mogelijkheden binnen en buiten Echt-Susteren. In SML-verband is gewerkt aan uitwerking van een aantal projecten vanuit de regionale toeristische visie ter voorbereiding op bestuurlijke besluitvorming. Een van de projecten is erfgoedontsluiting, dat passend is binnen het speerpunt bezinningstoerisme van Het Smalste Stukje Nederland.	2021 Eind 2021
Betere bekendheid van streekproducten.	Wegens het annuleren van evenementen is het onder de aandacht brengen van streekproducten in 2021 langs die weg niet doorgegaan. Wel is dit blijvend onderdeel van toeristische promotie in algemene zin.	2021
Beschikbaarheid 'slow'routes		
Een goed aanbod van (toeristische) routes met aandacht voor de waarden van Cittaslow en een inhoudelijk geborgde informatievoorziening over deze	Acht ommetjes zijn geactualiseerd in 2021 en er zijn twee nieuwe fietsroutes rondom het thema bezinning ontwikkeld. Ook is, samen met buurgemeente Maasgouw en Rivierpark Maasvallei, een wandelkaart gelanceerd rondom Stevensweert en Roosteren nabij het voormalige fort Cantelmo, waarvan de contouren in het landschap nog zichtbaar zijn. In datzelfde gebied is een archeopunt gerealiseerd als onderdeel van de provinciale	Eind 2021 Zomer 2021

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme		Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
routes.	archeoroute. Dit is een gedenkmonument met digitaal op te roepen informatie over het verleden en heden van het gebied aan de Maas rondom Roosteren. Ook zijn voorbereidingen getroffen voor een verbeterde versie van de bestaande drielandenwandeling. Een authentieke kleikieplorry is aangekocht en gerestaureerd en gaat onderdeel uitmaken van een themaroute kleiwaren. Daarover buigt zich een werkgroep die is ingesteld.	Tweede helft 2021 Eind 2021
Aanwezigheid van actieve organisaties		
Bewustzijn van de waarden van Cittaslow bij andere organisaties.	De Wandelsportvereniging Echt heeft noodgedwongen amper activiteiten kunnen ontwikkelen door corona. Wel zijn ze ingeschakeld om een aantal vernieuwde ommetjes te controleren. De samenwerking met heemkundeverenigingen en stadsgidsen heeft een structureel karakter. Zo hebben zij rondleidingen verzorgd in het kader van Religieuze parels in Het Smalste Stukje Nederland (zie onderdeel “Gastvrijheid”), denken zij mee in de werkgroep kleiwarenroute en hebben zij actieve inbreng geleverd in het vernieuwen van de Houtwallenroute in en rondom Het Marissen. Een afstudeergroep van de Hotelschool heeft een voorstel ontwikkeld voor de promotie van het bezinningsaanbod. De werkgroep bezinningstoerisme is sporadisch bij elkaar geweest, mede als gevolg van corona.	2021 Zomer 2021 Eind 2021
Internationale organisaties en samenwerking		
Intensievere samenwerking met organisaties en overheden die bij de uitvoering van internationale samenwerking de waarden van Cittaslow en Slowfood toepassen en uitdragen.	Door de coronabeperkingen is hier noodgedwongen weinig invulling aan gegeven. Wel heeft in oktober (een grote delegatie van) de gemeenteraad en het college een weekendbezoek gebracht aan onze partnerstad Neustadt an der Weinstrasse, ter verdere versterking van de stedenband. Op digitale wijze is er gedurende het hele jaar intensief contact geweest met de partnerstad, op bestuurlijk en ambtelijk vlak. Dit laatste geldt ook voor het onderhouden van het netwerk en de samenwerking in het kader van Cittaslow, met name met de buurgemeenten aan weerszijden van de grens, Maaseik en Selfkant (kandidaat Cittaslow-gemeente).	
Positionering Nieuwstadt en Echt-Susteren op de Europese kaart	Het jaarlijkse Neustadttreffen heeft in het afgelopen jaar wegens corona geen fysieke doorgang kunnen vinden.	
Toeristische infrastructuur		
Goed bereikbare en ontsloten toeristische voorzieningen.	Door het groeizame weer vergde het onderhoud van routes in 2021 extra aandacht voor wat betreft het maaibeheer. De veerponten vanuit het Rivierpark Maasvallei zijn als gevolg van corona en hoog water gedurende een deel van het jaar buiten gebruik geweest. De nieuwe	

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

3. Recreatie en toerisme	Portefeuillehouder Burgemeester dr. J.W.M.M.J. Hessels
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	lange afstandswandeling van het Rivierpark Maasvallei werd in 2021 verkozen tot beste wandelroute van de Benelux.	April 2021

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Geregistreerde overnachtingen	365.000 [1])	225.000	nnb. [2])
Tarief toeristenbelasting [3])	1,00/1,50	1,00/1,50	1,00/1,50
Eenmalig bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland	3-jaarlijkse meting [4])	20%	Niet gemeten [5])
Meervoudig bezoek aan Het Smalste Stukje Nederland	3-jaarlijkse meting [4])	15%	Niet gemeten [5])
Tevredenheid bezoekers (zeer) positief	3-jaarlijkse meting [4])	>= 90%	Niet gemeten [5])

[1]) Wegens correcties voorgaande jaren is dit bedrag naar boven bijgesteld (was 260.000)
[2]) Gebaseerd op gegevens BsGW op basis van inkomsten toeristenbelasting; definitieve aantallen waren maart 2022 nog niet bekend, o.a. wegens het ontbreken van de cijfers over het vierde kwartaal. Voorlopig cijfer eerste 3 kwartalen was 255.000.
[3]) Gedifferentieerd tarief: €1,50 toeristische overnachtingen en € 1,00 niet-toeristische overnachtingen (arbeidsmigranten bij niet-recreatieve accommodaties)
[4]) Bron: onderzoek bureau Flycatcher. Werd elke 3-4 jaar herhaald door eenzelfde onderzoek onder een representatief deel van de Nederlandse bevolking; cijfers laatste meting in 2017: eenmalig bezoek was 16%; Meervoudig bezoek 14% en Tevredenheid 90%.
[5]) In 2021 is gekozen voor een andersoortig onderzoek nml. ondervraging van het toeristisch bedrijfsleven en diverse culturele-, sport- en maatschappelijke organisaties naar de ervaring met de campagne Het Smalste Stukje Nederland en de onderliggende cittaslowwaarden. De resultaten hiervan worden begin 2022 verwacht.

4. Werkgelegenheid en economie	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Cittaslow		

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Versterking economisch ondernemersklimaat en lokale werkgelegenheid		
Een sterk economisch ondernemersklimaat en behoud en groei van werkgelegenheid.	• Het bezoeken van bedrijven en onderhouden van contacten met stakeholders binnen de gemeente Echt-Susteren. • De gemeente neemt deel aan het Samenwerkingsverband Midden-Limburg (SML). Doel is gezamenlijk het bedrijfsleven te stimuleren en ondersteunen, alsmede afstemming en uitvoering van beleid op het gebied van werklocaties in de regio; • Facilitering van detailhandel binnen de gemeente Echt-Susteren bij nieuwe vestiging, uitbreiding of verplaatsing; • Intensiveren van contacten en voeren van periodieke overleggen met ondernemers- en winkeliersverenigingen en de ondernemersverenigingen van bedrijventerreinen; • Invoeren/introduceren van de lokale cadeaubon.	Continu November 2021
Eén compact, levendig, aantrekkelijk en goed bereikbaar centrum van Echt.	• Voortzetten van planvorming voor het centrum van Echt; • Uitvoering gegeven aan het Programma Centrum Echt; o diverse infrastructurele werken, te weten Groenserkampweg, Sint Janskamp, Aasterbergerweg, rotonde McDonald's, nieuwe ontsluitingsweg richting Ursulinenplein, turborotonde ter plaatse van Mourik, Ursulinenplein; o de planvorming rondom het complex De Valk; o de planvorming voor de herinrichting van de Plats; o plannen voor de transformatie van met name het gebied Bovenste Straat-zuid/Gelrestraat; o de planvorming om het wonen boven winkels mogelijk te maken; o de met de Provincie afgesloten Samenwerkingsagenda Kwaliteit Limburgse Centra; • Inrichten van en verstrekken informatie vanuit informatiepunt in het centrum van Echt • Planvorming hotelaccommodatie de Poort van Echt.	Continu
Het stimuleren en ondersteunen van startende ondernemers en faciliteren en ondersteunen van bestaande bedrijven.	• Inzet van de accountmanager bedrijven, fysiek en digitaal; • Begeleiden van bedrijven bij verduurzaming door inzet van de Stichting Groene Energie Limburg; • Actief verschaffen van informatie over coronamaatregelen en subsidiemogelijkheden; • Promoten van de gemeente Echt-Susteren als gebied waar het aangenaam verblijven en winkelen is; • Horecabedrijven ondersteunen bij het uitbreiden van terrassen via	Continu 1e en 2e kwartaal

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

4. Werkgelegenheid en economie	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische en P.H.M. Ruijten	
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
	gedoogbeschikkingen; • Advisering over vestiging- en ontwikkelingsmogelijkheden binnen de gemeente Echt-Susteren.	
Een voldoende, kwalitatief goed en gedifferentieerd bedrijventerreinenaanbod.	• Participatie via aandeelhouderschap in OML (Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg; • In SML-verband ontwikkelen van Investeringsagenda Midden-Limburg; • Gemeentelijke grondexploitatie uitbreiding de Berk III: grondverwerving en planvorming; • Uitbreiding bedrijventerrein De Loop-West: afstemming met projectontwikkelaar; • Grondverwerving (vestiging Wet voorkeursrecht gemeenten) en planvorming het Vonderen; • Faciliteren van ondernemers en ondernemersverenigingen; • Ondersteunen van ondernemers in adviezen rondom corona.	Continu 3e en 4e kwartaal

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Functiemenging (%) [1])	49,8	49,8	Nog niet bekend [7])
Vestigingen (van bedrijven) [2])	150,5	150,5	Nog niet bekend [7])
Demografische druk (%) [3])	76,0	72,4	76,9
Banen per 1.000 inwoners 15-64 jaar	675,0	700	Nog niet bekend [7])
Overige			
Niet-werkende werkzoekende %	2.8	3,0	Nog niet bekend [7])
Aantal bedrijven op bedrijventerreinen [4])	788	395	805
Aantal bedrijven in winkelcentra [5])	397	365	399
Aantal verkochte m^2 gemeentelijke grond bedrijventerrein [6])	5.075	3.419	4.351

[1]) De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.
[2]) Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.
[3]) De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar, bron: CBS
[4]) Bronwijziging: Gegevens 2020 Kamer van koophandel i.p.v. database Lisa. Begroting 2021 is gebaseerd op Lisa en daardoor te laag. Aantallen bedrijven in

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021

database Lisa is lager door andere benadering van gegevens (bijvoorbeeld bedrijfsverzamelgebouw is één bedrijf terwijl er meerdere bedrijven gevestigd zijn).

[5]) Bronwijziging: Gegevens 2020 Kamer van Koophandel i.p.v. database Lisa. Begroting 2021 is gebaseerd op Lisa en daardoor te laag.

[6]) Aanpassing 2020: 5.075 m2 is kadastrale correctie t.o.v. 5.065 m2 zoals genoemd in de jaarrekening 2020. Verkochte kavel 2021: betreft een kavel binnen het Businesspark Midden-Limburg verkocht door OML.

[7]) CBS: De gegevens over 2021 komen in april 2022 beschikbaar.

5. Grondexploitaties		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat hebben we bereikt?	**Wat hebben we ervoor gedaan?**	**Wanneer heeft realisatie plaatsgevonden?**
Een aanbod van bedrijfs- en woningbouwkavels dat aansluit op de vraag uit de markt.	Uitvoering geven aan grondexploitatieprojecten zoals omschreven in onderstaande tabel. De projecten worden nader toegelicht in de paragraaf Grondbeleid. Omdat deze vaak samenhang vertonen met overige ruimtelijke projecten, wordt hieronder de volledige projectenlijst getoond.	Zie onderstaande tabel.

De belangrijkste doelstellingen en richtinggevende principes voor onze gemeente zijn vastgelegd in de gemeentelijke structuurvisie 2012-2025 'Ontwikkelen met kwaliteit'. Door deel C 'Sturing en uitvoering' en bijlage 7 van deze visie wordt voor een deel concreet invulling gegeven aan de toekomstvisie van onze gemeente. Onderstaande projecten zijn volgens de projectenlijst 'Speerpunten stedelijk gebied' zoals opgenomen in (bijlage 7 van) de structuurvisie 2012-2025. Voor wat betreft de bijbehorende overzichtskaart van onderstaande projecten verwijzen wij u naar de projectenkaart van deze structuurvisie. Daarnaast is een aantal projecten in onderstaande tabel opgenomen welke niet als zodanig in de structuurvisie zijn opgenomen ('Overige stedelijke ontwikkelingen').

SV nr.	Speerpuntprojecten Stedelijk gebied	projectfile	Projectfase				Kern					prioriteit (laag/midden / hoog)
			I	V	U	A		2021	2022	2023	2024	
1.	Programma Centrum Echt	ja					Echt					hoog

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

2.	De Valk/foodmarkt	initiatief derden					Echt					hoog
3.	Voormalige LTS Echt	gereed					Echt					gereed
4.	Herstructurering woningbouwloc. Pr. Bernardstraat/ de Graaf	gereed					Echt					gereed
5	Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat	ja					Echt					hoog
6.	Bocage	ja					Echt					hoog
7.	Locatie voormalig schoolgebouw Heerweg (fase 1 gereed, fase 2 en 3)	ja					Echt					hoog
8.	Locatie hoek Heerweg - Kerkveldsweg-Oost (gesaneerd in 2016)						Echt					laag
9.	Voormalige dakpannenfabriek Cuypers	ja					Echt					hoog
10.	Apollo-locatie Bovenste Straat zuid	ja					Echt					hoog
10a.	Apollo-locatie Hoffakker 5	ja					Echt					hoog
11.	Expo	initiatief derden					Echt					laag
12.	Clarastraat (Kern Pey, onderdeel Biej Oalders)	initiatief derden					Peij					hoog
13	't Thaal	gereed					Peij					hoog
14	Weyenpasweg	ja					Hingen					laag
15	Op de Baant	ja					St. Joost					hoog
16	Centrum St .Joost (zie DOP St, Joost nr. OVS30)	gereed					St. Joost					gereed
17.	Verbouw en nieuwbouw Kloosterhoeve	gereed					St. Joost					gereed
18.	Brugweg Ruimte-voor-Ruimte	gereed					Peij					gereed
19	Sterrendael (vml.Star Potato)	ja					Slek					hoog
20	Vlaskuilseweg-Kerkweg Maria Hoop (café-zaal Wolters)	ja					Maria Hoop					midden
21.	Schellaertstraat (valt onder nr. 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
22.	Diergaarderstraat/Schellaertstraat (valt onder 20)	nee					Maria Hoop					n.v.t.
23.	Molenweg	initiatief derden					Koningsbosch					hoog
24.	Kloostercomplex Koningsbosch (initiatief derden)	initiatief derden					Koningsbosch					laag
25.	Klooster Koningsbosch	initiatief derden					Koningsbosch					hoog

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

26.	Verlengde Karel V-straat	ja					Koningsbosch					hoog
27.	Herstructurering hofje Karel V-straat	gereed					Koningsbosch					gereed
28.	Koningsplein Koningsbosch	gereed					Koningsbosch					gereed
29.	Op den Driessen	nee					Koningsbosch					laag
30.	Zorglocatie Mariaveld/ Hospice Susteren (hospice = gereed)	gereed					Susteren					gereed
31.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Reinoudhal, Kompenie)	gereed					Susteren					gereed
32.	Reinoud van Gelderstraat (locatie Majoor Evansschool/ gezinsvervangend tehuis), (Maj. Evansschool = gereed)	gereed					Susteren					gereed
33.	Winkelhart Susteren	ja					Susteren					hoog
34.	Oude Rijksweg Noord	gereed					Susteren					gereed
35.	Middelveld III	ja					Susteren					hoog
36.	Koppelveld	nee					Dieteren					laag
37	Vleutstraat	gereed					Dieteren					hoog
38	Kerkstraat Dieteren						Dieteren					laag
39	Steenakker Roosteren						Roosteren					laag
40	Hoogveld Roosteren						Roosteren					laag
41	Hoeffaert						Roosteren					laag
42.	Hoekstraat Roosteren	gereed					Roosteren					gereed
43	Bronnenberg						Nieuwstadt					laag
44	Herstructurering schoollocatie burg. Willemeschool	ja					Nieuwstadt					hoog
45	Kloppend hart Nieuwstadt						Nieuwstadt					hoog
46	Elsenewal						Nieuwstadt					laag
47	Witham	gereed					Nieuwstadt					gereed
48a	Krekelzank / Nieuwbouw basisschool Burg. Willeme	gereed					Nieuwstadt					gereed
48b	Woningbouw vm. locatie tenniscompl. Nieuwstadt (voortvloeisel project 48a)	ja					Nieuwstadt					midden
49.	Haverterstraat	gereed					Koningsbosch					gereed
50.	Flecken e.o.	gereed					Susteren					gereed
51	Olmstraat	gereed					Echt					gereed

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

52.	Herstructurering bedrijventerrein De Wolfskoul	nee					Susteren					hoog
53.	Herstructurering bedrijventerrein Dieterderweg	nee					Susteren					hoog
54.	Herstructurering bedrijventerrein De Loop	ja					Echt					midden
55 t/m 57	zie ontwikkeling diverse bedrijfslocaties						Echt					
58	Het zwembad in de Bandert	gereed										gereed
59	Recreatiecomplex Middelsgraaf	initiatief derden					Susteren					midden
60	Uitbreiding Hommelheide	initiatief derden					Susteren					midden
61	Locatie voormalige H. Pius X Kerk	gereed					Echt					gereed
62	A2-verbreding (zie ook OVS50)	ja					Echt					hoog
63	Pergamijn (Pepinusbrug)	initiatief derden					Peij/ Koningsbosch					hoog
55.	**Ontwikkeling diverse bedrijfslocaties**											
55	Businesspark ML (OML)	ja					Echt					midden
56.	Ontwikkeling In de Bandert	ja					Echt					hoog
57	De Berk (viel onder 55,1)	ja					Echt					laag
57b	De Berk III	ja					Echt					hoog
OSV	**Overige stedelijke ontwikkelingen (OVS) niet in de structuurvisie opgenomen**											
OSV20	DOP Koningsbosch (zie SV 26,27,28)	gereed					Koningsbosch					gereed
OSV30	DOP St. Joost (zie SV 15, 16,17)	gereed					St. Joost					gereed
OSV40	Gebiedsvisie Susteren (zie SV 33)	nee					Susteren					hoog
OSV50	Gebiedsvisie A2 (voor alle deelgebieden zijn afzonderlijke projectfiles)	gereed					Echt					midden
OSV60	Gebiedsvisie Peij	ja					Peij					hoog
OSV70	Livar Experience Centre (Zandweg 10 Maria Hoop)	ja					Peij					midden
OSV80	De Loop West	ja					Echt					hoog
OSV90	Vonderen	ja					St. Joost					hoog
OSV100	Spooremplacement Susteren	ja					Susteren					hoog

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

OSV110	Uitbreiding VDL Nedcar	ja					Nieuwstadt					hoog
OSV 120	Gebiedsvisie Roosteren	ja					Roosteren					hoog

Fasering: **I** = initieren, **V** = voorbereiden, **U** = uitvoeren, **A** = afronden

ni

= project is gereed

	12 appartementen Tiendschuur 14	nee					Susteren					hoog
	Verbouwing vml. supermarkt Chatelainplein tot appartementen	nee					Peij					hoog
	Gebiedsontwikkeling VDL/Nedcar	nee					Nieuwstadt					hoog
	Hotelontwikkeling Poort van Echt	nee					Echt					hoog

	herontwikkeling vml. Rabobank Chatelainplein	nee					Peij					hoog

7.9 Economische zaken en grondexploitaties

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	2.293.100	4.153.250	3.978.362
Baten	1.803.354	4.897.080	4.994.535
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**489.746**	**-743.830**	**-1.016.173**
Storting reserves	229.445	2.281.675	2.917.767
Onttrekking reserves	115.200	2.027.582	2.149.878
Mutaties van de reserves	**114.245**	**254.093**	**767.888**
Totaal lasten	2.522.545	6.434.925	6.896.129
Totaal baten	1.918.554	6.924.662	7.144.414
Gerealiseerde resultaat	**603.991**	**-489.737**	**-248.285**

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Doelstelling	Gemeentelijke wet- en regelgeving en beleidskaders	Reikwijdte
• Het voeren van een gezond financieel beleid, waarmee financiële risico's gemeden worden en structurele uitgaven gedekt worden met structurele inkomsten. • Een integrale afweging tussen beschikbare middelen en gewenste bestedingen waarbij het belastingniveau op een gemiddeld niveau blijft. • Beheersbaar blijven van financiële ontwikkelingen waarbij de raad in de positie gebracht wordt tijdig een integrale afweging te maken tussen de politieke wensen en de beschikbare middelen. • Begrotings- en budgetdiscipline. • Zorgen voor een solide reservepositie en een structurele buffer voor onvoorziene lasten om het hoofd te kunnen bieden aan onvoorziene situaties. • Verhoging van de algemene lastendruk is aanvaardbaar onder de voorwaarde dat de lastenverhoging voor de inwoners reëel blijft.	• Financiële verordening gemeente Echt-Susteren 2017 • Normenkader • Nota afschrijvingsbeleid • Nota reserves en voorzieningen • Nota risicomanagement • Nota weerstandsvermogen • Verordening financieringsstatuut 2019 • Verordening hondenbelasting 2020 • Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid van de gemeente Echt-Susteren • Verordening onroerendezaakbelastingen 2021	Algemene dekkingsmiddelen omvat de volgende producten: 1. Algemene gemeentelijke belastingen 2. Algemene uitkering gemeentefonds 3. Beleggingen 4. Taxaties wet WOZ (Waardering Onroerende Zaken)
Paragrafen	**Verbonden partijen**	**Reserves en voorzieningen**
• Lokale heffingen • Weerstandsvermogen en risicobeheersing • Bedrijfsvoering • Verbonden partijen	• Belastingsamenwerking Gemeenten en waterschappen (BsGW) • N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) • Nederlandse Waterschapsbank • Deelneming Enexis Holding N.V.	• Algemene reserve • Reserve BTW-compensatiefonds • Reserve personeel & Bestuur • Reserve revolvende investeringen • Reserve vermindering kapitaallasten • Reserve bedrijfsvoering • Reserve restant-budgetten • Reserve afschrijvingslasten investeringen • Reserve SC MER bedrijfsvoering • Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

1. Algemene gemeentelijke belastingen en financiële positie		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
Aanvaardbare financiële lastendruk voor huishoudens die op of rond het provinciale gemiddelde ligt	• De jaarlijkse stijging van de OZB voor woningen bedroeg in 2021 1,75% per jaar. • In 2019 heeft de gemeenteraad ingestemd met een nieuw systeem van afvalinzameling en –verwerking voor 2020 en volgende jaren. De wijzigingen in het afvalinzamelingsbeleid moeten de basis vormen voor de neerwaartse bijstelling van de lokale lastendruk. • Vanaf 2021 is de gemiddelde lastendruk in Echt-Susteren (€ 792) lager dan het provinciale gemiddelde in Limburg (€ 820). • Meer gedetailleerde informatie over rechten, heffingen en belastingen is te vinden in de paragraaf Lokale heffingen van deze programmabegroting.	verordeningen zijn vastgesteld in de vergadering van 15 december 2020.
Een gezonde financiële positie.	• Bestaande uitgaven zijn opgenomen in de meerjarenbegroting. Voor nieuw beleid is incidentele of structurele dekking gevonden in een sluitende meerjarenbegroting. • Het voeren van een strak begrotingsbeleid. Overschrijdingen van budgetten worden niet toegestaan, eventuele onvoorziene tegenvallers moeten binnen de bestaande begroting opgevangen worden. Dit betekent dat in deze gevallen keuzes gemaakt moeten worden. • Beheersen van risico's. Omdat in de gemeente een aantal omvangrijke bedrijventerreinen en grondexploitaties in ontwikkeling zijn, wordt hier goed de vinger aan de pols gehouden. Het actualiseren van deze exploitaties heeft een hoge prioriteit. Voor 2021 gelden de op 5 juli 2018 door de raad vastgestelde nota's risicomanagement en weerstandsvermogen • In de begroting is een bedrag van € 103.500 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Hierop is in de 1e bestuursrapportage 2021 voor € 22.100 een beroep gedaan in verband met het oplossen van problemen in de Reinoudhal. Op het einde van het jaar bleef nog € 81.400 over.	Continu

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Gemeentelijke woonlasten éénpersoons huishouden	€ 731	€ 720	€ 720
Gemeentelijke woonlasten meerpersoons huishouden	€ 785	€ 792	€ 792
Provinciale woonlasten meerpersoons huishouden 1) 2)	€ 786	€ 817	€ 820
Nationale woonlasten éénpersoons huishouden 1) 2)	€ 672	€ 737	€ 710

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Nationale woonlasten meerpersoons huishouden 1) 2)	€ 740	€ 799	€ 802
Overige			
Tarief hondenbelasting 1e hond	€ 43	€ 43	€ 43,80
Tarief hondenbelasting 2e hond	€ 65	€ 65	€ 65,40
Tarief hondenbelasting kennel	€ 259	€ 263	€ 262,80
Tarief toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
Tariefstijging ozb woningen	1,75%	1,75%	1,75%
Tariefstijging ozb niet-woningen	4%	4%	4%

1) Gegevens uit Belastingoverzicht 2021 (provincie Limburg; maart 2021)
2) Gegevens uit Coelo Atlas van de lokale lasten 2021

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
Een juiste weergave van de ontwikkeling van de algemene uitkering voor het begrotingsjaar en de daarop volgende jaren. *Opm. De gemeente heeft zelf geen invloed op de hoogte van de algemene uitkering. Deze wordt op rijksniveau bepaald.*	Het rijk publiceert driemaal per jaar een circulaire, te weten in mei, september en december. De meicirculaire geeft een beeld van het lopende jaar en de komende jaren, de september- en decembercirculaire beperken zich meestal tot bijstelling van het lopende dienstjaar. De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens het systeem van 'samen de trap op en samen de trap af' hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds. In den lande is steeds meer kritiek op dit systeem. Gemeenten verlangen meerjarige zekerheid. Gemeenten willen toe naar een andere bekostigingssystematiek. <u>Informatie verwerking van decentralisatie-uitkeringen in jaarstukken 2021</u> Jaarlijks worden gemeenten in de decembercirculaire geïnformeerd over nieuwe decentralisatie-uitkeringen voor het lopende jaar. Door de late publicatie van de decembercirculaire is het niet mogelijk om in 2021 nog uitgaven te doen voor deze onderwerpen. De inkomsten worden wel toegerekend aan 2021, maar gaan mee in de resultaatbepaling van het boekjaar 2021 en mogen worden overgebracht naar 2022 via resultaat(bestemming). <u>Accressen</u> De voeding van het gemeentefonds als gevolg van de methode 'samen de trap op en samen de trap af' wordt het accres genoemd. De accressen 2020 en 2021 zijn vastgeklikt op het niveau van	Continu

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
	de meicirculaire 2020 ter waarde van respectievelijk € 1.240 en € 1.030 miljoen. Dit om rust en stabiliteit te creëren tijdens de corona-pandemie en er vindt geen afrekening plaats. <u>Nieuw verdeelstelsel</u> De fondsbeheerders hebben in februari 2021 de herverdeeleffecten van de herijking van het Gemeentefonds voor het jaar 2017 gepubliceerd. Naar aanleiding van dit voorstel heeft de Raad voor het Openbaar bestuur (ROB) op 25 maart 2021 een tussenbericht met kritische vragen en opmerkingen uitgebracht. Het ging onder andere over de uitlegbaarheid van de herverdeeleffecten, met name in het sociaal domein. Dat was voor de fondsbeheerders aanleiding het voorstel opnieuw te bezien. Onder andere wordt een maatstaf vervangen voor het verklaren van gemeentelijke kosten door de gezondheidssituatie van de inwoners. Op 9 juli 2021 hebben de fondsbeheerders een aangepast voorstel voor het jaar 2017 bekend gemaakt en op 12 augustus 2021 de actualisatie van het verdeelvoorstel Gemeentefonds naar het jaar 2019. In dit verdeelvoorstel gaan 168 gemeenten er op vooruit en 187 gemeenten er op achteruit. De ROB bracht op 19 oktober 2021 zijn eindadvies uit. De raad ziet een verbetering ten opzichte van het huidig verdeelstelsel. Wel is onder andere een vijftal onderwerpen opgenomen waaraan voldaan zou moeten worden voorafgaand aan de invoer. De VNG heeft het ministerie van BZK gevraagd om een reactie op het advies van de ROB. Daar heeft BZK op 13 december 2021op gereageerd: De Algemene ledenvergadering van de VNG zal 11 februari 2022 een besluit nemen. Een nieuw kabinet zal een besluit moeten nemen over het nieuwe verdeelstelsel. Inwerkingtreding is voorzien per 1 januari 2023. De publicatie van definitieve resultaten is uiterlijk in de meicirculaire 2022. Tot de verwerking in de circulaire van het gemeentefonds worden de maatstafgegevens en de omvang van de clusters, waaruit de verdeling is opgebouwd, geactualiseerd. De fondsbeheerders verwerken dan ook de taakmutaties die in de periode 2019-2022 hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden. Dat kan leiden tot verschuiving in de herverdeeleffecten. De herverdeeleffecten zullen op dat moment definitief worden vastgesteld. Op deze definitieve stand van de herverdeeleffecten wordt ook het ingroeipad gebaseerd. <u>Evaluatie normeringsmethodiek</u> De normeringsmethodiek is wat in de volksmond heet ‘samen de trap op en samen de trap af’. Aan het eind van elke kabinetsperiode wordt de methodiek geëvalueerd. Hiervoor is een interdepartementale werkgroep ingesteld en tevens heeft de VNG zijn mening gegeven. Pijnpunt is vooral de stabiliteit van accressen, binnen een jaar, over de circulaires heen en tussen jaren. De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) heeft in juni 2021 een rapport gepubliceerd. In het rapport	

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

2. Algemene uitkering gemeentefonds		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
	is het volgende advies opgenomen: ▪ Eerst basis op orde, de middelen moeten toereikend zijn. ▪ Herstellen bestuurlijke verhoudingen, vertrouwen. ▪ Splitsing basisfonds (voor autonomie, beleidsvrijheid) en medebewindsfonds. ▪ Basisfonds: brede koppeling aan meerjarig rijksuitgavenkader bij zgn. Startnota, inclusief Nationaal Groeifonds. Dus 4 jaar vast component voor volume, wel actualisatie in circulaires van inflatie. ▪ Medebewindsfonds: eigen volume en indexatie. ▪ Gezamenlijke fondsen voor grote opgaven als energietransitie, klimaat, woningbouw. Het nieuwe kabinet zal besluiten hoe hier mee om te gaan.	

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Nominale groei Algemene uitkering in % o.b.v.:			
• Meicirculaire 2020	4,62%		
• Septembercirculaire 2020	4,62%		
• Meicirculaire 2021		3,71%	3,71%
• Septembercirculaire 2021		3,71%	3,71%

3. Beleggingen		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
Maximaal rendement op het aandelenbezit van Enexis en de BNG.	• Na de verkoop en splitsing van Essent waren voor de aandeelhouders de dividenden van Enexis, Attero en EPZ van belang. In 2014 zijn de aandelen van Attero verkocht. Voor de overige twee bedrijven is in 2021 over 2020 een dividend ontvangen van € 0,70 per aandeel. In totaliteit correspondeert dit met een bedrag van circa € 279.590. • Wat betreft het dividend BNG over 2019 is het beleid van de ECB gevolgd. Op basis van een uitdrukkelijke aanbeveling van de Economic Systemic Risk Board (ESRB), heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken laten weten haar aanbeveling over het uitstellen of schrappen van dividenduitkeringen over 2019 te	Dividenden van het voorgaande jaar worden doorgaans in mei/juni van het daarop volgende jaar uitgekeerd.

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

3. Beleggingen	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
	verlengen tot eind 2020. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Eind juli 2021 heeft de ECB aangekondigd de dividendrestricties te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. De BNG Bank keerde daarom in oktober 2021 het gereserveerde dividend uit over jaren 2019 en 2020 ter grootte van € 148 miljoen. Voor onze gemeente een bedrag van € 17.985 over 2019 en € 38.754 over 2020, in totaal is derhalve 2021 € 56.739 uitgekeerd.	
Een veilig, betaalbaar en betrouwbaar energienetwerk.	Het verstrekken van een converteerbare hybride geldlening aan Enexis. De aandeelhouders geven Enexis het recht om de lening om te zetten naar aandelen als dat nodig is voor de financiële stabiliteit van Enexis. De gemeente Echt-Susteren bezit 556.200 aandelen in Enexis Holding N.V. Dit is 0,3716% van het totale aandelen van Enexis. De totale lening door Enexis bedraagt € 500 miljoen. Het aandeel van de gemeente Echt-Susteren hierin is € 1.857.936. Over 2021 is een rendement ontvangen van € 40.500.	Jaarlijks wordt het rendement aan de deelnemende gemeenten uitgekeerd.

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Dividend Enexis en EPZ	€ 0,70	€ 0,47	€ 0,50
Aantal aandelen Enexis en EPZ	556.200	556.200	556.200
Dividend BNG	€ 1,27	€ 1,27	€ 1,81
Aantal aandelen BNG	21.411	21.411	21.411

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)	Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische	
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
Een marktconforme waarde van de woningen en niet-woningen.	• Jaarlijkse taxatie van de WOZ-objecten. In de eerste acht weken van ieder jaar stelt BsGW namens de gemeente bij WOZ-beschikking de waarde vast van alle onroerende zaken in de gemeente. BsGW maakt de opgestelde taxatie officieel bekend aan inwoners en bedrijven via het aanslagbiljet gemeentelijke belastingen. Daarop kunnen inwoners en bedrijven eventueel bezwaar maken. De WOZ-waarde is bepalend voor de belastingen die gemeenten, maar ook de rijksoverheid en waterschappen treffen.	Taxaties vinden gedurende het gehele jaar door.

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

4. Taxaties wet WOZ (Waardering onroerende zaken)		Portefeuillehouder Wethouder drs. G.H.C. Frische
Wat willen we bereiken?	**Wat gaan we ervoor doen?**	**Wanneer is realisatie gepland?**
	• De peildatum voor de taxaties 2021 bedroeg 1 januari 2020. • Bijhouden van een volledige WOZ-administratie door BsGW, waardoor alle veranderingen van woningen, niet-woningen en ongebouwde objecten binnen de gemeente zo accuraat mogelijk worden meegenomen in de WOZ-taxaties. • Uitvoeren van marktanalyse door BsGW via bureau- en veldanalyse. De permanente marktanalyse van woningen en niet-woningen is een belangrijk deelproces binnen de uitvoering van de Wet WOZ. Het is van belang dat de gemeente (BsGW) de koopprijzen van woningen en niet-woningen en de huurprijzen van niet-woningen goed vastlegt in het waarderingssysteem en de vraagprijzen gebruikt om te controleren of de modelwaarden aansluiten op de markt. • Gebruik maken van een modelmatige waarderingsapplicatie voor het taxeren van woningen, niet-woningen en agrarische objecten. • Hanteren van taxatiewijzers voor diverse typen objecten, zoals scholen, ziekenhuizen, etc. Deze taxatiewijzers geven op basis van uitgevoerde marktanalyses kengetallen en rekenmethoden voor het bepalen van de WOZ-waarde. De taxatiewijzers dragen bij aan de uniforme en kwalitatief goede waardering van deze objecten. • Afhandelen van bezwaren en beroepen binnen de wettelijk gestelde termijnen. • Informatie leveren aan het Waterschap, de belastingdienst en het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). • Vanaf 1 januari 2022 is er een wettelijke verplichting om woningen te waarderen op gebruiksoppervlakte. BsGW verzorgt voor de aangesloten gemeenten deze transitie. De werkzaamheden zijn gestart in 2019 en liepen zowel in 2020 en 2021 door.	Afgerond medio 2021

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Wettelijk voorgeschreven			
Gemiddelde WOZ-waarde woningen E-S [1] [2]	€ 224.518	€ 241.650	€ 241.650
Gemiddelde WOZ-waarde woningen Limburg [1] [2]	€ 214.573	€ 228.085	€ 228.085
Overige			
Totale WOZ-waarde niet-woningen (x 1.000) [2]	€ 570.683	€ 554.437	€ 554.437

[1] De waardeontwikkeling is afhankelijk van externe factoren waar de gemeente geen invloed op heeft.

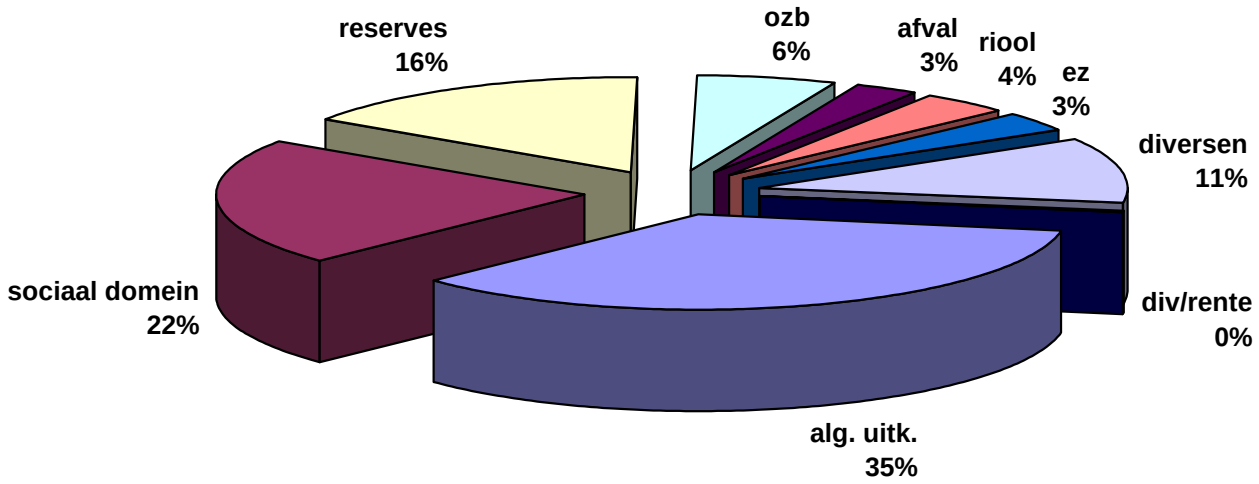
7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Indicatoren/kengetallen	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
²) *Gegevens uit Belastingoverzicht 2021 (provincie Limburg; april 2021)*			

Inkomsten (x € 1 miljoen)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Algemene uitkering van het rijk	€ 36,6	€ 32,8	€ 38,1
Vergoeding rijk bijstandsuitkeringen ¹)	€ 10,5	€ 6,2	€ 6,9
Deelfonds Wmo	€ 5,4	€ 5,3	€ 5,3
Deelfonds Participatie	€ 4,0	€ 3,6	€ 3,6
Deelfonds jeugd	€ 6,6	€ 6,9	€ 7,9
Onroerende zaakbelastingen	€ 6,6	€ 6,8	€ 6,7
Afvalstoffenheffing	€ 3,2	€ 2,9	€ 2,8
Rioolrechten	€ 4,2	€ 4,2	€ 4,3
Dividend/rente belegging	€ 0,6	€ 0,4	€ 0,3
Economische zaken en grondexploitaties	€ 1,6	€ 1,1	€ 3,6
Onttrekkingen reserves	€ 4,6	€ 1,2	€ 17,4
Diversen ²)	€ 10,1	€ 5,7	€ 12,2
Totaal	**€ 94,0**	**€ 77,1**	**€ 109,1**

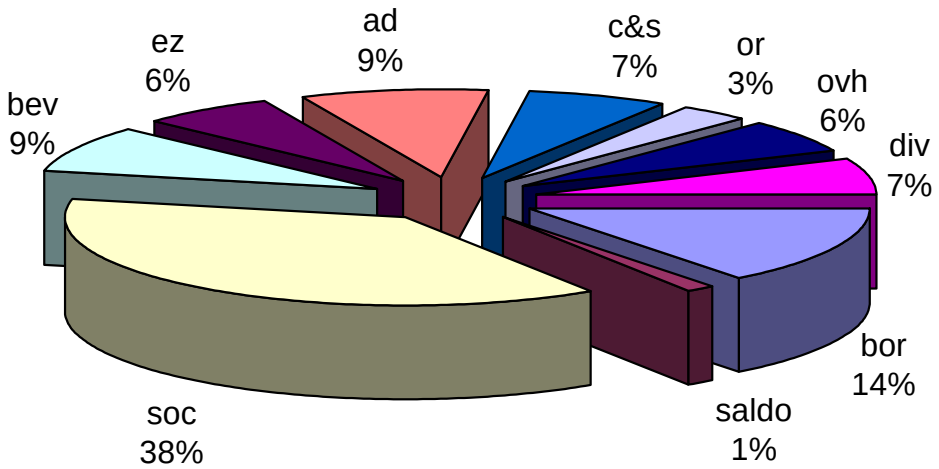
¹) In rekening inclusief Tozo 1
²) De post diversen is opgebouwd uit o.a. legesopbrengsten, pachten, huren, bijdragen derden, e.d..

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

Uitgaven (x € 1 miljoen)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Bevolking en bestuur (bev)	€ 8,6	€ 7,4	€ 9,3
Openbare orde en veiligheid (oov)	€ 2,6	€ 2,7	€ 2,8
Beheer openbare ruimte (bor)	€ 14,8	€ 13,2	€ 15,8
Onderwijs	€ 1,9	€ 1,9	€ 2,6
Cultuur & sport (c&s)	€ 4,9	€ 4,1	€ 7,4
Sociaal domein	€ 39,9	€ 34,0	€ 41,1
Ruimtelijke ontwikkeling/volkshuisvesting	€ 1,4	€ 0,9	€ 1,8
Omgevingsrecht (or)	€ 3,5	€ 2,6	€ 3,6
Economische zaken en grondexploit. (ez)	€ 3,9	€ 2,6	€ 7,0
Algemene dekkingsmiddelen	€ 4,1	€ 1,5	€ 9,5
Overhead (ovh)	€ 6,4	€ 6,2	€ 6,8
Rekening-/begrotingsaldo	€ 2,0	€ -	€ 1,4
Totaal	**€ 94,0**	**€ 77,1**	**€ 109,1**

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

(bedragen in duizenden euro's)	Rekening 2020	Begroting 2021	Rekening 2021
Algemene dekkingsmiddelen			
Algemene uitkering gemeentefonds	€ 52.694	€ 48.652	€ 55.175
Algemene belastingen			
Onroerende zaakbelasting	€ 6.574	€ 6.781	€ 6.715
Hondenbelasting	€ 178	€ 175	€ 183
Toeristenbelasting	€ 478	€ 342	€ 510
Onvoorzien			
Onvoorziene uitgaven algemeen	€ -	€ 104	€ -
Rente van kapitalen			
Dividend BNG	€ 27	€ 25	€ 39
Rente concerteerbare hybride lening Enexis	€ 13	€ -	€ 41
Dividend Enexis, Attero	€ 421	€ 382	€ 280
Saldo begroting voor bestemming	**€ 3.166**	**€ 337 -/-**	**€ 1.431**
Mutaties met reserves			
Toevoegingen aan reserves	€ 5.660	€ 820 -/-	€ 17.402
Onttrekking aan reserves	€ 4.574	€ 1.157	€ 17.383
Saldo reserves	**- € 1.086**	**€ 337**	**- € 19**
Saldo rekening voor bestemming	**€ 2.080**	**€ -**	**€ 1.412**

7.10 Algemene dekkingsmiddelen

	Primitieve begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
Lasten	1.363.595	1.544.639	340.046
Baten	40.659.990	46.110.752	46.192.765
Gerealiseerde totaal van saldo van baten en lasten	**-39.296.395**	**-44.566.113**	**-45.852.719**
Storting reserves	168.371	8.151.476	9.204.308
Onttrekking reserves	612.700	8.756.181	7.204.204
Mutaties van de reserves	**-444.329**	**-604.705**	**2.000.104**
Totaal lasten	1.531.966	9.696.115	9.544.354
Totaal baten	41.272.690	54.866.933	53.396.969
Gerealiseerde resultaat	**-39.740.724**	**-45.170.818**	**-43.852.615**

8. Recapitulatie

Programmaverantwoording

2021

Recapitulatie Programmarekening 2021

Programma	Bedrag begroot primitief uitgaven	Bedrag begroot uitgaven	Bedrag werkelijk uitgaven	Bedrag begroot primitief inkomsten	Bedrag begroot inkomsten	Bedrag werkelijk inkomsten	Saldo
Bevolking en Bestuur	7.439.891	9.092.626	9.282.193	630.380	630.380	1.009.582	8.272.611
Openbare orde en veiligheid	2.712.338	2.890.090	2.805.672	104.147	141.647	155.294	2.650.378
Beheer openbare ruimte	13.163.952	15.745.949	15.798.147	8.169.491	9.553.800	9.866.640	5.931.505
Onderwijs	1.920.909	2.004.947	2.695.315	370.308	634.277	1.352.877	1.342.437
Cultuur & Sport	4.086.323	8.441.655	7.438.682	762.585	5.066.878	4.879.745	2.558.939
Sociaal Domein	33.966.369	42.989.653	41.103.881	22.712.986	28.114.703	27.228.435	13.875.447
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	852.549	1.583.263	1.790.120	152.479	743.398	1.043.656	746.464
Omgevingsrecht	2.612.631	3.225.681	3.563.938	872.500	2.288.508	2.634.168	929.770
Economische Zaken en grondexploitaties	2.522.545	6.434.925	6.896.129	1.918.554	6.924.662	7.144.413	-248.285
Algemene dekkingsmiddelen	1.531.966	9.696.115	9.544.353	41.272.690	54.866.933	53.396.969	-43.852.615
Overhead	6.263.043	6.923.467	6.762.912	106.396	106.396	382.274	6.380.638
Resultaat	0	43.211		0			1.412.711
Totaal	**77.072.516**	**109.071.582**	**107.681.342**	**77.072.516**	**109.071.582**	**109.094.053**	**0**

9. Paragrafen

Programmaverantwoording

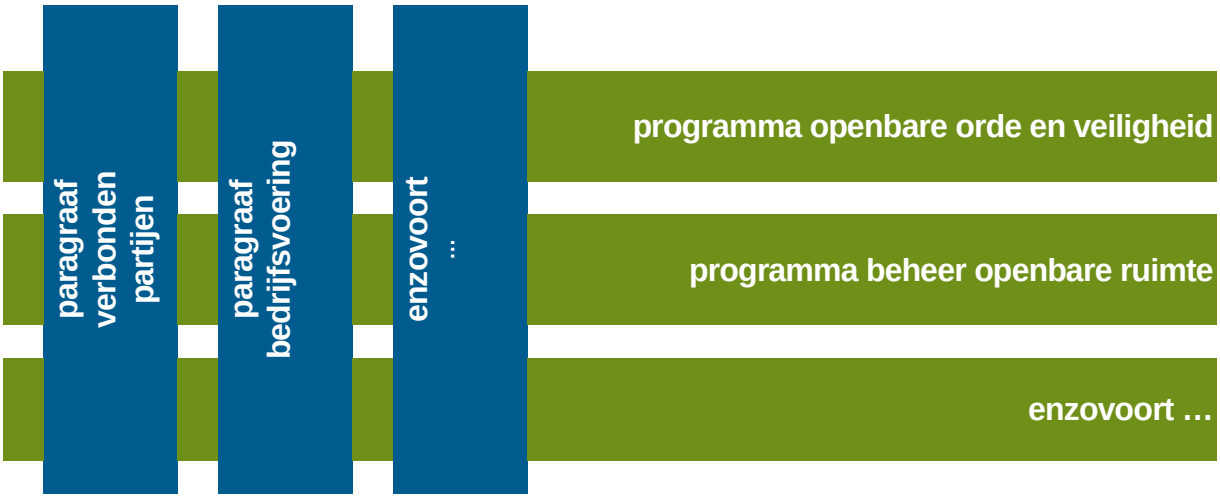
2021

9.1 Inleiding paragrafen

De paragrafen bij de begroting en de jaarstukken geven een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting en de jaarstukken gezien vanuit een bepaald perspectief. Het gaat om onderdelen van de financiële functie die betrekking hebben op de beleidslijnen van beheersmatige aspecten. Die kunnen grote financiële impact hebben. Mogelijk is hun politieke betekenis groot, of zijn ze van belang voor de realisatie van de programma's. Het gaat bijvoorbeeld om het aangeven van het beleid over het weerstandsvermogen: Wat denkt de raad dat een verstandige spaarpot is voor toekomstige tegenvallers? Over de onderwerpen van de paragrafen is veelal in de begroting, jaarstukken en andere documenten informatie te vinden, maar deze informatie is versnipperd. Vanwege het belang van de betrokken onderwerpen en het feit dat de raad in een duaal stelsel kaders stelt en controleert, is het belangrijk dat de raad een overzicht heeft van de betrokken onderwerpen en daarvoor een instrument heeft om de kaderstellende en controlerende taak uit te voeren. Daarvoor zijn de paragrafen.

De paragrafen en de programma's

Er is een relatie tussen de programma's en de paragrafen. Deze relatie is in het onderstaande schema weergegeven:

Zoals het schema aangeeft, is er enige overlap tussen de paragrafen en de programma's. Bijvoorbeeld wanneer een gemeente heeft gekozen voor het instrument kwaliteitshandvesten dan wordt deze keuze opgenomen en uitgewerkt in de paragraaf bedrijfsvoering. Betreft een van de kwaliteitshandvesten het parkeerbeleid (een wielklem wordt binnen één uur na melding verwijderd), dan kan dit ook een onderdeel vormen van het programma beheer openbare ruimte.

De mate waarin onderwerpen zowel in de bedrijfsvoeringparagraaf als in een programma terugkomen, hangt ook af van het politieke gewicht dat het onderwerp heeft in het programma. Is in genoemd voorbeeld het kwaliteitshandvest parkeerbeleid maar van marginale betekenis in het programma beheer openbare ruimte, dan kan in het programma met een korte verwijzing worden volstaan. Is het een cruciaal onderdeel in het programma, dan wordt daar op het kwaliteitshandvest ingegaan. Een vergelijkbare redenering gaat op voor de andere paragrafen.
Een eenduidige richtlijn is hier niet makkelijk te geven, omdat per gemeente en per begrotingsjaar de situatie kan verschillen. Elke gemeente moet haar eigen 'maatwerk' vinden. Een duidelijk markeringspunt is dat de programma's direct gericht zijn op de inwoners en de paragrafen indirect; het zijn kaders die de raad voor het college stelt voor het beheer en de uitvoering.

Het hoofddoel van de paragrafen is de raad in staat te stellen de beleidslijnen van de diverse onderdelen van de financiële functie vast te stellen en de hoofdlijnen van de uitvoering te controleren. Daarnaast betekenen de paragrafen ook dat de raad meer zelf gaat regelen. De raad wordt niet alleen beter in staat gesteld de kaderstellende en controlerende functie uit te voeren, maar heeft ook een plicht tot kaderstellen en controleren. Het gaat vooral om zaken waarbij gemeenten te zeer verschillen om

normen verplichtend op te leggen. Een standaardnorm voor het weerstandsvermogen is immers niet goed mogelijk, gezien de verschillen tussen gemeenten. Daar staat tegenover dat transparantie essentieel is voor de raad zelf, maar ook voor de inwoners en de toezichthouders, dus voor het algemeen belang. Om voldoende transparantie te verkrijgen is het van belang dat de raad zelf aangeeft wat hij onder bijvoorbeeld de weerstandscapaciteit en risico's verstaat en wat zijn beleid over het weerstandsvermogen is.

Bovenstaande geeft eigenlijk al aan dat de paragrafen, niet alleen van belang zijn voor raad en inwoner, maar ook voor de toezichthouder. Die heeft een toegenomen behoefte aan informatie voor het beoordelen van de financiële positie van gemeenten. Redenen hiervoor zijn de complexer wordende samenleving, ontwikkelingen van financiering en vormen van verzelfstandiging. Daarnaast hebben gemeenten, via decentralisatie meer taken en verantwoordelijkheden gekregen. Een belangrijk deel van de informatiebehoefte van de toezichthouder wordt opgevangen door de voorgestelde paragrafen bij de begroting en de jaarstukken.

Waarom, welke paragrafen?

Zeven paragrafen zijn verplicht gesteld bij het Besluit Begroten & Verantwoorden provincies en gemeenten (BBV). Alle paragrafen zijn, ieder op hun eigen manier, van belang voor het inzicht in de financiële positie. Hieronder wordt kort beschreven welke paragrafen voorgeschreven zijn en wat het specifieke belang van de betreffende paragraaf is.

Lokale lasten

Het overzicht lokale heffingen, maakt deel uit van het programmaplan van het overzicht algemene dekkingsmiddelen. Bij de uitwerking van de lokale heffingen kan naast de algemene dekkingsmiddelen, zoals de OZB, ook worden ingegaan op lokale heffingen die bij een programma horen. Zo worden de rioolrechten op het programma ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, geboekt als baten. Het overzicht lokale heffingen heeft betrekking op de belastingen en op de heffingen. Het overzicht bevat de beleidsvoornemens voor de lokale lasten en een overzicht op hoofdlijnen van de diverse belastingen en heffingen. De belastingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van gemeenten. De lokale lasten zijn een integraal onderdeel van het gemeentelijk beleid. De uitgangspunten van het beleid, de tarieven, de kostendekkendheid, kwijtschelding en 'lastenplaatjes' zijn de centrale onderwerpen van dit onderdeel.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is de weerstandscapaciteit in relatie tot de risico's. De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is belangrijk wanneer zich een financiële tegenvaller voordoet. Aandacht voor het weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller dwingt tot bezuinigen.

Het BBV schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basisset van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, wordt vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Dit onderdeel gaat met name in op de onderhoudstoestand en de kosten van wegen, riolering, gebouwen, kunstwerken en dergelijke. Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een groot deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom belangrijk voor een juist inzicht in de financiële positie.

Financiering
De financieringsparagraaf is sinds 2001 verplicht bij begroting en jaarverslag. Het doel van deze paragraaf is de uitvoering van de treasuryfunctie te volgen.

Bedrijfsvoering
Bedrijfsvoering is nodig voor het verwezenlijken van de taken van gemeenten. De bedrijfsvoeringparagraaf moet inzicht geven in de stand van zaken en de beleidsvoornemens over de bedrijfsvoering; met het oog op het uitvoeren van de programma's in het programmaplan en met het oog op de continuïteit van de gemeente. Delen van bedrijfsvoering zijn vanaf 1 juli 2017 ondergebracht in het Servicecentrum MER. Het betreft personeel & organisatie, financiën, documentaire informatievoorziening en informatisering en automatisering.

Verbonden partijen
De paragraaf verbonden partijen moet inzicht geven in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen, waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend en waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen zijn een manier om een bepaald beleidsvoornemen uit te voeren; het aangaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publiek belang. Gezien de veelheid aan verbonden partijen en hun financiële en bestuurlijke belang is het voor het inzicht van de raad belangrijk dat de relatie tussen verbonden partijen en het publieke belang, zoals geconcretiseerd in de programma's in hoofdlijnen aan worden gegeven. Daarbij moet apart stilgestaan worden bij de voornemens over verbonden partijen.

Grondbeleid
De hoofdlijnen van het grondbeleid komen in deze paragraaf aan de orde. De paragraaf grondbeleid geeft de visie op het grondbeleid in relatie tot de uitvoering van de doelstellingen, zoals opgenomen in het programmaplan. Via grondbeleid kan een nadere invulling aan het uitvoeren van bepaalde beleidsvoornemens worden gegeven. Gedacht kan worden aan volkshuisvesting. Gezien het grote financiële belang van grondbeleid is een overzicht van het grondbeleid noodzakelijk voor de raad.

De paragrafen en de beleids- en budgetcyclus
Van de programma's is gezegd dat een gemeente een reeks van beleidscycli kent, met elk hun eigen beleidsprocessen en eigen, veelal meerjarige tijdshorizon. De begroting kan daarom worden gezien als de beleidsmatige en budgettaire neerslag van meerjarige beleidscycli die betrekking hebben op één kalenderjaar. De raad gebruikt in deze visie de begroting als een instrument van planning en control om het voortschrijden van de uitvoering van de (beleids-)programma's (bij) te sturen en te controleren. Ook voor de onderwerpen van de paragrafen geldt dat ze veelal een meerjarige tijdshorizon hebben en voor de raad een instrument van planning en control zijn. In dat licht zijn er twee manieren om met de paragrafen om te gaan.

De gemeente gaat uit van een nota voor het terrein van de betreffende paragraaf. Zo'n nota geeft dan bijvoorbeeld ontwikkelingen die belangrijk zijn, uitgangspunten, een visie, een lange termijn aanpak en prioriteiten. De nota's, die net zoals bij de beleidsnota's voor de programma's een neerslag kunnen krijgen in een collegeprogramma, zijn dan leidend bij het opstellen van de paragrafen. Deze behandelen voor het betreffende onderwerp de voortgang van de beleidsuitvoering, zoals aangegeven in de nota, de nieuwe ontwikkelingen en de vraag of de inhoud van het beleid nog steeds van toepassing is. De paragrafen hebben op die manier, evenals de programma's, een functie in de planning en control van de raad. De paragrafen kunnen in deze aanpak meer ter zake en kort zijn, zeker wanneer er geen duidelijke beleidswijzigingen nodig zijn. Ook is het bij deze benadering van belang dat de betreffende nota actueel blijft door deze bijvoorbeeld een keer in de vier jaar bij te stellen.

Een vereiste is dat de paragrafen zelfstandig leesbaar zijn. Dat betekent onder meer dat er kort wordt samengevat wat in de nota is bepaald. Ook het onderwerp van de paragraaf is van invloed op de inhoud en de omvang. Een paragraaf weerstandsvermogen bijvoorbeeld is als regel omvangrijker dan een paragraaf verbonden partijen. Het eerste onderwerp heeft namelijk een dynamischer karakter dan het tweede. Als de tweede benadering niet gekozen wordt, dan is als regel de paragraaf langer dan in het geval er met een nota gewerkt wordt.

9.2 Paragraaf lokale heffingen

Verordening 212: Artikel 14. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. De mate van kostendekkendheid van de rioolrechten en de afvalstoffenheffing
b. Het aantal en het bedrag aan kwijtscheldingen
c. De waardeontwikkeling van onroerende zaken

Deze paragraaf bevat verder informatie over het tarievenbeleid voor de gemeentelijke heffingen, de ontwikkeling van de lokale heffingen en het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente.

	Rekening 2020	Begroting 2021	Bijgestelde begroting 2021	Rekening 2021
OZB	€ 6.574.000	€ 6.781.000	€ 6.781.000	€ 6.715.000
Afvalstoffenheffing	€ 3.179.000	€ 2.859.000	€ 2.859.000	€ 2.825.000
Rioolheffing	€ 4.185.000	€ 4.209.000	€ 4.209.000	€ 4.258.000
Hondenbelasting	€ 178.000	€ 175.000	€ 175.000	€ 183.000
Toeristenbelasting	€ 478.000	€ 342.000	€ 342.000	€ 355.000
Toeristenbelasting voorgaande jaren				€ 155.000

Lokale heffingen

Visie en uitgangspunten

In deze jaarrekening zijn bij de verantwoording over de lokale lasten de volgende uitgangspunten aangehouden:

- Kostendekkendheid: het eerste uitgangspunt is dat de gebruiker betaalt. De gemeenteraad is vrij om de hoogte van het tarief vast te stellen met een kostenonderbouwing als basis, waarbij het Rijk een aantal grenzen heeft gesteld, waaronder een maximale kostendekkendheid van 100%.
- Voor de berekening van de bouwleges is een staffeling van de tariefberekening toegepast. Het plafond voor de te heffen bouwleges is bepaald op € 350.000.
- In het hoofdlijnenakkoord 2018-2022 is aangegeven dat de onroerendezaakbelasting in de periode 2018-2022 met maximaal 1,75% per jaar stijgt. Dit is waarschijnlijk minder dan de inflatiecorrectie. Om dit gedeeltelijk te compenseren is in de kadernota 2020 een voorstel gedaan het tarief voor de niet-woningen toe te laten groeien naar het gemiddelde Limburgse tarief voor niet-woningen van de plattelandsgemeenten. Dit is vertaald in een jaarlijkse stijging van 4% voor drie jaar, in plaats van de in het Hoofdlijnenakkoord genoemde 1,75%. In 2022 wordt dit opnieuw bekeken.
- De hoogte van de tarieven en de kostendekkendheid van de tarieven zijn in december 2020 door de raad vastgesteld. In het hoofdstuk “Uniforme methode van berekening van tarieven” van de “Nota heffingen 2010” staat de methode beschreven die gehanteerd wordt voor het bepalen van de kosten die inzicht geeft in de totstandkoming van de tarieven doordat beleidskeuzes zichtbaar worden vastgesteld.
- Het nieuwe systeem voor de inzameling van het huishoudelijk afval is op 1 januari 2020 gestart. De raad heeft in de vergadering van 21 februari 2019 gekozen voor een moderne en duurzame afvalinzameling, volgens de startnotitie Van Afval Naar Grondstoffen. Het scheidingsgedrag van de inwoners wordt maximaal gestimuleerd met een goede service en een financiële prikkel.
  De tarieven zijn 100% kostendekkend en als de inwoners het afval goed scheiden betalen zij een lagere afvalstoffenheffing dan voorheen.
- Volgens het in de raad van 22 september 2016 vastgestelde Gemeentelijk rioleringsplan (GRP) 2017-2021 is het tarief voor rioolheffing in 2018 gebleven op het niveau van 2017. Vanaf 2019 is dit geleidelijk verhoogd met 1,6% tot € 295 in 2028. Vanaf 2016 zijn objecten in de lozing betrokken die indirect lozen op het riool. Het is wettelijk vereist deze objecten in de heffing te betrekken en het is gerechtvaardigd en juridisch verdedigbaar om deze objecten maar voor 50% te belasten. In 2021 is een nieuw GRP aan de raad voorgelegd voor de periode 2022-2026.
- Het tarief voor de toeristenbelasting bedraagt € 1,50 per persoon per overnachting.
- Om onderscheid in tarief tussen het kort verblijf van arbeidsmigranten in verblijven met een niet-recreatieve bestemming (bijvoorbeeld huisvesting volgens de beleidsnotitie *‘huisvesting shortstay-*

arbeidsmigranten gemeente Echt-Susteren') enerzijds en elke andere vorm van kort verblijf anderzijds mogelijk te maken, is vanaf 2018 de lijst van definities uitgebreid en is onderscheid gemaakt in het van toepassing zijnde tarief per persoon per nacht. Dit tarief is € 1 per persoon per overnachting. Het onderscheid is gebaseerd op de aard van het verblijf dat voor overnachting ter beschikking wordt gesteld. Een en ander houdt in dat verblijf door bijvoorbeeld arbeidsmigranten in verblijven met een recreatieve bestemming (of verblijven die bepaalde perioden van het jaar als zodanig worden gebruikt), belast wordt tegen het reguliere (hogere) tarief.

- Hoewel de grafrechten van openbare begraafplaatsen niet kostendekkend zijn worden deze niet verder verhoogd. Er is duidelijk een maatschappelijke trend zichtbaar dat het aantal crematies toeneemt en het aantal begravingen afneemt. Dit heeft tot gevolg dat de lasten van de begraafplaatsen over minder begravingen moet worden omgeslagen, waardoor de kosten per begraving sterk stijgen. Hierdoor wordt de keuze voor een begraving of crematie om financiële redenen bijna onmogelijk. Dit is een onwenselijke ontwikkeling. Daarom zijn de tarieven van begravingen bevroren op het niveau van het jaar 2015.
- Op basis van de Gemeentewet is er geen grondslag voor de invoering van een leegstandsbelastingen voor niet-woningen.
- Vanaf 2021 geldt een nieuwe verordening precariobelasting. De gemeenteraad heeft er mee ingestemd dat geen precariobelasting meer wordt geheven voor terrassen.

Forensenbelasting

Gemeenten kunnen belastingen heffen van niet-inwoners die voor kortere of langere tijd in de gemeente verblijven en daarbij gebruik maken van de gemeentelijke voorzieningen via de toeristenbelasting en de forensenbelasting. De heffing van toeristenbelasting is gericht op kortstondig verblijf; de forensenbelasting op degenen die als tweede woning, voor langere tijd kunnen beschikken over een nachtverblijf of een gemeubileerde woning in de gemeente. De toeristenbelasting wordt geheven van degene die gelegenheid biedt tot verblijf (de ondernemer), maar het is uiteindelijk de gast van buiten de gemeente die de belasting betaalt. De ondernemer mag de belasting namelijk doorberekenen aan zijn gasten. De forensenbelasting wordt direct geheven van de niet-ingezetene die de beschikking heeft over een gemeubileerde woonruimte. Voorwaarde voor het heffen van een forensenbelasting is dat de eigenaar geen ingezetene is, meer dan 90 dagen beschikt over de tweede woning en dat de woning gemeubileerd is. Op dit moment kunnen deze eigenaren niet in de toeristenbelasting betrokken worden. Bij een forensenbelasting gaan ze deze dus betalen. Voor de dagen dat ze zelf geen gebruik maken van de woning en deze via een verhuurbemiddelingsbureau ter beschikking stellen aan derden, betalen de gebruikers via het bemiddelingsbureau toeristenbelasting. Dat zit nu wel al in de heffing. Het is voor de eigenaar dus niet beide. Hij betaalt voor de 90 dagen en meer een vast bedrag en de gebruiker betaalt de toeristenbelasting voor de overnachtingen per persoon. Uit een haalbaarheidsonderzoek van BsGW blijkt dat het in Echt-Susteren om ongeveer 200 woningen gaat die in de forensenbelasting betrokken kunnen worden. Via het raadsvoorstel over de belastingverordeningen 2022 dat op 15 december 2021 door de gemeenteraad is vastgesteld, wordt vanaf 2022 een forensenbelasting ingevoerd om zodoende de niet-ingezeten die in de gemeente een tweede woning hebben, bij te laten dragen in de algemene voorzieningen die de gemeente biedt. De eigenaar betaalt weliswaar onroerendezaakbelasting over zijn bezit, net als de ingezetene met een eigen huis in de gemeente, maar voor de niet-ingezetene wordt geen vergoeding via de algemene uitkering ontvangen.

Kostendekkendheid tarieven

Rechten	Rekening 2021	Kostendek-kendheid
Afvalstoffenheffing	€ 2.825.000	98%
Rioolheffing	€ 4.258.000	98%
Leges	€ 2.907.000	100%
Begrafenisrechten	€ 48.000	70%
Totaal	**€ 10.037.000**	

Relaties met de programma's

De diverse belasting- en heffingenopbrengsten zijn verantwoord onder de volgende programma's:

Programma	Belasting
Bevolking en bestuur	Leges
Openbare orde en veiligheid	Leges
Beheer Openbare Ruimte	Rioolheffing Afvalstoffenheffing Begrafenisrechten Leges
Omgevingsrecht	Leges
Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting	Leges
Algemene dekkingsmiddelen	Onroerende zaakbelastingen Toeristenbelasting Hondenbelasting Precariorechten

Kostenontwikkelingen

De kostenontwikkeling voor inzameling en verwerking van afval ziet er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	3.156
Kwijtschelding	62
Oninbaar	14
Kapitaallasten	104
Storting voorziening	- 121
Inkomsten excl. heffingen	- 986
Netto kosten	2.229
Overhead	175
Compensabele btw	491
Totale kosten	**2.895**
Opbrengst heffingen	
- reinigingsrechten	40
- eenpersoons huishoudens	466
- meerpersoons huishouden	2.319
Totale heffingen	**2.825**
Dekkingspercentage	**98%**

Voor het rioolrecht ziet de onderbouwing er als volgt uit:

Kostensoort	X € 1.000
Directe kosten	1.253
Kwijtschelding	1
Oninbaar	21
Kapitaallasten	1.864
Storting voorziening	576
Inkomsten excl. heffingen	- 57
Netto kosten	3.658
Overhead	286
Compensabele btw	414
Totale kosten	**4.358**
Opbrengst heffingen	
- rioolheffing	4.258
Totale heffingen	**4.258**
Dekkingspercentage	**98%**

Extracomptabele berekening

In de tarieven van de heffingen zijn een aantal componenten extracomptabel berekend. Volgens het BBV is dit toegestaan. Het betreft:

- een rentepercentage van 3,5% over de boekwaarden van de investeringen;
- overhead: de totale overheadskosten van afgerond € 6,2 miljoen zijn berekend als een percentage over het begrotingstotaal van afgerond € 78,3 miljoen (7,94%); het gehanteerde percentage komt uit de begroting (voorcalculatie);
- de compensabele btw over de afschrijvingscomponent van de afschrijvingen vanaf 2003 (19% over de periode 2003-2012; 21% over 2013-2021).

Onroerende Zaak Belasting (OZB)

Voor 2021 golden voor de aanslagen OZB de, naar prijspeil 1 januari 2020, vastgestelde waarden van het onroerend goed. Het is een bestendige gedragslijn om na een herwaardering te rekenen met een per saldo gelijkblijvende netto OZB-opbrengst. Voor 2021 is een stijgingspercentage van 1,75% gehanteerd voor woningen en 4% voor niet-woningen.

Openbaarheid WOZ-waarde

Vanaf 1 oktober 2016 zijn WOZ-waarden van woningen verplicht openbaar. Echt-Susteren is medio oktober 2017 aangesloten op de landelijke voorziening (LV-WOZ) en voldoet daarmee aan deze wettelijke plicht.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft eigen beleidsvrijheid voor de normbedragen bij het toekennen van kwijtschelding. De kwijtscheldingsnorm is in Echt-Susteren 100% van de voor de aanvrager geldende bijstandsnorm.
BsGW voert het kwijtscheldingsbeleid uit. Ze maken hierbij gebruik van het Inlichtingenbureau (IB). Het Inlichtingenbureau toetst de gegevens van de aanvrager die nodig zijn voor eventuele kwijtschelding aan de criteria om voor kwijtschelding in aanmerking te komen. Het gaat hierbij om de gegevens van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV), Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SoZaWe), de Belastingdienst en de Dienst Wegverkeer (RDW). Komt de aanvrager op basis van deze toetsing in aanmerking voor kwijtschelding, dan wordt deze automatisch toegekend en hoeft de aanvrager niet opnieuw een verzoek in te dienen.

Om voor deze toetsing in aanmerking te komen, is de toestemming nodig van de aanvrager. Die toestemming verleent hij door een handtekening te plaatsen op het formulier 'verzoek om kwijtschelding'.

Belasting	X € 1	% [1])
Onroerende-zaakbelasting	-	-
Afvalstoffenheffing	62.000	2,19%
Reinigingsrechten bedrijven	-	-
Rioolheffing	1.000	0,02%
Totaal	**63.000**	**0,88%**

% afvalstoffenheffing ten opzichte van opbrengst afvalstoffenheffing; % totaal ten opzichte van totale belastingopbrengst

Tarieven

Hieronder is een overzicht ingevoegd van de belangrijkste tarieven die het afgelopen jaar en de jaren daarvoor golden.

	Tarieven	2018	2019	2020	2021
A	**Algemene dekkingsmiddelen**				
	OZB				
	• Woningen – eigenaarsdeel	0,14310%	0,14065%	0,13236%	0,12401%
	• Niet-woningen – eigenaarsdeel – gebruikersdeel	0,21797% 0,17424% 0,39221%	0,21870% 0,17482% 0,39352%	0,22266% 0,17799% 0,40065%	0,23873% 0,19083% 0,42956%
	• Hondenbelasting				
	• 1e hond • 2e en volgende hond	€ 42,00 € 63,00	€ 42,00 € 63,00	€ 43,10 € 64,65	€ 43,80 € 65,40
	• Toeristenbelasting	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50	€ 1,50
B	**Overige lokale heffingen**				
	Afvalstoffenheffing				
	• Vast recht (per aansluiting) - Eenpersoons huishouden - Meerpersoons huishouden • Variabel deel (per lediging)	 € 155,25 € 232,90	 € 155,25 € 232,90	 € 101,00 € 155,00 € 9,00	 € 101,00 € 155,00 € 9,00
	• Rioolheffing • Indirecte lozing (50%)	€ 252,60 € 126,30	€ 256,60 € 128,30	€ 260,70 € 130,35	€ 264,85 € 132,45

9.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing

Verordening 212 artikel 16

1. *In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van de top 10 van de risico's.*
2. *Het beleid over het risicomanagement van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in een "Nota Risicomanagement" en een "Nota Weerstandsvermogen". De raad stelt deze nota's vast. In de nota's wordt aandacht besteed aan:*
   a. *De methodiek hoe het risicomanagement wordt gevoerd*
   b. *De manier waarop het weerstandsvermogen wordt bepaald*
3. *De in lid 2 genoemde nota's worden tenminste één maal per raadsperiode geactualiseerd.*

Algemeen

Het doel van een gemeente is om maatschappelijke doelstellingen te realiseren voor zijn klanten (inwoners, ondernemingen, maatschappelijke instellingen, andere overheden etc.). Dit geldt ook voor onze gemeente.
Bij het realiseren van deze doelstellingen loopt de gemeente risico's. Deze risico's zijn van uiteenlopende aard. Om zicht te krijgen op de aard, inhoud en omvang van de risico's en op de mogelijke beheersmaatregelen, wordt risicomanagement toegepast. Het gemeentelijk risicomanagement is gericht op het opsporen en ondervangen van bedreigingen die aan het realiseren van de gestelde maatschappelijke doelstellingen in de weg kunnen staan.
Verder geeft het risicomanagement inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om de financiële en niet-financiële gevolgen van risico's op te vangen, (het zogenaamde weerstandsvermogen) en in de financiële buffer die de gemeente daarvoor nodig en beschikbaar heeft (de zogenaamde weerstandscapaciteit).

Beleidskader

Het huidige gemeentelijk beleid over risicomanagement en weerstandsvermogen is vastgelegd in enerzijds de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2018 en anderzijds de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018, beiden vastgesteld door de raad op 5 juli 2018. Beide nota's zijn nauw met elkaar verbonden en moeten in onderlinge samenhang gelezen worden.

Beleid over risicomanagement

In de Nota risicomanagement Echt-Susteren 2018 is voor de uitvoering van het risicomanagement gekozen voor het zgn. COSO ERM plus-model. Met behulp hiervan worden periodiek op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Dit restrisico is de grondslag voor de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandsvermogen. Hierover wordt in de begroting en jaarrekening aan de raad gerapporteerd. Daarbij wordt ook de noodzakelijk geachte omvang van het weerstandsvermogen voorgelegd.
Het risicomanagement maakt daarmee regulier onderdeel uit van de gemeentelijke planning en control-cyclus en de berekeningen uit het risicomanagement-model geven de juiste omvang van de benodigde weerstandscapaciteit aan. Er wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken en voorkomen. Ook wordt het risicobewustzijn gestimuleerd doordat in ieder op te stellen bestuurlijk behandelvoorstel (B&W-voorstel, raadsvoorstel), iedere projectfile en in iedere projectenrapportage verplicht een risicoparagraaf opgenomen moet worden.

Beleid over weerstandsvermogen

Hierna wordt kort ingegaan op de belangrijkste beleidsmatige keuzes voor het weerstandsvermogen en weerstandscapaciteit zoals deze voortvloeien uit de Nota weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018.

Bepaling weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- *Beschikbare* weerstandscapaciteit

- *Benodigde* weerstandscapaciteit

De ***beschikbare*** weerstandscapaciteit wordt bepaald door de optelling van:
- Algemene reserves
- Onbenutte begrotingsruimte
- Onbenutte belastingcapaciteit
- Stille reserves in de materiële vaste activa
- Stille reserves in de niet uit de balans blijkende bezittingen

Omdat in de Nota Reserves en Voorzieningen een onder- en bovengrens is gesteld aan de algemene reserves, kan de omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit:
- nooit minder bedragen dan de ondergrens van de algemene reserve (zgn. minimaal beschikbare weerstandscapaciteit);
- nooit meer bedragen dan de optelsom van de bovengrens van de algemene reserve, de onbenutte ruimte in begroting en belastingcapaciteit en de stille reserves in materiële vaste activa en niet uit de balans blijkende bezittingen (zgn. maximaal beschikbare weerstandscapaciteit).

De ***benodigde*** weerstandscapaciteit is gelijk aan de optelsom van de financiële restrisico's uit het nettorisicoprofiel. Het nettorisicoprofiel is de resultante van het risicomanagementproces zoals beschreven in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2018. Ter afdekking van risico's die op dit moment nog niet ingeschat zijn of kunnen worden, wordt dit bedrag vanuit het voorzichtigheidsbeginsel verhoogd met 10%. In formulevorm:

Formule 1

Benodigde weerstandscapaciteit = 1,1 x (som financiële restrisico's uit netto-risicoprofiel)

Bepaling weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen moet onderscheid worden gemaakt tussen:

- Het *relatieve* weerstandsvermogen
- Het *absolute* weerstandsvermogen

Het ***relatieve*** weerstandvermogen is het verhoudingsgetal (ratio) tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit, en wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 2

Relatieve weerstandsvermogen =

$$\frac{\text{(beschikbare weerstandscapaciteit)}}{\text{(benodigde weerstandscapaciteit)}}$$

Dit verhoudingsgetal is een maatstaf voor de mate waarin financiële restrisico's kunnen worden opgevangen ('robuustheid van de gemeentelijke financiële positie'). Voor de beoordeling van deze ratio wordt uitgegaan van de volgende tabel:

Tabel 1

Ratio	Kwalificatie
> 2	Uitstekend
1,4 < X < 2	Goed
1,0 < X < 1,4	Ruim voldoende
0,8 < X < 1,0	Voldoende
0,6 < X < 0,8	Onvoldoende
< 0,6	Ruim onvoldoende

Als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste de kwalificatie ‘voldoende’ moet hebben. Met andere woorden: dat de ratio tenminste 0,8 bedraagt.

Het ***absolute*** weerstandsvermogen is een door de raad vastgesteld bedrag dat als financiële buffer wordt aangehouden voor het opvangen van financiële restrisico’s.
Dit bedrag moet beschikbaar zijn als weerstandscapaciteit en is in het theoretisch ideaalmodel tenminste gelijk aan de benodigde weerstandscapaciteit.
Maar omdat als beleidskader is gesteld dat het relatieve weerstandsvermogen tenminste 0,8 moet bedragen, volgt hieruit automatisch dat het absolute weerstandsvermogen tenminste gelijk moet zijn aan 80% van de benodigde weerstandscapaciteit. In formulevorm:

Formule 3

Absolute weerstandsvermogen = 0,8 x benodigde weerstandscapaciteit

Verder wordt vanuit het voorzichtigheidsbeginsel een normatieve ondergrens gesteld voor het absolute weerstandsvermogen. Deze normatieve ondergrens bedraagt 10% van enerzijds de Algemene Uitkering (AU) uit het gemeentefonds en deelfonds sociaal domein en anderzijds de OZB-capaciteit. Het bedrag voor de normatieve ondergrens wordt berekend op basis van de volgende formule:

Formule 4

Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen = 0,1 x (AU + OZB-capaciteit)

Als beleidskader is gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag lager is dan de uitkomst van formule 4. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 4 vast als absolute weerstandsvermogen. Met andere woorden: het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet tenminste een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn.

Tenslotte is er ook nog een normatieve bovengrens voor het absolute weerstandsvermogen. Dit hangt samen met het feit dat er een maximum zit aan de beschikbare weerstandscapaciteit, en het absolute weerstandsvermogen nu eenmaal niet meer kan bedragen dan de maximale beschikbare weerstandscapaciteit. Het bedrag voor de normatieve bovengrens wordt berekend op basis van de volgende formule: weerstandscapaciteit

Formule 5

Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen = maximaal beschikbare weerstandscapaciteit

Als beleidskader wordt gesteld dat de raad als absolute weerstandsvermogen de uitkomst van formule 3 vaststelt, tenzij dit bedrag hoger is dan de uitkomst van formule 5. In dat laatste geval stelt de raad de uitkomst van formule 5 vast als absolute weerstandsvermogen.

Berekening ondergrenzen, bovengrens, weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen per 31 december 2021

Op basis van het gestelde in de Nota Risicomanagement Echt-Susteren 2018, de Nota Weerstandsvermogen Echt-Susteren 2018, de uitkomsten van het risicomanagementproces per 31 december 2021 en de aan deze jaarrekening ten grondslag liggende gegevens worden de ondergrens, de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen per 31 december 2021 als volgt berekend (afgerond op duizendtallen):

Tabel 2

Weerstandscapaciteit			Toelichting
A	Beschikbare weerstandscapaciteit	€ 7.203.000	Op basis van de jaarrekening 2021, hoofdstuk 5, tabel 5 incidenteel € 5.517.000 en structureel € 1.686.000
B	Benodigde weerstandscapaciteit	€ 2.908.000	Zie formule 1: 1,1 x (som financiële restrisico's uit nettorisicoprofiel per 31 december 2021)
Weerstandsvermogen			**Toelichting**
C	Relatieve weerstandsvermogen	2,48	Zie formule 2: **A** gedeeld door **B**
D	Absolute weerstandsvermogen	€ 2.326.000	Zie formule 3: 0,8 x **B**
Ondergrenzen			**Toelichting**
E	Normatieve ondergrens relatieve weerstandsvermogen	0,80	Zie toelichting nota's.
F	Normatieve ondergrens absolute weerstandsvermogen	€ 6.189.000	Zie formule 4: 0,1 x (AU + OZB-capaciteit), waarbij: • Algemene Uitkering 2021: € 55.175.000 (op basis van specificatie nr. 9 d.d. 23 december 2021) • OZB-capaciteit 2021 € 6.715.000 (op basis van de jaarrekening 2021, paragraaf 3.1)

Bovengrenzen			Toelichting
G	Normatieve bovengrens absolute weerstandsvermogen	€ 11.686.000	Zie formule 5: Gelijk aan maximaal beschikbare weerstandscapaciteit, waarbij: • Bovengrens algemene reserve: € 10.000.000 (op basis Nota reserves en voorzieningen 2021); • Onbenutte belastingcapaciteit: € 1.686.000 (op basis van jaarrekening 2021, hoofdstuk 5, tabel 5)

Conclusies:

1. **C** is groter dan **E,** dus **C** voldoet aan het ondergrensvereiste (= ratio moet tenminste 0,8 bedragen);
2. De kwalificatie van **C** luidt: 'uitstekend' (zie tabel 1);
3. **D** is kleiner dan **F**, dus **D** voldoet niet aan het ondergrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet minimaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 4 zijn). Het vast te stellen absolute weerstandsvermogen moet daarom minimaal bedrag **F** zijn;
4. **F** is kleiner dan **G** en voldoet dus aan het normatieve bovengrensvereiste (= het vast te stellen absolute weerstandsvermogen mag maximaal een bedrag ter grootte van de uitkomst van formule 5 zijn);
5. Daarom wordt het begrote absolute weerstandsvermogen per 31 december 2021 voor de rekening 2021 vastgesteld op het bedrag **F**, dus op € 6.189.000. Het saldo van de algemene reserve bedraagt op 31 december 2021 € 5.518.000. Met het beschikbare saldo van de reserve vermindering

kapitaallasten (die ook tot de algemene reserve behoort) wordt ruimschoots voldaan aan de norm van het absolute weerstandsvermogen.

Opgemerkt wordt dat, op basis van de per 31 december 2021 beschikbare informatie, van sommige onderkende risico's niet precies bekend is óf en zo ja in welke mate deze een financieel restrisico kennen. Dergelijke risico's zijn dus wel in beeld en worden als zodanig bewaakt, maar zijn nog niet cijfermatig verdisconteerd in het weerstandsvermogen per 31 december 2021 voor de jaarrekening 2021.

Risico Top 10

Bij de 'Risico Top 10' wordt voor de rangvolgorde uitgegaan van het netto risico, d.w.z. het financieel restrisico dat overblijft nadat rekening is gehouden met de kans van intreden en met de genomen beheersingsmaatregelen.
Per 31 december 2021 ziet de 'Risico Top 10' er als volgt uit (afgerond op duizendtallen):

Risico Top 10	Onderwerp	Bruto-risico	Kans van intreden	Getroffen beheersingsmaatregelen	Netto-risico
1	De slechte afwatering van de omgeving van de Reinoudhal en basisschool In 't Park is een risico bij extreme regenval.	1.500.000	100%	Integraal onderzoek naar oplossingen voor de waterproblematiek	1.500.000
2	Programma Centrum Echt Saldo diverse projectrisico's	800.000	40%	Beheersingsmaatregel: vooral proactief in overleg treden met vastgoedeigenaren en kansen transformatie benutten. Effectiviteit momenteel lastig te kwantificeren. Transformatieprojecten komen goed op gang. In exploitatieovereenkomsten worden afspraken over planschade gemaakt.	320.000
3	Bedrijventerrein De Berk III Exploitatierisico	1.182.000	30%	Beheersingsmaatregel; intensieve projectbeheersing en omgevingsdialoog. Effectiviteit: 10%	319.000
4	Milieuschade (Water- en stormschade en droogteschade)	300.000	50%	Er wordt continu gewerkt aan het optimaliseren van het riool- en watersysteem. Stormschade (o.a. omgewaaide bomen) is niet te beheersen.	150.000
5	Reinoudhal Hemelwater dringt binnen bij extreme regenval	115.000	100%	Door aanpassing van toegangen van de Reinoudhal wordt het risico met 80% beperkt.	115.000
6	Bocage: Grondexploitatie	450.000	20%	Intensieve projectbewaking Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	90.000
7	Bocage: financiering CV/BV	5.000.000	50%	Recht van hypotheek op gronden. Effectiviteit beheersingsmaatregel = € 2.422.799	77.000
8	OML BV: borgtocht BNG	392.000	10%	Extern lichaam, dus slechts in verwaarloosbare mate beïnvloedbaar via intensieve projectbewaking. Effectiviteit beheersingsmaatregel onbekend.	39.000
9	Schoolgebouwen: Herstel constructiefouten	300.000	10%	Geen beheersingsmaatregel.	30.000
10	Specifieke uitkering: Ministerie BZK voor Regeling Reductie Energiegebruik.	90.000	5%	Actief sturen en bepalen van de voorschotten.	4.000
	Totaal	**€ 10.129.000**			**€ 2.644.000**

Uit deze Risico Top 10 per 31 december 2021 blijkt dat:

- Het totaal netto risico van deze Top 10 (€ 2.644.000) bijna 91% vormt van de totale benodigde weerstandcapaciteit (€ 2.908.000).
- Het totaal netto risico (€ 2.644.000) voor bijna 57% bestaat uit één risico in het beheer openbare ruimte (Omgeving Reinoudhal basisschool In 't Park € 1.500.000) en voor het overige vooral uit risico's in het fysiek domein (projecten, beheer, ruimtelijke ordening) en sociaal domein.

Omdat het totale gemeentelijke netto risicoprofiel als resultante van het risicomanagement-proces per 31 december 2021 voor een belangrijk deel voortvloeit uit projecten, wordt van alle projecten, dus ook die uit de Risico Top 10, nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel gevolgd om, als noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen. Dit gebeurt zowel voor het reguliere periodieke risicomanagementproces als voor de periodieke projectenrapportage.

In het voorgaande is inzicht gegeven in de weerstandscapaciteit en het weerstandsvermogen, en is een Risico Top 10 behandeld. Via het risicomanagementproces dat deel uitmaakt van onze reguliere planning- en control cyclus wordt actief gestuurd op risicobeheersing om de risico's zoveel mogelijk te beperken. Voor projecten geldt bovendien dat nauwlettend de ontwikkeling van het risicoprofiel wordt gevolgd om, indien noodzakelijk, tijdig nieuwe of aanvullende beheersmaatregelen te treffen.
In de praktijk doen lang niet alle risico's zich daadwerkelijk voor. Toch moeten we waakzaam blijven voor de mogelijke gevolgen van al ingezet en nieuw beleid, van ontwikkelingen in de projecten en van gevolgen die voortvloeien uit opgelegd rijksbeleid, zoals bijvoorbeeld de drie decentralisaties en transities in het sociaal domein, de invoering van de nieuwe Omgevingswet en de wetgeving op het terrein van de vennootschapsbelasting.
Naast de risico's genoemd in deze paragraaf zijn er ook nog risico's benoemd in de toelichting op de programma's en in de afzonderlijke paragrafen.

Financiële kengetallen en de relatie met het BBV

Het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies, Gemeenten en Waterschappen (BBV) schrijft voor dat in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing een verplichte basis-set van vijf financiële kengetallen moet worden opgenomen die gelden voor de begroting vanaf 2016 en de jaarrekeningstukken vanaf 2015. Naast de kengetallen wordt een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie opgenomen. De kengetallen en de beoordeling geven gezamenlijk op eenvoudige wijze inzicht aan raadsleden over de financiële positie van hun gemeente. Hoe de kengetallen berekend moeten worden, is vastgelegd in een ministeriële regeling. Het gebruik en het vaststellen van de berekeningswijze van de kengetallen heeft geen functie als normeringinstrument voor het financieel toezicht door de provincies. De invoering van de set van vijf kengetallen is bedoeld om de
financiële positie voor raadsleden inzichtelijker te maken. De voorgeschreven kengetallen worden al langere tijd gebruikt bij onder anderen financiële stresstesten. Een gemeente kan bij de vaststelling van de eigen normen gebruik maken van de signaleringswaarden zoals die worden toegepast bij stresstesten.

Zoals vermeld, is de definitieve berekeningswijze vastgelegd in een ministeriële regeling en kunnen zich nog specifieke wijzigingen voor doen in onderstaande tabellen. Voor raadsleden is het van belang dat ze de betekenis van de kengetallen begrijpen en inzicht krijgen in de financiële positie van hun gemeente. Een beoordeling van de onderlinge verhouding van de kengetallen in relatie tot de financiële positie is daarvoor essentieel. Daarbij is het ook relevant om inzicht te hebben in de ontwikkeling van de kengetallen over de jaren heen.

Met ingang van het begrotingsjaar 2017 schrijft het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten voor dat de kengetallen ook voor de drie opvolgende jaren van de begroting gepresenteerd moeten worden. Ook wordt per tabel een korte toelichting gegeven over het resultaat. Met ingang van het begrotingsjaar 2016 worden financiële kengetallen in de begroting opgenomen. De provincie heeft onderstaand overzicht gepresenteerd, waarbij ze een vergelijking maken met het Limburgs ongewogen gemiddelde van 2017. Aan de categorieën heeft de provincie geen kwalificatie gegeven, omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf moet plaatsvinden. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

Kengetal		Limburgs ongewogen gemiddelde over 2016 [1]	2021	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1.	Netto schuldquote zonder correctie doorgeleende gelden	33,09%	36,22%	< 90%	90-130%	> 130%
2.	Netto schuldquote met correctie doorgeleende gelden	19,65%	40,63%	< 90%	90-130%	> 130%
3.	Solvabiliteitsratio	40,40%	35,90%	> 50%	20-50%	< 20%
4.	Grondexploitatie	6,83%	0,72%	< 20%	20-35%	> 35%
5.	Structurele exploitatieruimte	0,83%	2,84%	> 0%	= 0	< 0%
6.	Belastingcapaciteit	99,37%	97,42%	< 95%	95-105%	> 105%

[1]) Het Limburgs ongewogen gemiddelde is exclusief de financiële kengetallen van Kerkrade en Weert.

Geconstateerd wordt dat de uitkomsten over 2021 voor onze gemeente vier keer in categorie A vallen en twee keer in categorie B. De uitkomsten vallen in dezelfde categorie als die van het gemiddelde van de Limburgse gemeenten.

1A. Netto schuldquote

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een aanwijzing van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Beoordeling

Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af. Het beoordelen van de netto schuldquote is niet alleen afhankelijk van onderstaande gegevens. Dit moet in een breder perspectief worden gezien (denk aan stille reserves, opbrengsten uit grondexploitaties, beleggingen etc.). Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Rek 2021
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	77.478.000	57.357.000	69.387.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	4.868.000	16.145.000	10.942.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	7.965.000	6.000.000	9.840.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid b, c, d, e en f)	11.873.000	9.107.000	9.925.000
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	23.397.000	15.000.000	44.387.000
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	15.360.000	80.000	201.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	3.312.000	1.800.000	2.440.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	89.454.000	75.262.000	91.710.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**40,66%**	**71,10%**	**36,22%**
	Bedragen x € 1.000			

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Om inzicht te verkrijgen in hoeverre sprake is van doorlenen wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven (netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen). Op die manier wordt duidelijk in beeld gebracht wat het aandeel van de verstrekte leningen is en wat dit betekent voor de schuldenlast.

De wijze waarop de netto schuldquote gecorrigeerd voor de doorgeleende gelden wordt berekend is gelijk aan de netto schuldquote, met dien verstande dat bij de financiële activa ook alle verstrekte leningen worden opgenomen (zie artikel 36 lid b en c, van het BBV).

Beoordeling
Op basis van onderstaande cijfers neemt de netto schuldquote af. Het effect van het elimineren van de verstrekte leningen aan derden (bijvoorbeeld woningcorporaties) is slechts miniem.
Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze schuldpositie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij begroting ultimo jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Rek. 2021
A	Vaste schulden (cf. art. 46 BBV)	77.478.000	57.357.000	69.387.000
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	4.868.000	16.145.000	10.942.000
C	Overlopende passiva (cf. art. 49 BBV)	7.965.000	6.000.000	9.840.000
D	Financiële activa (cf. art. 36 lid d, e en f)	11.873.000	7.127.000	5.884.000
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	23.397.000	15.000.000	44.387.000
F	Liquide middelen (cf art. 40 BBV)	6.522.000	80.000	201.000
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)	3.312.000	1.800.000	2.440.000
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	89.454.000	75.262.000	91.710.000
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**50,54%**	**73,74%**	**40,62%**

2. De solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat volgens artikel 42 BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Beoordeling
Op basis van onderstaande cijfers neemt de solvabiliteit toe. Hierbij wordt er van uitgegaan dat het eigen vermogen niet wordt aangevuld. De praktijk laat echter zien dat er telkenjare overschotten zijn op de exploitatie, waardoor het eigen vermogen toeneemt en daardoor ook de ratio. Een ratio tussen 25 en 40 wordt als solide beoordeeld. Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze solvabiliteitsratio in categorie B: Tussen 20 en 50% weinig risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Rek. 2021
A	Eigen vermogen (cf. art. 42 BBV)	54.198.000	45.378.000	55.630.000
B	Balanstotaal	153.774.000	133.667.000	154.973.000
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**35,25%**	**33,95%**	**35,90%**

3. Kengetal grondexploitatie

De afgelopen jaren is gebleken dat grondexploitatie een forse impact kan hebben op de financiële positie van een gemeente. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen. In artikel 38, onderdeel a, van het BBV wordt gevraagd om in de balans afzonderlijk op te nemen:

Grond- en hulpstoffen gespecificeerd naar:
1. Niet in exploitatiegenomen bouwgronden en
2. Overige grond- en hulpstoffen.

In onderdeel b van artikel 38 wordt gevraagd om 'onderhanden werk' te vermelden, hieronder vallen ook bouwgronden in exploitatie. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken (volgens artikel 17 onderdeel van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.

Beoordeling

Uitgaande van het provinciaal overzicht valt het kengetal grondexploitatie in categorie A: het minst risicovol.

	Bij rekening einde van het jaar	Rek. 2020	Begr. 2021	Rek. 2021
A	Bouwgronden in exploitatie (cf. art.38 lid b BBV)	1.101.000	- 275.000	662.000
B	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV (dus excl. mutaties reserves))	89.484.000	75.262.000	91.710.000
	Grondexploitatie A/B x 100%	**1,23%**	**-0,37%**	**0,72%**

4. Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt nu het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. Bij incidentele lasten of baten gaat het om eenmalige zaken die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen.
Voorbeelden van structurele baten zijn de algemene uitkering en eigen belastinginkomsten. Bij structurele lasten zijn dat bijvoorbeeld de personeelslasten, kapitaallasten en bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen. Het onderscheid tussen structureel en incidenteel is ook in een notitie van de commissie BBV vastgelegd en moet volgens het BBV ook in de begroting en jaarstukken worden onderbouwd. Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij structurele baten en lasten in evenwicht zijn.

In artikel 19 onderdeel c van het BBV wordt een overzicht gevraagd van de geraamde incidentele baten en lasten per programma, waarbij per programma tenminste de belangrijkste posten afzonderlijk worden gespecificeerd en de overige posten als een totaalbedrag kunnen worden opgenomen. In artikel 19 onderdeel d wordt een overzicht gevraagd van de beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves. In artikel 23 van het BBV staat dat deze gegevens ook moeten worden verstrekt voor de meerjarenraming. Deze gegevens worden ook verstrekt bij de jaarrekening (zie artikel 19 BBV).
Op basis van deze gegevens kan het saldo van de structurele baten en structurele lasten worden berekend. Daarbij wordt het saldo opgeteld van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17 onderdeel c van het BBV = exclusief mutaties reserves) en uitgedrukt in een percentage.
Om dit kengetal te relateren aan het overzicht van baten en lasten is het noodzakelijk om onderstaande cijfers te presenteren.

Beoordeling
Uitgaande van het provinciaal overzicht valt de structurele exploitatieruimte voor het jaar 2021 in categorie A: het minst risicovol.

	Bij jaarrekening	Rek. 2020	Begr. 2021	Rek. 2021
A	Totale structurele lasten	83.368.000	74.585.000	81.903.000
B	Totale structurele baten	85.297.000	74.924.000	84.328.000
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	16.000	597.000	16.000
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	224.000	125.000	199.000
E	Totale baten	89.454.000	75.262.000	91.710.000
	Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/(E) x 100%	**2,39%**	**-0,17%**	**2,84%**

5. Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Het Coelo publiceert deze lasten ieder jaar in de Atlas van de lokale lasten. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB en de rioolheffing en reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. De belastingcapaciteit van gemeenten wordt daarom berekend door de totale woonlasten meerpersoonshuishouden in jaar t te vergelijken met het landelijk gemiddelde in jaar t-1 in en uit te drukken in een percentage. De (ongewogen) gemiddelde woonlasten van gemeenten in 2021 - op basis van de cijfers van het Coelo - bedragen € 813. Het gemiddelde voor het jaar 2020 was € 776.

Beoordeling
Uitgaande van het provinciaal overzicht valt onze belastingcapaciteit in categorie B tussen 95% en 105%.

	Bij jaarrekening	Rek. 2020	Begr. 2021	Rek. 2021
A	OZB-lasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 299	€ 304	€ 300
B	Rioolheffing voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	€ 261	€ 265	€ 265
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	€ 155	€ 155	€ 155
	Variabel deel (per lediging € 9)	€ 54	€ 72	€ 72
D	Eventuele heffingskorting	-	-	-
E	Totale woonlasten voor gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	€ 769	€ 796	€ 792
F	Woonlasten landelijke gemiddelde voor gezin in t-1	€ 776	€ 785	€ 813
	Woonlasten t.o.v. land. gemiddelde jaar er voor (E/F) x 100%	**99,10%**	**101,40%**	**97,42%**
	Bedragen x € 1.000			

Aansluiting tussen Iv3-posten en BBV-definities/artikelen

1. Netto schuldquote

Onderhandse leningen (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid b)
P132 van binnenlandse pensioenfondsen en verzekeraars
P133 van binnenlandse banken en overige financiële instellingen
P134 van binnenlandse bedrijven
P135 van overige binnenlandse sectoren
P136 van buitenlandse instellingen

Overige vaste schuld (= vaste schulden volgens art. 46 BBV lid a, c en d)
P131 Obligatieleningen
P137 Door derden belegde gelden
P138 Waarborgsommen

Kortlopende schuld (= netto vlottende schuld volgens art. 48 BBV)
P211 Kasgeldleningen
P212 Banksaldi
P213 Overige kortlopende schulden

Overlopende passiva (= overlopende passiva volgens art. 49 BBV)
P 29 Overlopende passiva

Langlopende uitzettingen (= financiële vaste activa volgens art. 36 BBV lid d, e en f)
A1332 Overige uitzettingen met een looptijd ≥ 1 jaar (niet zijnde leningen aan woningbouwcorporaties, deelnemingen, overige verbonden partijen en overige partijen)

Kortlopende (debiteuren) vorderingen en uitzettingen (=uitzettingen < 1 jaar volgens art. 39 BBV)
A221 Vorderingen op openbare lichamen
A222 Verstrekte kasgeldleningen
A223 Rekening courant verhoudingen niet financiële instellingen
A224 Overige vorderingen
A225 Overige uitzettingen
A23 Liquide middelen (kas, bank) (=liquide middelen conform art. 40 BBV)

Overlopende activa (=overlopende activa volgens art. 40a BBV)
A29 Overlopende activa

2. Het eigen vermogen bestaat uit (zie ook artikel 42 BBV)

P111 Algemene reserve
P112 Bestemmingsreserve (exclusief P113 Overige bestemmingsreserves (dekkingsreserves d.w.z. opheffen heeft gevolg voor de exploitatie) + f
P114 Saldo van rekening

3. Kengetal grondexploitatie

Ook hier kunnen Iv3-gegevens voor worden gebruikt, namelijk:
A211 Niet in exploitatie bouwgronden
A213 Onderhanden werk (incl. bouwgronden in exploitatie)
De kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit zijn niet te berekenen op basis van Iv3-gegevens. Gemeenten moeten deze kengetallen zelf berekenen.

Bijlage 5.10.1 Redelijk peil 2021

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12

Fvw. Om dat te kunnen beoordelen moet duidelijk zijn welke eigen inkomsten daarbij worden betrokken en wat een redelijk peil is. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. Onroerende-zaakbelastingen (OZB)
2. Rioolheffingen
3. Afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten

Totaal WOZ-waarde woningen 2021	[1]	2.906.000.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2021	[2]	376.950.000
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2021	[3]	404.600.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2021	[4]	6.715.000
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2021	[5]	70.000
Totaal onderdekking riolering 2021	[6]	100.000
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2021	[7=4-5-6]	6.545.000
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2021	[8=(7/(1+2+3)*100]	0,2252%
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2021	[9=8*1,20]	0,2702%

Op basis van bovenstaande formule is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2021 vastgesteld op 0,1809%. Als de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating.

Effecten COVID-19 (coronacrisis)

In maart 2020 is ook in Nederland de ernst van het coronavirus doorgedrongen. Door de rijksoverheid zijn allerlei maatregelen afgekondigd met als doel de spreiding van het coronavirus te vertragen. Tot tweemaal toe is er een (gedeeltelijke) lockdown afgekondigd. De maatregelen hebben economisch negatieve gevolgen. Om bedrijven en zelfstandigen te compenseren zijn er diversen steunmaatregelen getroffen door het rijk. Een deel van deze maatregelen worden door de gemeenten uitgevoerd.
Ook als gemeente merken we de gevolgen van de crisisbestrijding door de overheid. Zowel aan de uitgaven als aan de inkomstenkant loopt de gemeente risico. Bij de uitgavenkant zitten de risico's vooral bij de werkzaamheden binnen het sociaal domein. In de kabinetsbrief van 17 maart 2020 riep het kabinet aanbieders die zijn geconfronteerd met liquiditeits- en andere financiële problemen op, daarover in overleg te treden met hun reguliere financiers: zorgverzekeraars (Zorgverzekeringswet), zorgkantoren (Wet langdurige zorg) en gemeenten (Jeugdwet en Wet maatschappelijke ondersteuning), voordat zij een beroep doen op het vangnet van Tijdelijke Noodmaatregel Overbrugging voor behoud van Werkgelegenheid (NOW). In dit kader is door samenwerking in Midden-Limburg Oost besloten de centrale coördinatie vanuit Roermond plaats te laten vinden voor WMO en Jeugd. De uitgangspunten die bij de ondersteuning zijn:

- verzoeken zijn alleen in behandeling genomen wanneer geen gebruik gemaakt is van regelingen vanuit het rijk;
- elk verzoek is behandeld als maatwerk en is afgestemd met beleid- en businesscontrol van de gemeenten;
- er is een bovengrens gesteld van overbrugging van maximaal de factuur februari 2020.

Voor de uitvoering van de steunmaatregelen kwam er extra druk te liggen op de personele capaciteit van zowel de gemeente als van het servicecentrum MER. Door het rijk is aangegeven dat de kosten die de gemeenten in dit kader maken door hun vergoed worden.

Steunpakket corona

De gemeentefondsbeheerders hebben in de zogenaamde junibrief en de septembercirculaire het 1e en 2e compensatiepakket corona bekend gemaakt. Via de decembercirculaire 2020 is het 3e pakket gepresenteerd.
Het kabinet stelt in het vooruitzicht dat inkomstenderving en compensatie van reële kosten ook worden voortgezet tot en met het 1e kwartaal 2021. En wat betreft de GGD en veiligheidsregio loopt het door in het hele kalenderjaar 2021

Buiten het gemeentefonds om worden in 2020 en 2021 nog meer compensaties verstrekt in de vorm van specifieke uitkeringen (SPUK's) . Dat betreft (bedragen op macro-niveau):

- zwembanen en ijsbanen. € 100 miljoen.
- verlenging steun aan sportverenigingen. € 60 miljoen.
- toezicht en handhaving. € 60 miljoen.
- TOZO 3 regeling.
- beschikbaarheidsvergoeding openbaar vervoer.

Wat niet duidelijk is wat er gebeurt met eventuele toename van werklozen door de crisis. De gemeente kan in de toekomst geconfronteerd worden met extra uitgaven voor verschillende uitkeringen. Hierdoor ontstaan extra kosten, maar is mogelijk ook extra financiële capaciteit noodzakelijk. In hoeverre de gemeenschappelijke regelingen extra kosten maken die door de deelnemers vergoed moeten worden is nog niet duidelijk.

Naast hogere uitgaven is er ook sprake van inkomstenderving:

- een lagere opbrengst van toeristenbelasting omdat vakanties uitgesteld of geannuleerd zijn. Dit was alleen zo bij de hotels en bed & breakfasts, de opbrengst toeristenbelasting via de vakantieparken is toegenomen;
- bedrijven en zelfstandigen kunnen bij BsGW een aanvraag indienen voor uitstel van betaling van belastingen. Bij faillissement vervallen deze inkomsten mogelijk;
- als meer inwoners werkeloos raken, neemt de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen mogelijk toe;
- lagere huuropbrengsten uit accommodaties (sporthallen, zwembad);
- een lagere opbrengst voor het verstrekken van documenten niet-ingezetenen. Het betreft Nederlanders die niet woonachtig zijn in Nederland, maar die bij onze gemeente documenten aanvragen. Ook kan hierdoor overcapaciteit ontstaan en dus extra kosten omdat de kosten van medewerkers belast met het verstrekken van documenten aan niet ingezeten, niet gedekt worden door de opbrengsten voor het verstrekken van documenten niet-ingezetenen.

Verwacht werd een afname van de bouwleges door minder vergunningaanvragen door stagnerende economie terwijl de personele capaciteit gelijk blijft. Dit heeft zich echter niet voorgedaan. Sterker nog, de opbrengst is fors hoger dan werd begroot.

Daarnaast zijn er wellicht risico's in de stagnatie van bouwgrondexploitaties. Echter door de historisch lage rente is er bij een vertraging van de uitvoering slechts sprake van een minimaal renteverlies. De gemeente streeft naar een zo adequaat mogelijke uitvoering van de landelijke en lokale maatregelen en naar zoveel mogelijk continuïteit van de reguliere werkzaamheden en van noodzakelijke (digitale) besluitvorming en heeft daarvoor de nodige interne maatregelen genomen.

Kortom de gemeente loopt mogelijk financiële risico's door de crisis door de uitbraak van het coronavirus. De omvang van deze risico's zijn in de 1e maar met name de 2e bestuursrapportage 2020 gekwantificeerd. In de 2e bestuursrapportage is ook de septembercirculaire 2020 financieel vertaald en is aangegeven welke vergoedingen tot op heden tegen de hogere uitgaven zijn komen te staan. Daarna is nog de decembercirculaire 2020 verschenen met de laatste informatie van het rijk.

Onderstaand een overzicht van alle bedragen die de gemeente in 2020 en 2021 ontvangen heeft. De bedragen hebben allemaal een eenmalig karakter.

Eerste pakket - Junibrief 2020 + sept-circulaire 2020		
Lokale culturele voorzieningen	€ 97.775,76	Algemeen
Inhaal Jeugd	€ 56.912,25	Algemeen
Inhaal Wmo	€ 29.016,25	Algemeen
mutatie Participatie	€ 168.184,51	Integratie
Toeristen/parkeerbelasting	€ 83.000,00	Decentralisatie

Eigen bijdrage Wmo	€	43.210,87	Decentralisatie
Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep	€	37.526,99	Decentralisatie
mutatie Maatschappelijke opvang			Decentralisatie
mutatie Vrouwenopvang			Decentralisatie
mutatie Voorschoolse voorziening peuters	€	13.449,87	Decentralisatie
Totaal	**€**	**529.076,52**	
Tweede pakket - septembercirculaire 2020			
Schrappen opschalings korting 2020	€	118.063,47	Algemeen
Lokale culturele voorzieningen	€	96.255,04	Algemeen
Buurt- en dorpshuizen	€	23.159,19	Algemeen
Vrijwilligers organisaties	€	10.641,95	Algemeen
Toezicht en handhaving	€	84.635,85	Algemeen
mutatie Participatie	€	93.435,84	Integratie
extra kosten verkiezingen	€	57.031,00	Decentralisatie
Precario belasting en markt- en evenementenleges	€	10.786,00	Decentralisatie
Schrappen opschalings korting 2021	€	269.859,37	Algemeen
Totaal	**€**	**763.867,72**	
Derde pakket - decembercirculaire 2020			
Continuïteit van zorg (COVID 19) 2020	€	50.659,35	Algemeen
Compensatie quarantainekosten 2020	€	5.291,34	Algemeen
Aanvullende pakket re-integratiekosten 2020	€	38.428,21	Algemeen
Gemeentelijk schuldenbeleid 2020	€	21.635,11	Algemeen
Bijzondere bijstand 2020	€	7.399,38	Algemeen
Continuïteit van zorg beschermd wonen 2020	€	-	Integratie
Crisisdienstverlening 2020	€	-	Decentralisatie
Jeugd aan zet	€	-	Decentralisatie
Totaal decembercirculaire 2020 betreft 2020	**€**	**123.413,41**	
Aanvullende pakket re-integratiekosten 2021	€	88.380,83	Algemeen
Gemeentelijk schuldenbeleid 2021	€	44.230,01	Algemeen
Bijzondere bijstand 2021	€	15.127,02	Algemeen
Impuls re-integratie 2021	€	47.194,59	Algemeen
Cultuurmiddelen 2021	€	165.152,51	Decentralisatie
Crisisdienstverlening 2021	€	-	Decentralisatie
Extra kosten verkiezingen 2021	€	46.449,11	Decentralisatie
Totaal decembercirculaire 2020 betreft 2021	**€**	**406.534,07**	
Maartcirculaire 2021			
Regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK). € 65 miljoen.	€	92.907,00	Algemeen
Extra begeleiding kwetsbare groepen. € 37 miljoen via algemene uitkering + € 10 miljoen via DU Maatschappelijke Opvang	€	91.340,00	Algemeen
Bestrijden eenzaamheid ouderen. € 36,5 miljoen	€	85.712,00	Algemeen
Afvalverwerking. € 28 miljoen + € 4 miljoen BCF	€	52.380,00	Algemeen
Perspectief Jeugd en Jongeren. € 19 miljoen	€	25.543,00	Algemeen
Jongerenwerk jeugd. € 14 miljoen.	€	18.350,00	Algemeen
Mentale ondersteuning jeugd. € 11,5 miljoen	€	14.414,00	Algemeen
Activiteiten en ontmoetingen jeugd. € 8 miljoen	€	10.593,00	Algemeen
DU Voorschoolse voorziening peuters € 5,1 miljoen	€	8.264,00	Algemeen

Totaal maartcirculaire 2021	**€ 400.503,00**	
Decembercirculaire 2021		
compensatiepakket covid-19, Wmo	€ 51.891,00	Algemeen
compensatiepakket covid-19, Jeugd	€ 43.175,00	Algemeen
compensatiepakket covid-19, Lokaal cultuuraanbod	€ 67.212,00	Algemeen
Totaal decembercirculaire 2021	**€ 162.278,00**	
Totaal juni-brief 2020	€ 529.076,52	
Totaal septembercirculaire 2020	€ 763.867,72	
Totaal decembercirculaire jaar 2020	€ 123.413,41	
Totaal decembercirculaire jaar 2020	€ 406.534,07	
Totaal maartcirculaire 2021	€ 400.503,00	
Totaal decembercirculaire jaar 2021	€ 162.278,00	
Totaal 2020 + 2021	**€ 2.385.672,72**	

9.4 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Verordening 212: Artikel 16. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op een overzicht van en een stand van zaken over de geldende onderhoudsplannen.

Algemeen

Volgens artikel 212 Gemeentewet doet het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen verslag over de voortgang van het geplande onderhoud en het eventuele achterstallig onderhoud aan openbaar groen, water, wegen, kunstwerken, straatmeubilair, riolering en gebouwen.
De paragraaf onderhoud kapitaalgoederen geeft een dwarsdoorsnede van de begroting. Uitgaven voor onderhoud komen in de gehele begroting voor. Met onderhoud van de kapitaalgoederen gaat een groot deel van de begroting om. Een goed overzicht is daarom van belang voor een duidelijk inzicht in de financiële positie.
De raad heeft met deze paragraaf de mogelijkheid om kaders te stellen in het onderhoud en de onderhoudstoestand van de diverse vakgebieden. Het gewenste niveau van het onderhoud is recht evenredig met de noodzakelijke kosten om dit niveau te bereiken en te handhaven. Het is gewenst om het onderhoudsniveau op alle vakgebieden in evenwicht met elkaar te hebben, zodat een goede keuze gemaakt kan worden tussen wat minimaal vereist is en de kosten die nodig zijn om een hoger onderhoudsniveau te handhaven. Er is een meetlat opgesteld om te komen tot een beheervorm, die duurzaam, functioneel en veilig is en waarbij rekening wordt gehouden met de financiële kaders van de gemeentelijke begroting. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in vier kwaliteitsniveaus. Een belangrijk centrumgebied vereist bijvoorbeeld een hoger onderhoudsniveau.

Riolering/waterhuishouding

De gemeentelijke rioleringszorg is vastgelegd in de Wet milieubeheer. In 2016 is het waterketenplan en een bijbehorend gemeentelijk rioleringsplan (GRP 2017 tot en met 2021) door de raad vastgesteld. Deze plannen zijn in het samenwerkingsverband Limburgse Peelen tot stand gekomen. In deze plannen zijn maatregelen opgenomen ter bescherming van de volksgezondheid en het verbeteren van de milieuhygiëne. Op basis van de uitgangspunten uit het waterketenplan is een doorkijk gemaakt naar de noodzakelijke ontwikkelingen op watergebied.
In het GRP 2017 tot en met 2021 is het gemeentelijke beleid over het onderhoud en de gewenste verbeteringen van het gemeentelijke rioleringsstelsel vastgelegd. Hierbij is ook een doorkijk gegeven van de gevolgen van forsere regenbuien op het stelsel.
De voorgenomen verbetermaatregelen, zoals opgenomen in het gemeentelijk rioleringsplan, zijn geïntegreerd in het huidige meerjareninvesteringsprogramma (MIP). Het meerjareninvesteringsprogramma loopt op schema; de uitvoering van de verbetermaatregelen ook.
Het reguliere jaarlijkse cyclisch onderhoud verloopt volgens plan en er is geen sprake van achterstallig onderhoud. In 2022 wordt een nieuw GRP vastgesteld met opnieuw een looptijd van 5 jaar.

Openbaar Groen

Sinds 2018 wordt het onderhoud van het openbaar groen en het verwijderen van onkruid op verhardingen uitgevoerd door een marktpartij. Sinds april 2020 is het groenonderhoud in onze gemeente uitbesteed aan een normale marktpartij met een ‘social return’-component en inzet van medewerkers uit de sociale werkvoorziening (SW) en participatiewet (PW) doelgroep.. Het onderhoud blijft op basis van de uitgangspunten schoon, heel en veilig.
Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis zoals dat is vastgelegd in het Integraal Beheer Openbare Ruimte plan (IBOR) en door de raad in 2012 vastgestelde kwaliteitsniveaus. Daarin zijn de maatregelen voor het beheer van de openbare ruimte (op basis van beeldkwaliteit) gekoppeld aan de daarvoor beschikbare budgetten. Op grond hiervan worden betreffende onderdelen binnen bebouwde kom op niveau B (basis), en buiten bebouwde kom op niveau C (laag) onderhouden volgens de kwaliteitsmeetlatcatalogus (KOR) van het CROW.

De gemeentelijke structuurvisie bevat de thema’s en onderwerpen van een landschapsbeleidsplan. In plaats van een actualisering van het groenstructuurplan is in 2016 de nota Regie op Groen vastgesteld. Met deze nota is een stap gezet in het voeren van regie op

groen. De beleidsuitgangspunten zijn vertaald naar het Groenbeheerplan en overige sectorale beleidsplannen zoals de gemeentelijke bomennota. Het Groenbeheerplan 2019 – 2023 vormt de concrete uitwerking naar realisatie in het veld. Daarnaast bevat het een meerjarenplanning voor renovatie van groen op wijk- en buurtniveau. De nota Regie op Groen heeft gevolgen voor de kwaliteitsniveaus van het beheer openbaar groen. Er wordt op beperkte schaal differentiatie in de kwaliteitsniveaus aangebracht, afhankelijk van locatie, groenfunctie en budget. Aan de hand van het groenbeheerplan worden vervolgens de werkplannen/bestekken voor de uitvoering onderhoud openbaar groen opgesteld of geactualiseerd (wanneer nodig).

Wegen

Het beheer van wegen is het systematisch plannen, budgetteren, voorbereiden en uitvoeren van activiteiten die gericht zijn op de verhardingen om hun functie te laten vervullen en voor de lange termijn op economisch verantwoorde wijze mobiliteit, veiligheid en kwaliteit te waarborgen.
De wegbeheernota 2017-2021 die in juli 2017 door de raad is vastgesteld is hiervoor de basis. In de wegbeheernota is aangegeven dat met het huidige beschikbare budget, continuering van het behaalde onderhoudsniveau basis, gegarandeerd kan worden. Er is geen achterstand in het onderhoud.
Het Meerjarig Investeringsplan (MIP) 2021-2024, waarin grootschalige reconstructies van wegen zijn opgenomen, wordt bij deze begrotingsbehandeling ter vaststelling aan de raad voorgelegd.

Verkeer

Het gemeentelijk verkeers- en vervoersplan 2016-2025 zorgt voor een samenhangend en uitvoeringsgericht verkeers- en vervoersbeleid van de gemeente. De gemeente voldoet hiermee aan de Planwet verkeer en vervoer. Het verkeersplan fungeert enerzijds als een beleidslijn voor toekomstige plannen, anderzijds bevat het een uitvoeringsprogramma (actualisatie 2020-2025) met concrete maatregelen voor de komende jaren.
De provincie Limburg werkt op het gebied van mobiliteit samen met gemeenten (RMO/ SML Midden-Limburg). Onderdelen van het uitvoeringsprogramma kunnen via het RMO/SML mogelijk cofinanciering van de Provincie ontvangen.

Civieltechnische kunstwerken

Voor 2021 is er nog gebruik gemaakt van het vigerende Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 en als leidraad gebruikt voor de jaarlijkse geplande onderhoudswerkzaamheden.
In 2018 en is er een inspectie uitgevoerd naar de huidige staat van de civieltechnische kunstwerken. Naar aanleiding hiervan is er nieuwe meerjarenplanning opgesteld voor de te nemen onderhoudsmaatregelen per kunstwerk. Onderhoud wordt afgestemd met de overig geplande werkzaamheden van de gemeente, Waterschap en Provincie. Het benodigde budget is ondergebracht bij de post voorziening wegen. Er is geen achterstallig onderhoud.
In 2021 is gestart met de voorbereidingen voor het nieuw op te stellen Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2022-2026.

Openbare Verlichting

De kwaliteit van de openbare verlichting is van groot belang voor de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Daarnaast spelen ook sfeer-, milieu- en energieaspecten een rol. Gezien de steeds verdergaande aansprakelijkheid van de gemeente is het belangrijk door een beleidsplan openbare verlichting het huidige beeld weer te geven. Uitgangspunt voor het beheer is het Beleidsplan Openbare Verlichting 2019-2022. De voornaamste uitgangspunten van dit beleidsplan zijn het vervangen van oude armaturen en het vervangen van oude lichtmasten. De nieuwe armaturen worden voorzien van LED verlichting.

Gebouwen

Het beheerplan gebouwen inclusief de financiële aspecten is in 2019 geactualiseerd voor de komende 10 jaar (2020-2030). Het beheerplan gebouwen is leidraad bij alle uit te voeren onderhoudswerkzaamheden.
Eventuele meevallers en tegenvallers worden binnen het beschikbare budget opgevangen.

Beheerplannen

Plannen	Vastgesteld door de raad	Nieuwe planning in raad/college	Financiële vertaling begroting en meerjarenraming
Verkeer, GVVP 2016-2025	Ja	2025	Ja
Waterketenplan 2017-2021	Ja	2022	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2017-2021	Ja	2022	Ja
Verlichtingsplan 2019-2022	Ja	2022	Ja
Uitvoeringsplan Civieltechnische Kunstwerken 2016-2020 (ook geldend voor 2021)	Nee	2022	Ja
Beheerplan Gebouwen 2020-2030	Ja	2024	Ja
Kadernota Regie op Groen	Nee	n.v.t.	Ja
Groenbeheerplan 2019-2023	Nee	2023	Ja
Wegbeheerplan 2017-2021	Ja	2022	Ja
Bomennota 2007	Ja	2022	Ja

Naam	Rekening 2020	Begroting 2021	Bijgestelde Begroting 2021	Rekening 2021
Openbare verlichting	€ 518.819	€ 539.454	€ 504.454	€ 502.425
Beheer en onderhoud wegen	€ 3.228.607	€ 3.551.025	€ 3.462.309	€ 3.305.542
Openbaar groen	€ 2.222.568	€ 1.830.641	€ 2.642.309[1])	€ 2.646.626
Verkeer	€ 503.452	€ 447.952	€ 448.628	€ 454.900
Beheer/onderhoud riolering en waterhuishouding	€ 2.731.834	€ 2.711.770	€ 2.711.770	€ 2.819.812
Onderhoud gemeentelijke gebouwen	€ 208.927	€ 423.400	€ 434.400	€ 228.890
Onderhoud gemeenschapshuizen	€ 18.000	€ 3.063	€ 6.126	€ 14.103

Begrotingscijfers zijn volgens het nieuwe BBV. Doorverdeelde salarissen en bijkomende kosten zijn verrekend in bovenvermelde kosten. Overige kosten die voorheen in doorverdelingen werden meegenomen, zoals kosten financiën/automatisering/personeel algemeen etc., zijn nu verantwoord onder overhead.

[1]) *Verhoging wordt veroorzaakt door m.n. structureel hogere kosten groen onderhoud, incidenteel groen buffer St. Joost / verwijderen Japanse duizendknoop / aanpak nieuwe Markt Echt*

Algemeen voorbereidingskrediet

Om de uitvoering van de projecten volgens het meerjareninvesteringsplan (MIP) te kunnen realiseren is het noodzakelijk om de voorbereiding een jaar eerder te starten dan vermeld in het MIP.
Hiervoor wordt jaarlijks een algemeen voorbereidingskrediet ad € 250.000 beschikbaar te zijn voor alle kredieten die in het MIP zijn opgenomen. In het jaar dat een bepaald project in het MIP is opgenomen, worden gemaakte voorbereidingskosten overgeheveld naar het krediet voor dat project. Op dit voorbereidingskrediet wordt niet afgeschreven. Dit is al bepaald in de 1e bestuursrapportage 2013.
Naast bovenstaande investeringen van het MIP kunnen ook in de loop van het jaar nieuwe investeringen worden voorbereid. Deze staan dan nog niet op het MIP vermeld. Ook voor deze investeringen geldt dat voorbereidingskosten worden gemaakt voordat een kredietvotering aan de raad wordt voorgelegd.
De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad binnen het genoemde voorbereidingskrediet bestedingen te doen voor het maken van voorbereidingskosten voor (nieuwe) investeringen.
Als de raad afwijzend besluit over de kredietvotering, dan moeten de gemaakte voorbereidingskosten ten laste gebracht worden van de reserve vermindering kapitaallasten. Wordt het krediet wel gevoteerd, dan worden de voorbereidingskosten overgebracht naar het gevoteerde krediet.

9.5 Financieringsparagraaf

Verordening 212, Artikel 15:
In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. Kasgeldlimiet
b. Renterisiconorm
c. Berekening van het emu-saldo (bij de begroting

Financieringsstatuut

De Wet Fido stelt regels voor het financieringsgedrag van de decentrale overheden, met name gaat het om regels voor het beheersen van financiële risico's, zowel op aangetrokken als op uitgezet geld en voor het beheer van de treasury. In het Financieringsstatuut is de beleidsmatige kant van de treasuryfunctie vastgelegd in de vorm van uitgangspunten, doelstelling, richtlijnen en limieten. In september 2019 is het Financieringsstatuut gemeente Echt-Susteren herzien en vastgesteld door het college.

Kredietrisico op verstrekte leningen.

Tot 1994 werden leningen voor sociale woningbouw door de gemeente aangetrokken en verstrekt aan de woningcorporaties. Het saldo van de leningen aan de woningcorporaties bedraagt €1.445.000 per 31 december 2021. Al deze leningen zijn ondergebracht bij de Stichting Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Vanaf 1994 trekken woningcorporaties zelf geldleningen aan die eveneens worden ondergebracht bij het WSW. De gewaarborgde geldleningen voor een bedrag van € 932.000 voor zorginstellingen, verenigingen en gemeenschapshuizen betreffen leningen die toegestaan zijn volgens het Financieringsstatuut.

Samenstelling leningenportefeuille en spreiding renterisico.

Volgens de staat van de vaste leningen, behorende bij de rekening 2021 bedraagt de restant schuld, inclusief de leningen voor woningbouw, per 31 december 2021 € 69.387.000. De lasten van rente voor 2021 waren € 888.000. Het gemiddeld rentepercentage bedraagt daarom 1,28%.
Het effectief percentage bedraagt 1,18%. Dit is het percentage exclusief de leningen ter financiering van de woningbouw. De hieruit voortvloeiende lasten worden van de betreffende corporaties terugontvangen. Wanneer de markt daartoe aanleiding geeft en de bepalingen in de betreffende contracten de mogelijkheid bieden, converteren wij waardoor ruimte ontstaat voor door de raad te formuleren nieuw beleid zonder extra belasting voor de inwoners.

Financieringen en beleggingen en af te sluiten transacties

Binnen de marges van het contract van de integrale dienstverlening van onze rekening-courant met de BNG (kredietmaximum € 2.000.000) en de bepalingen van de wet FIDO, waarbij een kasgeldlimiet van 8,5% wordt gehanteerd van de uitgaven op de exploitatie van het betreffende begrotingsjaar € 77.073.000) is de bedrijfsvoering voor het jaar 2021 vorm gegeven.

Meerjarige liquiditeitenplanning

Voor de normale exploitatielasten wordt uitgegaan van het principe dat jaarlijkse uitgaven worden voldaan uit de jaarlijkse inkomsten. Voor een goede liquiditeitenplanning zijn twee zaken van belang, namelijk de verwachte investeringen en de renteontwikkeling op korte en op lange termijn.
Voor de investeringen wordt uitgegaan van met meerjareninvesteringsplan. De renteontwikkeling wordt dagelijks bijgehouden en per kwartaal met de portefeuillehouder financiën besproken. Als de renteontwikkeling daarvoor aanleiding geeft wordt in direct overleg met de portefeuillehouder gehandeld, om mogelijke renterisico's te beperken. Naast de investeringen wordt ook in de liquiditeitenplanning meegenomen de eventuele verkoopopbrengsten uit het grondbedrijf. Door deze aspecten regelmatig te monitoren wordt optimaal gebruik gemaakt van de renteontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt.

Schatkistbankieren

Het wetsvoorstel verplicht schatkistbankieren is op 15 december 2013 van kracht geworden. Het wetsvoorstel verplicht alle decentrale overheden om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist. Het woord ‘overtollig’ verwijst naar alle middelen die decentrale overheden niet onmiddellijk nodig hebben voor de publieke taak. Een decentrale overheid behoudt, op basis van de wet Fido, de mogelijkheid om leningen te verstrekken en uitzettingen te verrichten op grond van de publieke taak. Deelname aan schatkistbankieren verandert daar niets aan. Voor Echt-Susteren heeft het schatkistbankieren relatief weinig gevolgen. Doordat er fors geïnvesteerd wordt, moeten financiële middelen aangetrokken worden. De middelen die niet direct nodig zijn worden tegen 0% "geparkeerd" bij de schatkist.

In 2019 is besloten tot het aantrekken van financieringsmiddelen voor een totaalbedrag ad € 40 miljoen tegen verschillende looptijden. Voorwaarde was en is dat de rente negatief moet zijn. Ná de onzekere periode in november 2019 is de rente weer stilaan gestegen, totdat eind januari 2020 de rente voor lang geld weer begon te dalen. Op 9 maart 2020 werd de rente voor het eerst negatief en zijn toen twee lineaire geldleningen van € 10 miljoen elk aangetrokken. Een geldlening met een looptijd van 15 jaar en een rente van -/- 0,11%. De tweede geldlening met een looptijd van 20 jaar en een rente van -/- 0,02%. Per 15 oktober 2020 is de rente weer gedaald en is nog een geldlening afgesloten van € 10 miljoen met een looptijd van 20 jaar tegen een rente van -/- 0,035%. Met de aangetrokken € 30 miljoen kunnen investeringswerken en aflossingen van langlopende schuld gefinancierd worden. De middelen die niet direct nodig zijn worden tegen 0% "geparkeerd" bij de schatkist. Op 31 december 2021 was het saldo bij de schatkist € 27.083.000.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) en Wet tot aanpassing van het sanctiemechanisme voor decentrale overheden van de Wet houdbare overheidsfinanciën

De Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof) bevat het benodigde wettelijke instrumentarium voor het bereiken en in stand houden van houdbare overheidsfinanciën. De kern van de wet is verankering van de Europese begrotingsafspraken en de bepaling dat het Rijk en de decentrale overheden een gelijkwaardige inspanning moeten leveren om aan deze afspraken te voldoen. De meest in het oog springende daarvan is het bereiken van begrotingsevenwicht op middellange termijn. Met deze afspraak wordt uitdrukking gegeven aan de noodzaak van een houdbare EMU-schuld. De beheersing van het EMU-saldo is een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het Rijk en de decentrale overheden. De eindverantwoordelijkheid voor de overheidsfinanciën als geheel ligt bij het Rijk. Om deze verantwoordelijkheid in te kunnen vullen, heeft het Rijk, in het bijzonder de Minister van Financiën, de instrumenten daarvoor nodig. De inkomsten en uitgaven van de decentrale overheden staan niet onder de directe invloed van het Rijk. Het huidige artikel 6 van de Wet Hof biedt de Minister van Financiën de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen via een sanctiemechanisme. Met deze wetswijziging wordt het sanctiemechanisme vervangen door een correctiemechanisme. Met het correctiemechanisme bestaat de mogelijkheid om het EMU-saldo van de decentrale overheden te beheersen bij een dreigende, meerjarige, overschrijding van de vastgestelde norm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden. Het correctiemechanisme treedt alleen in werking als de macronorm voor het EMU-saldo van de decentrale overheden structureel wordt overschreden. Het opleggen van sancties aan de decentrale overheden op grond van het correctiemechanisme is pas mogelijk als op realisatiebasis sprake is van de overschrijding van de tekortnorm.

N.B. De sanctie bestaat uit een korting op het gemeentefonds als op macroniveau de gemeenten een overschrijding van dit EMU-saldo veroorzaken. De individuele gemeente heeft daarop geen invloed.

Meerjarige ontwikkeling financiering

Om een beeld te vormen van onze gemeentelijke schuldpositie kan men werken met diverse ratio’s. Vaak komen hier echter cijfers uit die van toepassing zijn voor het bedrijfsleven, maar in mindere mate geschikt zijn voor de lagere overheid. Daarom wordt gekozen voor een andere insteek om toch een oordeel te kunnen vormen over onze gemeentelijke schuldenpositie. Men kan zich de vraag stellen: wanneer is de schuld te hoog? In zijn algemeenheid kan men zeggen dat de schuld te hoog is als deze meer bedraagt dan 150% van de exploitatie-uitgaven.

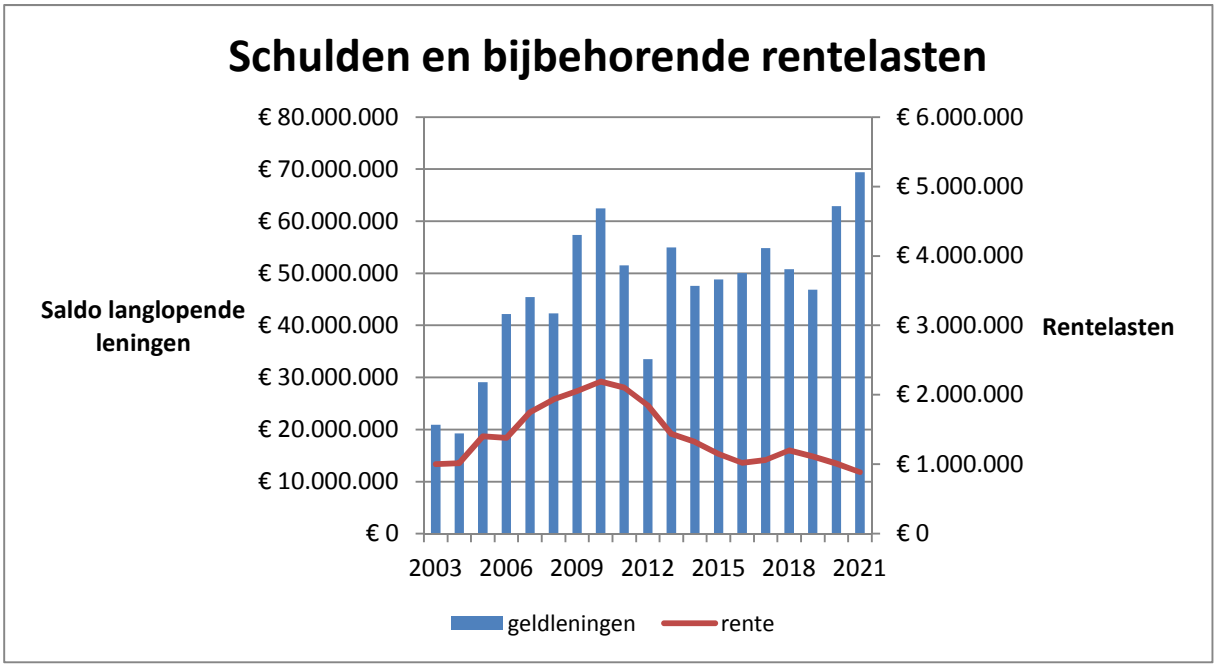
Voorzichtigheid is geboden als de schuld tussen de 100% en 150% van de exploitatie-uitgaven bedraagt.
Schulden nemen door de rentelasten meerjarig begrotingsruimte in. Als de rentelasten te hoog oplopen, wordt te zeer beslag gelegd op de begrotingsruimte, waardoor geen ruimte meer overblijft voor reguliere activiteiten.

In onderstaande tabel zijn opgenomen de saldo van de geldleningen per 31 december van het dienstjaar evenals de betaalde rente behorende bij deze geldleningen en de exploitatietotalen per 31 december van het dienstjaar.
In de laatste kolom wordt de verhouding weergegeven tussen de schuld en het exploitatietotaal. Geconcludeerd mag worden dat onze gemeente met een percentage schuld van 90,03% in relatie tot het exploitatie totaal voor 2021 zich in de veilige zone bevindt.

Saldo per	Saldo vaste geldleningen	Betaalde rente	Exploitatietotaal begroot	Schuld exploitatietotaal in procenten
31-12-2010	€ 62.438.985	€ 2.189.949	€ 66.209.000	94,31%
31-12-2011	€ 51.523.928	€ 2.105.744	€ 69.796.000	73,82%
31-12-2012	€ 33.493.729	€ 1.852.055	€ 67.850.000	49,36%
31-12-2013	€ 54.967.283	€ 1.433.187	€ 65.269.000	84,22%
31-12-2014	€ 47.553.356	€ 1.320.564	€ 65.939.000	72,13%
31-12-2015	€ 48.801.828	€ 1.150.286	€ 82.672.000	59,03%
31-12-2016	€ 50.043.000	€ 1.018.045	€ 80.682.000	62,02%
31-12-2017 *)	€ 54.828.000	€ 943.000	€ 77.956.000	70,33%
31-12-2018	€ 50.801.000	€ 1.199.000	€ 73.829.000	68,81%
31-12-2019	€ 46.840.000	€ 1.111.000	€ 76.056.000	61,59%
31-12-2020	€ 77.478.000	€ 1.007.000	€ 78.267.000	98,99%
31-12-2021 **)	€ 69.387.000	€ 888.000	€ 77.073.000	90,03%

*) *De te betalen rente is in 2017 lager doordat een kasgeldlening ad € 20.000.000 is afgesloten met een negatieve rente.*

**) *Het saldo van de schuldenlast is weliswaar gestegen, maar de rentelast is gedaald. Bij de schatkist is ruim € 27 miljoen geparkeerd per 31 december 2021, waardoor per saldo de schuldenlast € 42,3 miljoen bedraagt.*

Renterisiconorm

Voor de leningen is van belang de wettelijke renterisico norm. Door deze normstelling, zijnde 20% van het begrotingstotaal aan het begin van het dienstjaar, wordt een kader gesteld om openbare lichamen tot een zodanige opbouw van de leningenportefeuille te laten komen, dat het renterisico op grond van renteaanpassing en herfinanciering van leningen in voldoende mate wordt beperkt. Bij een gelijkmatige opbouw van de leningenportefeuille, waarbij niet in enig jaar een onevenredig groot deel van de leningenportefeuille geherfinancierd moet worden, wordt het renterisico op de vaste schuld gespreid over de jaren. Een verandering van de rente werkt zodoende vertraagd door op de rentelasten en baten in enig jaar. Voor de berekening van het renterisico moet modelstaat B opgesteld worden.

Modelstaat B

- Renterisico vaste schuld over het jaar 2021
- Gemeente Echt-Susteren
- Provincie Limburg

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder gezonden. Op deze staat wordt het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbare lichaam, zoals ook op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komend jaar. Het komend jaar is 2020.

(Bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisiconorm	2021 begroot	2021 rekening
1	Renteherzieningen	€ 0	€ 0
2	Aflossingen	€ 5.135	€ 11.091
3	Renterisico 1 + 2	€ 5.135	€ 11.091
4	Renterisiconorm	€ 15.415	€ 15.415
5a = 4 > 3	Ruimte onder renterisiconorm	€ 10.280	€ 4.324
5b = 3 > 4	Overschrijding renterisiconorm		
Berekening renterisiconorm			
4a	Begrotingstotaal	€ 77.073	
4b	Percentage regeling	20%	
4 = (4a x 4b /100)	Renterisiconorm	€ 15.415	

Berekening kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage.

Begrotingstotaal 2021	€ 77.073.000
Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage	8,5%
Kasgeldlimiet: €.77.073.000 x 8,5% =	€.6.551.000

Toelichting kasgeldlimiet

Rapportage van over- en onderschrijding van de kasgeldlimiet vindt plaats via de financieringsparagraaf bij de jaarrekening en bij de begroting. In de jaarrekening worden opgenomen de kwartaalstaten van het 1e tot en met 4e kwartaal 2021. Als in drie achtereenvolgende kwartaalrapportages de kasgeldlimiet wordt overschreden, wordt de toezichthouder daarvan op de hoogte gesteld, zo enigszins mogelijk ruim voorafgaand aan de derde overschrijding. In een plan van aanpak moet aangegeven worden hoe opnieuw aan de kasgeldlimiet te voldoen. Dit plan moet door Gedeputeerde Staten goedgekeurd worden.
Zoals uit bijgevoegde kwartaalstaten blijkt, was er in 2021 geen sprake van een overschrijding van de kasgeldlimiet.

Berekening EMU-saldo

Beheersing van het EMU-saldo begint met een goede informatievoorziening, ook over het begrote EMU-saldo van de lokale overheid. Het EMU-saldo moet over alle jaren van de meerjarenbegroting gepresenteerd worden, daarom voor de jaren 2021 tot en met 2024. De berekening is als bijlage opgenomen in deel II van deze begroting.

Renteschema

In artikel 13 van het besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten is opgenomen dat met ingang van het begrotingsjaar 2018 in de financieringsparagraaf inzicht moet worden gegeven in de rentelasten, het renteresultaat, de financieringsbehoefte en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. In onderstaand renteschema staan de gevraagde gegevens vermeld.

Renteschema		
De externe rentelasten over de korte en lange financiering		899.892
De externe rentebaten (idem)		117.807
Saldo rentelasten en baten		1.017.698
De rente die aan de grondexploitatie **moet** worden doorberekend	- 5.221	
De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld **moet** worden doorberekend	- 18.660	
De rentebaat van doorverstrekte leningen als daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering) die aan het betreffende taakveld **moet** worden toegerekend	- 88.959	
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 112.860
Rente over eigen vermogen		+ 0
Rente over voorzieningen		+ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		904.838
De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)		- 904.838
Renteresultaat op het taakveld Treasury		**- 0**

Modelstaat A

Liquiditeitspositie over het 1e tot en met en 4e kwartaal 2021
Provincie Limburg

Berekening liquiditeitspositie

Op deze staat moet eenmaal per kwartaal de gemiddelde liquiditeitspositie over het voorgaande kwartaal worden ingevuld. Het gaat hierbij om de gemiddelde liquiditeitspositie van het gehele openbare lichaam, inclusief bedrijven en andere takken van dienst. Schuldverhoudingen tussen de algemene dienst en bedrijven of andere takken van dienst moeten niet worden opgenomen. De staten moeten op kwartaalbasis worden verstuurd naar de toezichthouder. De staten over de kwartalen van het afgelopen jaar worden ook als onderdeel van de financieringsparagraaf in het jaarverslag over het voorgaande jaar naar de toezichthouder gezonden.

Bij het bepalen of een lening tot een korte schuld gerekend kan worden, moet rekening worden gehouden met de gehanteerde derivaten. Uitgangspunt hierbij is dat het resultaat van de onderliggende lening en het derivaat telt. Een lange vastrentende lening waarop een derivaat wordt afgesloten, met als gevolg een variabele (bv. 3-maands) rente, heeft een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar en moet tot de korte schuld worden gerekend.

Bedragen x € 1.000

	maand	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
(1) Vlottende (korte) schuld	1	2.087	2.500	500	5.550
	2	5.560	2.500	600	6.250
	3	2.500	3.707	550	5.000
(2) Vlottende middelen	1	25.447	25.900	30.874	31.799
	2	24.882	25.877	28.233	29.668
	3	20.317	26.586	30.014	30.989
(3) Netto vlottende schuld (+) overschot (-)	1	- 23.360	- 23.400	- 30.374	- 26.249
	2	- 19.322	- 23.377	- 27.633	- 23.418
	3	- 17.817	-21.979	- 29.464	-25.989
(4) Gemiddelde netto vlottende schuld (+) Gemiddeld overschot vlottende middelen (-)		- 20.166	-22.919	-29.157	- 25.219
(5) Kasgeldlimiet		6.551	6.551	6.651	6.651
(6a) Ruimte onder kasgeldlimiet (5-4)		26.717	29.470	35.808	31.870
(6b) Overschrijding van de kasgeldlimiet (4-5)					
Berekening kasgeldlimiet					
De kasgeldlimiet moet worden berekend aan het begin van elk kalenderjaar en bij wijziging van elk percentage (post 8).					
(7) Begrotingstotaal		77.073	77.073	77.073	77.073
(8) Het bij ministeriele regeling vastgesteld percentage		8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
(9) Kasgeldlimiet: 7 x 8 : 100		6.551	6.551	6.551	6.551

Toelichting

Post 1: het gezamenlijk bedrag van

1. De opgenomen gelden met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van korter dan één jaar
2. De schuld in rekening-courant
3. De voor een termijn van korter dan één jaar ter bewaring in de kas gestorte gelden van derden
4. Overige geldleningen die geen onderdeel uitmaken van de vaste schuld

Post 2: het gezamenlijk bedrag van

5. De contante gelden in kas
6. De tegoeden in rekening-courant
7. De overige uitstaande gelden met een rentetypische looptijd van korter dan één jaar

Post 7: stand van de begroting per 1 januari van het betreffende jaar.

9.6 Paragraaf bedrijfsvoering

Verordening 212: Artikel 18: In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:

a. Omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand
b. Percentage ziekteverzuim

Servicecentrum MER
Afdeling Bedrijfsvoering
Sinds 1 juli 2017 is de afdeling bedrijfsvoering van het Servicecentrum MER operationeel. De taakvelden Financiën, HRM, DIV en I&A zijn ondergebracht bij deze afdeling.

Juridische zaken
Vanuit de gemeentelijke organisatie alsmede de afdelingen Omgevingsdienst, Sociaal Domein én Bedrijfsvoering van het Servicecentrum MER wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de juridische vraagbaak- en controlfunctie. Hierdoor kunnen juridische risico's al in de voorfase worden afgewend. De verwachting is dat de juridische vraagbaak- en controlfunctie de komende jaren zich doorzet en dat er vanuit de organisatie meer juridisch concernadvies wordt ingewonnen op verschillende beleidsterreinen. Temeer ook nu er binnen de concernstaf van het Servicecentrum MER geen juridische advies- en controlfunctie voor algemeen bestuurlijk-juridische werkzaamheden voorhanden is en sinds de oprichting van de GR Servicecentrum MER wordt ingevuld door de concernjurist van de zetelgemeente Echt-Susteren.

In vergelijking tot voorgaande jaren is het aantal bezwaren redelijk stabiel gebleven met soms een uitschieter. Deze uitschieters zijn meestal het gevolg van beleids- en wetswijzigingen. Meer dan voorheen is ook ingezet op premediation wat in diverse gevallen tot een minnelijke oplossing dan wel het intrekken van het bezwaarschrift heeft geleid. Door het intensiveren van de aanpak van ondermijning (Wet Bibob) bestaat de verwachting dat er in 2022 meer (extern) juridisch advies wordt ingewonnen en dat daarmee samenhangend ook een toename van het aantal bezwaar- en beroepschriften te verwachten is.

Daarnaast kan worden opgemerkt dat het aantal oneigenlijke verzoeken op basis van de Wet Openbaarheid van Bestuur (Wob) is afgenomen, mede ten gevolge van de loskoppeling van de Wet dwangsom bij niet tijdig beslissen. Wel is een tendens merkbaar waarbij er andere verzoeken worden gedaan, zoals verzoeken op grond van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet Hergebruik Overheidsinformatie.

De Wet Open Overheid (Woo) treedt op 1 mei 2022 in werking. De wet geeft regels over het actief openbaar en toegankelijk maken van overheidsinformatie en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De wet verplicht overheidsorganisaties documenten in elf categorieën (wet- en regelgeving, organisatiegegevens, raadsstukken, bestuurstaken, stukken van adviescolleges, convenanten, jaarplannen –en verslagen, Wob/Woo-verzoeken, onderzoeken, beschikkingen en klachten) actief openbaar te maken, welke taak mogelijk extra formatie meebrengt. Deze wet vervangt de Wet Openbaarheid van Bestuur. In het kader van dit multidisciplinair project werven de vier MER-organisaties gezamenlijk een (extern) projectleider om dit gefaseerde implementatie van dit grootschalige wetgevingstraject gedurende de komende jaren te begeleiden.

De Omgevingswet zal -na herhaaldelijk uitstel- zoals thans door de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening is aangegeven op 1 januari 2023 in werking treden. Met deze grootschalige wetgevingsoperatie die voorziet in het vereenvoudigen en samenvoegen van de regels voor ruimtelijke ontwikkeling zal naar verwachting ook het aantal bezwaarschriften in verhouding toenemen, aangezien dan vaker thans het geval de reguliere voorbereidingsprocedure van toepassing is. In de gemeentelijke organisatie is naast de ambtelijke voorbereidingen op de invoering van het digitale stelsel (DSO) ook in

het kader van lokale regelgeving (harmonisatie en uniformering) geanticipeerd op de gevolgen van de inwerkingtreding van de Omgevingswet

Bij de afhandeling van klachten wordt zoveel mogelijk de minnelijke procedure toegepast omdat dit in veel gevallen tot een voor alle betrokkenen positief resultaat leidt. Voor de afhandeling van klachten over het Servicecentrum MER geldt dat de ontvangst en registratie van die klachten alsmede de bewaking van de procedure bij de moedergemeente ligt. Dit vanwege de regierol van de moedergemeente ten opzichte van het Servicecentrum MER. Dit heeft tot voordeel dat er veel meer zicht is op de aard en omvang van het aantal klachten. Daarnaast kan een klacht, respectievelijk de afwikkeling ervan, bijdragen aan verbetering van de dienstverlening.

HRM

Cao Gemeenten 2021-2022

In het LOGA-overleg (Landelijk Overleg Gemeentelijke Arbeidsvoorwaarden) een akkoord bereikt voor de Cao Gemeenten 2021 - 2022. In dit akkoord is een structurele salarisverhoging afgesproken van 1,5% met ingang van 1 december 2021 en 2,4% per 1 april 2022.
Verder is afgesproken dat medewerkers, in dienst op 3 november 2021, een eenmalige uitkering van € 1.200 bruto krijgen.
Volgens deze afspraken zijn de salarisverhoging per 1 december 2021 en de eenmalige uitkering consequenties voor het jaar 2019. De structurele salarisverhogingen worden tot het pensioengevend inkomen gerekend en dit betekent dat de pensioenpremie voor de werkgever hoger is geworden.

Harmonisatie arbeidsvoorwaarden

Alle lokale arbeidsvoorwaardenregelingen zijn opgenomen in een personeelshandboek. Naar aanleiding van een evaluatie is in 2021 gestart met het actualiseren van een aantal regelingen voor alle MER-organisaties. De actualisatie duurt ook nog voort in 2022.

HR21

Sinds 2018 maakt de gemeente Echt-Susteren gebruik van het functiebeschrijvings- en –waarderings-systeem HR21. In 2021 zijn per functie resultaatbeschrijvingen opgesteld. Ook is in 2021 een formulier ontwikkelt voor het vastleggen van resultaatafspraken met medewerkers. De HR21-competenties die horen bij de normfuncties zijn hierin meegenomen. Gedurende het jaar is het experimenteren met het nieuwe formulier gestart. De resultaten daarvan vormen uiteindelijk de basis voor de manier waarop het maken van resultaatafspraken met medewerkers in de toekomst verder vorm gegeven wordt. Mede door de coronamaatregelen is het experimenteren nog niet organisatiebreed aan de orde geweest. Daarom is de proefperiode verlengd tot en met het jaar 2022.

Opleiden en ontwikkelen

Met het jaarlijks opleidingsbeleid wordt aandacht gegeven aan de ontwikkeling van medewerkers, leidinggevenden en de organisatie als totaal. Dit draagt bij aan de doorontwikkeling in kennis en kunde die vervolgens zorgt voor een optimale aansluiting bij ontwikkelingen in het vakgebied en rondom gemeenten. Daartoe worden zowel organisatie overstijgende of teambrede opleidingstrajecten als ook individuele leertrajecten ingezet. Door de coronamaatregelen is de uitvoering in 2021 op een aantal plekken gestagneerd en uitgesteld naar 2022. Veel individuele opleidingstrajecten bestonden vooral uit online colleges, e-learnings en webinars.

Personeelsplanning

Om gewenste resultaten te behalen is een goede match tussen (bestuurlijke) opgaven enerzijds en medewerkerscapaciteit anderzijds noodzakelijk. Om hier sturing aan te geven werkt het management sinds 2019 aan Strategische Personeelsplanning. Hiermee wordt cyclisch inzicht verkregen in benodigde HR-interventies.

Arbo

In 2021 is gewerkt aan een gezamenlijke arbobeleid. Het arbobeleid vormt de kapstok waaronder overige arbo gerelateerde onderwerpen een plaats gaan krijgen. Denk hierbij aan het harmoniseren van werkzaamheden in het kader van arbo en verder beleid ontwikkelen/harmoniseren.

Na een aanbestedingsprocedure in 2020 is er vanaf 1 januari 2021 één bedrijfsarts voor de vier organisaties. Door coronamaatregelen is in 2021 nog geen uitvoering gegeven aan de spreekuren van de bedrijfsarts op locatie. Dit is uitgesteld tot 2022.
In 2021 is een nieuwe RI&E (Risico Inventarisatie & Evaluatie) uitgevoerd en een bijbehorend Plan van Aanpak opgesteld. De implementatie hiervan is gestart in 2021 en loopt door in 2022. Het betrouwbaar en actueel houden van de RI&E is een continue proces en hierbij worden jaarlijks een deel van de in 2021 geconstateerde knelpunten aangepakt.

HRM-kengetallen

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording dient de gemeente een aantal wettelijke verplichte indicatoren op te nemen. Voor HRM zijn dit zijn onderstaande indicatoren:

Leeftijdsopbouw per 31 december 2021							
	Totaal	< 25	25 - 34	35 - 44	45 - 54	55-59	> 60
Totaal aantal medewerkers	**131**	**0**	**13**	**31**	**35**	**25**	**27**
mannen	75	0	6	20	19	15	15
vrouwen	56	0	7	11	16	10	12

Deeltijdfactor per 31 december 2021		Aantal		Percentage	
	TOTAAL	Fulltime	Parttime	Fulltime	Parttime
Totaal aantal medewerkers	**131**	**92**	**39**	**70%**	**30%**
mannen	75	70	5	93%	7%
vrouwen	56	22	34	39%	61%

Ontwikkeling gemiddeld ziekteverzuimpercentage	
2016	4,78%
2017	5,48%
2018	4,08%
2019	4,22%
2020	6,41%
2021	7,27%[1]

Schaalbezetting per 31 december 2021		
Schaal	Aantal medewerkers	%
0 t/m 3	0	0%
4 t/m 6	19	15%
7 t/m 9	49	37%
10 t/m 12	59	45%
13 en hoger	4	3%
Totaal	**131**	**100,0%**

[1] Het gestegen ziekteverzuimpercentage is met name het gevolg van een aantal langdurig zieken en ziekte als gevolg van Covid 19.

Ontwikkeling personeelsbestand	
2016	149,12 fte
2017	151,54 fte
2018	126,08 fte
2019	126,53 fte
2020	126,85 fte
2021	129,47 fte
Per 1 januari 2016 is het Sociaal Domein overgegaan naar het Servicecentrum MER. *Per 1 juli 2017 zijn onderdelen Bedrijfsvoering overgegaan naar het Servicecentrum MER.*	

Indicatoren/kengetallen	
Wettelijk voorgeschreven	
Formatie fte per 1.000 inwoners	4,00 fte
Bezetting fte per 1.000 inwoners	4,04 fte
Apparaatskosten per inwoner	€358,96
Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + totale kosten inhuur externen	5,30%
Overhead in % van totale lasten	7,49%

Financiën

Beleids- en budgetcyclus

In 2021 zijn de volgende producten uit de Beleids- en budgetcyclus (BBC) aan de raad aangeboden:

Raad	Product
07 juli 2021	jaarrekening 2020
07 juli 2021	1e bestuursrapportage 2021
07 juli 2021	kadernota 2022
04 november 2021	begroting 2022
15 december 2021	2e bestuursrapportage 2021

Op 4 november 2021 is de nieuwe Nota reserves en voorzieningen 2021 door de raad vastgesteld.

Kostentoerekening

Omdat medewerkers van de gemeente ook werken aan investeringen en grondexploitaties, worden uurkosten hiervan toegerekend aan bedoelde investeringen en exploitaties. Dit is gerechtvaardigd vanuit het oogpunt van kosten toerekenen waar ze thuishoren en is ook bedrijfseconomisch gebruikelijk.

Relatie met programma's
De bedrijfsvoering heeft als reikwijdte de gemeentelijke organisatie, niet alleen de ambtelijke organisatie maar ook de 'bestuurlijke' organisatie. De bedrijfsvoering ondersteunt de uitvoering van de programma's. Het slagen van de programma's is voor een belangrijk deel afhankelijk van de kwaliteit van de bedrijfsvoering.
Er is een samenhang tussen het programma Bevolking en Bestuur en de paragraaf Bedrijfsvoering. De paragraaf richt zich op de reguliere operationele kaders terwijl het programma zich meer richt op de relatie tussen de inwoners en de gemeente.

Informatiemanagement
Informatie & automatisering
In het kader van de doorontwikkeling van Informatisering is ingezet op de migratie van de ICT omgevingen van de vier MER organisaties naar één centrale ICT omgeving. De migratie is verdeeld in drie fasen, waarbij fase 2, het samenvoegen van de omgevingen, inmiddels grotendeels is afgerond.

In 2021 is de nadruk gelegd op standaardiseren en uniformeren. Door uitvoering te geven aan het vastgestelde bedrijfsplan Informatisering SC-MER zijn hier grote stappen in gezet en zal dit verder vorm gegeven worden.

De verhoging in kwaliteit van informatisering binnen de totale samenwerking wordt hiermee verder in gang gezet en de eerste resultaten hiervan zijn merkbaar. De reeds gecreëerde stabiele basis zorgt voor een hogere kwaliteit in service, stabiliteit en beter voorbereid zijn op toekomstige ontwikkelingen. Door invulling van de benodigde personele capaciteit, zowel kwantitatief als kwalitatief, zijn de eerste resultaten van een vraaggerichte aanpak zichtbaar.

Zo zijn naar aanleiding van het bedrijfsplan Informatisering (2020) in 2021 de beleidsfuncties ingevuld, adviesfuncties uitgebreid en de aansturing van het team conform bedrijfsplan ingericht. Het invullen van deze vacante posities stelt het SC-MER in de gelegenheid initiërend te zijn op de inhoud en sturend op het proces.

Informatiebeveiliging
Sinds medio 2021 is de regie op informatiebeveiliging en privacy centraal bij SC-MER belegd. Er wordt gezamenlijk opgetrokken en de strategische afstemming op dit vlak is ingeregeld. Één van de stappen die hierin gezet zijn is het oprichten van een Computer Emergency Response Team dat bij beveiligingsincidenten wordt ingezet. Centrale regie met het oog op lokale omstandigheden staat hierbij centraal.

Zo vind er ook centrale regie plaats op het bewustwordingsaspect bij alle medewerkers met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy. De techniek geeft ons tools in handen om de integriteit en betrouwbaarheid van de informatie goed te organiseren. Hoe kwetsbaar ook, mensen en hun gedrag zijn een onlosmakelijk onderdeel van de beveiligingsketen, om die reden wordt er ingezet op centraal geregisseerde bewustwording op dit onderwerp. Met enkel de focus op processen zijn we er nog niet: voldoende niveau van beveiligingsbewustzijn bij medewerkers is enorm belangrijk.

Informatiebeveiliging conform de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) gaat uit van risicomanagement. Risicomanagement is het identificeren en kwantificeren van risico's en het vaststellen van beheersmaatregelen. Met beheersmaatregelen worden activiteiten bedoeld waarmee de kans van optreden of de gevolgen van risico's worden beïnvloed. Proceseigenaren in de gebruikersorganisatie benoemen de risico's en de bepalen zelf in hoeverre zij de risico's willen beperken met behulp van maatregelen. Zij blijven ook verantwoordelijk.

Het uitvoeren van deze maatregelen kan door SC-MER in regie worden opgepakt met een adviserende, uitvoerende en ondersteunende rol. Vanuit het perspectief van de klant zal ook gekeken worden naar informatiebeveiliging. In 2021 is een solide balans gevonden in dit samenspel.

Bescherming persoonsgegevens (privacy)
De Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) vormt het kader van privacywetgeving dat uniform geldt in Nederland en in de rest van de Europese Unie. In de AVG wordt geregeld hoe er moet worden omgegaan met persoonsgegevens.

De organisatie-brede implementatie van de AVG is een omvangrijke operatie en raakt vrijwel elk werkproces waarbij persoonsgegevens betrokken zijn. De implementatie gebeurt op een planmatige, gefaseerde wijze, waar nodig in samenwerking met de andere MER-organisaties.

Nadat de focus heeft gelegen op het voldoen aan de wettelijke eisen is dit traject in 2021 verder gecontinueerd waarbij het speerpunt is geweest de organisatie naar een hoger volwassenheidsniveau op het gebied van privacy te brengen. Dit is uitgevoerd met risicomanagement als insteek voor dit proces. Het risicomanagement focust zich op het vermogen om risico's in werkprocessen in te kunnen schatten. Uitgangspunt hierbij is continu verbeteren op het gebied van privacy en het bewustzijn verder te verhogen waarbij de verantwoordelijkheid bij de proceseigenaren belegd is.

Facilitaire Zaken
Opknappen vergaderruimtes
Het opknappen van de vergaderruimtes en het vervangen van het meubilair in de representatieve ruimtes, vergaderruimtes en kantoorruimtes stond gepland voor 2020. Door de uitbraak van corona is dit uitgesteld en is het meubilair in 2021 vervangen. Door de corona-crisis is gebleken dat het tijd- en plaats-onafhankelijk werken effectief en efficiënt is. Daarom is een nieuwe kantoorfunctie bepaald: 'ontmoeten en werken'. De behoefte aan overlegruimtes is daardoor niet alleen toegenomen, maar ook veranderd. Om het nieuwe werken te stimuleren en faciliteren, is AV-apparatuur nodig die het mogelijk maakt om hybride te vergaderen. Deze apparatuur wordt in 2022 geïnstalleerd. In 2022 wordt ook de bestuurscirkel heringericht. Er wordt begonnen met de kantoren van de burgemeester tot aan de gemeentesecretaris. Later in 2022 zijn ook de kantoren van de wethouders en de cirkel zelf aan de beurt. Verder wordt een plan gemaakt om de trouwzaal aan te passen en om te vormen tot een multifunctionele ruimte, geschikt om zowel te trouwen als te vergaderen. Het eerder opgestelde huisvestingsconcept wordt bij de herinrichting als leidraad gebruikt.

Multifunctionals
De multifunctionals (print- en kopieerapparaten) zijn in 2021 in MER-verband vervangen.

Toegangsbeveiliging
De voorbereidingen voor de vervanging van het toegangsbeveiligingssysteem zijn in 2020 gestart. De invoering van het nieuwe toegangsbeveiligingssysteem loopt door in 2022.

Evenementen
Door Corona hebben er weinig evenementen fysiek plaatsgevonden. Voor de mantelzorg-avond is de gebruikelijke facilitaire ondersteuning geleverd, uiteraard binnen de geldende corona-maatregelen.

Doorontwikkeling facilitaire zaken
In 2020 is een ontwikkelplan voor cluster Facilitaire Zaken opgesteld met het oog op professionalisering en verhoging van de interne dienstverlening. Deze professionalisering is gestart in 2021 en wordt in 2022 verder doorgezet.

Gevolgen Corona maatregelen
De gevolgen van Corona zijn in 2020 en 2021 voor iedereen merkbaar en zichtbaar geworden. De verwachting is dat de maatregelen die getroffen zijn om het virus te beteugelen, ook in 2022 nog gedeeltelijk gehandhaafd dienen te blijven. De ontwikkelingen op dit vlak worden continu nauwgezet gevolgd en als er een aanpassing van de reeds genomen maatregelen noodzakelijk is, wordt deze doorgevoerd. Een en ander zal zoveel mogelijk binnen bestaande middelen worden opgepakt, maar niet uit te sluiten is dat er op enig moment een aanvullende budgetbehoefte ontstaat.

9.7 Paragraaf verbonden partijen

Verordening 212, artikel 19:

1. *In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit begroten en verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval van elke verbonden partij op:*
   a. *De naam en vestigingsplaats*
   b. *Het financieel belang van de gemeente*
   c. *De zeggenschap van de gemeente*
   d. *Het publiek belang dat wordt gediend met de deelname*
   e. *De bestuursstructuur*
2. *Het beleid over verbonden partijen wordt vastgelegd in de Nota verbonden partijen. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
   a. *De uitgangspunten voor het beleid over verbonden partijen*
   b. *Het denkkader voor de uitvoering van taken door verbonden partijen*
   c. *De randvoorwaarden voor deelname in een-verbonden partij*
   d. *Het beheer van en het toezicht op een verbonden partij*

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat de paragraaf verbonden partijen wordt opgesplitst in:

1. Gemeenschappelijke regelingen;
2. Stichtingen/verengingen;
3. Coöperaties/vennootschappen.
4. Overige verbonden partijen.

De betekenis van deze paragraaf is afhankelijk van de vraag of er een Nota Verbonden Partijen aanwezig is, waarin een kader stellend overzicht is opgenomen. De paragraaf verbonden partijen kan zich dan beperken tot het geven van een totaalbeeld van participaties in verbonden partijen en de financiële aspecten er van.

Inleiding

In deze paragraaf wordt aandacht besteed aan de zogenaamde ‘verbonden partijen’. Dit zijn rechtspersonen waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. De gemeente heeft een bestuurlijk belang, als ze een zetel heeft in het bestuur, of als ze stemrecht heeft. De gemeente heeft een financieel belang, als zij geld ter beschikking heeft gesteld die ze kwijt is in geval van een faillissement, of als financiële problemen bij de betreffende rechtspersoon verhaald kunnen worden op de gemeente.

Een partij die jaarlijks een subsidie krijgt, maar waaraan geen andere financiële verplichtingen zitten met een juridische afdwingbaarheid door derden, is geen verbonden partij.

Visie en beleid over verbonden partijen.

De gemeente Echt-Susteren streeft ernaar om een bestuurlijk en financieel belang te houden in die organisaties die een bijdrage leveren aan het openbaar belang en waarvan de activiteiten aansluiten bij het beleid zoals dat door de gemeente Echt-Susteren wordt gevoerd.

De Nota verbonden partijen 2011 is vastgesteld in de raadsvergadering van 15 december 2011. In deze nota is het beleid over verbonden partijen geformuleerd. Een nieuwe Nota verbonden partijen wordt voorgelegd aan de nieuwe raad in 2022. Hierin wordt dan meegenomen de nieuwe Wet gemeenschappelijke regelingen die naar verwachting in 2022 wordt vastgesteld door de Eerste kamer.

Algemeen

Bij het aangaan en continueren van samenwerking met - of deelnemingen in - verbonden partijen, is het van belang om af te wegen:

- Wat is de meest doelmatige manier om de betreffende taak uit te voeren?
- In hoeverre is gegarandeerd, dat de verbonden partij bij de taakuitvoering de resultaten realiseert die de gemeente voor ogen staan?

- Heeft de gemeente voldoende inhoudelijk en financieel inzicht in de taakuitvoering?

De gemeente Echt-Susteren heeft bestuurlijke en financiële belangen in diverse verbonden partijen, zoals gemeenschappelijke regelingen en vennootschappen. Deze verbonden partijen voeren beleid uit voor de gemeente. Uiteraard blijft de gemeente Echt-Susteren beleidsmatige en financiële verantwoordelijkheden houden over deze partijen. Een volledig overzicht van de partijen waarin de gemeente bestuurlijk en/of financieel per 31 december 2021participeerde, treft u in deze paragraaf aan.

Samenwerking is noodzakelijk. Alle taken die de gemeente samen met anderen beter, efficiënter en effectiever kan doen dan alleen, komen daarvoor in principe in aanmerking. Alleen, hierbij moet iedere keer opnieuw de schaal in aanmerking genomen worden. Een grotere schaal biedt vaak een groter draagvlak (economisch, kennis, distributie). Daarnaast kan uiteraard in bepaalde gevallen ook nog worden gekozen voor uitbesteden.

Het niveau van samenwerking kan uiteraard ook verschillen. Samenwerking is mogelijk op gebied van gezamenlijke beleidsontwikkeling, als overlegplatform of voor uitvoerende taken. Voor de uitvoerende taken kan men ook kiezen voor andere uitvoeringsorganisaties. Verder kan samenwerking nog worden gesplitst in verplichte en vrijwillige samenwerking. Verplichte samenwerking kent de gemeente bijvoorbeeld op het gebied ‘rood-wit-blauw’: brandweer, rampenbestrijding en politie.

Overzicht verbonden partijen per 31-12-2021

Nr.	Naam
A.	**Gemeenschappelijke regelingen**
1.	Veiligheidsregio Limburg-Noord
2.	Westrom
3.	Omnibuzz
4.	Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)
5.	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
6.	Reinigingsdienst Maasland
7.	Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)
8.	Openbaar lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette
9.	Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)
B	**Stichtingen / verenigingen**
1.	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing
2.	VVV Zuid-Limburg
3.	Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)
C	**Coöperaties / vennootschappen**
1.	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.
2.	C.V. Inkoopcentrum Zuid
3.	N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
4.	N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)
5.	Bocage Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
6.	Deelneming Enexis Holding N.V.
7.	CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)
8.	Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.
D	**Overige verbonden partijen**
1.	Euregio Rijn-Maas-Noord
2.	Euromosa
3.	Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)
4.	Samenwerking Midden-Limburg

Gemeenschappelijke regelingen

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord	
Doel	De Veiligheidsregio Limburg-Noord geeft vorm en inhoud aan intergemeentelijke samenwerking op de schaal van Noord- en Midden-Limburg en heeft tot doel: De behartiging van de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen voor: **a)** De brandweerzorg; **b)** De geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen; **c)** De rampenbestrijding en crisisbeheersing; **d)** Het bevorderen van de multidisciplinaire uitvoering van de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de bestrijding van zware ongevallen; **e)** Het bevorderen van een samenhangend integraal veiligheidsbeleid in de regio; **f)** De publieke gezondheidzorg als bedoeld in de Wpg.
Nut	De gemeente heeft de regie op het lokale integrale veiligheidsbeleid. Sommige veiligheidsonderwerpen zijn echter regionaal belegd omdat dit qua schaalgrootte en efficiëntie voordelen biedt. Zo zijn de Veiligheidsregio's in het leven geroepen om de crisisbeheersing en rampenbestrijding in Nederland goed te beleggen.
Noodzaak	Artikel 9 Wet veiligheidsregio's (Wvr). De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten die behoren tot een regio als bedoeld in artikel 8 (Veiligheidsregio Limburg-Noord), treffen een gemeenschappelijke regeling, waarbij een openbaar lichaam wordt ingesteld met de aanduiding: veiligheidsregio.
Effecten	De effecten van de GR (zo mogelijk objectief meetbaar); • Inventarisatie van risico's van branden, rampen en crises; • adviseren van het bevoegd gezag over risico's van branden, rampen en crises in de bij of op grond van de wet aangewezen gevallen en in de gevallen die in het beleidsplan zijn bepaald; • adviseren van het college van burgemeester en wethouders over de taak, bedoeld in artikel 3, eerste lid;(het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al wat daarmee verband houdt en het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand) • voorbereiden op de bestrijding van branden en het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing; • instellen en in stand houden van een brandweer; • instellen en in stand houden van een Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen; • voorzien in de meldkamerfunctie; • aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel; • inrichten en in stand houden van de informatievoorziening binnen de diensten van de veiligheidsregio en tussen deze diensten en de andere diensten en organisaties die betrokken zijn bij de Veiligheidsregio.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden

1. Veiligheidsregio Limburg-Noord	
	van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Vestigingsplaats	Venlo
Deelnemers	Limburgse gemeenten vanaf Echt-Susteren en noordelijker.
Bestuursstructuur	Het aantal deelnemers aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord bestaat per 31 december 2021 uit 15 gemeenten. Het algemeen bestuur bestaat uit de burgemeesters van de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten. In de gemeenschappelijke regeling bestaat een bestuurscommissie GGD en een bestuurscommissie Veiligheid. De bestuurscommissies zijn adviserend aan het AB.
Financiën	De kosten worden gedragen door de deelnemende gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 3.329.000
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 7.540.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 7.683.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 50.608.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 58.712.000
Solvabiliteit (EV / VV)	11,6%
Resultaat 2021	€ 409.000
Risico	De deelnemende gemeenten kunnen bij niet nakomen van financiële verplichting, door aangetrokken geldleningen of verstrekte garanties, hoofdelijk worden aangesproken (art 32). Bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling regelt het algemene bestuur de gevolgen hiervan. Bij opheffing wordt een liquidatieplan opgesteld met daarin de gevolgen van de deelnemende gemeenten.

2. Westrom	
Doel	Westrom heeft tot doel om mensen te integreren in de samenleving door werk. Het gaat dan om mensen die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de reguliere arbeidsmarkt. De missie van Westrom is om deze mensen te helpen zich via werk verder te ontplooien. Dit vanuit de visie dat elk mens waarde heeft en passend werk verdient. Leidende doelstellingen voor Westrom zijn het in gezamenlijkheid uitvoeren van de re-integratie, het succesvol invullen van (beschutte) werkplekken en het ontwikkelen van medewerkers door (zo regulier mogelijk) werk. De activiteiten en werkzaamheden van Westrom zijn er op gericht om het mogelijk te maken dat mensen met een arbeidsbeperking volwaardig aan de slag kunnen. Westrom biedt daarmee ondersteuning aan hen die dit nodig hebben op weg naar een passende baan.

2. Westrom	
Nut	Westrom is de uitvoeringsorganisatie van en voor vijf gemeenten in Midden-Limburg. Er wordt intensief samengewerkt met de deelnemende gemeenten in Midden-Limburg en er vindt afstemming plaats over beleid en uitvoering. De aan de Westrom verbonden gemeenten zijn Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Noodzaak	De gemeente is sinds 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de Participatiewet. Westrom voert voor de vijf gemeenten een belangrijk deel van de Participatiewet uit. Daarmee vervult Westrom als Participatiebedrijf een belangrijke rol bij het aan het werk helpen van mensen met een arbeidsbeperking (waaronder met name de Wsw-doelgroep) als ook bij het toeleiden naar regulier werk voor de bredere doelgroep van de Participatiewet en de invulling van beschut werk. Westrom heeft de kennis, ervaring en het netwerk om de kwaliteiten van mensen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt te vertalen naar geschikt werk met professionele begeleiding.
Effecten	Het aantal medewerkers per ultimo 2021 bij of via Westrom bedraagt 845,90 fte tegen 900,20 fte per ultimo 2020. Daarmee vervult Westrom een belangrijke maatschappelijke functie en is Westrom één van de grotere werkgevers in de regio. Naar de toekomst toe ligt er een belangrijke taak voor Westrom om invulling te geven aan de wettelijk verplichtte realisatie van beschut werk nieuw, dat gefaseerd de oude Wsw-dienstverbanden gaat vervangen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Westrom is een intergemeentelijk samenwerkingsverband van 5 Midden-Limburgse gemeenten. Aan het hoofd van deze intergemeentelijke samenwerking staan een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden van het college van burgemeester en wethouders van elke deelnemende gemeente. Daarnaast zijn drie externe adviseurs aan het algemeen bestuur toegevoegd. Het dagelijks bestuur bestaat uit vijf afgevaardigden van het algemeen bestuur en drie externe leden, die op basis van hun deskundigheid door Westrom zijn gevraagd om zitting te nemen in het bestuur. De gemeenteraad kan de eigen leden van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente. Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Westrom krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad binnen acht weken na ontvangst van de stukken aan het dagelijks bestuur van Westrom zijn zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Het algemeen bestuur beoordeelt en bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting. Het algemeen bestuur van Westrom stelt de stukken voor 1 juli vast. Naast deze verantwoordingsplicht van een lid van het algemeen bestuur aan college en raad heeft de gemeenteraad altijd nog de mogelijkheid om op grond van de Gemeentewet het vertrouwen in de wethouder of het lid van het algemeen bestuur op te zeggen. Dit is het meest vergaande middel dat de gemeenteraad kan inzetten.

2. Westrom	
Vestigingsplaats	Roermond
Deelnemers	Per 31 december 2021 waren er de volgende deelnemers: gemeenten Echt-Susteren, Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Roermond
Bestuursstructuur	Er is een algemeen en dagelijks bestuur
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 3.292.851
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 3.606.383
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 4.138.107
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 4.072.791
Resultaat 2021	€ 544.190
Financiën	De verdeling van de gemeentelijke bijdrage vindt zijn basis in de afspraken voor de GR (de regeling baten en lasten Westrom). Vanaf de begroting 2019 worden voor de te betalen gemeentelijke bijdrage(n) aangepaste (kosten-) verdeelsleutels gehanteerd. Uitgangspunt hierbij is dat de gemeentelijke bijdrage(n) aan de Westrom in het negatief subsidieresultaat verrekend worden naar rato van de loonsom Sw'ers per deelnemende gemeente van het voorbije jaar. De gemeentelijke bijdrage ter bekostiging van een deel van de infrastructuur kent een andere verdeelsleutel namelijk op basis van inwoneraantal per (vaste) peildatum 31 december 2016 voor de restant huurperiode van het bedrijfspand De Hanze. De gemeentelijke bijdrage aan de Westrom over 2021 bedraagt € 660.162. De SW-bijdrage van het ministerie die volledig via de gemeente wordt doorbetaald is in 2021 € 3.335.091.
Risico	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort binnen de Westrom. De komende jaren zal Westrom naar verwachting haar organisatie(-omvang) dienen aan te passen aan een verder afnemende Wsw-doelgroep.

3. Omnibuzz	
Doel	Omnibuzz is de organisatie die voor haar klanten (reizigers en gemeenten) het vervoer met de regiotaxi regelt. Inwoners die een beperking ondervinden m.b.t. het vervoer en het zich lokaal verplaatsen kunnen bij de gemeente een aanvraag doen voor de regiotaxi. Omnibuzz verstrekt de vervoerspassen en verzorgt de administratieve afhandeling van het reizen. Taken*:* administratie en beheer van het klantenbestand, planning van de ritten, pasverstrekking, klachtenafhandeling, advisering aan pashouders over het op maat maken van de vervoerswensen, adviseren aan gemeenten over beleidsontwikkeling, communicatie via (nieuws)brieven aan reigers, persberichten, veel gestelde vragen, informatiefolders, planning en control, het voeren van een financiële administratie (automatische incasso reizigers, betaling vervoerders), het opstellen van de begroting en jaarrekening, tussentijdse financiële rapportages, het doen van calculaties en controle van ritgegevens, waarborgen van kwaliteit door een bonus/malus systematiek en controle op tijdigheid van uitgevoerde ritten, het doen van klanttevredenheidsonderzoeken.

3. Omnibuzz	
Nut	Door de samenwerking met de deelnemende gemeenten is Omnibuzz in de loop van de jaren uitgegroeid tot een organisatie die rekening houdt met de belangen van gemeenten en hun inwoners. Omdat er wordt samengewerkt met 32 gemeenten vindt er afstemming plaats over beleid en uitvoering rondom de regiotaxi. Dat biedt uniformiteit en schaalvoordelen.
Noodzaak	• Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten. • Omnibuzz heeft een groot bereik in de provincie. • Omnibuzz verzekert de klanten van een juiste uitvoering door de ervaring en deskundigheid op gebied van collectief vraagafhankelijk vervoer. • Omnibuzz neemt administratie uit handen. Zij zorgt voor controle op de ritgegevens en geeft inzicht in het gebruik en de kosten. • Omnibuzz evalueert de dienstverlening en handelt klachten af. • Omnibuzz verzorgt de coördinatie tussen de reiziger en deelnemende gemeenten.
Effecten	De GR Omnibuzz zorgt dat klanten (ook diegenen die daarbij ondersteuning nodig hebben) optimaal vervoerd worden en daardoor deel kunnen blijven nemen aan maatschappelijke activiteiten. De GR Omnibuzz werkt in overleg met de gemeenten en klanten continu aan kwaliteitsverbeteringen en beheersbaarheid van vervoersvormen. Het efficiënter organiseren van vervoer levert resultaten op duurzaamheid (minder voertuigen nodig) en zorgt dat vervoer binnen de gemeentelijke begrotingen mogelijk blijft. Dit sluit aan bij de (al ingezette) kanteling in het sociaal domein, het bevorderen van zelfredzaamheid en het zo veel als mogelijk gebruik maken van algemeen (voor iedere inwoner) toegankelijke voorzieningen (bijvoorbeeld het openbaar vervoer). • Omnibuzz geeft invulling aan het gemeenschappelijke belang om zo adequaat en goed mogelijk vervoer aan te bieden tegen de meest reële kosten.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	GR Omnibuzz is een collegeregeling in de vorm van een openbaar lichaam. Een collegeregeling wil zeggen dat de colleges van de deelnemende gemeenten de regeling hebben getroffen. Dit houdt ook in dat er geen raadsleden in het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling plaats kunnen nemen. De gemeenteraad kan het eigen lid van het algemeen bestuur ter verantwoording roepen. Elk lid van het algemeen bestuur moet verantwoording afleggen aan het college en de raad van hun eigen gemeente. Het dagelijks bestuur moet voor 15 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting geldt, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de gemeenteraden zenden. De algemene financiële en beleidsmatige kaders geven een aanwijzing over de hoogte van de eigen bijdrage, de beleidsvoornemens en de prijscompensatie. Daarmee kan de gemeenteraad zich tijdig voorbereiden op de ontwerpbegroting die de gemeenteraad kort daarna van de GR Omnibuzz krijgt voorgelegd. Vervolgens kan de gemeenteraad aan het dagelijks bestuur van Omnibuzz hun zienswijze op de voorlopige jaarrekening, het jaarverslag en de begroting kenbaar maken. Niet het dagelijks bestuur maar het algemeen bestuur, waarin alle deelnemende gemeenten zijn vertegenwoordigd, bepaalt in hoeverre de ingebrachte zienswijzen van de raden worden opgenomen in de definitief vast te stellen jaarrekening, jaarverslag en begroting.
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten, met uitzondering van Mook en Middelaar.

3. Omnibuzz	
Bestuursstructuur	Gemeenschappelijke Regeling. Er is een algemeen bestuur en een dagelijks bestuur. Het Algemeen Bestuur wordt gevormd door 30 wethouders van de deelnemende gemeenten (van elke afzonderlijke gemeente is de portefeuillehouder Wmo lid van het AB). Het Dagelijks Bestuur van Omnibuzz wordt gevormd door zeven portefeuillehouders van deelnemende gemeenten (drie portefeuillehouders uit Noord-Limburg en vier uit Zuid-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 4.072.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 4.242.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 4.517.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 3.626.000
Resultaat 2021	€ 137.858 negatief
Financiën	Iedere gemeente betaalt het werkelijke aantal zones die de geïndiceerde inwoners met Omnibuzz reizen. De beheerskosten worden voor 50% afgerekend op basis van het aantal pashouders en voor 50% op basis van het aantal inwoners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 638.075.

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Vestigingsplaats	Statutair: Echt Locaties: Maasbracht (afdeling Omgevingsdienst), Echt (afdeling Sociaal Domein en concernstaf), St. Odiliënberg (afdeling Bedrijfsvoering)
Doel	Het algemene doel van de Gemeenschappelijke Regeling MER (werknaam: Servicecentrum MER) is een adequate uitvoering van diverse taken op het gebied van het omgevingsrecht, sociaal domein en bedrijfsvoering voor de gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Nut	Binnen het Servicecentrum MER bundelen de drie gemeenten hun afzonderlijke kwantitatieve en kwalitatieve uitvoeringscapaciteit, wat hen in staat stelt de kwaliteit en klantgerichtheid van de dienstverlening te verbeteren, de kwetsbaarheid te verminderen en continuïteit te borgen en kosten te reduceren, zonder daarbij te zeer in te boeten op sturingsmogelijkheden en 'bestuurlijke nabijheid'.
Noodzaak	*Omgevingsdienst* Onderzoeken naar verschillende landelijke (milieu)incidenten en naar de kwaliteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht (met name milieuhandhaving) hebben geleid tot de introductie van landelijke kwaliteitscriteria, die zijn verankerd in de Wet Vergunning Toezicht Handhaving. Deze kwaliteitscriteria zijn gericht op zowel de kwalitatieve als kwantitatieve capaciteit van de uitvoering van het Omgevingsrecht. Aangezien de MER-gemeenten individueel niet konden voldoen aan deze kwaliteitscriteria is ervoor gekozen om in de vorm van een gemeenschappelijke regeling een uitvoeringsorganisatie op te richten die dat wel kan. *Sociaal Domein* Inspelend op de complexiteit van de drie decentralisaties binnen het Sociaal Domein (Participatiewet, Jeugdwet en Wmo) is er voor gekozen om de uitvoeringstaken op het gebied van zorg, ondersteuning en participatie te

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
	bundelen en onder te brengen binnen het Servicecentrum MER. Dit om daarmee voor cliënten ook integraler, efficiënter en effectiever te kunnen opereren binnen het sociaal domein. *Bedrijfsvoering* Uitgangspunt is om waar mogelijk via de samenwerking op de bedrijfsvoeringstaken financiën, human resource management (HRM), informatie & automatisering (I&A) en digitale informatievoorziening (DIV) voordelen te realiseren op het terrein van kostenbeheersing, kwaliteitsverbetering, klantgerichtheid en kwetsbaarheid/continuïteit. Dit door standaardisatie/uniformering, optimalisatie en synchronisatie van processen en systemen.
Effecten	*Algemeen* In het Uitvoeringsprogramma worden concrete resultaatafspraken vastgelegd. Over de voortgang van de resultaatafspraken wordt door het Servicecentrum MER gerapporteerd aan de opdrachtgevende gemeente. De raad wordt via het jaarverslag hierover geïnformeerd. *Omgevingsdienst* Naast het feit dat het Servicecentrum op (nagenoeg) alle punten voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria blijkt uit deze rapportages ook een hoge klanttevredenheid, en een jaarlijkse besparing op de uitvoeringskosten *Sociaal Domein* De afdeling Sociaal Domein heeft de transitietaken en de dienstverlening aan cliënten geborgd. Vanuit deze basis worden de uitvoeringstaken verder doorontwikkeld om de komende jaren de beoogde transformatie te realiseren. *Bedrijfsvoering* De uitvoering van de basale dagelijkse bedrijfsvoeringstaken in de vorm van advisering, service en beheer over Financiën, HRM, I&A en DIV is binnen deze afdeling geborgd voor zowel de drie deelnemende gemeenten als het Servicecentrum MER zelf. Ook deze afdeling moet zich nog doorontwikkelen om een transformatie van taakgericht werken naar integrale dienstverlening te realiseren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raden van de deelnemende gemeenten kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de ontwerpbegroting en begrotingswijzigingen naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting of begrotingswijziging, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden. Het algemeen en het dagelijks bestuur van het Servicecentrum MER geven aan de raden van de deelnemende gemeenten ongevraagd alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het bestuur gevoerde en te voeren beleid nodig is. Het algemeen en het dagelijks bestuur verstrekken aan de raden van de deelnemende gemeenten alle inlichtingen die door een of meer leden van die raden worden verlangd. Een lid van het algemeen bestuur verschaft aan de raad van zijn gemeente alle inlichtingen die door die raad of door één of meer leden van die raad worden verlangd en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in dat bestuur gevoerde beleid en wel op de in het reglement van orde voor de vergaderingen van die raad aangegeven wijze.
Deelnemers	De gemeenten Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen.
Bestuursstructuur	Het algemeen bestuur wordt gevormd door de drie colleges van burgemeester en wethouders. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, d.w.z. één collegelid per deelnemende gemeenten, waaronder de voorzitter.

4. Servicecentrum MER (Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen)	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 169.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 131.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 4.994.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 4.558.000
Resultaat 2021	€ -
Financiën	Door overheveling van budgetten uit de begrotingen van de deelnemende gemeenten, beschikt de MER over een eigen begroting. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 9.734.000.

5. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Doel	De Gemeenschappelijke Regeling is getroffen in het belang van een zo doelmatig mogelijke uitvoering van enige wettelijke bepaling of beleidsregel over de heffing en invordering van: **a.** Gemeentelijke belastingen, inclusief activiteiten binnen de Wet waardering onroerende zaken, zoals dit door de deelnemende gemeenten na bereikte overeenstemming daarover met het algemeen bestuur expliciet is bepaald. **b.** Waterschapsbelastingen en – als hiervan afgeleid belang – de werkzaamheden van de administratie van gegevens voor bestuursverkiezingen in het beheersgebied van de deelnemers. De BsGW optimaliseert het maatschappelijk rendement door de volgende doelstellingen: **1.** Minimaliseren van de uitvoeringskosten; **2.** Optimaliseren van de belastingopbrengsten; **3.** Beperken en spreiden van de risico's in de bedrijfsvoering en **4.** Optimaliseren van de kwaliteit van haar dienstverlening aan de inwoner en haar deelnemers. BsGW is een zelfstandig samenwerkingsverband voor de heffing en inning van gemeentelijke en waterschapbelastingen en voor uitvoering van de wet WOZ. 30 van de 33 Limburgse gemeenten en het Waterschap Limburg werken samen in BsGW. Vanaf 2019 zijn dit 28 gemeenten vanwege de vorming van de gemeente Beekdaelen. In 2020 heeft de gemeente Mook en Middelaar gevraagd toe te mogen treden tot BsGW. Deze samenwerking betekent dat de uitvoeringstaken van de waterschap-belastingen, de gemeentelijke belastingtaken en de administratieve taken van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ), worden verzorgd door BsGW.
Nut	De verzelfstandiging heeft als doelstelling een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement te halen uit samenwerking tussen lokale overheden op het gebied van belastingheffing en - inning.
Noodzaak	Wettelijk of op een andere manier was er geen noodzaak om toe te treden tot BsGW. Ook zelfstandig konden de taken uitgevoerd worden.
Effecten	Het onderbrengen van genoemde werkzaamheden bij BsGW heeft geleid tot aanzienlijke structurele financiële voordelen. Zie hiervoor het raadsvoorstel met de zienswijze over de jaarlijkse begroting van BsGW.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad mag jaarlijks zijn zienswijze uitspreken over de conceptbegroting van BsGW. Daarnaast formuleert de raad zelf zijn beleid over de heffingen door deze jaarlijks vast te stellen. BsGW voert dit beleid dan uit.
Vestigingsplaats	Roermond

5. Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	
Deelnemers	Waterschap Limburg, alle Limburgse gemeenten behalve Horst aan de Maas en Venray.
Bestuursstructuur	Openbaar lichaam, ingesteld bij gemeenschappelijke regeling (opgericht per 1 april 2011). Het bestuur van de regeling bestaat uit: **a.** Het algemeen bestuur; **b.** Het dagelijks bestuur; **c.** De voorzitter. *Algemeen Bestuur:* Het belangrijkste orgaan van BsGW is het algemeen bestuur. De raad van iedere deelnemende gemeente respectievelijk het algemeen bestuur van ieder deelnemend waterschap wijst één lid van het algemeen bestuur aan. In 2019 zijn er 28 deelnemende gemeenten en één waterschap. De vergaderingen van het bestuur zijn openbaar. *Dagelijks bestuur:* Het dagelijks bestuur bestaat minimaal uit drie en maximaal uit zeven leden uit het algemeen bestuur, te benoemen door het algemeen bestuur. Per deelnemer kan niet meer dan één lid van het dagelijks bestuur worden aangewezen. Tot de bevoegdheden van het dagelijks bestuur behoort onder meer het voorbereiden van besluiten van het algemeen bestuur. *Voorzitter:* De voorzitter wordt aangewezen door het algemeen bestuur. De voorzitter is onder meer belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Hij tekent de stukken die van het bestuur en van het dagelijks bestuur uitgaan. De voorzitter vertegenwoordigt BsGW in en buiten rechte. Namens de gemeente Echt-Susteren maakt wethouder Frische deel uit van het algemeen en het dagelijks bestuur.
Financiën	De netto exploitatiekosten worden gedragen door de deelnemers. Om deze kosten over de deelnemers te verdelen, maakt BsGW gebruik van een methodiek waarbij de kosten worden toegerekend aan producten van dienstverlening. De verdeelsleutels voor de kosten zijn gebaseerd op de productieomvang van de deelnemers.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 889.000 negatief
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 362.000 negatief
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 9.101.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 9.491.000
Resultaat 2021	€ 1.565.000 negatief
Risico	De bedrijfsvoeringsrisico's van de Gemeenschappelijke Regeling komen voor rekening van BsGW. Daarnaast zijn er risico's die voor rekening komen van de deelnemers, onder meer risico's over de eigen belastingopbrengsten. BsGW heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoeringsrisico's. Voor elk van de risico's is de kans dat het zich voordoet realistisch ingeschat en de gevolgen benoemd met daarbij de omvang van de financiële impact.
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 442.000.

6. Reinigingsdienst Maasland	
Statutaire naam	Reinigingsdienst Maasland
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Deelnemers	RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Maasgouw, Roerdalen en Leudal. De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken.
Vestigingsplaats	Haelen (gemeente Leudal)

6. Reinigingsdienst Maasland	
Doel	RD Maasland is een regionaal afval inzamelbedrijf dat op 14 januari 1963 is opgericht door de voormalige gemeenten Heel, Horn en Beegden. Vervolgens is, na diverse herindelingen en uitbreiding van de samenwerkingsregeling het huidige werkgebied ontstaan. De deelnemende gemeenten zijn naast eigenaar ook de belangrijkste opdrachtgevers van RD Maasland. Echt-Susteren is per 1 januari 2014 toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling voor het onderdeel milieupark. Daarnaast voert RD Maasland diensten uit in opdracht van particulieren en bedrijven. RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door: • op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen; • een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte; • actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie; • de uitvoering van de taken te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten; • bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen; • samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven; • voor de inwoners van haar verzorgingsgebied herkenbaar te zijn als een bedrijf dat zich inzet voor een schone leefomgeving en een hoge klanttevredenheid.
Nut	Uitvoering van artikel 10.22 van de Wet milieubeheer. Echt-Susteren neemt alléén deel aan de milieuparken voor de inzameling van het grof huishoudelijk afval. De inwoners kunnen het grof huishoudelijk afval aanleveren bij de milieuparken in Maasbracht, Montfort en Roggel. Echt-Susteren hoeft daardoor geen eigen milieupark te exploiteren en maakt op deze wijze gebruik van op korte afstand gelegen bestaande voorzieningen. Als lid van de GR kan Echt-Susteren indien gewenst ook gebruik maken van andere diensten van RD Maasland.
Noodzaak	Door gebruik te maken van de bestaande milieuparken van RD Maasland is de noodzaak verbonden om deel te nemen aan de bestaande entiteit; de GR RD Maasland. Alternatieven voor de milieuparken zijn mogelijk, maar dan moet Echt-Susteren uit de GR treden. Een onderzoek in 2019 heeft uitgewezen dat de uittreedkosten een belemmering zijn voor een alternatief milieupark.
Effecten	Er zijn slechts enkele meldingen over het gebruik van de milieuparken en de dienstverlening aan onze inwoners. De dienstverlening is dan ook op een schaal van 1 tot en met 10 te kwalificeren met het cijfer 8. De bijdrage Echt-Susteren bedraagt in 2021 € 340.119 en de kosten per aansluiting bedragen € 40,73. Er worden 8.350 aansluitingen toegerekend aan RD Maasland. De uiteindelijke kosten worden bepaald door de vaste en variabele kosten. De variabele kosten zijn afhankelijk van de hoeveelheid en soort grof afval dat jaarlijks wordt aangeleverd en van de poorttarieven. Er zijn slechts enkele meldingen over het gebruik van de milieuparken en de dienstverlening aan onze inwoners. De dienstverlening is dan ook op een schaal van 1 tot en met 10 te kwalificeren met het cijfer 8.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	In de Gemeenschappelijke Regeling zijn op basis van artikel 4, lid 5, de bijzondere afspraken met Echt-Susteren couleur locale, in een aanhangsel opgenomen. • Het bestuur van de GR krijgt voor de uitvoering van haar taken de

6. Reinigingsdienst Maasland	
	bevoegdheden van (beleids)uitvoerende aard. • De raad kan uit hun midden of uit het college van burgemeester en wethouders één lid aanwijzen als vertegenwoordiger in het algemeen bestuur. • De externe inlichtingen – en verantwoordingsverplichtingen van het algemeen bestuur zijn in artikel 15 van de GR opgenomen. • De raad kan een zienswijze op de begroting van de GR uitbrengen en het algemeen bestuur van de GR moet hier bij de vaststelling rekening mee houden. • De raden van de deelnemende gemeenten gaan over toetreding, uittreding, wijziging en opheffing van de GR.
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling RD Maasland wordt gevormd door de vertegenwoordigers uit de colleges van de deelnemende gemeenten. Het dagelijks bestuur wordt gevormd door drie wethouders uit de deelnemende gemeenten. Wethouder P. Verlinden van de gemeente Leudal is voorzitter. Wethouder Meuwissen is lid van het algemeen bestuur
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 1.449.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 1.003.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 7.504.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 6.998.000
Resultaat 2021	€ 275.000 negatief
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 340.119.

7. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
Vestigingsplaats	Maastricht
Doel	Het doel van deze regeling is het oprichten en het in stand houden van een Anti Discriminatie Voorziening Limburg met de volgende taken: • klachtmelding en klachtbehandeling; • registratie, monitoring en (beleids)advisering • voorlichting en preventie
Nut	Mensen die discriminatie ervaren of waarnemen, kunnen hiervan melding maken of een klacht indienen bij een antidiscriminatievoorziening (ADV). In 2009 met de introductie van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen (Wga) dient elke gemeente zijn bewoners toegang te bieden tot een meldpunt. Over de ontvangen meldingen dienen gemeentes jaarlijks te rapporteren aan het Rijk. Dit doet het ADV-Limburg voor ons.
Noodzaak	Artikel 1 van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen: Het college van burgemeester en wethouders biedt de ingezetenen toegang tot een antidiscriminatievoorziening.
Effecten	ADV Limburg neemt alle discriminatieregistraties en meldingen in behandeling. De klachtbehandeling houdt in dat op basis van een melding een vervolgtraject ter afhandeling wordt ingezet met als doel: • ondersteuning van slachtoffers van discriminatie; • bevorderen van zelfredzaamheid van slachtoffers van discriminatie; • signaleren van structurele patronen van discriminatie; • gedrags- en/of beleidsbeïnvloeding van personen of organisaties die zich bedoeld of onbedoeld schuldig hebben gemaakt aan discriminatie,

7. Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV Limburg)	
	gericht op voorkomen van herhaling; • toetsen van wetgeving; • ontwikkeling van jurisprudentie. Eénmaal per jaar ontvangen de aangesloten Limburgse gemeenten een geanonimiseerde rapportage van meldingen van discriminatie. Daarnaast worden de (geanonimiseerde) meldingen uit Limburg, verwerkt in een landelijke rapportage.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Deze gemeenschappelijke regeling is tussen de colleges van de van de gemeenten in Limburg aangegaan. In 2009 bleek dat de enige manier waarop alle bevoegdheden en verantwoordelijkheden tussen de centrumgemeenten en de deelnemende gemeenten adequaat kunnen regelen een gemeenschappelijke regeling is. Deze gemeenschappelijke regeling is een beperkte vorm daarvan. Dat wil zeggen dat deze regeling alleen de relatie omschrijft tussen de gemeenten onderling met de centrumgemeente. Het betreft namelijk het mandateren van de centrumgemeente om namens de deelnemende gemeenten als subsidieverstrekker en daarbij behorende werkzaamheden en bevoegdheden namens alle gemeenten uit te oefenen. De raad heeft in 2009, op grond van artikel 1, tweede lid van de WGR, toestemming verleend om de gemeenschappelijke regeling aan te gaan.
Deelnemers	De gemeenten van de provincie Limburg, waarbij Maastricht optreedt als centrumgemeente voor de regio Zuid-Limburg en de gemeente Roermond optreedt als centrumgemeente voor de regio Noord- en Midden-Limburg.
Bestuursstructuur	De bevoegdheden van de colleges van de deelnemende gemeenten zijn overgedragen aan de colleges van de centrumgemeenten. Voor de gemeente Echt-Susteren daarom de gemeente Roermond.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Resultaat 2021	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeenten op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,40. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 14.000

8. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, Nut en Noodzaak	Het openbaar lichaam is in 2002 opgericht om de grensoverschrijdende samenwerking in het Grenspark tussen de Nederlandse en Duitse partners te bevorderen. De doelstelling is voornamelijk gericht op de ontwikkeling van natuur en landschap , recreatie en toerisme, milieueducatie en voorlichting in het grensgebied. Het doel is te komen tot een Grenspark met een eigen identiteit die gebaseerd is op de verscheidenheid van natuur en landschap en het karakter van de mensen die hier wonen en werken en voor de bezoekers van buiten de regio een belangrijke attractie vormt. Het openbaar lichaam heeft de taak de grensoverschrijdende samenwerking

8. Gemeenschappelijke Regeling Openbaar Lichaam Duits–Nederlands Grenspark Maas–Swalm-Nette	
	van de deelnemers aan het openbaar lichaam te bevorderen, te ondersteunen en te coördineren. Het openbaar lichaam voert binnen deze taak projecten uit. Zij vraagt aan, ontvangt en beheert financiële middelen van derden, waaronder Europese en nationale. Het grenspark werkt daarbij nauw samen met de deelnemers en overige partners. Het grenspark levert een grensoverschrijdende bijdrage aan de regionale ontwikkelingen en de bekendheid van de grensregio vanuit toeristisch-recreatief oogpunt.
Effecten	Het jaar 2021 kenmerkt zich door de impact van de steeds wisselende COVID-19-maatregelen. Duits-Nederlandse overleggen met meerdere personen waren in een groot deel van het jaar moeizaam te realiseren. Het INTERREG Va project Natuur- en bosbrandpreventie is in januari 2021 afgesloten en na definitieve subsidievaststelling ook afgerekend met de projectpartners. De voorbereidingen van een nieuw INTERREG VI project Natuurbrandmanagement (NBM) is met ondersteuning van de Provincie Limburg opgepakt maar kreeg in 2021 nog maar moeizaam vorm. Dit project beoogt uitbreiding en verdiepping van de inspanningen om het natuurbrandrisico in de wijde regio te beperken. Een ander INTERREG VI project in voorbereiding is Realisatie Netwerk Grensoverschrijdende Ruiterroutes (RNGR). Dit heeft vorm gekregen in het concept projectvoorstel en financieringsplan welke -met instemming van de deelnemende gemeenten- door het Algemeen Bestuur is vastgesteld. Aangezien de start van een nieuwe INTERREG periode is uitgesteld tot de tweede helft van 2022, kunnen beide projecten pas vanaf zomer 2022 worden ingediend. Het normaal gesproken grote aanbod aan evenementen in de grensregio is sinds 2020 geminimaliseerd in verband met de COVID-19 uitbraak. Wel zijn bewoners en bezoekers van de regio de Premium wandelroutes intensiever gaan gebruiken, gedurende de hele COVID-19 uitbraak mocht de natuur zich in een toenemende belangstelling verheugen. Een nieuwe set grensoverschrijdende wandelkaarten die het hele werkgebied van het grenspark bestrijken is in juli 2021 gepresenteerd en sindsdien te koop bij de gebruikelijke verkooppunten.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	Tot het Grenspark behoren het Duitse Naturpark Schwalm-Nette en de Nederlandse gemeenten Beesel, Leudal, Echt-Susteren, Roerdalen, Roermond en Venlo.
Bestuursstructuur	Het Duits-Nederlands Grenspark Maas-Swalm-Nette is opgericht als Openbaar Lichaam naar Nederlands recht (gebaseerd op de Wet Gemeenschappelijke Regelingen) met standplaats Roermond.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 2.541 negatief
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 31.849
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 159.016
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 48.349
Resultaat 2021	€ 34.390
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 3.747.

9. Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord (RUD)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel, nut, noodzaak	De gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringsdienst Limburg Noord is per 1 januari 2018 van kracht. Het doel van deze regeling was en is om samen met de deelnemers: 1. de kwaliteit van dienstverlening aan inwoners, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en 2. de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	Met het indienen van de algemene financiële en beleidsmatige kaders vóór 15 april aan de raad is een belangrijke stap gezet om de zienswijzeprocedure van de raad binnen de gestelde termijnen te doorlopen. Daarnaast is de termijn voor het geven van een zienswijze op de ontwerpbegroting door de raden van de deelnemende gemeenten verlengd van zes weken naar acht weken.
Deelnemers	De gemeenten Mook en Middelaar, Gennep, Bergen, Horst aan de Maas, Venray, Maasgouw, Echt-Susteren, Roerdalen, Leudal, Weert, Nederweert, Roermond, Beesel, Peel en Maas, Venlo en de provincie Limburg.
Bestuursstructuur	Het bestuur van de RUD Limburg Noord bestaat uit een algemeen en een dagelijks Bestuur. Algemeen bestuur Het algemeen bestuur bestond in 2018 uit 16 leden, waaronder de voorzitter. De colleges van burgemeester en wethouders van de deelnemende gemeenten en gedeputeerde staten van de provincie hebben uit hun midden elk één lid en één plaatsvervangend lid aangewezen. Dagelijks bestuur Het dagelijks bestuur is door en uit het algemeen bestuur gekozen. In de periode tot aan de verkiezingen bestond het dagelijks bestuur uit drie leden en twee plaatsvervangende leden. Na de gemeentelijke verkiezingen is op 14 juni 2018 een nieuw DB gevormd, bestaande uit drie leden en één plaatsvervangend lid. De voorzitter van de RUD Limburg Noord is wethouder Tim Snijckers, wethouder van de gemeente Maasgouw.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 334.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ n.n.b.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 1.415.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ n.n.b.
Resultaat 2021	€ 0
Financiën	Eind 2017 is de GR RUD LN vastgesteld. Daarin is opgenomen dat de middelen die de RUD LN in een boekjaar niet heeft benut, voor bepaling van het rekeningresultaat als uitgangspunt terugbetaald dienen te worden aan de deelnemende partners. De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 69.520

Stichtingen/verenigingen

1. Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL), voorheen NV AVL Sturing	
Doel	De statutaire taak is het behartigen van de belangen van de Limburgse gemeenten [1]) bij het verwerken van het huishoudelijk afval en gft. Tot de taken behoort ook advisering aan de gemeenten en het deelnemen aan netwerken. Adres: postbus 950, 6000 AZ Weert [1]) *behalve Mook-Middelaar dat is aangesloten bij Afvalverwerking Regio Nijmegen*
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten m.u.v. Mook-Middelaar
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks en een acht leden tellend algemeen bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Dit apparaat werkt samen met een netwerk van deskundige ambtenaren uit diverse regio's in de provincie.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	Niet bekend
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	Niet bekend
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	Niet bekend
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	Niet bekend
Resultaat 2019	Niet bekend
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 0,35 contributie per inwoner. De gemeentelijke bijdrage over 2021 bedraagt € 11.075.

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
Doel	Visit Zuid-Limburg is een zogenaamde '*intermediaire'* organisatie die als ondernemingsmissie heeft: *'Het bevorderen van het toerisme en recreatie in en náár Zuid-Limburg'*. Visit Zuid-Limburg is lid van de landelijke koepel VVV Nederland en uit dien hoofde ook verplicht om aan alle kwaliteitseisen die aan VVV's worden gesteld te voldoen. Visit Zuid-Limburg realiseert haar ondernemingsmissie door actief te zijn op de volgende taakvelden: • Informatieverzameling en -verstrekking • Reservering en bemiddeling • Productontwikkeling • Marktbewerking/promotie • Begeleiden van toeristisch/recreatieve projecten • (Mede) organiseren en coördineren van evenementen
Rechtsvorm	Visit Zuid-Limburg is een stichting zónder winstoogmerk.
Deelnemers	Visit Zuid-Limburg heeft twee belangrijke 'doelgroepen' waarvoor zij diensten verleent en die deze organisatie onder andere financieren: de Zuid-Limburgse gemeenten én de Midden-Limburgse gemeente Echt-Susteren en de ondernemers.
Bestuursstructuur	De gemeenten en ondernemers zijn representatief vertegenwoordigd binnen het bestuur van Visit Zuid-Limburg en in die zin dus ook continu vinger aan de pols houden over de ontwikkeling en de activiteiten van de organisatie. Het Visit bestuur bestaat uit 13 leden, waarvan zes afgevaardigden via de gemeenten/regio's, een neutrale voorzitter, een neutrale financiële inhoudsdeskundige en vijf afgevaardigden vanuit ondernemers (groeperingen).

2. Visit Zuid-Limburg (voorheen VVV Zuid-Limburg)	
	Burgemeester Hessels maakt deel uit van het bestuur. Hij vertegenwoordigt in het Visit -bestuur de regio Midden-Limburg (waarvan alleen de gemeente Echt-Susteren aangesloten is bij de Visit Zuid-Limburg).
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 587.001
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 587.001 het Visit Zuid-Limburg werkt met een gebroken boekjaar. De cijfers worden bepaald per 31 maart van het dienstjaar. De jaarrekening 2021 wordt in september 2022 vastgesteld. De gepresenteerde cijfers zijn uit de jaarrekening 2020
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 1.173.947
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 1.173.947
Resultaat 2020	€ 56.334
Financiën	De gemeentelijke bijdrage bedraagt in 2021 € 79.689.

3. Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders in Limburg (VEGAL)	
Doel	Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de Limburgse gemeenten die voortvloeien uit het aandeelhouderschap in Enexis Holding N.V. en de uit Essent voortkomende vennootschappen. De VEGAL heeft een faciliterende en verbindende rol bij de informatieverstrekking van en naar Enexis Holding N.V. Postadres: postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Alle Limburgse gemeenten
Rechtsvorm	De Vegal is een vereniging.
Bestuursstructuur	De vereniging heeft een driehoofdig dagelijks bestuur. Het bestuur wordt ondersteund door een klein ambtelijk werkapparaat dat wordt betaald vanuit de contributie die de leden opbrengen. Voorzitter van de Vegal is burgemeester Hessels.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 12.493
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 12.765
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	N.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	N.v.t.
Resultaat 2021	€ 272
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks € 250 contributie..

Coöperaties/vennootschappen

1. Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg B.V.	
Doel	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg heeft als statutaire doelstelling: • De exploitatie, verkoop, beheer en onderhoud van werklocaties; • Het ondernemen van activiteiten voor het stimuleren van economische ontwikkelingen en het bevorderen van de werkgelegenheid; • Het opzetten en onderhouden van een intermediaire dienst ter ondersteuning van voornoemde doelen; • Het verkrijgen, exploiteren en vervreemden van registergoederen; • Het deelnemen in, het (doen) financieren van, het samenwerken met, het voeren van directie over en het verlenen van adviezen en andere diensten aan rechtspersonen en andere ondernemingen; Het verstrekken van garanties en het geven van zekerheden conform het door de algemene vergadering van aandeelhouders vastgestelde vigerende ondernemingsplan.
Kerntaken	Met als uitgangspunt dat OML (meer)waarde creëert voor de regio en de aandeelhouders heeft zij de volgende kerntaken: • Locatie- en gebiedsontwikkeling waaronder herstructureringsprojecten en strategische verwervingen; • Ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen; • Acquisitie en sales; • Advisering bij ruimtelijk-economische vraagstukken
Deelnemers	Aandeelhoudende gemeenten: 5 Aantal aandelen: 3.700 Echt-Susteren (725 aandelen), Leudal (799), Maasgouw (533 aandelen), Roerdalen (463 aandelen), Roermond (1.080 aandelen).
Bestuursstructuur	OML BV is een onafhankelijke overheidsorganisatie met een eigen directie. De raad van commissarissen vormt het toezichthoudend orgaan op de OML BV. Het is de bedoeling dat de raad van commissarissen toezicht houdt op het beleid en de algemene gang van zaken binnen de vennootschap. De Raad van Commissarissen moet ten allen tijde in het belang van het bedrijf handelen. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (de deelnemende gemeenten) vormt het hoogste orgaan van de vennootschap.
Financiën	Echt-Susteren bezit 725 aandelen van € 3.722 = € 2.697.348
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 17.197.168
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 19.662.587
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 12.600.922
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 4.810.000
Resultaat 2021	€ 2.016.000, na aftrek VPB € 1.512.000
Risico	De financiering van de activiteiten van OML geschiedt door eigen vermogen en vreemd vermogen. Eind 2021 liep de lopende financiering bij BNG Bank af. OML heeft een proces tot herfinanciering gestart met BNG Bank en de Rabobank. Op basis van flexibiliteit, lokale aanwezigheid en tariefstelling is de keuze gevallen op de Rabobank. De deelnemende gemeenten staan samen garant voor de lening verstrekt door de Rabobank (borgstelling naar rato van aandelenbezit).

2. C.V. Inkoopcentrum Zuid	
Doel	Per 5 juli 2013 is deze Stichting omgevormd tot het Inkoopcentrum Zuid, zijnde een Coöperatieve Vereniging met uitgesloten aansprakelijkheid. Het doel van het Inkoopcentrum Zuid bestaat uit twee pijlers. De eerste pijler is de basisdienstverlening die bestaat uit diensten die direct voor alle deelnemers beschikbaar is i.c. de aanbieding van raamcontracten, de netwerkfunctie en de digitale helpdesk. De tweede pijler betreft het in opdracht van de deelnemers verrichten van aanbestedingen, contractmanagement, advisering, het maken van een digitale inkooptoolkit op maat en het invullen van (tijdelijke) inkoopfuncties.
Deelnemers	Alle 15 Noord- en Midden Limburgse gemeenten, WML, ICT-NML, SC MER en VRLN.
Bestuursstructuur	De coöperatieve vennootschap Inkoopcentrum Zuid kent een Algemene Ledenvergadering die bestaat uit door de deelnemers aan te wijzen leden (één per deelnemer) en een uit en door de leden van Algemene Ledenvergadering gekozen Bestuur.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 196.963
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 249.877
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Resultaat 2021	€ 52.914
Financiën	De lidmaatschapsbijdrage bedraagt € 7.500 per jaar, exclusief vergoedingen bij afname van diensten door de raamcontracten en kosten van rechtstreekse opdrachten. Al naar gelang de prestaties van deze C.V. ontvangt de gemeente ook geld.
Bijdrage 2021 Echt-Susteren	€ 7.531,50 (€ 7.500 bijdrage, plus 2/21^{e} deel niet compensabele BTW)

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Doel	BNG Bank is er voor het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Bij BNG Bank draait het niet om zoveel mogelijk winst, maar om maximale maatschappelijke impact. Dat is de drijfveer van BNG Bank. Toelichting: het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, alsmede het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor de burger uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen.
Deelnemers	Zie onder doel.
Bestuursstructuur	Naamloze Vennootschap De aandeelhouders hebben zeggenschap in BNG Bank via het stemrecht op de aandelen die zij bezitten (een stem per aandeel van EUR 2,50).
Vestigingsplaats	Den Haag

3. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 5.097 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 5.062 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 155.262 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€143.995 miljoen
Achtergestelde schulden begin dienstjaar 2021	€ 35 miljoen
Achtergestelde schulden einde dienstjaar 2021	€ 36 miljoen
Resultaat 2021	Over 2021 realiseerde BNG Bank een nettowinst na belastingen van EUR 236 miljoen (2020: EUR 221 miljoen).
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 21.411 aandelen met een balanswaarde van € 48.579, wat neerkomt op een zeer beperkt belang. Ieder jaar wordt door de bank dividend uitgekeerd. Wat betreft het dividend BNG over 2019 is het beleid van de ECB gevolgd. Op basis van een uitdrukkelijke aanbeveling van de Economic Systemic Risk Board (ESRB), heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken laten weten haar aanbeveling over het uitstellen of schrappen van dividenduitkeringen over 2019 te verlengen tot eind 2020. Op 15 december 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de banken aanbevolen om tot 30 september 2021 af te zien van dividenden of deze te beperken. Eind juli 2021 heeft de ECB aangekondigd de dividendrestricties te laten vervallen vanaf 1 oktober 2021. De BNG Bank keerde daarom in oktober 2021 het gereserveerde dividend uit over jaren 2019 en 2020 ter grootte van € 148 miljoen. Voor onze gemeente een bedrag van € 17.985 over 2019 en € 38.754 over 2020, in totaal is derhalve 2021 € 56.739 uitgekeerd.
Risico	De hoogte van de nettowinst is met onzekerheden omgeven, omdat de bank geen voorspelling kan doen over de ontwikkeling van de ongerealiseerde marktwaardeveranderingen. Een betrouwbare schatting van de nettowinst voor 2022 kan de bank daarom niet maken.

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Doel	1. De vennootschap heeft ten doel te voorzien in de behoefte aan leidingwater, voor drinkwater en andere doeleinden en daarmee samenhangende diensten. 2. De vennootschap probeert het doel te bereiken door het winnen, het zuiveren, het opslaan, het inkopen, het transporteren, het distribueren en het leveren van water, en het verrichten van diensten op genoemde terreinen.
Deelnemers	De provincie Limburg en de Limburgse gemeenten.
Bestuursstructuur	Aandeelhouders zijn de provincie Limburg en in Limburg gelegen gemeenten. De gemeente Echt-Susteren is niet vertegenwoordigd in de raad van commissarissen, die 5 leden telt.
Vestigingsplaats	Maastricht
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 221.314000

4. N.V. Waterleidingmaatschappij Limburg (WML)	
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ n.n.b.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 397.127.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ n.n.b.
Resultaat 2021	€ n.n.b. Het positief resultaat wordt jaarlijks toegevoegd aan het eigen vermogen.
Financiën	De gemeente Echt-Susteren bezit in totaal 12 aandelen van € 4.538 nominaal per stuk met een balanswaarde van € 54.454, wat neerkomt op een zeer beperkt belang.
Risico	Het risico is nihil. Er is sprake van een robuust eigen vermogen.

5. Herontwikkeling Bocage	
Doel	In het plangebied Bocage is een oude printplatenfabriek gesaneerd en een nieuw woningbouwgebied ontwikkeld voor ca. 215 -230 woningen. Het plan moet zich onderscheiden van andere plannen om de concurrentie met andere plannen in de regio te kunnen doorstaan. Daarom wordt ingezet op een plan met kwalitatief hoogwaardige woningbouw. De ontwikkeling van dit plan gebeurt in samenwerking met Hurks Vastgoedontwikkeling Eindhoven (onderdeel van de Hurks groep). De concrete afspraken over deze samenwerking zijn uitgewerkt in de op 29 maart 2012 gesloten "Samenwerkings-overeenkomst Bocage in Echt". Het project wordt voor wat betreft de grondexploitatie door partijen uitgevoerd voor gezamenlijke rekening en risico in de vorm van een CV/BV structuur.
Deelnemers	Gemeente Echt-Susteren, Hurks B.V. en Hurks participatie Echt BV.
Bestuursstructuur	Commanditaire vennootschap met als beherend vennoot een BV (CV/BV-constructie)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 5.454.304
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 5.454.304
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 7.050.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 5.000.000
Resultaat 2021	€ 0
Financiën	Beide participanten hebben ieder € 2.727.151,50 kapitaal gestort. Dat is ruim voldoende om het project te realiseren. Dit werkkapitaal vormt (als risicodragend vermogen) de basis voor de verkrijging van het voor de planuitvoering noodzakelijke vreemd vermogen door de CV (Gemeente Echt-Susteren, Hurks participatie Echt B.V. en GEM Bocage Beheer BV). De daarvoor noodzakelijke beheershandelingen worden uiteraard uitsluitend verricht door de beherend vennoot "GEM Bocage Beheer BV" waarin zowel de gemeente als Hurks B.V. als aandeelhouder participeren.
Risico	Het voeren van de grondexploitatie is, gezien de huidige economische situatie, niet zonder risico. De gevolgen van de economische ontwikkelingen, de situatie op de woningmarkt en de demografische ontwikkelingen zijn van invloed op het woningbouwprogramma, planning en looptijd van de Gebiedsontwikkeling. De bij dit project behorende financiële risico's zijn door het risicomanagement verdisconteerd in het weerstandsvermogen van de gemeente Echt-Susteren.

6. Deelneming Enexis N.V.	
Statutaire naam	Enexis N.V.
Rechtsvorm	N.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,8 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt. De vennootschap heeft ten doel het realiseren van een duurzame energievoorziening door state of the art dienstverlening en netwerken en door regie te nemen in innovatieve oplossingen. Dit om de energietransitie te versnellen én excellent netbeheer uit te voeren. Deze doelen worden gerealiseerd op basis van de volgende strategieën: • Netwerk en dienstverlening tijdig gereed voor veranderingen in de energiewereld; • Betrouwbare energievoorziening; • Excellente dienstverlening: hoge klanttevredenheid en verlaging kosten; • Samen met lokale partners Nederlandse klimaatdoelen realiseren; • Innovatieve, schaalbare oplossingen om de energietransitie te versnellen. De provincie probeert met haar aandeelhouderschap in Enexis de publieke belangen te behartigen. De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) is het hoogste besluitvormingsorgaan binnen Enexis. In de AVA vindt besluitvorming plaats over onder meer het jaarverslag, het dechargeren van de RvB en de RvC, het vaststellen van de jaarrekening en het bepalen van de winstbestemming. Ook keurt de AVA de strategie van de vennootschap goed en benoemt zij de leden van de RvC. Bepaalde bevoegdheden van de AVA zijn toegekend aan de Aandeelhouderscommissie (AHC).Deze commissie telt zeven leden en heeft als doel de slagvaardigheid en effectiviteit van de besluitvorming binnen de AVA te bevorderen. De leden van de AHC ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. De aandeelhouders van Enexis Holding N.V. zijn provincies en gemeenten binnen het verzorgingsgebied van Enexis Netbeheer B.V. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37% (na splitsing)
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 4.116 miljoen
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 4.241 miljoen
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 3.218 miljoen
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 3.669 miljoen
Resultaat 2021	€ 199 miljoen winst
Financiën	Enexis is financieel gezond. Enexis heeft de Standard & Poor's (S&P) rating A+ (Stable outlook) en bij Moody's Aa3 (stable outlook).

6. Deelneming Enexis N.V.	
Dividend over 2021	Overeenkomstig de statuten staat de winst, voor zover die niet wordt gereserveerd, ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (artikel 36.2). Aanvullend op deze statutaire bepalingen is met de aandeelhouders overeengekomen dat het uit te keren dividend over de planperiode van het Strategisch Plan maximaal 50% van de nettowinst zal bedragen, waarbij een minimumniveau van jaarlijks € 100 miljoen wordt nagestreefd. Dit percentage zal verlaagd worden als deze uitkering ertoe leidt dat het bedrijf binnen vijf jaar haar A rating-profiel kan verliezen. De voorgestelde dividenduitkering is voor 2021 gebaseerd op 50% van de winst uit gewone bedrijfsvoering na belastingen van € 199 miljoen en wordt als exact bedrag naar rato van het aantal aandelen uitgekeerd aan de aandeelhouders. De voor 2021 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,66 per aandeel (2020: € 0,50 per aandeel). Voor Echt-Susteren in 2022 een bedrag aan te ontvangen dividend van € 367.000. De voor 2020 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,50 per aandeel (2019: € 0,70 per aandeel).Over het dividendvoorstel, voor de gemeente Echt-Susteren € 279.500, heeft in de AvA van april 2021 besluitvorming plaatsgevonden.
Risico's	De huidige reguleringsmethodiek is niet berekend op de trendbreuk in investeringen en exploitatiekosten als gevolg van de energietransitie. De vergoeding voor de extra investeringen en kosten wordt uitgesteld tot de volgende reguleringsperiode. Dit betekent dat Enexis deze extra investeringen moet voorfinancieren, wat de financiële ratio's en de investeringsruimte onder druk zet. Met meerdere stakeholders wordt over het financieringsvraagstuk gesproken. Samen met andere netbeheerders blijft Enexis pleiten voor verdergaande aanpassingen in de reguleringssystematiek. Enexis bewaakt de financiële ratio's en onderzoekt de mogelijkheden om deze op het gewenste niveau te behouden. Enexis participeert in een onderzoek naar alternatieve mogelijkheden om de energietransitie te financieren. Aangezien in het Methodebesluit 2022-2026 gedeeltelijk aan de zorgen van de netbeheerders wordt tegemoet gekomen, schat Enexis de financiële impact nu lager in.
Toekomstige verwachtingen	Het uitvoeren van de energietransitie vraagt de volledige aandacht. Alles moet erop gericht zijn dat de energievoorziening veilig en betrouwbaar blijft, dat klanten tijdig aangesloten worden en dat het energiesysteem van de toekomst gerealiseerd wordt. Daarom gaat Enexis Groep met de nieuwe strategie focus aanbrengen in de werkzaamheden. Enexis is toekomstgericht, blijft betrouwbaar en werkt transparant. Er wordt mede richting gegeven aan maatschappelijk optimale keuzes voor een duurzaam, betrouwbaar en betaalbaar energiesysteem van de toekomst en een haalbare weg daarnaartoe. Tegelijk biedt Enexis iedereen toegang tot energie via een veilige energie-infrastructuur, met behoud van een hoge leveringszekerheid en tegen de laagst mogelijke kosten. Klanten en marktpartijen kunnen rekenen op transparante, betrouwbare en efficiënte dienstverlening. In aanloop naar de vaststelling van de nieuwe strategie. In april 2022 zijn de eerste stappen in de organisatie gezet naar meer focus. Alle innovatiekracht is gericht op de kerntaken. In de sector wordt vaker de samenwerking gezocht met andere netbeheerders om de slagkracht te versterken. Bijvoorbeeld ten aanzien van gezamenlijke dossiers, zoals het faciliteren van de energiemarkt en innovaties zoals waterstof. Zo brengt Enexis de Nederlandse klimaatdoelen van 2030 samen binnen bereik.

7. CSV Amsterdam B.V. (voorheen Claim Staat Vennootschap B.V.)	
Statutaire naam	CLAIM STAAT VENNOOTSCHAP AMSTERDAM B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Deze deelneming wordt tijdelijk aangehouden om (in eerste instantie) de verkoop van Essent aan RWE af te wikkelen en in een later stadium ook de verkoop van Attero aan Waterland. Eventuele claims kunnen door Waterland worden ingediend. Na afwikkeling van deze eventuele claims aan waterland wordt de Escrow-rekening opgeheven en het restant op deze rekening kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders naar rato van het aandelenbelang. Dit is in 2020 ook gebeurd.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. De aandeelhouder zijn vijf provincies en 88 gemeenten. Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 393.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 312.000
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 27.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 23.000
Resultaat 2021	€ -/- 42.665
Dividend over 2021	De vennootschap keert geen dividend uit.
Risico's	In 2020 is de escrow (verkoop Attero) afgewikkeld en deze afrekening heeft geleid tot een vrijval van bijna de gehele escrow van € 8 miljoen. Voor onze gemeente een bedrag van € 30.262,57. Uit de liquidatie van de BV komt naar verwachting nog een klein bedrag voor de gemeente beschikbaar.

8. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Statutaire naam	PUBLIEK BELANG ELEKTRICITEITSPRODUCTIE (PBE) B.V.
Rechtsvorm	B.V.
Vestigingsplaats	's-Hertogenbosch
Doel	Het aandeelhouderschap wordt aangehouden omdat PBE, door de afspraken met de staat en vastgelegd in een convenant, rechten en verplichtingen heeft voor een periode van 8 jaren ná ondertekening van de EPZ SPA (30 september 2011). PBE is sinds eind 2011 slechts een praktisch lege BV om een aantal zaken af te wikkelen.
Bestuurlijk- en/of financieel belang	Algemene vergadering van aandeelhouders. Aandeelhouders zijn **vijf provincies en 88 gemeenten.** **Als voorzitter van de Vegal (Vereniging van gemeentelijke aandeelhouders Limburg) is burgemeester Hessels lid van de aandeelhouderscommissie.**
Participatie	0,37%
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 1.589.000
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 1.539.000

8. Deelneming Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 19.000
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 7.000
Resultaat 2021	€ -/- 20.148
Dividend over 2021	N.v.t.
Risico's	Het bestuur van de vennootschap is een proces gestart om het convenant met de Staat te beëindigen en de vennootschap op te heffen. Er zijn verder geen aandachtspunten en ontwikkelingen te melden.

Overige verbonden partijen

1. Euregio Rijn-Maas-Noord	
Vestigingsplaats	Konrad-Zuse-Ring 6, D-41179 Mönchengladbach
Doel	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich sinds 1978 in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de ca. 2 miljoen inwoners in dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven door verschillende subsidieregelingen.
Deelnemers	Van de Euregio Rijn-Maas-Noord maken tegenwoordig 29 leden deel uit. In het Nederlandse deel van de Euregio zijn dat de gemeenten Beesel, Bergen, Echt-Susteren, Gennep, Horst aan de Maas, Leudal, Peel en Maas, Maasgouw, Nederweert, Roerdalen, Roermond, Venlo, Venray en de Kamer van Koophandel. Aan Duitse kant gaat het naast de Landeshauptstadt Düsseldorf om de steden Mönchengladbach en Krefeld, het zuidelijk deel van de Kreis Kleve, de gemeenten Brüggen, Niederkrüchten, Staelen,, Geldern, Nettetal, Wassenberg en Wegberg, de Kreis Viersen, de Rhein-Kreis Neuss, de Industrie- und Handelskammer Mittlerer Niederrhein en de Niederrheinische Industrie- und Handelskammer in Duisburg. Met ingang van komend jaar treedt de gemeente Selfkant mogelijk toe.
Bestuursstructuur	Publiekrechtelijk openbaar lichaam naar Duits recht. De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur. Met ingang van 2015 is burgemeester Hessels toegetreden tot het dagelijks Bestuur (als vertegenwoordiger van de regio Midden-Limburg.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd vermogen.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Resultaat 2021	n.v.t.
Financiën	De gemeente betaalde in 2021 een bijdrage van € 6.880

2. Euromosa	
Doel	De gemeente zet zich actief in t.a.v. het (verder) versterken van de banden met onze buurgemeenten en met name de euregionale contacten met de partners in Euromosa (Maaseik, Selfkant, Gangelt en Waldfeucht). Door onze nadrukkelijke rol in de regio als “Euregionale Verbinder” (schakel tussen de verschillende regio’s en euregio’s), willen we de mogelijkheden inzake euregionale samenwerking op het gebied van o.a. toerisme, sociale ontwikkeling en cultuur voor de regio en voor de gemeente stevig benutten en de gemeente hierdoor positioneren als (recreatief-toeristische) uitvalsbasis in de euregio. Dit heeft onder meer geleid tot het toetreden van Maaseik tot Cittaslow. Ook de Duitse gemeenten werken aan toetreding tot het Cittaslow-netwerk. Postadres: Postbus 450, 6100 AL Echt
Deelnemers	Echt-Susteren (NL), Maaseik (B), Waldfeucht, Selfkant en Gangelt (D)
Bestuursstructuur	Stuurgroep
Eigen vermogen begin	Dit samenwerkingsverband beschikt niet over een eigen en/of vreemd

2. Euromosa	
dienstjaar 2021	vermogen.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Resultaat 2021	n.v.t.
Financiën	n.v.t.

3. Ons Waardevol Cultuur Landschap (WCL)	
Doel	De Stichting Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg (Ons WCL) is opgericht d.d. 28 november 1994. Het werkgebied van de Stichting Ons WCL bestaat uit 5 gemeenten. Door Ons WCL worden projecten gefinancierd en uitgevoerd die een bijdrage leveren aan de vergroting van de kwaliteit van de Midden-Limburgse natuur. De Stichting Ons WCL (Ons Waardevol Cultuur Landschap Midden-Limburg) heeft als doel: • het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten over inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten; • het zelfstandig uitvoeren van projecten in dat kader; • het in stand houden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn in of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied. Ons WCL continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Tevens fungeert Ons WCL als subsidieaanvrager voor het Nationaal Pak De Meinweg nieuwe Stijl.
Deelnemers	Deelnemende gemeenten: Beesel, Echt-Susteren, Maasgouw, Roerdalen en Roermond.
Bestuursstructuur	Stichting
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	€ 433.186
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	€ 420.416
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	€ 32.399
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	€ 114.606
Resultaat 2021	€ 5.230
Financiën	De gemeente betaalde in 2021 een bijdrage van € 39.500.

4. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
Vestigingsplaats	Roermond
Doel	Het versterken van het voortreffelijk en afwisselend vestigings- en woonklimaat in de regio Midden-Limburg waarvoor een doelgerichte samenwerking tussen de zeven gemeente nodig is.
Nut	De Samenwerking Midden-Limburg is een netwerkstructuur die voor bundeling en coördinatie zorgt van projecten en trajecten op het terrein van ruimte, wonen en economie. Deelnemende gemeenten stemmen hun beleid af en treden gezamenlijk op met het regionaal belang voor ogen. Problemen worden gezamenlijk opgelost en gemeenten informeren elkaar over te

4. Samenwerking Midden-Limburg (SML)	
	nemen initiatieven en ontwikkelingen die het regionaal belang of het belang van een van de andere partijen raken. Afzonderlijk en gezamenlijk wordt zorg gedragen voor een goede communicatie met burgers, maatschappelijke instellingen en bedrijven.
Noodzaak	In Midden-Limburg is er sprake van een dynamische aandacht voor de regio en het behartigen van het regiobelang. Dit vereist een goede afstemming op visie, strategie en taken en verantwoordelijkheden. Het gezamenlijk doel van samenwerkingen als SML, Keyport 2020 en de Ontwikkelingsmaatschappij Limburg (OML) bestaat uit het versterken van het vestigingsklimaat in Midden-Limburg door samenwerking op basis van respect voor elkaars belang, waarbij SML faciliteert en krachten bundelt, Keyport 2020 zich richt op innovatieve projecten in triple helix verband en OML een uitvoeringsorganisatie over bedrijfslocaties is met een lokale functie voor ondernemers.
Effecten	In de periode 2019/2020 is de samenwerking in het kader van de Samenwerking Midden-Limburg geëvalueerd. Op basis van deze evaluaties is een koersdocument opgesteld en is een doorstart gemaakt. Hierbij is de wens uitgesproken een Investeringsagenda Midden-Limburg op te stellen langs de lijnen van de regionale visie "Het verbindend hart van Limburg". Dit houdt in werken aan een duurzaam en klimaatbestendig Midden-Limburg, een toekomstbestendige economie en een gezonde en aantrekkelijke woonomgeving. In de Investeringsagenda zijn projecten gebundeld, waarvan er al een gedeelte in uitvoering zijn. Thema's zijn wonen, economie, recreatie en toerisme, energie, landschap, mobiliteit en landbouw. Doel van deze agenda is het bundelen van de kracht van de regio en daarmee externe middelen binnen kunnen halen.
(on)mogelijkheden van invloed voor de raad	De raad heeft een kaderstellende en controlerende taak aangezien besluitvorming over nieuwe financiële middelen (de gemeentelijke bijdrage) aan SML via de raad loopt.
Deelnemers	De zeven Midden-Limburgse gemeenten: Weert, Nederweert, Leudal, Roermond, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren.
Bestuursstructuur	Het Netwerkberaad is een bestuurlijk gezelschap dat is samengesteld vanuit de colleges van burgemeester en wethouders van elke gemeente. Het Netwerkberaad stuurt niet inhoudelijk, is wel agenderend, coördinerend, aanjagend en verbindend. De onderliggende werkvelden zijn economie, wonen, recreatie en toerisme, ruimte en regionale mobiliteit.
Eigen vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Eigen vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen begin dienstjaar 2021	n.v.t.
Vreemd vermogen einde dienstjaar 2021	n.v.t.
Resultaat 2021	n.v.t.
Financiën	De deelnemende gemeenten betalen jaarlijks een bedrag per inwoner aan de centrumgemeente (Roermond) op basis van facturering. De gemeente betaalt een bedrag per inwoner van € 0,60. Voor 2021 betekent dit een bedrag van € 19.000.

9.8 Paragraaf Grondbeleid

Verordening 212:

1. *In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van het Besluit Begroten en Verantwoorden provincies en gemeenten in ieder geval op:*
   a. *De verwerving van gronden;*
   b. *De te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.*
2. *Het grondbeleid van de gemeente Echt-Susteren wordt vastgelegd in de 'Grondnota'. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:*
   a. *Strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;*
   b. *Beheer en uitgifte van gemeentelijke eigendommen;*
   c. *Grondbeleid gericht op verandering van het grondgebruik;*
   d. *Uitgangspunten voor prijsstelling van de verkoop van gronden.*

De uitgangspunten voor kostenverhaal door de gemeente Echt-Susteren worden vastgelegd in de "Nota Kostenverhaal". De raad stelt de nota vast

Inleiding

In deze paragraaf wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- Visie gemeentelijk grondbeleid (algemeen, prioritering, uitvoering Grondbeleid, bovengemeentelijke doelstellingen, overkoepelend gemeentelijk beleid,)
- Samenwerkingsmaatschappijen (Bocage, Businesspark Midden-Limburg)
- Grondexploitaties (algemeen)
- Stand van zaken en prognoses grondexploitaties (Vennootschapsbelasting, toelichting complexen, risicobeheersing)
- Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties, meerjarig verloop Algemene reserve Grondbedrijf en voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties.

Visie gemeentelijk grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid levert een bijdrage aan zowel (integrale) ruimtelijke plannen als specifieke beleidsvelden die voor de gemeente Echt-Susteren van belang zijn, zoals leefbaarheid, wonen, werken, groen, verkeer en financiën. De beoogde doelstellingen van de ruimtelijke plannen en specifieke beleidsvelden zijn verwoord in de verschillende programma's uit de begroting.
Het betreft met name de thema's binnen de programma's Economische zaken en grondexploitaties (werkgelegenheid, economie, plattelandsvernieuwing en recreatie & toerisme), Sociaal domein, cultuur en sport (maatschappelijke voorzieningen, sportstimulering en ondersteuning, zwembad, sporthallen en overige binnen- en buitensportaccommodaties), Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting (leefbaarheid kernen, bedrijvigheid en woningbouw). De doelstellingen die centraal staan binnen deze thema's worden deels verwezenlijkt door realisatie van de (grondexploitatie)projecten.

Prioritering

Via een gebiedsgerichte aanpak wenst de gemeente te komen tot een afgewogen integraal samenhangend ruimtelijk beleid.
Speerpuntprojecten voor de collegeperiode 2018-2022 zijn:

- Gebiedsvisie Susteren plus (inclusief Roosteren en centrumplan Susteren);
- Gebiedsvisie Nieuwstadt;
- Gebiedsvisie Pey;
- Leisurepark de Bandert;
- Programma Centrum Echt;
- Bocage;
- Businesspark Midden-Limburg.

Naast deze gemeentelijke projecten zijn we betrokken bij majeure ruimtelijke projecten van derden, zoals verbreding A2, gebiedsontwikkeling VDL en diverse hotelontwikkelingen. Ook hierbij wordt gekozen voor een integraal samenhangende aanpak.

Uitvoering Grondbeleid

De gemeenteraad heeft het beleidskader voor het (te voeren) grondbeleid vastgelegd in de Grondnota (Grondnota 2019) en de Nota kostenverhaal (Nota Kostenverhaal 2011).

De missie van gemeentelijk grondbeleid is: indirect en direct met financiële en juridische instrumenten bijdragen aan een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van de gemeente in kwaliteit en kwantiteit. Het grondbeleid staat ten dienste aan de verwezenlijking van deze ruimtelijke doelstellingen danwel eerder vernoemde specifieke beleidsvelden.

Als algemeen uitgangspunt voor het gemeentelijk beleid geldt dat de gemeente de regie wil voeren over (de kwaliteit van) de ruimtelijke ontwikkelingen, van eigen maar ook particuliere locaties. Afhankelijk van omstandigheden, grondposities en de door de gemeente te realiseren doelen van het gemeentelijk beleid wordt per ontwikkeling bepaald voor welke vorm van grondbeleid gekozen wordt. Vormen van grondbeleid zijn: actief grondbeleid, passief (faciliterend) grondbeleid en mengvormen tussen actief en passief grondbeleid (publiek private samenwerking PPS).
De gemeente Echt-Susteren kan dus, binnen aanvaardbare risicoprofielen, ervoor kiezen om winstgevende ontwikkelingen zelf ter hand te nemen (actief grondbeleid, bv uitbreiding de Berk III) of de ontwikkeling door een ontwikkelaar te faciliteren (facilitair grondbeleid, bv ontwikkeling het Vonderen met OML als ontwikkelende partij).
Uitgangspunt is een situatie waarbij de exploitatie over het te voeren grondbeleid voor de gemeente tenminste kostendekkend is. Dat wil zeggen dat over een periode van enkele jaren de te maken kosten in balans zijn met de opbrengsten.

Bovengemeentelijke doelstellingen

Ter realisatie van bovengemeentelijke doelstellingen werkt de gemeente samen met de Midden-Limburgse gemeenten. Dit samenwerkingsverband “Samenwerking Midden-Limburg” (SML) heeft als doel om namens de deelnemende gemeenten te komen tot onderlinge afstemming, stimulering en uitvoering van ruimtelijk-economische (grote) projecten met een bovengemeentelijk karakter. Dit ter versterking van de regionale economie inclusief de werkgelegenheid. In deze samenwerking is een aantal werkvelden benoemd, waarbij iedere gemeente als trekker van een bepaald werkveld fungeert. De werkvelden zijn:

- Economisch beleid
- Recreatie & toerisme
- Landbouw & natuur
- Mobiliteit & infrastructuur
- Wonen, zorg & woonomgeving

Het werkveld energie wordt binnen de Regionale Energie Strategie (RES) samen met Midden- en Noord-Limburg opgepakt

De SML-samenwerking is geëvalueerd, tevens is een document opgesteld waarin de koers van de samenwerking is uitgezet. Tijdens een bestuurlijke conferentie heeft dit geleid tot een doorstart. Ook is gezamenlijk een Investeringsagenda Midden-Limburg opgesteld. Deze Investeringsagenda heeft zijn oorsprong in de vele (regionale) projecten die worden uitgevoerd. Daarnaast worden er mogelijke ontwikkelingen aangeven in de vorm van businesscases. Een eerste aanzet is klaar, in 2022 wordt dit verder uitgewerkt.

Daarnaast neemt de gemeente Echt-Susteren deel aan (is aandeelhouder van) Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML BV). Een van de projecten van OML BV is Business Park Midden-Limburg (BPML). OML dient in 2022 een nieuw ondernemingsplan op te stellen. Een eerste aanzet daarvoor is gegeven samen met de vijf deelnemende gemeenten.

Overkoepelend gemeentelijk beleid

Structuurvisie
In december 2012 is de Structuurvisie 2012-2025 ‘Ontwikkelen met kwaliteit’ door de raad vastgesteld. Voor zowel ons buitengebied als stedelijk gebied formuleert de structuurvisie een aantal ambities die er op zijn gericht dat onze gemeente een aantrekkelijke gemeente is (en blijft) om prettig te wonen, te

werken en te recreëren. Dit resulteert in zogenaamde 'speerpuntprojecten stedelijk gebied' en 'kwaliteitsverbeterende projecten' in het uitvoeringsprogramma van de structuurvisie (deel C).
De structuurvisie is (intern) bindend voor de gemeente en wordt gebruikt als leidraad bij toekomstige beslissingen.
Voor inwoners en ondernemers geeft de visie inzicht in de ontwikkelingsmogelijkheden die er zijn binnen bepaalde gebieden van onze gemeente. Er is dus duidelijkheid over welke projecteninitiatieven we als gemeente ambiëren en welke niet.
Het (dynamisch) uitvoeringsprogramma is voor het laatst geactualiseerd in juni 2020 (raadsinformatiebrief 30 juni 2020).
In 2022 wordt gestart met het opstellen van een omgevingsvisie. Deze vervangt dan de huidige structuurvisie.

Volkshuisvesting
In 2021 is de Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2018 tot en met 2021 opnieuw geactualiseerd. De nieuwe visie wonen 2022 - 2025 is uitvoeringsgericht. De focus ligt op de realisatie van voldoende woningen van de juiste kwaliteit op de juiste locatie. De Structuurvisie bevat voldoende instrumentarium om dat te kunnen bereiken. Daarnaast is er aandacht voor transformatie en/of herstructurering. Tegemoet komen aan een groeiende woningbehoefte met kwalitatief het juiste aanbod, daarop ligt in de Structuurvisie Wonen 2022 - 2025 de nadruk. Dat betekent dat er ambitie is voor - en ruimte wordt gegeven aan - nieuwe plannen die passen bij de kwalitatieve vraag, met aandacht voor aanpassing van plannen die niet (meer) passen bij een actuele behoefte. Zo houden we de leefbaarheid op peil en bieden we een thuis voor (toekomstige) inwoners. Daarnaast ligt er een opgave in de verduurzaming van de woningvoorraad hetgeen zal worden opgepakt vanuit het duurzaamheidsbeleid en de transitievisie Warmte. De Structuurvisie bevat regionale afspraken die door gemeenten kunnen worden uitgewerkt in lokaal woonbeleid.
De geactualiseerde Structuurvisie zal in het voorjaar van 2022 aan de gemeenteraad ter vaststelling worden voorgelegd.

Op lokaal niveau is gewerkt aan het in ontwikkeling brengen van een aantal plannen voor de realisatie van woningen, in totaal circa 200. Een voorbeeld is de transformatie van het centrum van Echt. Ook voor de andere kernen zijn plannen in voorbereiding genomen zoals Middelveld III voor de kern Susteren.

Samenwerkingsmaatschappijen

Bocage
In 2012 hebben Hurks vastgoedontwikkeling BV en de gemeente Echt-Susteren de ‘Samenwerkingsovereenkomst “Bocage” in Echt’ getekend en is in september 2012 de ‘Grondexploitatiemaatschappij Bocage CV’ (GEM Bocage) opgericht.
In het plangebied wordt een hoogwaardig woningbouwplan ontwikkeld met grondgebonden woningen in een groen en dorps woonmilieu. De openbare ruimte wordt met kwalitatief duurzame materialen ingericht. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het ‘Stedenbouwkundig- en beeldkwaliteit plan Bocage’ van 3 juli 2017.

In 2021 is Hurks gestart met de bouw van 17 levensloopbestendige woningen in fase 4. Deze woningen zijn in februari 2022 opgeleverd. Eind 2021 is gestart met de voorbereiding van 19 projectmatige levensloopbestendige woningen in fase 5. Deze fase komt medio 2022 in verkoop. In het plan zijn 13 woningen op vrije bouwkavels in aanbouw dan wel gerealiseerd. Voor een aantal vrije bouwkavels is een koopovereenkomst of een optie gesloten. Het bouw- en woonrijp maken van de wegen voor de in aanbouw zijnde woningen wordt na de oplevering van een cluster woningen gefaseerd uitgevoerd.

Businesspark Midden Limburg (BPML)
Op 13 januari 2012 is de ‘Realiseringsovereenkomst bedrijventerrein St. Joost (de Berk II) Echt’, genaamd Businesspark Midden-Limburg, met Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML) getekend en zijn de gronden, gelegen binnen het exploitatiegebied, geleverd aan OML.

Op Businesspark ML zijn nog twee bedrijfskavel van ca. 2 ha beschikbaar, te weten de noordelijke en zuidelijke kopkavel. Voor deze bedrijfskavels wordt een passende, kwalitatief hoogwaardige (landmark) invulling gezocht. Door de ligging van beide kavels aan de Rijksweg A73, de beperkingen en de toegestane bebouwingsvorm van de zuidelijke kavel is maatwerk noodzakelijk waarbij ook bekeken wordt of een transformatie naar een andere bestemming mogelijk cq. wenselijk is.

In oktober 2021 is het distributiecentrum van Dokvast aan de Fahrenheitweg opgeleverd en verkocht aan P3 Logistic Parks. In december 2021 is een perceel ter grootte van ca. 4.350 m2 verkocht. Voor de noordelijke kopkavel en het perceel ten noorden van P3 Logistics Parks zijn plannen ingediend voor de realisatie van een distributiecentrum. Beide plannen zijn positief ontvangen in de omgevingscommissie en nader uitgewerkt. De kavel ten noorden van P3 is inmiddels verkocht en GVT Transport & Logistics B.V. is gestart met de bouw van een distributiecentrum. De noordelijke kopkavel is in optie.

Grondexploitaties

Algemeen

De woningmarkt staat wegens de lage hypotheekrente verder onder druk. Gezien deze toenemende vraag zijn we als gemeente volop bezig met het ontwikkelen en uitwerken van nieuwe plannen voor woningbouw. Ook particuliere aanvragen nemen nog altijd toe. In de woonwensen worden nieuwe ontwikkelingen geconstateerd. Naast een hoge vraag naar grondgebonden seniorenwoningen en appartementen met lift is er een toenemende behoefte aan flexibele woonmogelijkheden voor jongeren en kleine (een en/of tweepersoons) huishoudens. Daarnaast neemt de vraag naar twee onder een kap woning of een nieuwe meer onder een kapwoning weer toe. Grotere kernen met voorzieningen blijven in trek. Kwantitatief geven de laatste prognoses voor de huishoudens aan dat de top in het aantal huishoudens verder naar achter verschuift. Dat betekent dat bouwambitie en vraag naar woningen redelijk met elkaar in evenwicht zijn.

Prognoses grondexploitaties en vennootschapsbelasting

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelasting (Vpb) ingevoerd. Met ingang van 2016 worden de fiscale winsten belast met Vpb.
Bij bepaling van de verschuldigde vennootschapsbelasting wordt de gemeente bijgestaan door een fiscaal adviesbureau.
De meest recente aangifte vennootschapsbelasting gaat over boekjaar 2019. Voor 2020 is de aangifte ingediend. In 2021 is de definitieve aanslag Vpb 2016 opgelegd. Deze sluit voor het Grondbedrijf op € 0. Verder is in 2021 een aanvullende aanslag Vpb 2017 opgelegd.
Overeenkomstig het bepaalde in de nota reserves en voorzieningen wordt de over het grondbedrijf te betalen Vpb betaald uit de algemene reserve grondbedrijf.

Prognoses grondexploitaties

In onderstaande tabel worden de in exploitatie zijnde projecten weergegeven.
Opgenomen hierin zijn de boekwaarden per 31-12-2021 en de verwachte eindresultaten op eindwaarde. De verwachte (eind)resultaten vloeien voort uit de laatst vastgestelde herzieningen en herberekeningen van de betreffende grondexploitaties.
Let wel dat uit de afdrachten van de positieve resultaten aan de Algemene Reserve Grondbedrijf ook weer Vpb-moet worden afgedragen. De in de reserve te storten resultaten zijn daarom niet geheel inzetbaar voor de overige reserveringsdoelen.

Nr.	Complexen in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2021 (in €)	Totaal geraamde resultaat (in €)	Reeds genomen winsten tm 2020 (in €)	Geraamd resultaat minus genomen winsten tm 2020 (in €)
B03	De Berk	-181.729	-10.225.303	10.027.471	-197.832
B05	Herstructurering de Loop	-184.680	-101.085	8.785	-92.300
B27	Businesspark Midden Limburg	233.493	-1.915.771	1.893.862	-21.909
B39	Cp Susteren plangebied II *	Afgesloten			
B41	Woningbouw vm locatie tenniscomplex Nieuwstadt	-2.067	-10.070	9.538	-532
B43	Woningbouw locatie op de Baant St. Joost	-9.906	0	Nvt	0
B44	Herstructurering locatie Burg. Willemeschool Nieuwstadt	-91.598	-269.625	9.998	-259.627
B45	RvR Oude Rijksweg Noord	-4.998	0	Nvt	0
B46	Bocage	-21.970	-426.055	77.644	-348.411
B47	Livar Experience Centre *	32.166	19.971	Nvt	19.971
B48	Locatie Julianastraat/ Emmastraat/Mussenstraat	-294.346	-925.030	0	-925.030
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt *	34.523	106.666	Nvt	106.666
B50	Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III	1.207.431	-6.587	0	-6.587
	Totaal	**716.319**	**-13.752.889**	**12.027.298**	**-1.725.591**

- /- betekent een positief resultaat (opbrengsten hoger dan kosten)
De gepresenteerde verwachte eindresultaten, zijn de resultaten rekening houdend met subsidies.

*** Voor deze geprognotiseerde verliezen is een voorziening getroffen, zie 'voorziening verliezen grondexploitaties'.**

Toelichting complexen in exploitatie

B03 De Berk

De laatste bouwkavel op bedrijventerrein de Berk (Kelvinweg) is in 2021 verkocht. Na afronding van de bouwwerkzaamheden worden nog enkele werkzaamheden aan de openbare ruimte uitgevoerd waarna de grondexploitatie in 2022 afgesloten kan worden.

B05 Herstructurering bedrijventerrein 'de Loop'

Op dit bedrijventerrein is nog één gemeentelijke kavel te koop. Deze is gelegen naast de Gamma. Met het oog op de verkeersveiligheid en verkeersdoorstroming op de Zuiderpoort en daarmee ook het bedrijventerrein, adviseren externe deskundigen diverse verkeersmaatregelen waarvoor verschillende prioriteiten gelden. Eén prioritaire verkeersmaatregel is opgenomen in de exploitatie van de Loop waarvoor eind 2021 de voorbereiding is opgestart.
De verdere uitwerking en (besteks) voorbereiding wordt in 2022 opgepakt. Behalve deze verkeersmaatregel is de exploitatie van de Loop voor het grootste deel afgerond.

B027 Businesspark Midden Limburg (BPML)

De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie een vergoeding bovenwijkse voorzieningen die volgens de nota reserves en voorzieningen, wordt gestort in de reserve deelneming OML BV.

B39 Centrumplan Susteren plangebied II

In dienstjaar 2021 heeft de laatste grondtransactie groot € 2.000 met betrekking tot deze grondexploitatie plaats gevonden. Dit bedrag was geraamd in boekjaar 2020. Echter in dat boekjaar is het niet gelukt om het notariële transport plaats te laten vinden. Inmiddels heeft het notarieel transport plaats gevonden. Dit betekent dat de grondexploitatie kan worden afgesloten. De grondexploitatie wordt afgesloten met een

verlies van € 237.351, hetgeen wordt conform eerder besluitvorming gedekt door de voorziening verliezen grondexploitaties.

B41 Woningbouw voormalige locatie tenniscomplex Nieuwstadt

Het woningbouwplan op deze locatie voorziet in de realisatie van 6 patiowoningen. Deze woningen zijn in januari 2021 opgeleverd. Ook het bijbehorende openbaar gebied is nagenoeg gereed. Naar verwachting is het project medio 2022 afgerond.

B43 Woningbouw locatie Op de Baant St. Joost

Het bouwplan behelst de realisatie van 8 levensloopbestendige koopwoningen en 6 woningen voor eigenbouwers. Met de realisatie van het project is begin 2019 gestart. De 8 levensloopbestendige woningen zijn sinds eind 2019 gereed en bewoond. Ook de woningen op de bouwkavels zijn nagenoeg gereed en bewoond.
Projectontwikkelaar BurgtBouw is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Nadat een archeologisch onderzoek is afgerond kan het project afgesloten worden. Dat zal naar verwachting medio 2022 zijn.

B44 Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt

De gemeente heeft een anterieure exploitatieovereenkomst met MVJ Ontwikkelingen BV uit Echt (onderdeel van Mulleners Vastgoed BV, hierna MVJ) gesloten voor een woningbouw-ontwikkeling op de voormalige schoollocatie Burg. Willemeschool in Nieuwstadt. Het woningbouwplan voorziet in de bouw van 26 grondgebonden woningen (inclusief 3 woningen op de locatie van het voormalige fitnesscentrum).
Het bestemmingsplan is door de raad vastgesteld. De voor de woningen benodigde omgevings-vergunning is in december 2020 verleend. De grondopbrengst ad. € 610.000 is in 2021 ontvangen. Met de realisatie van het bouwplan is medio 2021 gestart.
MVJ is verantwoordelijk voor de opstalontwikkeling en de aanleg van de boven- en ondergrondse infrastructuur (inclusief benodigde nutsvoorzieningen). Na aanleg van de infrastructuur wordt deze aan de gemeente in eigendom over gedragen. Naar verwachting is het bouwplan eind 2022-begin 2023 gereed.

B45 RVR Oude Rijksweg Noord

De gemeente is een exploitatieovereenkomst aangegaan met RVR Limburg CV over de ontwikkeling van 4 zogeheten ruimte voor ruimte woningbouwkavels op de locatie Oude Rijksweg Noord in Susteren. Het bestemmingsplan is in 2019 vastgesteld en de kavels zijn door RVR Limburg CV verkocht aan particuliere kopers. In 2022 wordt het project voortgezet. Na de bouw van de woningen, wordt de aanpassing van het openbaar gebied afgerond en vinden waar nodig herstelwerkzaamheden plaats.

B46 Bocage

De grondexploitatie zelf vindt plaats via de eerder beschreven PPS-constructie. De gemeente ontvangt vanuit de grondexploitatie van de samenwerkingsmaatschappij Bocage per m² verkochte bouwgrond een vergoeding bovenwijkse voorzieningen, die wordt toegevoegd aan de Algemene reserve grondbedrijf. De inkomsten volgen de planning en gronduitgifte van de grondexploitatie.

B47 Livar Experience Centre

De gemeente is een verkoopovereenkomst aangegaan met de Holding Sus-Scrofa over de verkoop van 41.680 m² landbouwgrond aan de Zandweg in Maria Hoop om ter plaatse een Livar Experience Centre te kunnen realiseren. Het bijbehorende bestemmingsplan ‘Abdij Lilbosch/ LIVAR Experience Centre” is in juni 2019 door de gemeenteraad vastgesteld, maar in februari 2021 is het plan door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State vernietigd. Momenteel wordt door de initiatiefnemer onderzocht hoe tegemoet gekomen kan worden aan de door de Raad van State benoemde vernietigingsgrond, met als doel een nieuw bestemmingsplan in 2022 in procedure te brengen.

B48 Locatie Julianastraat/Emmastraat /Mussenstraat

De gemeente heeft met MVJ Ontwikkelingen BV
een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van 24 woningen op de locatie hoek Julianastraat/Emmastraat. Met Nester is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst gesloten voor de ontwikkeling van 90 zorgeenheden op de locatie hoek Emmastraat/Mussenstraat. Voor

beide ontwikkelingen is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Na vaststelling door de gemeenteraad zijn deze bestemmingsplannen in werking getreden en 2 maart 2022 onherroepelijk geworden.
Ook heeft de raad een budget beschikbaar gesteld voor de realisering van verkeersremmende maatregelen op de Mussenstraat en Emmastraat. Voor beide projecten is de omgevingsvergunning voor het bouwen inmiddels onherroepelijk en is gestart met de bouw. De oplevering is voorzien in de loop van 2023.

B49 Dakpannenlocatie Cuijpers

De gemeente is een anterieure exploitatie- en verkoopovereenkomst aangegaan met Vof 't Thaal voor de ontwikkeling van 64 woningen op de locatie van de voormalige dakpannenlocatie Cuijpers in de wijk Schilberg. Het projectgebied betreft ook de voormalige locatie van buurthuis Blomehaof. Het bestemmingsplan is inmiddels door de gemeenteraad vastgesteld. Start bouw is voorzien medio 2022. Het project heeft de naam "Bloemenhof" gekregen.

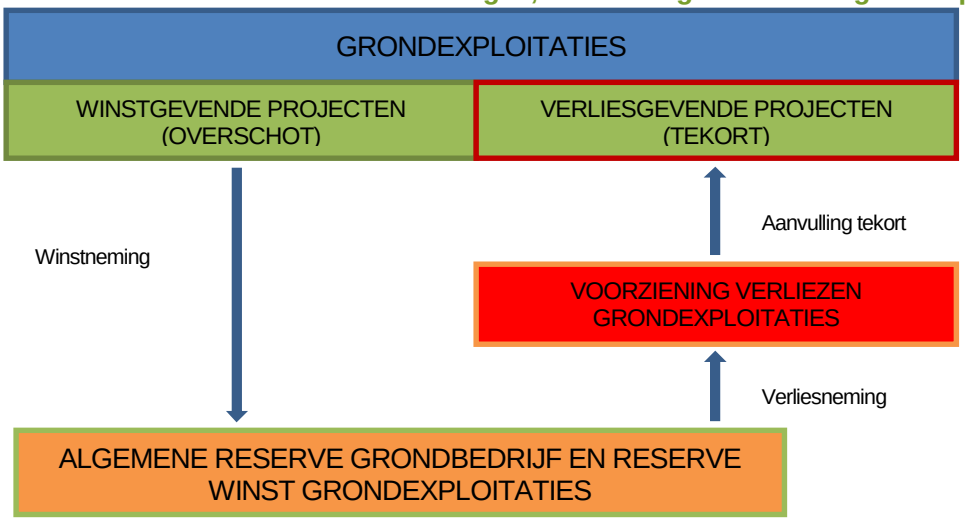
B50 Uitbreiding bedrijventerrein de Berk III

Nadat vrijwel alle kavels op de Berk verkocht waren zijn de mogelijkheden van uitbreiding van ditbedrijventerrein onderzocht met als doelstellingom additionele en toekomstbestendige kavels temaken voor het MKB. Voor dit plan is de Wetvoorkeursrecht gemeente gevestigd en heeft deRaad de grondexploitatie voor deze uitbreidingvastgesteld. De grondverwerving en de planologische procedure zijn medio 2021 gestart. In december 2021 is de vastgesteld grondexploitatie geactualiseerd. Vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien najaar 2022.

Risicobeheersing

Volgens de nota Risicomanagement worden van de grondexploitaties periodiek (o.a. bij de jaarrekening en begroting) op een systematische wijze de risicodragende gebeurtenissen geïnventariseerd, de kans op optreden en het effect daarvan ingeschat, de al bestaande beheersmaatregelen in kaart gebracht en tenslotte het restrisico gekwantificeerd. Deze restrisico's vormen de grondslag en worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit resp. het weerstandvermogen. Verder wordt verwezen naar de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Winst- en verliesnemingen, voorziening en reserves grondexploitaties.

Winstnemingen

In 2021 is conform de 'Percentage of completion – methode' (Poc-methode) € 1.078.721 aan winst genomen. Tevens is (conform deze methode) in 2021 € 113 aan in het verleden te veel genomen winst teruggedraaid.

	Winstnemingen 2021	Bedrag in €
B03	De Berk	109.142
B05	Herstructurering de Loop	1.962
B27	Businesspark Midden Limburg	- 113
B41	Woningbouw vm locatie tenniscomplex Nieuwstadt	376
B44	Herstructurering locatie Burg. Willemeschool	224.688
B46	Bocage	33.640
B48	Locatie Julianastraat/Emma-straat/Mussenstraat	708.913
	Totaal	**1.078.608**

Winstneming bij grondexploitaties geschiedt conform de "Percentage of completion - methode" (Poc-methode) omdat deze is voorgeschreven door de Commissie BBV. De gemeente is zelf voorstander van een voorzichtiger beleid.
Hetgeen inhoudt dat er ook daadwerkelijk sprake moet zijn van gerealiseerde winsten (rekening houdende met de nog te realiseren kosten).
Het verschil tussen de verplichte winstneming conform Poc-methode en de door de gemeente gehanteerde winstneming wordt toegevoegd aan een aparte reserve "Winst Grondexploitaties" (RWG). Zodra winsten ook volgens gemeentelijk beleid als gerealiseerd gelden, worden deze bij de afsluiting van het boekjaar vanuit de RWG overgeboekt naar de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). Op de RWG ligt telkenmale een claim voor het nog aan de ARG over te boeken bedrag.
Overboekingen vanuit de RWG kunnen dus enkel naar de ARG plaatsvinden.

Verliesnemingen

Als tekorten worden geconstateerd of worden voorzien, wordt op basis van het voorzichtigheidsprincipe de Voorziening verliezen grondexploitaties (aan)gevuld ter hoogte van het (te verwachten) verlies. In 2021 heeft een verliesneming plaatsgevonden van € 237.351 met betrekking tot de afsluiting van het project "Cp Susteren plangebied II".

Voorziening verliezen grondexploitaties

De Voorziening verliezen grondexploitaties moet voldoende groot zijn om in de exploitatietekorten te voorzien. Voeding geschiedt vanuit de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG), maar kan ook vanuit andere reserves c.q. middelen plaatsvinden. De gemeente Echt-Susteren bepaalt (voorzichtigheidshalve) de hoogte van deze verliesvoorziening op eindwaarde (inclusief rente op einde looptijd).

Ultimo 2021 is er sprake van de navolgende verliesgevende complexen:

Nr.	Complexen	Verwacht resultaat op eindwaarde (in €)
B47	Livar Experience Centre	19.971
B49	Dakpannenlocatie Cuijpers Echt	106.666
	Totaal	**126.637**

Genoemde verliezen vloeien voort uit in 2021 bijgestelde exploitatiebegrotingen

Reserves grondexploitaties

De grondexploitatie gerelateerde reserves zijn de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) en de daarmee verbonden Reserve Winst Grondexploitaties (RWG). De ARG dient als buffer voor de grondexploitaties. Winstnemingen, al dan niet tussentijds, worden (indien nodig via de Reserve Winst Grondexploitaties) toegevoegd aan de ARG. Ook wordt er jaarlijks rente toegevoegd aan deze reserves. Daar tegenover staat dat de Voorziening verliezen grondexploitaties ten laste van de ARG wordt gevoed.

Algemene reserve grondbedrijf

Op basis van geactualiseerde grondexploitaties en herberekeningen worden in onderstaande tabel de te verwachte winstnemingen van deze reserve weergegeven. Daarnaast wordt, rekening houdend met onttrekkingen (bijvoorbeeld voor de genoemde verliesvoorziening), claims en toevoegingen/stortingen, ook een prognose gemaakt van de ARG voor de jaren 2021 tot en met 2025.
Alleen de middelen die daadwerkelijk in de ARG zijn opgenomen, zijn, rekening houdend met de al opgenomen claims en onttrekkingen, beschikbaar.

RWG

Reserve Winst grondexploitaties (RWG)	Bedrag in €
Stand per 1-1-2021	593.571
Rente	4.274
Poc winst de Loop 2021	1.962
Poc winst Bocage voorgaande jaren (winst inmiddels gerealiseerd)	- 16.494
Poc winst de Berk voorgaande jaren (winst inmiddels gerealiseerd)	- 299.770
Poc winst herstructurering Burg. Willemeschool Nieuwstadt voorgaande jaren	- 9.998
Stand per 31-12-2021	273.545

Voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties.

Wanneer de gemeente overweegt om zelf of in samenwerking met een projectontwikkelaar, een (uitleg)gebied te (laten)ontwikkelen, moeten hiervoor, met name in de initiatief- en voorbereidingsfase, kosten

worden gemaakt. Vervolgens kan definitief worden besloten om de gronden al dan niet in exploitatie te nemen of de exploitatie daarvan te faciliteren. Bij een actieve grondexploitatie ontwikkelt de gemeente de gronden zelf en bij een faciliterende grondexploitatie faciliteert de gemeente de randvoorwaarden voor een gewenste ontwikkeling van gronden door een derde partij.

Het algemeen budgetrecht is een raadsbevoegdheid. Normaliter mag het college geen kosten voor grondexploitaties maken, voordat de raad hiervoor middelen ter beschikking heeft gesteld. De raad kan het college echter de ruimte bieden om binnen kaders zelfstandig financiële besluiten hierover te nemen. Gezien de doorlooptijden van raadsvoorstellen is het ondoenlijk om met name bij de veelvoud aan kleinere projecten, per project een voorbereidingskrediet door de raad te laten vaststellen voordat voorbereidende kosten kunnen worden gemaakt.
Om toch in de voorbereidingsfase al kosten te kunnen maken, deze op juiste wijze te registreren en dekking daarvoor te regelen, wordt het volgende voorgesteld:

Limiet
De raad geeft het college de ruimte om jaarlijks zonder voorafgaande tussenkomst van de raad tot een totaal bedrag van maximaal € 100.000 bestedingen te doen voor de voorbereiding van actieve- en faciliterende grondexploitaties, dit met inachtneming van de volgende voorwaarden die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) over voorbereidingskosten dwingend voorschrijft:

- De kosten moeten passen binnen de kostensoortenlijst van het Besluit ruimtelijke ordening; en
- De kosten mogen maximaal 5 jaar geactiveerd blijven. Na maximaal 5 jaar moeten de kosten hebben geleid tot een actieve of faciliterende grondexploitatie danwel worden afgeboekt ten laste van het jaarresultaat.

De in de beginfasen te maken voorbereidingskosten zijn meestal planontwikkelingskosten, maar kunnen ook bestaan uit o.a. beheerskosten, sloopkosten, (strategische) verwervingskosten en rente. Afhankelijk van de indeling in een actieve- dan wel faciliterende grondexploitatie, worden kosten die al worden gemaakt voordat het grondexploitatiecomplex mag worden geopend, volgens het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verantwoord onder ‘Immateriële Vaste Activa (ImVA)’ danwel ‘Overlopende activa.

Overgang naar exploitatie
Worden deze plannen daadwerkelijk in ontwikkeling genomen. dan worden de onder ImVA danwel overlopende activa geactiveerde voorbereidingskosten overgeheveld naar het actieve of faciliterende grondexploitatiecomplex.

Afboeking
De op ImVA danwel overlopende activa verantwoorde kosten waarvan de 5 jaars-termijn in het actuele boekjaar verstrijkt, worden in dat actuele boekjaar afgeboekt ten laste van het jaarresultaat. Als dekking wordt hiervoor de Algemene reserve grondbedrijf gebruikt.

Risicobeheersing
Om te voorkomen dat op enig moment meer voorbereidingskosten worden gemaakt dan de Algemene reserve grondbedrijf kan afdekken, wordt met de verantwoording van kosten op het voorbereidingskrediet telkenmale ook een claim opgenomen op de Algemene reserve grondbedrijf.

MEERJARENRAMING ALGEMENE RESERVE GRONDBEDRIJF (ARG)

Bedragen in €		2021		2022	2023	2024	2025
Stand Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG)	(1)	7.011.729	a)	7.587.340	7.750.856	7.912.520	7.983.846
PROJECTEN		**2021**		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
		VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG		VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG	VAN PROJECT-RESULTAAT NAAR ARG
De Berk		109.142		88.690			
Herstructurering BT de Loop		1.962			90.338		
Bocage		33.640		75.500	45.000	45.000	45.000
BPML / BT St. Joost		-113					
Woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt		376		156			
Woningbouw Op de Baant St. Joost							
Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt		224.688		34.939			
CP Susteren plangebied II		-1.106					
Locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat		708.913		83.692	132.425		
Dakpannenabriek Cuijpers Echt							
Uitbreding de Berk III [b]							
Mutatie ARG n.a.v. resultaten (afgeronde) projecten in betreffend jaar	(2)	1.077.502		282.977	267.763	45.000	45.000
ONTREKKINGEN		**2021**		**2022**	**2023**	**2024**	
Representatie grondbedrijf		285		18.000	18.000	18.000	18.000
Div. kosten (bijv. prijzenboek)		0		5.000	5.000	5.000	5.000
RWG inzake de Loop 2021		1.962					
Reserve deelneming OML BV inzake BPML		-113					
VBP last Grondbedrijf voorlopige aanslag 2017		34.231		PM	PM	PM	PM
Reserve majeure projecten inzake locatie Julianastraat/Emmastraat/Mussenstraat		708.913		83.692	132.425		
Reserve majeure projecten inzake herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt		234.686		34.939			
Reserve majeure projecten inzake woningbouw voormalige locatie tennis-complex Nieuwstadt		9.914		156			
Klooster Koningsbosch (cfm 1e berap 2020)		11.238		5.000			
CP Susteren cf raadsbesluit 16-12-2020		26.190					
CP Susteren archeologie cf 2e berap 21				22.000			
TOTAAL ONTREKKINGEN	(3)	1.027.306		168.787	155.425	23.000	23.000
TOEVOEGINGEN / STORTINGEN		**2021**		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Rentetoevoeging over de stand per 01-01 [c]		50.484		49.326	49.326	49.326	49.326
RWG inzake De Berk voorgaande jaren		299.770					
RWG inzake Bocage voorgaande jaren		16.494					
RWG inzake Herstructurering schoollocatie (voormalige) Burg. Willemeschool Nieuwstadt voorgaande jaren		9.998					
Restitutievoorlopige aanslagen VPB 2016 en 2018		148.669					
TOTAAL TOEVOEGINGEN / STORTINGEN	(4)	525.415		49.326	49.326	49.326	49.326
PROGNOSE ARG excl. niet in de begroting opgenomen claims (= 1 plus 2 minus 3 plus 4)	(5)	**7.587.340**		**7.750.856**	**7.912.520**	**7.983.846**	**8.055.172**
Niet in de begroting opgenomen claims		**T/m 2021**		**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Echt-Zuidoost: reserve kapitaalstorting en aanv. finan. kapitaalstorting, conform rbsl. dec. 2011		72.849					
Voorbereidingskrediet faciliterende en actieve grondexploitaties [d]		55.208		100.000	100.000	100.000	100.000
Poort van Echt cf raadsbesluit juni 2021		727.000					
Totaal niet uit de begroting blijkende claims	(6)	855.057		100.000	100.000	100.000	100.000
PROGNOSE ARG incl. niet in de begroting opgenomen claims (= 5 minus 6) per 31-12		**6.732.283** 2021		**7.650.856** 2022	**7.812.520** 2023	**7.883.846** 2024	**7.955.172** 2025

a) Betreft de ARG per 31 december 2020 conform de jaarrekening 2020

b) Een (positief) resultaat/afdracht naar de ARG wordt pas na 2025 verwacht

c) Conform de nota 'Reserves en voorzieningen' vindt een rentetoevoeging plaats aan de ARG.
Voor wat betreft 2021 bedraagt het rentepercentage 0,72%. Voor de daarop volgende jaren is het rentebedrag uit de begroting 2022 aangehouden.

d) In de bovenstaande meerjarenraming is jaarlijks een claim van € 100.000 opgenomen t.b.v. het voorbereidingskrediet facilitaire en actieve grondexploitaties.
Verwezen wordt naar de voorgaande pagina's in deze paragraaf grondbeleid.